NAZIONALE VITT. EMANUELE
12
1 N
6

J-591

12
22
1.
23

Digitized by Google

Digitized by Google

HIERONYMI DAVIDIS GAUBII

Medicinae & Chemiae in Academia Batava, quae Leidae eſt, Profeſſoris,

LIBELLUS DE METHODO CONCINNANDI FORMULAS MEDICAMENTORUM.

Editio altera reviſa & aucta.

NEAPOLI, MDCCLXIX.
Typis VINCENTII URSINI
Expenſis STEPHANI MANFREDII

SUPERIORUM PERMISSU.

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

Digitized by Google

Bibliopolae viſum eſt e re ſua fore, ut Auctor nulla hujus Libelli exempla pro ſuis agnoſcat, niſi quibus nomen illius chirographo proprio appoſitum fuerit.

Die 26. menſis Aprilis 1763.

REIMPRIMATUR.

CAVALCANTI.

Carulli.

Digitized by Google

VENERANDO SENI.

JOANNI GAUBIO,

Poliatro Amſtelaedamenſi, primum Patruo, nunc & ſocero ſuo,

HIERONYMUS DAVID GAUBIUS.

Vix expectaveris, hodie quod obvenit: Toties, qua es, liberalitate, anno vertente, me meoſve ſtrena cumulaſti, nihil viciſſim abs me recipiens. Nunc & Tibi ego ſtrenam offero; at qua divitiae haud creſcent: triobolari modò bibliotheca auctior erit libello, quem, dignioris impos muneris, Tuo conſecro Nomini. Quaeris cur ita? Titulos aſpice, quibus Te adloquor: ſplendidiores enim, ut potuiſſem, addere nolui; ne obſcurior eſſet facti ratio. Non praeſidium fetui huic a Te peto, qui, adverſus neminem injurioſus, par a Cordatis mihi polliceor, reliquos temno. Neque Favorem capto Tuum: hoc enim fruor maximo, data etiam in matrimonium mihi Filia Tua, nunc unica, ut pignore cariſſimo, ejuſdem certus. Quid tandem? Monimentum ponere conor, quo conſtet publico, quantum devenerer utrumque illud arctiſſimae neceſſi-

tudinis vinculum, quo & commune genus; & Tuus in me Amor, Tot tantiſque documentis, maximè in conjugalibus meis votis, probatus, Tibi me adſtringunt. Neque id, ut parvi forte aevi fuerit, ſpernes; cum aliud perennius, Tuiſve in me meritis reſpondens, vires recuſent. Quin & ſcio, ſolam Tibi, ut Optimo cuique, ſatis eſſe gratam acceptorum recordationem. Gratulor hinc Tibi, mihi gaudeo, Te quod, in quinti decimi aetatis quinquennii jam ferè conſtitutum exitu, eò ſuperſtitem ſervaverit uſque Propitium Numen, id ut propoſitum exſequi mihi liceat; dum Magnum BOERHAAVIUM, Tuo quem Nomini hic jungere animus erat, votis maturius ereptum meis lugeo. Manium quietem temerè violaſſe nefas. Soli ergo Tibi fructus hic qualiſcunque mei laboris cedit. Tu, ut publicam pietatis in Te meae teſſeram, comis accipe, viridique valens ſenectute, quod reliquum dederit DEUS, vitae ſpatium felix vegetuſque decurre!

Dedi Leide $17\frac{11}{12}38$.

ME-

Digitized by Google

MEDICINAE TIRONIBUS

S

EX quo ad Medicinam faciendam animum applicare coepi, inter cetera quidem maximè me torſit illa iſtius operis pars, quae remedii inventi eam poſtulat deſcriptionem, qua & concinne reſpondeat indicationi, & rite ab iis, id qui negotii ſibi aſſumſerunt, praeparari, aegroque aptè adhiberi queat. Facile quippe videbam, non hic ſufficere generalia in hanc rem, quae ſola plerumque in Academiis addiſcuntur; petenda eſſe ex ſingularibus, imo, & ex ſingulariſſimis aegri remediique conditionibus, juſtam quae hic determinationem figere poſſint; non dari medicamentorum formulas eidem ſcopo in univerſum aptas; idemque indicatum aliis quandoque & aliis modis formiſque eſſe applicandum ut ſingulari, circa quem ſolum Practicus verſatur, homini proſit, ſatisfaciat. Notabam inſuper, hic, ſi uſpiam, uſui eſſe Divi Senis monitum: μηδὲν εἰκῆ μηδὲν ὑπεροράν, ſi quid enim in praeſcribendo remedio temerè, ſi quid perfunctoriè, poſitum fuerit, facile Medicum ſcopo aberrare, utcunquè ceterum rectè collineaverit; reliquum omne, quod agit Practicus, ſolà ferè

ſpeculatione abſolvi, juvare nihil, niſi praeſcripto applicatoque juſte remedio velut in actum deducatur; tum demum finem obtineri Artis, id ſi dextrè curatum fuerit; neque adeo ex iis, quae animo conceperis, ſed quae mandaveris chartae, decerni; eſſe hinc rem, cum aegri, tùm Medici reſpectu, non levi periculo plenam. Nec moleſtia exemtum me comperiebam, ſi quando, improbo conatu, memoriae imprimerem formulas a Praeceptoribus aliiſve fide dignis Auctoribus concinnatas: praeterquam enim, quod puerile id molimen crederem, facile praevidebam, haud mihi ſemper in Praxi occurſuros caſus, omni conditione iis geminos, quibus illae a ſuis conditoribus fuiſſent accommodatae, ideoque redituram vel novas componendi, vel edoctas mutandi, neceſſitatem. Extemporanea etiam, quam praeceps in multis morbis occaſio ſaepe exigit, conſuetudo autem plurimis in locis in univerſum quoque introduxit, praeſcriptio, tum ſervilis jugi horror, obſtabant, quo minus a me ipſo impetrarem, ut ex aliis tantum ſapere, aliorum exemplis ſemper inhaerere conſtituerem. Neque placebat, quod Veterani, his in anguſtiis a me conſulti, dictitabant, experientia totum hoc opus, ut arduum tironi videatur, reddi leviſſimum: time-

mebam quippe, ne per eventus infelices, ipſaſque mortes, & non reparanda famae diſpendia, eo me duceret demùm iſthaec Magiſtra. Putavi ergo in id mihi prius, quam ad Praxin accederem, incumbendum eſſe, ut animo comprehenderem, quidquid de hac re certi ac legitimi a Medicinae Antiſtitibus limitatum eſſet. Quare me dedi evolvendis omnibus, quae aſſequi poteram, Medicorum hoc ſuper themate ſcriptis, reguliſque, quas ibi ſtatutas inveniebam, generalibus comparandis ad ipſa formularum exempla ab Optimis Practicis deſcripta. Quumque ſic ſatis citò deprehenderem, regularum multas adeò eſſe inſtabiles, ut saepius negligantur, quam obſerventur; alias verò etiam inter ſe pugnare; exceptiones dari regulis longè numeroſiores, ſi quae quotidie ſub ipſo Artis exercitio etiam a Peritiſſimis praeſcribuntur, conferas; plurimos autem eorum, qui hac in parte tironum taedia lenire erant conati, ſui velut oblitos, tamquam magiſtros magiſtris, non vero imperitis tironibus, ſcripſiſſe; alios, brevitatis nimium ſtudioſos, ſpiſſiores etiam nebulas mihi ſaltem offundere: hinc eò conſilii tandem perveni, ut in adverſaria conjecerim omnes, quas de ſingulari quavis formularum ſpecie conditas inveniebam, regulas, his dein junxerim, quotquot occurrebant, exce-

ptiones, ac tum ex utriſque inter ſe collatis, facto moderamine, generalia, mihique viſa clariora, deduxerim theoremata, quae poſt, in ordinem ad ſuos quaeque titulos redacta, Encheiridion mihi exhibuere, quod mentem manumque in Praxi exercenda dirigebat.

Sic enatum eſt, quod videtis, opuſculum, meis tantum uſibus deſtinatum. Idem vero in lucem edendi haec tandem unica fuit occaſio. Quum Chemiam publicè in hac Academia docendi muneri admotus, Summo ſuadente BOERHAAVIO, annuo curſui Chemico ſubjungere aggrederer Pharmaceuticum; non inutile fore videbatur, ſi, una cum officinali medicamentorum praeparatione, ſimul & magiſtralem exhiberem praeſcriptionem Auditoribus. Recurrens ergo ad ea, quae olim de hoc themate meos in uſus collecta digeſſeram, inde, ut ſua cuique placent, hauſi normam materiemque dicendorum; ut generales haberent regulas, qui me audirent, ad quas in exercitio, quod ſimul offerendum cenſui, ſe conformare poſſent. Quandoquidem vero exiguum temporis, quo curſus hic abſolvi debebat, ſpatium lentorem dictationis non permittebat; neque interim properatae elocutionis impetu expoſita animo diſtinctè ſatis imprimi poterant, ut domi recocta formulas ad datos caſus ex arte

prae-

praeſcripturis uſui eſſent; conſtitui tandem hanc Meorum moleſtiam praelo levare, ratus, ita magis me prodeſſe iis poſſe. Id ſi obtineo, ſatis eſt. Si ſimul & in alios boni quid inde redundat, exſulto. Sin minus: laudabilis ſaltem conatus conſcientia pro ſolamine laborum eſt. Valete! Scripſi Leidae 1738.

Atque haec primae praemiſeram iſtius libelli editioni. Nunc quae ad alteram praefanda habeo, adjiciam. Primum quidem; quod tamen levioris momenti eſt, &, me etiam non monente, a quovis, cui ambas inter ſeſe conferre libuerit, facile animadverti poteſt: non ita meus mihi, cum reviderem, placuit labor, ut non quamplurimis paſſim locis nonnulla expungenda, alia mutanda, quaedam clariore ſermone exponenda, multa poſtremo, quae ad rem facientia ante praetermiſiſſem, ſuperaddenda eſſe exiſtimarem. Quapropter & pleniora ſingulis fermè formularum hiſtoriis exempla ſubjunxi, quorum ope Tirones diſtinctius cauſas regularum ac uſus intelligerent. Index quoque remediorum ad calcem adjectus eſt, qui levi opera, quae quis deſideret, invenienda offerat. Denique, tametſi iſtud abs me impetrare non potui, quod Cuidam capitale viſum, ut definitionem formulae breviorem prolixiori meae ſubſtituerem, novaque, quam *ſcientificam* vocant,

cant, methodo theoremata mea demonſtrarem, & calculo Algebraico uterer ad proportionem ingredientium remedii &c. eruendam; in digerenda tamen hiſtoria formularum generali diverſum a priore ordinem ex parte adhibui, qui, quod ex ipſa rei natura propius petitus ſit, congruentior forte videri poſſit atque manuducendo Tironi aptior. Penes Te vero L. B. judicium eſto, num curis poſterioribus aliquid boni praeſtiterim.

Supereſt, quod moneam, aliud, idemque gravius, & minime praetereundum. In priore nimirum editione deprompſeram ex Materie Medica Celeberrimi Viri H. BOERHAAVE pleraque eorum ſpeciminum, quibus ad illuſtrandas ſingularum formularum hiſtorias opus erat: neque adeo eam ob cauſam, quod Iſto olim Praeceptore eſſem uſus, eodemque deinde Patrono ac fortutae meae Fabro: quamvis hoc etiam jure plurimi faciam, & ingratus ſim, ſi data quavis occaſione profiteri erubeſcam: ſed ideo potiſſimum, quia vix alium inter Practicos noſtri temporis Auctorem noſſem, cujus ſcripta ubique locorum magis eſſent celebrata, & qui, quod praecipuum eſt, in determinando remediorum a ſe praeſcriptorum uſu legitimo ac tempeſtivo fuiſſet ſolicitior: ut hinc Tirones iſta circumſpectione ab omni abuſu ſecuriſ-

ſumos

ſimos praeſtare poſſem, nec eſſet, quod mihi imputarent, ſi quid forte erroris in adminiſtratione mearum formularum commiſiſſent. His ipſis igitur rationibus inductus nunc etiam in eodem inſtituto perſiſtere non dubitavi. Nihilominus deeſſe nequeo, quo minus memorem, viſum eſſe Illuſtri Viro D. W. TRILLERO, in Academia Vitembergenſi cum maxime Profeſſori Celeberrimo, ſingularis plane eruditionis Medico, in praefatione perhonorifica, qua nuperam mei libelli editionem Francofurtanam commendare non dedignatus eſt, monere Artis Medicae Tirones, ut in adhibendis remediorum generoſiorum, quae alvum ducunt & vomitus cient, formulis ex BOERHAAVIO depromptis, aut ad Ejus mentem a me compoſitis, circumſpectione utantur: largiores enim earum eſſe doſes, toroſis quadratis ac ſuccoſis Batavorum corporibus, nec deſidia, nec luxuria vitiatis, adaptatas, quas fluxiora & effeminatoria Germanorum corpora vix tuto ferre poſſe videantur, &c. Quam equidem monitionem, a Tanti nominis Medico profectam, honeſtiſſimiſque inſuper verbis conceptam, quum diligentiore etiam examine haud injuſtam deprehenderim, pace clariſſimi Viri, cujus eximiam erga me humanitatem gratiſſimus publice agnoſco, meam nunc facere liceat, ite-

rumque & ſerio Medicorum Filiis inculcare; ut, priuſquam ad praxin ſeſe conferant, non modo quaecunque de conditionibus ad doſes medicamentorum determinandas requiſitis ſuo loco propoſui, diligenter animo complectantur; ſed celebriorum quoque in ſua, quam quiſque incolit, regione Practicorum exempla perpetuo ante oculos habeant, ad quae in praeſcribendo ſeſe conforment, uſque tandem diſcant popularium ſuorum naturae ſua accommodare remedia. Quod dum facio, nolim tamen quis exiſtimet, probare me trepidantem ac ſaepe ridiculam illorum ſolertiam, qui aut Naturae αὐτοκράτεια nimium freti, aut de facultatibus remediorum plus, quam in iis eſt, ſperantes, aut denique, ne quid turpius dicam, indicationi, quam ſuo modo conſtituerunt, diffidentes, minutulis adeo doſibus curationes aggrediuntur, ut abſtinentia potius extenuare, quam data opera jugulare velle morbum videantur; certe neſcias; agantne an ludant in re ſeria; vincive an vincere malint. Laudo, ac veneror Medicum circumſpectum, & cautum ſuo loco ac tempore cunctatorem, & ſapientem Naturae miniſtrum, qui temerario auſu nunquam praecipitetur; nec farragine remediorum gravet, multo minus violentia opprimat; attamen cordatum quoque ac intrepidum, conſilii pruden-

ter

ter capti certum, & qui agendi opportunitates gnave rapiat, cumque agendum eſt, idoneum nodo cuneum adhibeat, nec dubiae ſtillicidii diuturni actioni committat, quod virtute majore tutius citiuſque impetrare potuiſſet. Gravius quidem & evidentius, at rarius tamen, enormi doſi peccatur: longe, puto, frequentius in contrarium, nec minore ſemper cum detrimento aegri. Si ſanare morbum tuae curae creditum potuiſti, nec ſanaſti tamen, quidquid ex eo mali deinceps conſequitur, tuae negligentiae recte imputabitur. Ineſt in quovis remedio certus virium gradus moduſque: ineſt & ſuus unicuique morbo: quin vivum etiam corpus ſua pollet facultate, qua rebus cum morboſis, tum medicatis, utriſque nimirum mutationem intentantibus, reſiſtit. Itaque ſicubi remedium non ea porrexeris quantitate, ut ſuperare morbum poſſit, puſillum, quod dederis, aut natura ſubiget, inque alimentum convertat, aut morbus ſuffocabit. Quod cum in omni medicamentorum genere locum habere & ratio ſuadeat, & experimenta evincant, credibile profecto eſt inter plurimas cauſas, ob quas multoties morborum curationes aut lentius procedunt, aut plane in caſſum cadunt, hanc etiam jure numerandam eſſe, quod remedia, ceterum appoſitè ſelecta, prae

Me-

Medici timiditate, aegrive faſtidio, qua decet, quantitate non adhibeantur. Et quis in dubium vocet, idcirco etiam multarum rerum ſpecificas, quas dicunt, virtutes nos latere, quia nunquam plenis ſuis doſibus propinantur; Iſtud ſaltem perſuaſiſſimum habeo, bonam partem feliciſſimorum ſucceſſuum, quibus tantam in Praxi celebritatem ſuo merito conſecutus eſt Vir Summus BOERHAAVIUS, ex hoc etiam fonte profluxiſſe. Sed de his ſatis.

Denique vel verbo ſignificandum eſt, me, quum primum emitterem hunc libellum, uſum eſſe pro citationibus formularum, ex BOERHAAVII Materia Medica deſumtarum, exemplo iſtius Opuſculi anno 1719. impreſſo; prodiiſſe autem interea anno 1740. poſthumam ejuſdem editionem, longe auctiorem, ad quam, utpote noviſſimam, loca a me citata nunc accommodari debuiſſent: quod cum in ipſo Opere oblivio praetermiſſum fuerit, in ſubjuncto tamen Indiculo curatum eſſe. Valete! D. Lugd. Bat. a. d. 8. Aug. 1751.

ELEN-

ELENCHUS CAPITUM.

Προλεγόμενα. pag. 1.
Regulae Generales ante Praeſcriptionem Formularum obſervandae. 4
De Formularum Dotibus Generalibus. 11
Inſcriptio, Praepoſitio, Materiae deſignatio. 12
De Formula Simplice. ibid.
Hujus Doſis, 13
Quantitas Generalis. 19
De Formula Compoſita. ibid.
Hujus Partes: Baſis, Adjuvans pag. 21, Corrigens 22. Conſtituens; Proportio mutua. 25. Doſis. 26. Quantitas Generalis hujus Formulae. Qualitates. 27. Conſiſtentia. Calor. 28. Odor. 29. Sapor. Vis medicata. 30. Ingredentium ordo. 34. Modus ſcribendi. 35. Pondera & menſurae. 36. Subſcriptio. 40. Signatura. 41
De Formulis in Specie. 45
De Formulis Medicamentorum Internorum. ibid.
De Pulvere interno. ibid.
De Bolo. 57
Electario. 63
Eclegmate. 68
Pilulis. 73
Trochiſcis internis. 83
Electario ſolido. 89
Rotulis. 94
De Infuſis internis. 99
Decoctis internis. 115
Succis Expreſſis. 130
Emulſis. 139
Mixturis Internis. 153
De Julapio. ibid.
Mixtura media. 163
Contracta. 172
De Medicamentorum Externorum Formulis. 179
De Formulis Externis Communibus. 180
De Injectione. ibid.

Aſper-

Aſpergine.	186
Epithemate.	190
Liquido.	ibid.
Sicco.	206
Cataplaſmate.	209
Cocto.	ibid.
Crudo.	219
Balneo.	226
Humido.	ibid.
Vaporoſo.	234
Vaporatione humida.	235
Suffitu.	243
Emplaſtro.	250
Cerato.	261
Unguento.	265
Balſamo odorato.	274
Linimento.	281
Epiſpaſticis.	287
Fricio.	290
De Formulis externis propriis.	ibid.
Capiti dicatis.	291
De Cucufa.	ibid.
Frontali.	ibid.
Collyrio.	292
Naſalibus.	296
Errhinis.	ibid.
De Odoramentis.	300
De Stomaticis.	302
De Dentifricio.	ibid.
Apophlegmatiſmo.	304
Gargariſmate.	311
Scuto.	315
Clyſmate Inteſtinali.	ibid.
Suppoſitorio.	326
Peſſo & Nodulo uterino.	331

HIER.

HIER. DAVIDIS GAUBII

AD

Methodum Concinnandi Formulas Medicamentorum.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

1.

FORMULA vocatur Medicis remedii pharmaceutici, ex arte inventi, quod ad materiem & formam, rationalis conſignatio, juxta quam id a pharmacopœo aptè parari, atque aegro commodè & fructuosè adhiberi poſſit.

2. Illa autem Medicinae Practicae pars, quae tradit regulas, ſecundum quas conſignatio iſta (1) perfici debet, *Methodus*, audit *Concinnandi Formulas*.

3. *Materiem* Formulæ (1) ſuppeditat Ὕλη dicta *ἰατρικὴ*, tam naturalis, quam factitia. *Formam*, quae varia eſt, diverſae, tam in aegro, quam in materie ſelecta, obviae conditiones determinant: ut infra patebit. *Finis* eſt legitima praeparatio atque adplicatio illius auxilii, quo indicationi ſuae ſatisfacere conatur Medicus.

4. Complectitur ergo Methodus haec (2) ultimum eorum, quae Medico artem ſuam exercenti agenda ſunt. Ad eam tendit, quidquid ferè in aliis diſciplinae medicae partibus docetur. Haec demum fine ſuo beat artificem.

5. Unde Neceſſitas, Utilitas, & Nobilitas ejus abunde patent.

6. Dividitur formula (1) in *Officinalem* & *Magi-*

ſtralem; quarum illa remedium ſpectat in officinis pharmaceuticis ad uſus futuros parandum atque adſervandum; hæc vero ex tempore conficiendum & adplicandum. De poſteriore praeprimis hic agetur.

7. Haec (6) ut ex arte praeſcribi poſſit, ſupponitur prius cognita.

α. *Indicationum Doctrina*, utpote inſtruens Medicum, an, quid, tum per quae, & quali modo, tempore, ordine &c. adplicata, inſtrumenta ſit agendum.

β. Univerſa *Materies Medica*; ut quae praeſcribendae formulae materiem (3) praebet: praeprimis tamen illa, quae ibi locorum, ubi Medicus praxin exercet, praeſto habetur.

γ. Tandem & *Pharmacia Chemica* hujuſque omnes operandi modi, atque effecta, tam ſimplicia praeparata, quam compoſita: illos enim dirigit, his utitur, cum formulam praeſcribit Medicus.

8. Nec ſanè ſuperficiaria ſaltem, ut vulgò occurrit, binarum poſteriorum (7. γ. β.) hic requiritur cognitio. Qui enim pharmacopoeo dabit leges ignarus ipſe agendorum? Quomodo delectus fieri cum ratione poteſt rerum ignotarum? Quo fundamento effectus adplicatorum praevidebit, horum natura quem & vires latent? Utinam & prioris (7. α.) major paſſim haberetur ratio! Nullum dari remedium, niſi quod tempeſtivus uſus faciat, apud veros quoſque Medicos in confeſſo eſt. In eo itaque prudens ille animi ſenſus, qui Practicum conſumat ac commendat, verſatur, ut tempora atque opportunitates agendi in morbis cognoſcat, & ſuas cuique aegro aptet adhibendorum auxiliorum rationes & modos, quibus proſper operae navatae eventus obtineatur. Iſtud vero demum eſt agere ſecundum indicationes: nec aliunde, niſi ex legitimo doctrinae indicationum uſu haec promitur Sapientia. Quidquid in praxi ad iſtam normam non dirigitur, tametſi feliciter eveniat, fortuitum modò eſt, nec conſilio, ſed caſui, debetur, neque oblectamenti aut gloriae materiem, niſi vanis oſtentatoribus, praebere

poteſt.

poteſt. Unde videant tirones, num recte ſibi perſuadeant, ſe veri Medici perſonam digne tuituros eſſe, etiamſi nihil aut parum operae in iſta diſciplinae medicae parte collocaverint.

9. Ex quibus (7. & 8.), collatis ad (4), pronum eſt colligere, non adeo, ut fertur, levis eſſe momenti atque exigui temporis negotium, cujus hic regulas, pro virium modulo, exhibere adgredimur. Facilitatem tamen dabit exercitatio juſto doctrinae ordini juncta.

10. Cum igitur ſupponere liceat aliunde ſatis cognita, quorum ſcientia ad rationalem formularum praeſcriptionem addiſcendam in anteceſſum requiritur (7. & 8.), partiemur materiem dicendorum in tria ſumma capita: quorum primum, ſpecie *Introductionis*, ſuccinctas dabit regulas, artem hanc exercituro obſervandas; alterum *Generales* ſiſtet *Formularum Dotes*, tertium exponet ea, quae ad *Singulares Formularum Species* pertinent.

INTRODUCTIO
SEU
REGULAE GENERALES
Ante praeſcriptionem Formularum obſervandae.

11. MEdicus, Vir prudens, praeſcribat nihil, niſi cujus ſufficientem queat reddere rationem, cum requiritur: hinc nunquam tumultuarie, ſed ſemper ex indicatione prius rite deducta, agat.

12. Ante omnia ergo juſta methodo determinet, an oblato in caſu aliquid per medicamenta agendum incumbat.

13. Unde, ſi vel cognitum Naturae ſolius ad morbi propulſionem ſufficiens robur, vel abſoluta mali immedicabilitas, vel praeviſum ex morbi curatione pejus naſciturum malum, vel dubia hactenus morbi indoles &c. agendum nihil dictant; probum eſt a praeſcriptione abſtinere, ne vel noceatur aegro, vel is ſine neceſſitate emungatur. *Medici plus interdum quiete, quam movendo & agendo proficiunt.* Livius.

14. At cum pleriſque durum ſit, a Medico penitus deſtitui; aliquando etiam ignominioſum, artis prodere imperfectionem; hinc, ſi conditio aegri fert, praeſtat nonnunquam, in dictis caſibus (13), praeſcribendo ejuſmodi, quae dum non proſunt, haud tamen obſint, in ſpeciem ſaltem aliquid agere. Habeat iſtum in finem Medicus familiares ſibi formulas quaſdam, ex inertioribus conflatas, Emulſiones, Mixturas, Pulviſculos inefficaces, &c. quibus nihil effecturis tranquillum reddat aegrum, qui ſaepe mavult pia hac fraude decipi, quam prognoſtico relinqui. Id, quod vel maxime

ximè in gravidarum aegritudinibus, virginumque & mulierum morbis dubiis notandum.

15. Iis etiam, qui flagitioſe aut deſperanter abs Medico noxium petunt pharmacum, quandoque conſultius eſt dato, quod obeſſe nequeat, ſimulate ſatiſfacere, quam aperte negare; ne forte ab aliis, quos aut imperitia aut turpe lucrum faſcinat, quod male cupiunt, impetrent.

16. Si vero omnino agere jubet Medicum indicatio; jam porro quid, per quae &c. ſit agendum, determinare convenit: quae quidem omnia per eam ipſam indicationum doctrinam, quam hic ſupponimus cognitam (10) inveniuntur: unde eo ablegantes tironem nonnulla ſaltem, propius ad noſtrum inſtitutum pertinentia, nunc ſubjungemus.

17. Finis primarius Artis, tuta nimirum, cita & jucunda curatio, ſemper ante oculos verſetur Medico; ut ad hunc omnes actiones ſuas, quouſque fieri poteſt, dirigat.

18. Itaque jurisjurandi, quo ſe obſtrinxit, memor, nec prece, nec pretio adduci ſe patiatur ad aliud agendum, quam quod legitima ſuaſerit indicatio: ad nihil certe, quod indubie nociturum praevideat.

19. Eligantur autem remedia efficacia, & ſcopo conſequendo maximè appropriata, tam ratione materiae, quam formae.

20. Sint tamen ſimul ejuſmodi, quae tuto, ſine periculo, exhiberi queant: quamvis, in caſibus deſperatis, nonnunquam aliquid tentare liceat; modo id fiat cum judicio, dubiique eventus praedictione.

21. Nova ideo, nondum probè explorata, ne adhibe, ſi aliis idem praeſtare poſſis: ſin minus, utere illis ſumma cum prudentia; ne famae incurras periculum. Audacia ſaepe magis, quam ignorantia, inviſum reddit Medicum.

22. Effoeta, & obſoleta, facile per moram degenerantia, ſi poteſ, cave; ne nauſeam noxamve aegro parias, aut ſaltem effectu fruſtreris. Unde praeſtat,

caeteris paribus, ex officina pharmaceutica celebriore medicamenta depromere; quia diſtractio ibi celerior frequentiorem exigit renovationem: quamvis interim bona fides atque peritia pharmacopoeum magis commendent.

23. A Draſticis abſtinendum, ſi mitiora ſufficiant: ſin minus, dentur circumſpectiſſime: id quod vel maxime animadvertendum in hominibus debilioribus aut valde ſenſilibus; ne vehementiae remedii ſuccumbant in artis artificisve opprobrium.

24. Quae difficilioris ſunt praeparationis, vel exhibe propria manu confecta, vel non praeſcribe; niſi de fide & dexteritate pharmacopoei certus ſis.

25. A Pretioſioribus tibi tempera, ſi minus cara ejuſdem efficaciae praeſto ſunt: quod plerumque obtinet. Ditiorum interim luxui aliquid dandum; utpote qui ſaepius ex pretio vim remedii aeſtimant. Hinc taxam rei medicamentariae haud plane ignorare decet.

26. Exotica haud temere Indigenis antehabeto. Praeſtat his uti, ſi ſcopo ſufficiunt: minus enim fraudibus & corruptioni obnoxia ſunt, & plerumque certius dignoſcuntur, quae domi nata.

27. Quae nomine, ſapore, aliisve qualitatibus, in vulgus nota ſunt, aut minus uſitato ſub titulo, aut aliis mixtis tecta praeſcribere aliquando prudentiae eſt; ne vel horreant ea aegri, vel tanquam vilia, noxia, aut nihil praeſtitura aſpernentur.

28. Satius eſt conſuetum, quam inconſuetum, dare medicamentum: id quod circa Emetica, Purgantia, Opiata &c. praeprimis locum habet.

29. Ingrata, nauſeoſa, moleſta, quantum fieri poteſt, vitentur, aut ſaltem parciore quantitate cum aliis remixta abſcondantur artificioſe. Praeſtat nullum, quam tale exhibere remedium, a quo natura abhorreat: cujus regulae praeprimis in foeminis delicatioribus, infantibus &c. ratio habenda.

30. Hinc & aegri Idioſyncraſiam, ratione ſingularis

ris cujuſdam pharmaci, aliquando expiſcari convenit; quippe quae remedium, etiam caeteroqui maxime appropriatum, nonnunquam inutile, imò noxium reddit: licet interim ſaepe imaginaria potius, quam nativa ſit. Virum novi, qui, cum fatuum lapidum cancrorum pulviſculum ingerit, vix mitius adficitur, quam alii ab arſenico.

31. Simplicitati quam maxime in praeſcribendis remediis ſtudeat Medicus, nec adeo molem aut numerum, ſed conciſam brevitatem, non pompam, ſed efficaciam, affectet. Unde ex immenſa Materiae Medicae ſylva non quaevis promiſcue congerenda, ſed probatiorum ſaltem delectus habendus.

32. Junior tamen Practicus, nondum fama florens, ſeculi, loci, hominumque, inter quos degit, moribus atque opinionibus, quouſque ſcopus ejus permittit, tantillum ſeſe accomodet; ut, aliunde minus notus, hac ſibi via interim exiſtimationem comparet. Veteranus, aut in praxi confirmatior, ſecurè demum talia vilipendit.

33. Nativa praeparatis, ſimplicia compoſitis, praeferantur, ſi utrorumque virtus eadem eſt. Praeparatio atque compoſitio, praeterquam quod ex ſe aliquando mali plus, quam boni, adferant, inſuper & a pharmacopoei fide ac dexteritate, nonnunquam minimè laudandis, dependent. Simplicium contra genitrix eſt Natura, bona ſemper, ſibique conſtans.

34. Si remedio ſimplici aut compoſito, quod ab homine fide digno, tanquam probatae in dato caſu virtutis, commendatum acceperis, uti animus eſt, in utendi modo & ratione cave, ne quidquam mutes, ſed te curioſe ad praeſcriptum conforma; dumne id periculoſum cenſeas. (21-23.) Succeſſus ſaepe ex iis, quae minima videntur, pendet. Uſu demum frequentiore paullatim deteguntur, quae tuto omittere aut caſtigare liceat. Superſtitioſa tamen, quibus imbecilles tantum animi capiuntur, Medicum dedecent.

35. Uti univerſae Materiae Medicae notitia utilis

 eſt

eſt Medico; ſic illa praeprimis accuratius requiruntur cognita, quae in pharmacopoeis loci, in quo praxin exercet, proſtant: ne talia praeſcribat, quibus carent officinae. Qui quidem error facile corrigendus foret; niſi pharmacopoeus quandoque ſibimet ipſi arrogaret licentiam, inconſulto Medico, aliud pro alio ſubſtituendi.

36. Porro, praeter vires atque doſes efficaces, varias itidem medicamentorum appellationes, uſitatas ſcire convenit; ne idem remedium, eadem in formula, variis ſub nominibus pluries praeſcribatur. Diſce hinc ex diſpenſatoriis generales titulos, quibus plura conſimilis virtutis ſimplicia, junctim ſumta, compendii ergo, inſigniri ſolent, variaque unius & ejuſdem remedii nomina apud pharmacopoeos frequentata. Peccatum quidem adverſus hanc regulam levis plerumque momenti eſt & facile condonandum Medico, qui vires magis, quam nomina rerum ſpectet: at cum capitale nonnunquam ab inſulſis habeatur, vitari tamen debet; donec cordati tandem viri, ejectis e foro medico ſuperfluarum denominationum ſordibus, iſtam ridendi materiem ſannionibus eripuerint.

37. Tempora etiam, quibus herbae & alia magis minuſve vigent, aut acquiri poſſunt, memoria teneantur; ne autumno, vel hyeme deſiderentur recentia, quae aeſtate dudum emarcuerunt. Locorum natalium quoque meminiſſe nonnunquam ex uſu eſt.

38. Variae itidem variorum tam ſimplicium, quam compoſitorum, conſiſtentiae gnarus ſis; ne formam alienam, aut menſuram impropriam, praeſcribas.

39. Voluminis quoque, & ſpecificae gravitatis diſcrepantiam in rebus medicamentariis haud prorſus negligito. Cognitio ejus in concinnandis formulis ſua non caret utilitate.

40. Principia atque mutuas remediorum ad ſe invicem, & ad Inſtrumenta, quibus praeparantur, habitudines niſi ex pharmacia rationali didiceris, abſurdiſſima, & vel pharmacopoei famulo riſum moven-

tia

tia, utinam nec aegro noxia! quandoque in chartam conjicies.

41. Officinalium Compoſitorum ingredientia noſcito; ne vel ex tempore componenda mandes, quae jam compoſita proſtant; vel officinalibus praeſcriptis talia ſuperaddas, ex quibus compoſita ſunt: quamvis poſterius aliquando poſtulet indicatio.

42. Nec congeras in unam Formulam plura, quae, licet nomine, origine, & praeparatione diſcrepantia, prorſus tamen ejuſdem ſunt naturae, & efficaciae: perinde enim eſt, ac ſi peccares contra (36).

43. Una quae formula commode comprehendi poſſunt, haud, praeter neceſſitatem, in plures diſpecito. Tempori interim atque opinioni hac in re ſubſerviendum (32); ſunt enim, qui paucitatem receptarum longe ferunt difficilius, quam numerum nimium.

44. Contra haud combinentur in unam eandemque formulam, quae ſimul apte, & ſine mutatione incongrua componi, aut miſta commodè adhiberi nequeunt: id, quod circa olea meraca, balſama liquida, pinguia, cum aquoſis exhibenda, tum alia ſeſe mutuo deſtruentia &c. quorum poſtea mentio fiet, praeprimis notandum.

45. Ideo nec ſingulis, ſed urgentibus ſaltem, ſymptomatis oppone remedia: effecta enim morbi, hoc hujuſve cauſa ſuccisis, ſponte ceſſant, quae nonnunquam adeo diverſa ſunt, ut nimis oppoſita, quin contraria, indicent.

46. In morbis, aut ſymptomatis, valde urgentibus, promptiſſime parabilia exhibeto; ne occaſio praeceps ſubterfugiat, aut pharmacopoeus feſtinando peccet.

47. Si indicata remedia in quamcunque formulae ſpeciem commode redigi poſſunt; aegrum interroga, quamnam prae reliquis amet magis, aut horreat, cuinam adſueverit, cui minus? Artem ſic teque ipſum commendabis, & laetiorem reddes praeſcripti uſum.

48. Nec

48. Nec tamen, palato aegri dum ſtudes, morbi naturam, vim, ſymptomata, & ſi qui forte alii in aegro morbum primarium comitantur, effectus, oblivíſcere. Non omnes omnis fert morbus formulas. Difficili deglutitione laborantem bolis, pilulis &c. ingerendis male torſeris &c.

49. Quin medicamenta etiam non omnia omnibus ſunt formulis accomodata. Sudorifera formam amant liquidam, abſorbentia ſiccam, foetida, nauſeoſa, pilularem, & ſic porro: prout in ſingularibus formularum hiſtoriis poſtmodum indicabitur.

50. Aetatis quoque ratio habeatur in determinandâ formulae ſpecie. Infantem ſi externis aeque facile ſanare potes, internis ne vexato: ſin minus, abſtine ſaltem a pilulis, bolis, & ſimilibus.

51. Temperamenti quoque varietas aliam quandoque & aliam poſtulat formulae ſpeciem. Siccis liquida, humidis ſicca magis quadrant: quamvis interim, ſi priorum (46. ad 49.) aliqua huic conditioni obſtiterint, illorum potior ſit ratio.

52. Quae peregre mitti, per longa itinera circumferri, aut quotidianos ad uſus in pera geſtari debent, medicamina, quoúſque fieri poteſt, in maxime compendioſas, diutiſſime conſervabiles, facillime portatiles redigantur formulas.

53. Si ex praeſcripto medicamento melius habet aeger, ejuſdem uſus continuandus eſt; donec aliud exigat indicatio: neque enim ſine ratione ullam facere mutationem decet (11).

54. Interim, manente eadem indicatione, variare quandoque formulas, & ingredientibus alia ſubſtituere aequivalentia convenit; ut viribus eadem, diverſa ſaltem ſub facie exhibeantur: quod in morbis chronicis, aegriſque moroſioribus praecipuè expedit; ne longior eorundem uſus faſtidium moveat, aut in conſuetudinem abeat. Quin & ſuam ſic dexteritatem, artiſque opulentiam, oſtendit Medicus.

55. Ubi autem datum remedium non juvat; haud per-

pertinaciter in eodem perſtandum, ſed aliquando, vel ex parte, vel in totum, mutandum pro Medici perſpicacia. Si vero & noceat; prorſus eo abſiſtendum: a juvantibus enim, & nocentibus praecipua indicatio.

DE FORMULARUM

Dotibus Generalibus.

56. MUltiplex materiae medicamentariae natura, morborum, ac guſtuum diſcrepantia, commoditatis denique ſtudium neceſſitudinem Medicis fecit de aliis atque aliis remediorum formis cogitandi; opulentia autem artis pharmaceuticae chemia adjutae in iis inveniendis, concinnandiſque fertilem ſeſe atque expeditam praebuit. Inde tot diverſae formularum natae ſpecies, quae etſi proprii ſingulae ingenii ſunt, non ita tamen differunt, quin multa inter ſe communia habeant. Juſta vero doctrinae methodus exigit, ut primum de generalibus, quibus conveniunt, dotibus dicam; deinde, quod cuivis ſpeciei privum eſt, ac ſingulare exponam.

57. Proxime igitur de Formulis in genere acturus multitudinem rerum dicendarum eo digeram ordine; quem Practici in praeſcribendo ſequi ſolent: naturalis enim eſt atque adeo tironibus maxime accommodatus, neque ſcholaſticis diviſionum cavillationibus obnoxius.

58. Quinque partes in formula numerantur: *Inſcriptio*, *Praepoſitio*, *Deſignatio Materiae*, *Subſcriptio* & *Signatura*, quas, tametſi non omnes aeque neceſſariae ſint, eo, quo poſui, ordine ſingulatim deinceps pertractabo.

INSCRIPTIO.

59. *Inſcriptio* in fronte chartae, arbitraria, a pleriſque omiſſa, notam aut literas, ut plurimum exhibet pium votum indicantes: uti ſunt CD. ID. II. *α.* & *ω.* & ſimilia, quæ pro libitu ſibi quiſque fingere, aut & ſine peccato praetermittere poteſt.

PRAEPOSITIO.

60. *Praepoſitio*, conſtantius uſitata, formulæ initium facit, notiſque Rec. vel ℞. i. e. *Recipe* a linea ſcriptis exprimitur, hinc veluti jubet pharmacopoeum, quae ſequuntur, promere.

MATERIAE DESIGNATIO.

61. In *Materia deſignanda*, quae pars formulae praecipua eſt, multa & magni pleraque momenti occurrunt, quorum alia ad ipſius materiae conditiones, alia ad modum deſignandi, pertinent. De illis primo loco agam.

62. Formula, vel unico ſaltem ingrediente (ita Medici materiem adpellant) ſimplici aut compoſito officinali, conſtat, vel pluribus. Haec *Compoſita* vocatur; illa *Simplex*. De hac primo.

DE
FORMULA SIMPLICE

63. *Simplex* formula quum pluribus uno careat ingredientibus (62), præter *Quantitatem* vix aliud quidquam exhibet determinandum: qualitas enim materiae ejuſmodi eſſe debet, ut indicationi ſatisfacere poſſit.

64. Duplex autem haec *Quantitas* eſt: vel quae ſimul & ſemel praeſcribitur, vel quae una vice aegro ingeritur, aut adhibetur. Illam vocabo *Generalem*, hanc *Specialem*, ſeu potius *Doſin*, quae cum conſtituat priorem, prius pertractabitur.

Doſis. 65. In *Doſi* duo ſpectanda veniunt: *Moles* nimirum atque *Numerus*.

66. *Molem* determinant variae tam aegri, quam medicamenti adhibendi, conditiones, a Medico probe prius ponderandae, ne, exceſſu vel defectu peccans,

cans, remedio etiam apte ſelecto, aut noceat, aut ſaltem boni praeſtet nihil: Hinc adtendendum.

α. Ad *Morbi* naturam, ſedem, ſtatum, vim, cauſas, ſymptomata, &c. ut nodo aptus adhibeatur cuneus: Vehementia, velocia, altius radicata, vix niſi grandiore doſi ſuperabis; quam ſi leviori malo oppoſueris, remedium novi cauſa morbi evadet.

β. Ad *Vires Vitae*: quum enim per hanc remedia in actum deducantur, utique requiritur, haec ut illi ſint proportionata, nec ſuffocent, a qua dirigi debebant. Fortes hinc validam, minutam debiles ferunt doſin. Oppreſſas interim vires ab exhauſtis probe dignoſcito.

γ. *Aetatis* dein ratio habenda. Quocirca ſequentes ferè obtinent generales regulae pro remediis internis, iiſque efficacioribus.

Pone doſin efficacem eſſe pro homine conſiſtentis

aetatis			1	vel Drach. j.
Erit pro Ann.	XIV ad XXI	——	$\frac{2}{3}$	vel Scrup. ij.
——	—— VII ad XIV	——	$\frac{1}{2}$	vel Drach. ſſ.
——	—— IV ad VII	——	$\frac{1}{3}$	vel Scrup. j.
——	—— IV	——	$\frac{1}{4}$	vel gr. XV.
——	—— III	——	$\frac{1}{6}$	vel Scrup. ſſ.
——	—— II	——	$\frac{1}{8}$	vel gr. VIII.
——	—— I	——	$\frac{1}{12}$	vel gr. V.

Senes bis pueri, ut viribus & victu, ſic & medicamentis: unde in his ſexagenarium cum juvene tertii ſeptennii, ſeptuagenarium cum adoleſcente ſecundi, octuagenarium cum puero primi, & ſic porro, comparare forſan licet. Neque tamen adeo haec conſtanter obtinent, quin multas ferant exceptiones: prout facile patet diverſos ejuſdem aetatis homines, ratione virium, inter ſeſe conferenti. Accedit, quod Senectus inducta rigiditate corpora minus ſenſilia reddat. (vide infra lit. *τ.*). Quare ex aetate ſola vix rectè calculum poſueris.

δ. Mo-

δ. *Moles* quoque *Corporis* nonnunquam doſin variat: licet interim viribus hæc non ſemper ſit proportionata.

ε. *Temperies* etiam limites hic figit. Bilioſi, Melancholici calidi, Humectantium, refrigerantium, Laxantium, majorem plerumque copiam ferunt facile; quae tamen, majore licet doſi, adhibita Phlegmaticis ut plurimum pulchrè conducunt.

ζ. *Sexus* item huc facit. Foeminarum plerumque tenacior, quam virorum, conſtitutio reſtrictiorem doſin poſtulat. Quin viribus etiam adcommodatam quantitatem reſpuunt nonnunquam delicatulae. His igitur, quouſque fieri poteſt, vel diminutione, vel partitione majoris in plures minores, ſubveniendum.

η. *Diſpoſitio* etiam *ſingularis*, morboſa, vel naturalis perpetua vel temporaria, a Conformatione, Habitu corporis, Sexu, Morbis praegreſſis &c. pendens, primario morbo complicata, aliter quandoque determinat doſin. Menſium fluxus, Graviditas, puerperium, Lactatio, Paſſio Hyſterica in Foeminis, Hypocondriaca in Viris, Obeſitas, Gracilitas, Viſcerum quorundam Debilitas, Gibber, Calculus, proclivitas ad Vomitum, & alia plurima hujus ſunt loci.

ϑ. Singulariſſima inſuper, quam *Idioſyncraſiam* vocant, cujuſdam individui habitudo, reſpectu hujus illiuſve medicamentorum claſſis, aut peculiaris etiam remedii, ſummopere nonnunquam obſervanda; quamvis interim, per generalia inexplicabilis, ſola experientia aut aegri relatu cognoſcatur. Sunt, quos vel odor Purgantis movet; dum alios vel duplicata doſis ordinaria vix afficit.

ι. *Conſuetudo* pariter locum hic habet: quum eorum, quibus natura adſuevit, doſis grandior plerumque lenius agat; quam minor inſuetorum: quod Nicotianae uſus exemplo ubivis obvio commonſtrat.

κ. Nec *Vitae Genus* plane praetereundum: ut enim varios id ſanitatis gradus atque morbos efficit; ſic varias etiam ſaepe corporibus inducit habitudines, quae me-

medicamentorum actiones augent vel imminuunt.

λ. *Nationes* univerſae hic quandoque ſingulare quidpiam ſibi vendicant pro vario climate aut vitae genere, quo communiter utuntur. Saxones, Weſtphali, difficilius moventur (*a*); Siamenſes Poculo Arſenicali, loco Antimonialis; Indi Ipecacuanhae doſi vigecuplo majore, quam Europaei, ad emeſim ciendam opus habent (*b*).

μ. Quin & *Anni Tempus* nonnunquam alicujus eſt momenti; quatenus ardentior ſirius, ſaeviens gelu aut aura temperatior, ſuadent, vel leníus movenda corpora vel validius.

ν. *Remedii* tamen adhibendi nota *Efficacia* & *Penetrabilitas*, ad priores conditiones comparata, vel maximam hic diverſitatem parit. Unde per experientiam legitimè ſtabilitas uſitatorum quorumvis medicamentorum, praecipuè generoſiorum, doſes efficaces, harumque gradus, exactè cognitos habeat formulam ex arte praeſcripturus. Si qua autem nova, nondum rite explorata, in uſum vocare libuerit, regulae (21) memor, minima primò quantitate experimentum capiat, circumſpecte dein aucturus doſin, animadverſa priori inertia.

ξ. *Pretium* quandoque remedii, caeterum haud adeo potentis, doſin reſtringit. Margaritae, Gemmae, Lap. Porcini, Bezoar &c. teſtes ſunto.

ο. *Specifica* etiam *Levitas* materiae, majore ſaltem quantitate efficacis, de doſi detrahit; ne moles nimia, ſimul ingerenda, nauſeam moveat: prout circa Herbas, Flores &c. nonnunquam obtinet.

π. Hinc & odoris, ſaporiſve, aut qualitatis alterius, *Injucunditas* remedium aliquando parciore doſi ſimul exhibendum ſuadet. Aſa Foetida, Caſtoreum, Pinguia &c. id docent (29).

ρ. Ipſa *Formulae Species* doſis quantitatem ſaepe determinat. Habent enim certos plurimae terminos mo-

(*a*) Wedelii de Compoſ. Medic. Tab. II.

(*b*) Hiſtoire de l'Accadem. Royale. 1703. p. 63. Edit. Beleg.

modoſque, quos egredi vix ſine ſumma neceſſitate licet: uti patebit poſtea.

ς. *Uſus* porro *Remedii* varius, externus, internus, & *Adplicatio* ad diverſas corporis partes multiplex, hic conſideranda. Haud parum intereſt diſcriminis, Purgans an clyſmatis ſpecie injiciendum, an ore hauriendum, dederis &c.

τ. Denique eſt in corporibus humanis, dum vita viget, Ἐνορμῶν, principium aliquod mirae ſenſilitatis, etiam extra mentis conſcientiam, hinc ad ſtimulos impetum concipiens, inque compagem corporis propagans ſaepe longe majorem, quam qui efficaciae irritamenti reſpondere videatur (*a*). Id vero uti per univerſum corpus diffuſum eſt, ita tamen nec in omnibus hominibus, nec in ſingulis ejuſdem hominis vel partibus vel conditionibus, aequa pollet agilitate, ſed infinitis quaſi gradibus variat: ut quotidiana doceat obſervatio, unam eandemque rem duobus hominibus, quos quidem corporis habitu nequaquam diſcrepare dixeris, eodem modo adhibitam diverſiſſimos quandoque effectus producere. Credibile autem eſt, iſtius potiſſimum principii interventu naturam remedia ad agendum ciere, ab his illud ſtimulari, exinde motuum fieri mutationes majores, minores, aliter atque aliter directas, pro diverſa cum ſtimuli, tum Ἐνορμῶντος ſtimulati, ratione. Pleraque certe medicamina in corpore mortuo nihil efficiunt, eademque nec in omni homine, nec in qualibet hominis parte, eodem modo & gradu operantur; ut nonnunquam effectus prodeant etiam in arte verſatis inexſpectatiſſimi, ſtupendi. Matronam vidi, cui, quotieſcunque Opium modica doſi ſumſerat, nato poſt aliquot dies pruritu per univerſum corpus epidermis receſſit, ut per ſquamas ac lamellas deglubi poſſet. Vide etiam (30.) Unde pronum eſt colligere, quanti interſit Medici, cum in deligendis remediis, tum in determinandis eorum

(*a*) Vide Sermonem meum Academ. de Regimine mentis, quod Medicorum eſt.

rum doſibus, ad iſtam corporis vivi virtutem animum advertere, quoque ex gradu ac 'ενεργεια in homine aut parte hominis, cui medicari oportet, inſit, diligenter explorare. Quo magis dolendum eſt, intimam hujus principii naturam &, quae id tantopere diſcrepare faciunt, conditiones tam parum hucuſque innoteſcere; ut ex iis, quae (66. β ad ν) memorata ſunt, generatim quidem aliquid determinare liceat; quod autem cuique homini privum ac ſingulare eſt, vel ſagaciſſimus etiam a priori, quod ajunt, diſcernere nequeat, ſed ſola demum effectuum obſervatione addiſcatur. Itaque monitos velim tirones, ut bene memores canonum (21. 23. 28. 30.) praxin adgrediantur. Aegrotantes autem effatum CELSI (a) audiant: *Cum par ſcientia ſit, utiliorem tamen Medicum eſſe amicum quam extraneum.*

Nota. *Vetat inſtituti mei ratio, plura aut magis ſpecialia hoc de themate ſuperaddere. Vetat haec ipſa, amplitudini rei, certis limitibus vix generaliter definiendae, ſimul juncta, Tabulam, ut fieri ſolet, hic ſubjungere, aptas ſingularium quorumvis remediorum doſes exhibentem. Tot hae obnoxiae ſunt exceptionibus; ut nonniſi in caſu ſpeciali, determinatis prius conditionibus (66. α ad τ), & forte pluribus aliis, ſtabiliri ex arte queant. Sed indicationum quoque doctrinam, & Materiem Medicam, tam ſimplicem, quam arte factam, tironi meo cognitas ſuppono (7. α ad γ); quae quidem, uti vires, ita doſes etiam, quouſque in genere fieri poteſt, edocent. Quin &, quae poſtmodum de formularum ſpeciebus ſigillatim tradentur, multam his lucem adfundent.*

67. *Numerus* doſium (65) ſimplex, vel multiplex, quandoque arbitrarius eſt; ſaepiſſimè tamen certis itidem conditionibus limitatur. Quocirca ſequentes ferè regulae uſu veniunt.

α. Si doſis unica ſcopo Medici ſufficit, quid opus pluribus?

(a) In fine praefat. Lib. I.

β. Si remedium fuerit injucundum, aeger ad uſum tardus aut difficilis, ingeſtio vel adplicatio moleſta, quantum potes, pauciſſimas doſes exhibe.

γ. Quae mora facile corrumpuntur, deliqueſcunt incommodè, exhalant, nimis areſcunt; parciore quantitate ſimul praeſcribe. Varius atmoſphaerae calor, tum conditiones aliae, vitia modo dicta magis minuſve promoventes, hic ſpecialius determinant.

δ. Ubi doſis efficax praeſcripti mole major eſt, quam quae una vice commodè queat ingeri, expedit, ſi per alia licet, partiri eam in plures doſes minores, per intervalla adſumendas; ne aegro nauſeam, vel & vomitum, cieas: id, quod in vomiturientibus praeprimis obſervandum.

ε. Si Generoſiora adhibes aegri Naturae aut Idioſyncraſiae haud benè gnarus, ſatius eſt, doſin efficacem partitis vicibus paullatim dare; ut tempeſtive abſtinere liceat. Idem circa uſum novorum, minus probatorum, quoque obtinet (*66. ν.*).

ζ. Si incognita, vel dubia, morbi indoles incertum facit remedii effectum, coactus ad praeſcribendum, ob (14), ſaltem ne multas doſes exhibe: minus ſic aegro moleſtus, facilius inſuper, dum requiritur, mutare poteris.

η. Quorum praeparatio difficilior eſt aut longior, niſi quid obſtet, ad plures doſes praeſcribe; ut parcas pharmacopoei operae nimium ſaepe praetioſae.

ϑ. Hinc & quae peregre mittuntur ad loca bene inſtructis pharmacopoliis deſtituta, ſi per alia licet, majore quantitate dare convenit.

ι. Contra ſi proximus aegro Medicus hunc frequenter inviſit, doſium numerus contrahatur; ne crebrius ſine facta praeſcriptione abeundum ſit: quod aliquibus minus acceptum.

κ. Ubi autem diu continuatus ejuſdem remedii uſus requiritur, quouſque fieri poteſt, plurimas in doſes id exhibe. Parſimonia emti ſuadet uſum, vix tamen praecipue ſi faſtidio jungitur, ad novi emtionem compulſura.

λ. Si

λ. Si per brevia intervalla adhibendum eſt medicamen, itidem multiplicandae ſunt doſes; ne iteratae praeparationis neceſſitas moleſta ſit.

μ. Denique ſi, in chronicis maxime, varietatem amat aeger, aut poſtulat indicatio (54), minorem quantitatem ſimul praeſcribe; ut crebrius, & leviore ſumtu, variare poſſis.

68. Numero & Mole doſium juxta (66. & 67.) determinatis, *Quantitas Generalis* formulae (64) levi negotio detegitur. Si enim moles multiplicatur per numerum, productum erit quantitas tota ſimul praeſcribenda. Unde ſequitur. *Quantitas Generalis.*

α. Quantitatem Generalem aequalem eſſe ſpeciali (64), ſi doſis tantum unica ſimul praeſcribitur.

β. Si vero plures una doſes eadem formula complecti animus eſt, quantitatem generalem ad minimum duplo requiri majorem ſpeciali.

γ. Si doſis exacte ad pondus determinatur, quantitatem generalem ita eſſe proportionandam, ut ea per doſis pondus dividi queat ſine reſiduo. Haec tamen regula haud ubique exacte obſervatur; praecipue ſi ad plurimas doſes fiat praeſcriptio.

69. Ceterum memento conſiſtentiae ingredientis, in formula ſimplice praeſcribendi; ut in formam, quam deſideras, redigi ex ſe aptum natum ſit.

70. Denique hic eo quidem magis abſtinendum ab acrioribus, odore vel ſapore moleſtis, difficulter ingerendis &c. (29); quia neceſſaria horum correctio aut obvolutio per aliorum miſcelam in formula ſimplice locum non habet: niſi forte idonei vehiculi electione aegro conſultas.

DE
FORMULA COMPOSITA.

71. Tantum de Formula Simplice. Proximum eſt, ut de *Compoſita* (62) agamus, quae uti pluribus conſtat ingredientibus, ita majus quoque ad ejus concinnationem artificium requiritur.

72. Videretur equidem, in tanta ſimplicium atque

Digitized by Google

compoſitorum officinalium affluentia, vix, niſi rarius, compoſitione magiſtrali (6) opus eſſe, ob (33 & 41): ſed frequentiorem tamen ejus neceſſitatem faciunt ſequentia.

α. Simplicis vel compoſiti officinalis, morbi & aegri conditionibus adcommodati, defectus. Nimia hinc doſium efficacium moles, ſuſpecta praeparatio, minus curioſa, aut nimis diuturna ad corruptionem uſque adſervatio, &c. ſaepiſſime uſum compoſitorum officinalium, licet caeteroquin indicationi ſatis reſpondentium, diſſuadent.

β. Virtus remedii debilior, debellando morbo impar, aliorum additione augenda.

γ. Violentia ejuſdem, minus tuta, appropriatis cicuranda.

δ. Diverſitas ſimul concurrentium indicationum, quibus ſimplice uno, aut compoſito officinali, ſatisfieri nequit; dum interim variorum, quae requiruntur, apta miſcibilitas, aliaeve conditiones in unam ea formulam componi poſtulant (43).

ε. Partis, cui applicari, vel per quam tranſmitti debet remedium, ſitus, ſenſus vividior, aliaeque conditiones.

ζ. Formulae facta electio (47 ad 52.), cui conſtituendae materies indicata ſola: ex ſe, minus idonea eſt.

η. Neceſſaria medicamenti occultatio (27.)

ϑ. Coloris, ſaporis, odoris, aliarumve qualitatum injucundarum deſiderata correctio.

ι. Tandem &, peſſime quidem, introductus mos, nulla licet urgente neceſſitate, plura ſemper in unam formulam congerendi, cui obſequi quandoque jubet Medicum, praeſertim juniorem, prudentia (32).

73. In formula compoſita, ob conditiones (72.), aliaſve, requiſita, adtendendum. α. Ad *Partium*, ex quibus componitur, numerum, uſum, proportionem. β. Ad *Quantitatem* tam generalem, quam ſpecialem (64) γ. Ad *Qualitates* totius compoſiti ex miſcela oriundas.

74. PAR-

74. Partes numerantur quatuor. *α. Baſis. β. Adjuvans. γ. Corrigens. δ. Conſtituens.* Quod enim alii, quinto loco, ſuperaddunt, *Dirigens* dictum, ſi datur, commode Adjuvanti accenſeri poteſt.

75. Basis eſt pars in compoſitione princeps, qua, utpote ad morbum profligandum ſelectiſſima, indicationi ſuae potiſſimum ſatisfacere conatur Medicus. Requiritur hinc in omni formula praeſens, etiam in ſimplice (63), quam ſaepe conſtituit totam; ideoque nomen baſis, quod parti competit, tum non habet; quia ſola ſufficit, nullius additione egens: quandoque tamen aliorum permixtione ſaltem accommodanda eſt, ut tuto, cito, & jucunde agat, quod agere debet. *Baſis.*

76. Eſt ea (75), ratione *Virtutis*, *Simplex* vel *Compoſita*. Simplex dicitur, quae uni ſaltem indicationi reſpondet; Compoſita, quae pluribus diverſis. Utraque vero, ratione *Materiae*, iterum *Simplex* vel *Compoſita* eſſe poteſt; prout vel uno, vel pluribus, conſtat ingredientibus.

77. Quaenam harum (76.) eligenda ſit, docent regulae ſequentes.

α. Quod uno vales efficere, ne tentes pluribus. Unde, ubi uni ſaltem indicationi ſatisfaciendum, Baſis & materie & virtute ſimplex; ubi pluribus, ſimplex materie, virtute compoſita, ſi ſufficit, praeferenda.

β. Si tamen plura ſimul miſta efficacius praeſtabunt, quod intendis; compone.

γ. Tum vero cave, ne confundas, quae vel miſceri inter ſe nequeunt, vel miſta alienas ſortiuntur vires. vid. 29. 30. 31. 36. 40. 41. & paulo poſt tradenda.

78. Adjuvans (74) dicitur, quod actionem baſis (75.) promovet, cum haec effectui deſiderato ſola impar eſt. Ejus ergo haud perpetua in omni compoſitione neceſſitas. *Adjuvans.*

79. Triplex vero modus eſt, quo baſin adjuvamus. Vel

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Vel enim α Vim eius directe intendimus. Vel β. Materiem, in quam agere, & Vias, quas permeare debet, ita diſponimus, ut minus reſiſtant. Vocatur *Praeparatio*. Vel denique γ. Actionem ejus ad hanc illamve partem aut locum corporis dirigimus: quo quidem juvari baſin ad opus ſuum praeſtandum nemo non videt.

80. Primum (79. α.) uſu venit, ubi baſis ex ſe inertior eſt, aut majore, quam commode adhiberi poteſt, mole efficax (66. α. γ. ζ. ο. ρ.). Perficitur addito efficaciore ejuſdem virtutis, aut alio, ſingulari virtute, experimentis cognita, id praeſtante: uti cum Purgantibus lenioribus Trochiſci Alhandal, vel Scammoneum, aut & fortioribus parciore doſi ſumtis Stibium Diaphoreticum, &c. junguntur. Frequentius in Evacuantibus, in alterantibus rarius, locum habet. Saepe autem pars potius baſis dici meretur.

81. Altero (79. β.) itidem vix niſi in Evacuantibus utimur; cum vel materies eliminanda difficulter mobilis eſt, aliave dote baſin enervatura; vel viae permeandae juſta carent libertate. Juvant tunc Attenuantia, Diluentia, Antacida, Antalcalica, Aperientia, Laxantia, Antiſpaſmodica, & ſimilia.

82. Poſtremo (79. γ.) locus eſt, ſi quando baſis actio ex ſe adiaphora certam ad partem magis duci debet. Mercurium ſic Purgantium additamento determinamus ad alvum, Opio vel Adſtringentibus miſtis ad glandulas ſalivales &c. Haud conſtat interim, utrum directio iſthaec, praeprimis per ſpecifica topica, adeo ubivis efficax ſit, ac olim ſolebat adhiberi.

Corrigens. 83. CORRIGENS (74) vocatur, quod vel noxiam vel injucundam aliorum ingredientium qualitatem tollit, virtutes tamen, quae ad ſcopum faciunt, relinquens illibatas. Abſente hinc vitio haud opus correctore.

84. *Noxiae Qualitates* (83), quae vulgo, in Emeticis maxime, Purgantibus, & Opiatis, culpantur, ſunt

ſunt acrimonia, flatulentia, viſcerum enervatio, frigoris vel caloris exceſſus, & ſimilia. His corrigendis adhibentur demulcentia, acrimoniae ſingulari oppoſita, carminantia roborantia, calefacientia, refrigerantia &c. At nota.

α. Correctionem non opponi nimiae quantitati, ſed noxiae potius qualitati actionis medicamentorum. Quod ſi enim actio eſt, qualis eſſe debet, at nimis vehemens in dato caſu, prudentia jubet, exceſſum doſi minutiore comprimere. Corrigenti demum locus eſt, cum remedium, praeter id, quod exigitur, etiam aliud quid, quod extra ſcopum eſt, aut aegro nocivum, efficit. Veteres non correxurunt Opium, ut excedentem ejus vim ſoporiferam infringerent, gnari, id doſi parciore obtineri poſſe: ſed quod ultra modum frigefacere exiſtimarent. Foliorum Sennae correctio non ſpectat nimiam purgandi vim, verum, quae excitant, tormina &c.

β. Male vocari correctionem (83), quae ſimul cum vitio & virtutem ſuccidit.

γ. Pleraque, quorum tantopere urgetur correctio, vitia vel adeo inſeparabilia eſſe ab ipſa eorundem remediorum virtute, ut, illa imminuendo aut tollendo, haec quoque pari gradu aboleatur: alia autem uſu potius intempeſtivo, quam ſua culpa, nocere: ne dicam adulterationes, corruptiones per longiorem aut incurioſam adſervationem contractas, & minus legitimas praeparationes &c. ſolas quandoque noxarum eſſe cauſas.

δ. Correctionum hinc plurimas male tales vocari, male inſtitui; quia, dum vel nihil proſunt, vel & obſunt, doſis interim efficacis quantitatem tam mole corrigentis additi, quam ob vim baſis mutilatam, incommodè nonnunquam augent.

ε. Proſtare inſuper pleraque ſic dictorum Malignorum jam correcta in officinis; ut ideo correctione magiſtrali ſuperſedere poſſit, is qui uti volet.

ζ. Optimam plurimorum correctionem in genuina bonitate, praeparatione dextra & fida, uſu tempe-

 ſtivo,

ſtivo, ac doſi adcommodata (66.) ſitam eſſe.

η. Verius tamen vitium dari circa olea inflammantia, reſinas, pinguia, acria; dum haec, ſi ſola ingeruntur, aquoſis difficulter ſolubilia, hinc viſcerum vaſorumque parietibus tenaciter adhaerentia, ſtimulos faciunt aegrè abſtergendos. Saccharum hic, ovi vitellus, ſapones, olei blandioris tantillum, alcalini ſales, abſorbentia, intertrita, ex uſu ſunt.

85. *Injucunditas* (83) corrigenda ſaporem reſpicit, odorem, & colorem. Priori ſerviunt Saccharum, Sirupi, Acida &c. Alteri Aquae & Olea fragrantia, Ambarum, Moſchus &c. Coloris gratia conciliatur Cinnabari, Santalo rubro, Auri & Argenti foliolis, &c. Notandum tamen.

α. Haud tantam in medicamentis, ac in cibo & potu, gratiam vel obtineri ſemper poſſe, vel & ab ipſis aegris exigi. Appetentiam his invitat morbi moleſtia: hinc coquinaria eo non opus.

β. Sapores & odores eoſdem haud omnibus promiſcuè aequè vel gratos, vel utiles eſſe. Alios delectari & juvari aliis. Dulcia & ſuaviter fragrantia quibuſdam infeſtiſſima.

γ. Eſſe, quibus male olent & ſapiunt omnia e pharmacopolio petita. His, utcunque correcta dederis, placebit nihil. Vis tunc in molem minimam compacta, parciorque doſium numerus, ſi ita licet, jucundiſſimam praeſtant correctionem.

δ. Si tamen & aliter corrigere juvat, dextre id & conſiderate faciendum; tum ne ſublato uno injucundius aliud naſcatur vitium; tum praecipue, ne virtutem ipſam male pervertas deſtruaſve.

ε. Abſtinendum eſſe a nimia ſedulitate in conciliandа praeprimis coloris gratia per auri argentique folia ubique intermiſta. Ferri haec poſſunt in pilulis quandoque &c. at nunquam omiſſa ridiculam produnt vanitatem.

ζ. Ingratas qualitates ſaepe oriri ab incondita nimis diſcrepantium in unam formulam congeſtione, vitari

tari hinc poſſe delectu congruorum, aut partitione in plures formulas (44).

η. Quin & ſolam formulae ſpeciem remedio aut aegro accommodatam, nonnunquam correctionis loco eſſe (47. 49.).

86. Constituens denique (74.) eſt, quod alia ingredientia in debitam formulae deſideratae conſiſtentiam, quandoque & molem, redigit. Eo igitur minimè opus, niſi cum reliqua per ſe in formam expetitam coire nequeunt, aut juſto minoris ſunt voluminis. Sequentia hic obſervanda. *Conſtituens.*

α. Si una & Adjuvans (78.), aut Corrigens (83.), aut utrumque requiritur, videndum, an alterutrum horum inveniri queat tale, quod ſimul & Conſtituentis vices impleat; ne, praeter neceſſitatem, multiplicentur ingredientia.

β. Sin minus: eligatur aliud, reliquorum viribus vel reſpondens, vel ſaltem non oppoſitum.

γ. Quin & miſcibile id cum reliquis ſit oportet: aut ſi aliud poſtulat indicatio, interventu ſaponacei cujuſdam, ſacchari, vitelli &c. mixtio perficienda. Cetera, quae ad juſtum Conſtituentis delectum pertinent, hujus loci non eſt exponere; quum pro diverſitate formularum diſcrepent, adeoque in ſingulari cujuslibet hiſtoria demum accurate enarrari debeant.

87. Hactenus (74. ad 86.) enumeratarum Partium Proportio mutua determinatur. *α*. Ex cognita doſi efficace & conſiſtentia ſingularum (*66. 68.*). *β*. Ex notis viribus earundem inter ſe miſtarum. *γ*. Ex juſta formulae deſideratae conſiſtentia ac quantitate ſpeciali (*66. ρ.*). *Proportio mutua.*

88. *Baſis* (75.) quidem, licet non ſemper quantitate, at vi tamen debet ſuperare alia omnia, &, ſive ſimplex ſit ſive compoſita, ea doſi ſumi, qua ſufficiat ſcopo exſequendo. Interim.

α. Habenda ſimul ratio Adjuvantis (78.), ſi quid additur: id enim, de prima potiſſimum ſpecie (79. *α*. 80.)

pe-

petitum, ſi inſigniter auget vim Baſis, haec pro rata reſtringatur neceſſe eſt, ne compoſitum juſto efficacius emergat.

β. Corrigens itidem (83.) ſi adhibetur, videndum, an & quouſque debilitet Baſin (84. *γ.* *δ.*); haecque tum proportione augenda.

γ. Quin &, ſi Conſtituens additum ſimul vel adjuvat vel corrigit (86. *α.*), ſimilia modo dictis obtinent.

89. *Adjuvantis* ea eſt ad Baſin proportio, ut huic ſaltem vi, ſi non & quantitate, cedat: ſecus enim Baſis potius pars, quam Adjuvans, vocabitur; praecipuè ſicubi virtute Baſi ſimile fuerit (80.). Neque hic ulterius quidpiam in genere determinare licet; niſi quod opera danda ſit, ut adjuvans cum Baſi ſimul juſtam, nec vi nec mole nimiam, doſin conſtituat.

90. Circa *Corrigentia* utriuſvis claſſis (84. & 85.) generatim ferè conſultius eſt parciorem eſſe; ne incurratur in peccata (84. *β.* *γ.* *δ.* 85. *β.* *δ.* *ε.*). Hinc neque tutum, ea, quae ſaporum odorumve correctionem ſpectant, pharmacopoei arbitrio relinquere determinanda. Cetera patebunt in ſingularibus.

91. *Conſtituentis* (86.) haud ubique eadem eſt proportio: prout enim vel ipſum natura varium eſt, vel formulae parandae ſpecies alia atque alia, vel ingredientium reliquorum conſiſtentia aut moles huic magis minuſve reſpondent; ita parcior illius ſive major quantitas requiritur. Si ſolam id molem augere debet; tantum ejus addendum, quantum reliqua a juſta formulae doſi abſunt: quod determinatu facile eſt ex hujus cognita quantitate. Si autem formae exigitur conſtitutio, pharmacopoeo ſaepiſſime, neque adeo cum periculo, committitur determinatio: prout deinceps patebit.

Defin. 92. Dosis, vel Quantitas Specialis, Formulae Compoſitae (73.), quod ad molem, aequè ac numerum, iiſdem definitur conditionibus, quibus in For-

Formula Simplice (66. 67.). Id. ſaltem diſcriminis hic notandum.

α. Plenae doſes ſingulorum Formulae Compoſitae ingredientium, praecipue Baſis & adiuvantium huic congenerum, ſimul junctae tot conficiunt doſes efficaces; quot ſunt ingredientia efficacia: ut ideo horum numerus numerum doſium tunc exprimat.

β. Ubi igitur numero ingredientium efficacium pauciores, vel & una tantum, requiruntur doſes; de ſingulorum doſibus tales ſaltem capi debent portiones, quae ſimul ſumtae tot modo, quot deſiderantur, doſes medicamenti compoſiti conſtituant.

γ. Neque tamen vis ſimplicium poſt mixtionem ſemper eodem in gradu perſtat; ſed ſaepe inertior, ſaepe fortior fit: quod omnino adtendendum. Multum intereſt, Adjuvans an addideris Baſi, an Corrigens, an utrumque, & quale. Hoc minuit quandoque, illud intendit virtutem, manente mole eadem (79. 84. 85.). Exempla quaedam mox, ubi de qualitatibus, proponemus.

δ. Quin & ex variis inter ſe miſtis compoſita ſaepe emergunt longe vel minus vel magis corruptibilia, quam erant ſingula ſeorſim conſtituta. Emulſa quam cito aceſcunt! Alcalica contra fixa, cum Abſorbentibus ſubacta, quamdiu perſtant ſine deliquio! Inde ergo nonnunquam numeri doſium ſimul praeſcribendarum in formula Compoſita quaedam varietas (67. γ.)

93. Quantitas Generalis Formulae Compoſitae (73.) ex dictis (68. collatis ad (92.) ſponte inoteſcit. *Quantitas Generalis.*

(94.) Qualitates (73. denique ex variorum mixtione oriundae, haud raro ab iis eorundem ſeorſim conſtitutorum diverſiſſimae, in Formula Compoſita vel maxime conſiderari debent: haud enim ſolummodo ſuperficiariae ſunt, ſed vires etiam medicatas, intimamque rerum naturam ſaepe afficiunt, quae hinc naſcuntur, mutationes: ut vel ex hoc quoque *Qualitates.*

ſatis

ſatis conſtet, quam male, praeter neceſſitatem (72), Compoſita Simplicibus praeferantur (33).

95. Qualitates, quarum hic ratio habenda (94.), ſunt praeprimis *Conſiſtentia*, *Color*, *Odor*, *Sapor*, atque *Virtus Medicata*.

Conſiſtentia. 96, *Conſiſtentia*, cum ſua cuivis formularum ſpeciei propria ſit, ne per variorum mixtionem temere pervertatur, omnino cavendum. Secus enim nauſeam, uſum minus commodum, aut malae praeparationis ſuſpicionem aegro, pharmacopoeo taedium, quandoque & riſum, remedio ſaepe minorem efficaciam, aut vires alienas, creabis.

97. Vitiatur ea (96.). α. Inaequalitate mixtionis. β. Spiſſitudine vel Siccitate nimia. γ. Nimia Fluiditate vel Mollitie.

98. Haec (97) ut caveantur, noſſe oportet.

α. Conſiſtentiam cuilibet formulae propriam: de qua poſtea in ſingularibus.

β. Conſiſtentiam cujuſvis ingredentium ſeorſim (38), quae ex (7. β. γ.) addiſcenda.

γ. Mutuas miſcendorum ad ſe invicem habitudines (40.). Cognoſcenda hinc ſedulo ea, inter quae mutua datur repulſio, efferveſcentia, fermentatio, praecipitatio, deliquium, concretio &c. Haec vero cum ſola doceat Chemia, hujus in Pharmacia ſummus inde uſus patet. Plura de hac qualitate hoc quidem loco in genere dici vix poſſunt, quin in ſingulares formularum ſpecies incidamus.

Color. 99. *Colore* nihil mutabilius: praeſertim ſicubi varia permiſcentur. Eo interim ſunt qui adficiuntur. His igitur ut, quantum fieri poteſt, ſubveniatur, ad ſequentia adtendendum.

α. Nullus, diaphanus, albus, aureus, ruber, caeruleus, colores in univerſum jucundiores ſunt; minus jucundi luteus, viridis, niger, ex his miſtus; opacus, obſcurus.

β. Eſt ſuus quibuſdam formularum ſpeciebus color magis familiaris. Emulſa lacteus, Julapia ruber, caeruleus.

ruleus, nullus, Miſturas contractas aureus, rubicundus, diaphanus, commendat, &c. ſic porro. Inſuetus nauſeam parit vel ſcrupulum delicatioribus; aliquando tamen prudenter adhibetur (27).

γ. Ex coloribus miſcendorum nulla datur coloris, poſt miſcelam naſcituri, determinatio phyſica generalis. Ex colore carentibus, inter ſe miſtis, album, flavum, rubrum, caeruleum, fuſcum, atrum &c. producit Chemicus; imo fere dixero, quovis ex quibuſve: ut ideo ſola propemodum Chemia & exempla det & regulas, quibus hic opus. Adde his ſupra (85) memorata, ne perverſa ſedulitate plus noceas, quam proſis.

100. *Odorum* haud minor ferè, quam colorum (99), eſt mutabilitas: at major etiam & verior efficacia. Curandum hinc, ne quid in his vitii ex mixtione diverſorum oriatur. Quare nota. *Odor.*

α. Valde limitatas incertaſque eſſe circa odorum gratiam regulas; nec placere omnibus, qui nonnullis (85.) β. γ.)

β. Suavitatem hic & utilitatem haud pari paſſu ambulare. Hypochondriaci, Hyſtericae, Epileptici, &c. a ſuaveolentibus ſaepe peſſimè multantur.

γ. Inodora, tum medio vel ſuavitatis vel foetoris gradu conſtituta, ferè in univerſum amari magis: putrida contra, & ſtercorea, promiſcue a quibuſvis fere hominibus ferri difficillime: foetidiſſima interim, aequè ac fragrantiſſima, ad bene maleque adficiendum corpus maxime valere.

δ. Omnem ſaepe rerum virtutem ab odoribus horumve principiis pendere; his deſtructis illam ſimul perire, mutatis mutari.

ε. Ex odoribus miſcendorum haud poſſe generaliter determinari odorem miſti. Docet ſane Chemia.

Ex inodoris inter ſe junctis naſci odoratiſſima. Sali Ammoniaco ſi miſcueris Alcali fixum vel Calcem vivam, inodoro inodora, quam vehemens exſurgit odor ſubitiſſime! Vitrioli Acidum adfunde Nitro, Sali com-
mu-

muni, Ammoniaco, Tartaro regenerato, & ſimilibus: eveniet idem.

Ex odoratiſſimorum permixtione effici odore omni carentia. Spiritus Salis Ammoniaci cum Acido Nitri vel Salis junctus pro exemplo ſit.

Foetores peſſimos a minus foetidis, aut & ſuaveolentibus, commixtis poſſe excitari: ſuaviſſimos contra odores a foetidiſſimis. Sulphur Alcali fixo ſolutum, Aceto adfuſo, nonne ova olet putrefacta? Male olentes interim ſucci ſimul eadem in crumena geſtati Lemeryo Moſchi exhibuere ſuavitatem (*a*).

Quocirca, ut hic quoque circumſpectè agatur, aeque iterum utilis eſt ac neceſſaria Chemiae cognitio.

Sapor. 101. *Sapor*, iiſdem, quibus odor, conditionibus obnoxius (100.), ſimiles etiam cautelas repoſcit. Sincerus, dulcis, acidus, amarus, ſalſus, &c. optimi: rancidus, putridus, urinoſus, unguinoſus, aluminoſus, ingratiſſimi: diverſiſſimi, ſaepe & abſurdiſſimi ſunt, docente rurſus Chemia, qui ex variorum permixtione enaſcuntur.

Acidum & Alcali nonne deſtruuntur ambo inter ſe commiſſa, naſcente ſalſo aut amaro mixti ſapore?

Quid ingratius ſalſedine, quam fatuus Cancrorum Lapillus, & Marina quaevis Abſorbentia, conciliant Acidis.

Terrae pingues, inſipidae, cum Acido fiunt Aluminoſae, ſtipticae.

Plumbum cum Acidis ſaccharinam generat dulcedinem, Ferrum ex dulci ſtipticum, Metalla reliqua quam terribiles ſapores!

Vis mediata. 102. Ferri tamen quandoque poſſent Qualitatum hactenus (96. ad 102.) recenſitarum vitia; niſi his ſaepiſſime comitem ſe jungeret incongrua *Virtutis Mediatae* mutatio. Imo haec, illis etiam vix notabiliter alteratis, haud raro naſcitur ineſpectata. En quaedam exempla!

α. Aci-

(*a*) Hiſt. de l'Acad. Royal. Ann. 1706. p. 7.

α. Acida & Alcalica inter ſe miſta vires ſuas ſingulares perdunt utraque, quippe in ſalem neutrum abeuntia.

β. Acida & Abſorbentia vera ſe mutuo deſtruunt; ut nec horum nec illorum virtus ſuperſit, ſed nova penitus naſcatur.

γ. Terrae bolares, medicatae, Acidis junctae, vim adſtringendi adquirunt fortiorem, aluminoſam.

δ. Purgantibus aliis nocent vel proſunt Acida, aliis Alcalica. Scammoneum Acidi commixtio reddit, arenae inſtar, inertiſſimum: Alcali fixum contra adjuvat. Jalappam & Colocynthidem fere cicurat penitus Sal Tartari.

ε. Opiata Sudoriferorum & Sialogogorum actionem promovent; reliquorum vero Evacuantium fere ſupprimunt.

ζ. Mucilaginoſa & Adſtringentia Sacchari mixtione debilitantur.

η. Hydrargyrum, cum Sulphure in Aethiopem aut Cinnabarim mutatum, Sialogogum eſſe deſinit. Idem cum Sacchari aut Lapid. Cancror. duplo accurate tritum, fit inertior Aethiops albus. Vide tamen (*a*). Turbith Minerale, cum Pilul. de Duobus & Camphora remixtum, ex evacuante in alterans mutatur (*b*). Mercurius Dulcis, Sulphuri Antimonii ſociatus, ptyaliſmum, vomitum, alvum, urinam, vix movet (*c*). Sublimatus Corroſivus, admiſtu pluris crudi, fit Dulcis. Calces Mercurii plurimae, adhaerente acido acres, per Alcalica, vel Terreſtria Abſorbentia, intertrita miteſcunt. An Aethiops, aut Cinnabaris, cum Alcali fixo permiſta manent eadem, nec virtutem Sialogogam recuperant?

ϑ. Calx viva, ex ſe fatua, quantam Alcali fixo inurit

(*a*) Medical Eſſays of the Society in Edinburgh. Vol. III. p. 388.
(*b*) Ibid. Vol. IV. p. 31.
(*c*) Ibid. Vol. I. p. 46. Vol. III. p. 389.

inurit acrimoniam! Quantam parti ſalis Ammoniaci!

ι. Alcalica Acidis, Acida Alcalicis ſoluta, plerumque excutiunt cum inſigni virium alteratione. Martis Vitriolum. Alcalicis miſtum in ſpeciem abit Tartari Vitriolati, Ochramque indomabilem. In reliquis Metallis & Semimetallis ſimilia obtinent: ita tamen ut pro majore aut minore admixti Alcali copia ingens effectuum diverſitas naſcatur. Alumen ab Alcali in Calcem praecipitatur inertiſſimam: unde Magiſteriorum Aluminoſorum natura patet. Sulphur, Alcali ſolutum, Acido inde exturbatur, &c.

κ. Terreſtria Abſorbentia, vi Antacida Alcalicis ſimilia, ſimili quoque modo plerumque mutant & mutantur.

λ. Alcali Fixum ejicit de corporibus concretis tum Volatile, tum Abſorbentia Terreſtria. Volatile idem praeſtat ratione Abſorbentium. Calx tamen viva excipitur, quae contra Alcali Volatile excutit [ϑ]. Quam immanes hinc mutationes, ubi Alcali Fixum vel Calx viva, cum Sale Ammoniaco aliiſque Alcali Volatile continentibus; aut utrumvis Alcali cum Magiſteriis Solubilibus Coralliorum, Perlarum, & ſimilium, combinabitur!

μ. Acidum natura fortius expellit aliud Acidum debilius de ſua baſi. Fortiſſimum autem eſt Vitriolicum; debiliſſimum, quod ex Vegetantibus habetur. Quid igitur? Si Vitrioli, Sulphuris, Aluminis, Acida, utpote ejuſdem omnia indolis, jungantur Sali Communi, Ammoniaco, Nitro, Febrifugo Sylvii, Tartaro ſolubili, Regenerato, & ſimilibus? Quid. Si ex ipſa Acida, laxiore in ſede haerentia, Vitriolum v. g., Alumen, &c. iiſdem Salibus permiſceantur. Conſtat hinc, quid de Tinctura Martis Zwelferi, quid de aliis hujus farinae, ſtatuendum.

ν. Acida, praeſertim Foſſilia, ne temere jungas quibuſvis Metallicis aut Mineralibus: naſcuntur enim mirae hinc quandoque mutationes: imo Venena ſaepe vio-

violentiſſima. Mercurius Sublimatus, Ruber Praecipitatus, Lapis Infernalis, Butyrum Antimonii, alia plurima, id loquuntur.

ξ. Idem corpus, alio atque alio menſtruo ſolutum extractumve, vires medicatas exſerit diverſiſſimas. Purgantium Vegetabilium pleraque, cum menſtruo aquoſo primitus extracta, agunt feliciſſime; cum merè ſpirituoſo torminalia ſunt & purgant paucius (*a*). Antimonii Vitrum, vel Crocus, Vino vim Emeticam communicant; non item Aquae, Aceto deſtilato, Vino aduſto, hujuſve Alcoholi (*b*). Cuprum Acido ſolutum Emeticotaton eſt; Alcali Volatili Urinas pellit efficaciſſime: Sale Ammoniaco fit Purgans per Alvum (*c*), &c.

103. Plura memoratis (102.) adferre poſſem; atque utinam omnia! Sed uti miſcendi hodie & componendi nec modus eſt nec finis (72. ι.); ita tamen longiſſime abeſt, ut oriundas inde alterationes ad amuſſim cognoſcamus; utpote de quibus tum demum conſtabit accuratius, cum & naturalia ſimplicium principia, & mutuae ſingulorum ad ſe invicem habitudines, & veri, quibus agunt, modi, plene fuerint detecta.

104. Qui interim, non ignarus Chemiae, miſtionem adgreditur medicamentorum pharmaceuticam, vel ideo cautus erit; quia prae alio quovis novit, & mutationes ſtupendas e variorum conjunctione naſci, & forte infinitas ſupereſſe nobis hactenus ignotas: neque enim omnium & ſingulorum corporum inter ſe mutuo adplicationes, quae fieri poſſunt, omnes tentatae ſunt, nec tentatarum producta rite examinata. Nolim vero quis exiſtimet, me exempla (102.) enarrata eam ob cauſam in medium adtuliſſe, ut tironi meo diſſuadeam in concinnandis formulis iſtiuſmodi permixtionibus uti,

C eoſ-

(*a*) Boulduc dans les Memoir. de l'Acad. Roy. 1701. p.258.
(*b*) Lemery Traité de l'Antimoine. p. 413. &c. 561. &c.
(*c*) Boerhaave Elem. Chem. Vol. II. p.475. & ſeq.

eosque, qui talia audeant, adverſus regulas juſtae compoſitionis peccare arguam .. Abſit! Novi quippe praeſtantiſſimis etiam Practicis ea frequenti in uſu eſſe, & feliciſſime cedere; quum variorum mixtura novas ſaepe vires generet in ſimplicibus nequaquam reperiundas, longe ſaluberrimas. Itaque hoc tantum inculco, prudentia opus eſſe in miſcendo, nec inconſiderate quaelibet cum quibuslibet componenda, nec ex ſingulorum ingredientium virtutibus virtutem compoſiti ſemper explicari poſſe.

105. Expoſitis materiae utriuſque formulae conditionibus (63. ad 104.) ſupereſt, ut de modo eandem deſignandi (61.) dicam,

Ordo ingredientium. 106. Pertinet hic primum *Ordo*, quo ingredientia formulae ſcribi ſolent. Is autem varius eſt in variis formularum ſpeciebus; imo nec unus & idem in iisdem conſtanter obſervatur: uti patebit in ſingularum hiſtoriis. In genere hic notetur.

α. Quod ſingulari cuivis ingredienti ſingularis detur linea, nec duo vel tria continuo juxta ſe mutuo ſcribantur.

β. Ingredientia ejusdem ſpeciei [illegible] mutuo proxime ſubjungantur; Radix Radici, Aqua Aquae &c.

γ. Specie diverſa ſecundum quantitatem, qua recipiuntur, plerumque inter ſe digerantur; ut ordinem ducant copioſiſſima, claudant parciora, vel & vice verſa..

δ. Alias & *Baſis* (75) primum tenet locum, alterum *Adjuvans* (78.), tertium *Corrigens* (83.) poſtremum *Conſtituens* (86.)

ε. Quae praeſcribuntur quantitate non definita, aut ex reliquorum ingredientium quantitatibus ſaltem definienda, fere ſemper ultimum locum occupant.

ζ. In univerſum expediret Medicos eodem ordine in praeſcribendo uti, quem pharmacopoeus in miſcendo ex regulis artis ſequi deberet. Sic norma daretur imperitioribus, cujus ope errores vitare poſſent. Quotusquisque autem Medicorum eſt, qui hoc legitime perficere norit! Vid. (7. γ. 8.)

Iſthaec

Iſthaec quidem ex ſpeciminibus formularum poſtea exhibendis clarius eluceſcent: tum vero & patebit, datas hoc loco regulas non carere exceptionibus.

107. *Modus* deinde *ſcribendi* formulae materiem ſuas etiam leges habet, quas obſervare & utile & decorum eſt. Nimirum. *Modus ſcribendi.*

α. Quo diſtinctior & lectu facilior eſt ſcriptio, eo commendabilior: hinc eidem adſueſcat Medicus, neque negligenter aut propere nimis literas pingat, cauturus, ne ſua culpa pharmacopoeum in errorem aut dubitationem inducat.

β. Nec peccet contra ortographiam, ridendus peritioribus.

γ. Inconditum ſcriptionis exceſſum vitet. Unde, ſi plura ejusdem ſpeciei ingredientia ſibi mutuo ſubjunguntur, juxta (106.β,), primo ſaltem nomen ſpeciei, omnibus commune, praefigitur, reliquorum vero nomina tantum propria deinceps, directe ſub nomine proprio primi, ordine (106.α,) dicto, collocantur. Simile quid obtinet, ſi plura proxime ſibi invicem ſubjuncta aequali ſingula quantitate praeſcribuntur: tunc enim, ne cujusvis quantitatem ſigillatim adſcribere neceſſe ſit, vocabulo *ana* vel *aā* utimur; quippe quod ante deſignatam poſtremi illorum ingredientium quantitatem poſitum notat, de praecedentium ſingulis tantumdem eſſe recipiendum. Plura ejusmodi compendia in uſu ſunt, quae tamen in decurſu ſponte innoteſcent, atque ideo ſaltem, ſi tuta fuerint, negligi non debent, quia ubivis more recepta ſunt.

δ. Pejores noxas nimia infert ſcriptionis brevitas; praecipue cum ingredientia non vulgaribus literis, ſed introductis characteribus, ſaepe male pictis, ſaepe aequivocis, quandoque non ſine oſtentatione, deſignantur: quo nimis frequenter factum eſt, ut pharmacopoeus nonnunquam aliud pro alio, ſummo cum aegri periculo, exhibuerit. Unde prudentius eſt, vel nullis ejusmodi uti compendiis, vel nonniſi diſtinctiſſimis,

pervulgatis, minime aequivocis; ubi forte, juxta (27.), materiem formulae celare animus eſt. Opus tamen eſt, uſitatos Medicis characteres ſaltem cognoſcere; quum plena iis ſint omnia. Diſcantur ergo ex *Schröderi Pharmacopoea*, aut alibi.

ε. Iſtis nominibus ad deſignanda ingredientia utere, quae in officinis recepta ſunt; licet vel barbara vel impropria fuerint. Cavebis ſic, ne pharmacopoeus quid pro quo ſumat. Praecipue retinenda plantarum nomina, quae Medicis a longo tempore in uſu fuerunt, atque etiamnum in Diſpenſatoriis adhibentur; tametſi novis Botanicorum ſyſtematibus forte minus congruant. Si tamen, ob (27.), minus vulgato uteris vocabulo, elige tale, cujus ſignificatio haud obſcura ſit, ſaltem commode inveniri poſſit, aut praemone pharmacopoeum.

Pondera & menſurae

108. *Ponderum* denique & *Menſurarum*, quibus materiae medicatae quantitates in officinis determinari ſolent, cum diſcrepent a vulgaribus, accurata tum cognitio, tum deſignatio, requiritur.

109. *Pondera*, hodie in officinis pharmaceuticis Belgii noſtri multisque per Europam aliis uſitata, ſunt

Libra.	*Uncia.*	*Drachma.*	*Scrupulus.*	*Granum.*
℔	℥	ʒ	℈	gr.

Libra Medica eſt unciarum XII.
Uncia ——— drachmarum VIII.
Drachma ——— ſcrupulorum III.
Scrupulus ——— granorum XX.

Granum raro ulterius, niſi in duas partes aequales, dividitur, neque eo minus pondus in uſu eſt, quod nomen ſingulare habeat.

110. *Menſurae*, hodie in re medica uſu receptae, ſunt vel *Aridorum* vel *Liquidorum*.

Arida metimur.

Faſciculo (Faſc.), qui, quantum bracio complicato capi poteſt, continet, & aequalis habetur Manipulis XII., rarius tamen, nec fere niſi ad balnea ex herbis conficienda, uſitatus.

Ma-

Digitized by Google

Manipulo (M.), cujus moles eſt, quam tota manu complecti poſſumus: dicitur autem pugillis IV. conſtare.

Pugillo (Pug.), qui continet, quantum pollice duobusque digitis primoribus unius manus adductis tolli poteſt.

Numero (No.) denique pari vel impari.

Liquidis metiendis adhibentur, praeter Menſuras cavas vulgares, inter mercatores uſitatas, *Congium*, *Pintam*, &c. etiam.

Cyatus, qui fere uncias duas aut ſesqui capit.

Cochleare (Cochl.) quod pro ſemuncia habetur.

Gutta (gutt.), quae, minima liquidorum menſura, grano inter pondera ſubſtituitur; quamvis & pondere & volumine multum differat pro varia liquoris ſtillantis gravitate ſpecifica & conſiſtentia: ne dicam de diſcrepantia, quam modus ſtillandi, aut margo, unde gutta cadit, inducere poteſt.

111. Ut autem legitimus iſtorum (109. 110.) uſus intelligatur, notare expedit.

α. Ponderibus deſignari omnia, non arida ſolum & mollia, ſed etiam liquida, quorum quantitas accurate determinata requiritur.

β. Menſuras aridorum a mole & vi diffuſiora, herbas, flores, ſemina &c. adhiberi. Numero praeprimis fructus, ſemina majora, bulbos quandoque, albumina & vitellos ovorum &c. praeſcribi. Pro diverſitate autem & metientis & materiae varium pondus eſt, quod continet, nec manipulus unciam dimidiam, nec pugillus drachmam integram aut dimidiam ſemper exacte pendet.

γ. Liquidorum Menſuras rarioris uſus eſſe in formulis magiſtralibus, nec adeo niſi ad determinandas quantitates liquorum grandiores, aut ad doſes, quarum dimenſio aegris horumve miniſtris committitur. Pleraeque certe earum in variis locis capacitate diſcrepant; omnes pro diverſa liquidorum gravitate aliud atque aliud pondus continent. Certior hinc ponde-

rum uſus eſt: aut ſi menſurae tamen placent, ſcire convenit, quantum pondus de variis liquoribus capiant. Guttis interim liquidorum quantitates, drachma dimidia aut ſcrupulo minores plerumque commode & tuto praeſtituuntur.

δ. Characteres & compendia, quorum in deſignandis ponderibus & menſuris uſus eſt, ſi quis amet, accuratiſſime ſaltem exprimenda ſunt, ne culpa Medici errans pharmacopoeus aegro detrimentum inferat. Conſultius hinc videtur iis abſtinere. Vide (107. δ.)

ε. Numerus ponderum & menſurarum non barbaris (1.2.3.&c.), ſed Romanis notis (I.II.III. &c.), quippe diſtinctioribus, ſcribitur.

ζ. Omnia pondera & mensurae, gutta excepta, biſecari ſolent, eorumque pars dimidia deſignari charactere (ß).

η. Menſurae & pondera majora, integra vel dimidia, per proprias ſuas notas, nequaquam per menſuras & pondera minora, quibus conſtant, exponuntur. Scribimus dr. ß, non ſcrup. I ß: unc. ß, non dr. IV. Minima tamen haec multi, nec male, negligunt.

θ. Aliquando ponderis aut menſurae determinatio pharmacopoei arbitrio relinquitur, ſcribiturque ſaltem, *quantum ſufficit* [*q.ſ.*]. Ferri id poteſt, ſi ex cognito conſiſtentiae debitae gradu, aut alia quadam regula ſtabili, determinationem hanc juſte facere licet pharmacopoeo: at ſub conditionibus nimis vagis omnino vitari debet: prout in ſingularibus patebit.

ι. Veteres Graeci, Latini, Arabes, aliis uſi ſunt ponderibus & menſuris, quae cum & inter ſe, & a noſtris, diſcrepent, licet hodie exoleta, Medico tamen cognita ſint oportet, ſi ſcripta eorum, quae ad materiem medicam hujusque praeparationem & utendi modum attinent, recte intelligere voluerit. Quocirca merito dolemus, poſt tot tantosque doctorum hominum labores nondum adeo diſcuſſas eſſe, quibus haec res immerſa haeret, tenebras, ut plena luce refulgeat.

Ni-

Nimirum credibile eſt, iſti ignorantiae partim deberi, quod majores noſtri, quia veterum libros de medicamentis conſcriptos non intelligerent, eo tandem devenerint, ut, poſt habitis neglectisque, quae illi praeclare inventa longoque uſu probatiſſima poſteris commendarant, remediis, ad nova componenda animum converterent; maxime quum & materiae medicinalis, priſcis temporibus uſitatae, haud ſatis certam eſſe cognitionem experirentur. Quod quidem anteceſſorum noſtrorum exemplum in tantam paullatim licentiam degeneravit, ut nunc ineptiſſimus quisque & omni tum doctrina, tum experientia, deſtitutus, novis, a ſe temere conſarcinatis, quotidie, non fine magno aegrorum nocumento, utatur, & compoſitionum recens excogitatarum nec modus ſit, nec finis. Verum haec obiter. Magis ad rem praeſentem facit, quod etiam hodie inter menſuras & pondera, in diverſis locis apud Medicos uſitata, non minor certe varietas & confuſio, quam olim, luxuriet: quaſi non plus ſatis conjecturarum in arte noſtra detur, ut etiam haec ambiguitas, quam tollere facillimum foret, accedere debeat. Nequid de menſuris aridorum (110, 111, *ß.*) dicam, in quibus nihil exactum eſt, neque admodum deſideratur, liquidorum menſurae ejusdem nominis quantopere variantes capacitate in diverſis diſpenſatoriis conſtituuntur! Pinta hic viginti circiter liquoris uncias continere dicitur; illic ſedecim: alibi duodecim: alibi vel bilibris habetur, triginta duabus conſtans unciis. Ponderum haud minor inconſtantia eſt. Libram aurifabrorum alii adoptant: alii civilem ſuae regionis aut urbis: alii ſingularem medicam, quae nec civilis ſit, nec aurifabrorum. Dividunt plerique libram ſuam in uncias duodecim: nonnulli tamen in ſedecim. Scriptulum, quod ut plurimum granorum viginti habetur, aliqui in viginti quatuor ſecant. Granum multis eſt, quod pondus ſeminis hordei modice craſſi, aut piperis albi, aequat: aliis nummarium placet; etiamſi ceteris ponderibus horumque diviſione a

nummulariis recedant. Inde apud utroſque incertum eſt, quantam ſcriptuli partem granum conficiat. Ferenda quidem iſta diſcordia foret, ſi remedium non admitteret, at vero cum id invenire non difficillimum ſit, & multa ſuadeant, ut adhibeatur; quae tandem ratio eſt, cur inveteratus error diutius foveatur? Quid ni omnem protſus ejicimus menſurarum ſemper fluctuantium uſum, ſolamque potius ad trutinam confugimus? Quid ni, aurifabrorum & nummulariorum exemplo incitati, aut horum ponderibus, quae per univerſam Europam eadem habent, utimur, aut, ſi novitas arridet, alia quaedam, ſed exacta & ſtata, ponderum ratio excogitatur, ad quam ſe omnium locorum Medici ac pharmacopoei conforment?

SUBSCRIPTIO.

112. Expoſitis, quae ad materiam formulae recte deſignandam ſpectant, ſequitur *Subſcriptio*, quae pharmacopoeum docet, quamnam expetat Medicus formulae ſpeciem, quomodo haec paranda, &, quantum ad pharmacopoeum attinet, exhibenda aut adplicanda ſit. Quae quidem omnia in ſingularibus formularum hiſtoriis deinceps accuratius tradentur. Quare hoc loco pauca duntaxat generatim praemittemus.

α. Si Formula uno ſaltem conſtat ingrediente, quod nulla egeat praeparatione extemporanea, ſubſcribitur *Fiat* (F), addito formulae nomine, v. g. *Pulvis*, *Bolus* &c.

β. Si vero pluribus conſtat tantum permiſcendis, nec alio modo praeparandis, ponitur primo *Miſce* (M), dein *Fiat* (F), & tandem formulae nomen: ſic e. g. *M. F. Bolus*. Aliquando tamen, in Mixturis liquidis praeſertim, ſufficit ſimpliciter (M.) adſcribere: aliquando & ſingulari monitione mixtionis aequabilitas inculcanda.

γ. Si tamen, praeter mixtionem, alia inſuper deſideratur praeparatio, conſciſſio v. g. tuſio, digeſtio, coctio &c.; haec quoque deſignanda eſt vel an-

te

te vel poſt (M), prout mixtionem vel praecedere, vel ſequi debet. Quandoque & mixtionis nulla fit mentio.

δ. Diviſio dein medicamenti jam parati in ſuas doſes, ſi requiritur, ſubjungenda: ubi quandoque ſedulo monere pharmacopoeos expedit, ut doſes ſingulas exactiſſime faciant aequales; quia ſaepe compendii ergo, ad oculum ſaltem, partitionem inſtituunt.

ε. Receptaculi etiam, cui indendum remedium, mentio nonnunquam fit; imo & obturamenti, cum facile avolantia aut aere liqueſcentia ingrediuntur. Patebunt haec in ſingularibus.

ζ. Inſtrumentum denique, cujus ope praeſcriptum adplicari debet, aut pars corporis, cui adhiberi, aliquando commemorantur, ſi haec ad pharmacopoeum attinet: uti poſtea in Emplaſtrorum, Linctuum, Enematum &c. hiſtoriis docebitur.

η. In omnibus his (α ad ξ.) praeſtituendis brevis ſit Medicus, at clarus & diſtinctus, terminis utens technicis, licet barbaris; ne ipſius culpa committatur error, aut pharmacopoeis creetur moleſtia.

SIGNATURA.

113. Denique de *Signatura* dicendum, quae, ut ut non ubivis, alicubi tamen uſitata, nec ſane prorſus contemnenda, quandoque etiam abſolute neceſſaria, exponit praeſcripti remedii formam, vim, doſin, utendi modum, tempus, vehiculum, regimen, &c., quouſque haec aegro vel adſtantibus cognita requiruntur. Haec ut ordine fiant?

α. Infra Subſcriptionem (112. α. ad ζ.), a linea, ponitur lit. S. id eſt *Signetur*.

β. Tum, ſi plura, ſimilis praecipue conſiſtentiae aut formae, remedia pro eodem aegro expedienda ſimul ſunt, ſingula per litteras majuſculas A. B. C. &c vel numeros 1. 2. 3. &c. in fronte vel margine cujuslibet formulae poſitos, a ſe mutuo diſcerni, haeque ipſae notae dein cujuſvis etiam Signaturae

poſt

poſt lit. S. adſcribi debent: e. g. (S. lit. A. vel N. 1.) Id quod ſupervacaneum eſt, ſi una ſaltem, aut plures facile a quovis diſtinguendae, formulae praeſtituuntur.

γ. Adponitur porro medicamenti titulus, ex forma & virtute ejus compoſitus: v. g. *Potio Purgans* &c.

δ. Denique doſis, utendi modus, tempus, vehiculum, regimen, & ſi quae alia obſervari debent, commemorantur.

ε. Quum Signatura haec (α ad δ) normam praeſcribat aegro, juxta quam in remedii uſu procedendum eſt; hinc is vel reſciſſam ſibi ſervat, vel pharmacopoeus eandem, in ſingulari chartula accurate deſcriptam, remediique receptaculo adfixam, una cum hoc, aegro tradit.

ζ. Idiomate igitur vernaculo, & diſtincta brevitate neque aegro incognitis ſcribendi compendiis aut charecteribus, hic utendum.

η. In dando titulo evitanda praeprimis circulatoria oſtentatio, nec ſeſquipedalia aut hyperbolica adhibenda epitheta: *Aureus*, *Incomparabilis* &c. Riſum haec movent intelligentibus, ludibrioque exponunt Medicum; quamvis plebeculam capiant.

ϑ. Cavendum inſuper, ne reticenda efferantur in Signaturis eorum, quae ad morbos pudendos, v. g. Luem Veneream, vitia Menſtruorum, Sterilitatem, Impotentiam &c. aut & partibus obſcenis adplicanda, praeſcribuntur. Ejuſmodi vel nullis vel minus apertis titulis inſignienda, ut Emmenagoga vocentur Aperientia; Antivenerea Sanguinem depurantia; Aphrodiſiaca Roborantia &c. Quae vero ad adplicandi modum pertinent, viva tunc potius voce, ſi fieri poteſt, injungenda.

ι. Doſis hic per ejuſmodi deſignari debet quantitates, quae aegro vel adſtantibus cognitae, nec determinatu difficiles ſint, v. g. per Cochlearia, Cyathos, Digitabulum, Nucis magnitudinem, Guttas &c. Si vero

vero exactiſſime ad pondus definita requiritur, pharmacopoei potius induſtriae diviſio eſt committenda; ut hic remedium in ſuas doſes jam diſtributum exhibeat, ni quid obſtiterit.

κ. Modum & tempus adplicationis, cum pro morbi, remedii, & aliarum conditionum varietate, diſcrepent, in genere ſic dirigere expedit, ut ſcopo Medici quam maxime congrua, aegro, quantum pote, commodiſſima ſint. Scrupoloſae temporum determinationes, ex Aſtrologis obſervationibus extortae, cordatiores hodie nec juvant nec decent. Ludant his ſuperſtitioſos agyrtae, quibus lucri & famae bonus odor e re qualibet. Dum autem hoc loco abuſum temno, non mihi animus eſt omnem conſiderandi temporis curam ex medendi arte evellere. Sana etiam corpora non omnibus horis, diebus, aut quibuſvis tempeſtatibus, eaque valent; tametſi inter res non naturales, quibus obnoxia ſunt, nullam quandoque invenias, cui id tribuere poſſis, praeter atmoſphaerae viciſſitudinem. Quanto igitur magis hoc in aegros cadere debet, quorum vires reſiſtendi morbus proſternit! Habent inſuper morbi ſua tempora acceſſionum, remiſſionum, quietis: ipſique naturae motus in valetudine tam ſecunda, quam adverſa, ſtati ac regulares ſunt. Quemadmodum autem omnes & ſingulas iſtas mutationes ex definitis ſuis cauſis profluere nemo facile negaverit; ita haud parum eo conferre Siderum, Solis praecipue ac Lunae, varios circuitus ac phaſes, quibus atmoſphaera noſtra aliter atque aliter afficiatur, non contemnendae obſervationes evincunt. (*a*) Quocirca manifeſtum eſt, nec medicamenta quovis tempore data aequalem uſque vim exſerere, ſed horas dari, & dies, & anni tempeſtates, & quoſdam aſtrorum adſpectus, quibus magis minuſve valentia reddantur & eorumdem actio incitetur aut prohibeatur. Inſunt itaque in temporibus agendi opportunitates, quas qui pru-

(*a*) Vid. R. Mead de imperio Solis & Lunae &c.

prudenter captare novit, nae is in praxi feliciſſimus eſt. Inanibus autem fabulis in re ſeria non ludendum.

λ. Vehiculo ſi opus eſt, remedii naturae & viribus eligatur adcommodatum remedio ipſo haud injucundius, hinc ex gratioribus aut ſaltem conſuetis, ſi fieri poteſt, depromptum. Cerevisia, Vinum, Juſcula, Infuſum Thee, Caffe, Nebula, Prunum maceratum, Julapia, & ſimilia, hic uſu veniunt.

μ. Regimen, ante, ſub, & poſt remedii adplicationem obſervandum, determinare aliquando abſolute neceſſarium eſt: ſaepe enim auget, minuit, mutat, deſtruit actionem medicamenti. Indicationum vero Doctrina hic in auxilium vocanda.

Ceterum quidquid ad Signaturam pertinet, ex ſpeciminibus ſingularium formularum deinceps clarius eluceſcet.

114. In univerſum denique tironibus inculcare iuvat, ſcriptione potius, quam voce, exponenda eſſe, quae abs pharmacopoeo deſiderantur, ſi cujuſdam momenti fuerint. Litera ſcripta commiſſi forte erroris culpam certius a Medico removere poteſt. Dein atramenti, quam plumbaginis, tutiorem eſſe in ſcribendo uſum. Tandem, uti Medicus nunquam, niſi ſerio intenta mente, praeſcribere remedium debet, ita nec praeſcriptum manu mittendum, niſi prius ſedulo reviſum; ut certus ſit clare expreſſa & bene diſtincta eſſe omnia. Ars praeparandi medicamenta, abuſu peſſimo, hodie tironibus fere aut amanuenſibus, ſaepe imperitis, ſaepe incuriis, commiſſa, periculi interim, uti fructus, pleniſſima, a Medico prudente, ſibique & aegris ſuis conſulente, iſtas omnino cautiones repoſcit. Tantum de formulis in genere.

DE
FORMULIS
In ſpecie.

115. DOctrinae commodae diſtinctaeque ratio probat uſu receptam formularum in *Internas* & *Externas* diviſionem. *Internae* medicamenta praeſcribunt, quae ori ingeſta deglutiuntur. *Externae* vero talia, quae vel extrinſecus admoventur vel variis corporis partibus alio quocunque modo immittuntur. Eam igitur ſequemur ut normam dicendorum, de *Internis* prius acturi.

DE
FORMULIS
MEDICAMENTORUM INTERNORUM.
De
Pulvere Interno.

116. PULVIS INTERNUS eſt medicamentum interni uſus, ſiccum, particulis minutis, non cohaerentibus aequabiliter miſtis, conſtans.

117. Tenuitatis gradu trifariam is (116.) dividitur: ut ſit vel *ſubtiliſſimus*, qui etiam *Alcohol* & *Pollen* aut *Pollis* audit; vel *mediae ſubtilitatis*, qui ſimplici *Pulveris*, vel ſi compoſitus eſt, *ſpecierum* nomine venit; vel *rudior*, & craſſioribus particulis conſtans, qui barbare *groſſus* dicitur, aut *Tragèa*, *Drageta*, potius *Tragema*, ſi aromata ſaccharo commixta habet.

118. Naturâ materiae in Pulveris forma exhibendae, requiſita ejus major minorve penetrabilitas, citior vel tardior, aut hanc illamve in partem determinanda actio, mixtionis magis minuſve neceſſaria aequabilitas, facilis, vel difficilis aegri deglutitio, praeprimis indicant, quinam Subtilitatis gradus (117.) conveniat. Hinc.

Abſorbentia, duriora, injucunda, reſinoſa, exactiſſime dividenda, altius penetratura, citius actura, &c. ſaepe ſubtiliſſima requiruntur.

Placet tamen nonnullis Abſorbentia ruditer potius contrita dare; ne ſubtiliora cum glutine primarum viarum in lapidem dureſcant: qui quidem metus non inanis eſt, ſicubi acidum a viſcido haud certo diſcernere detur.

Aromatica, volatilia, ut longo ſub tritu, ſic dein & diutius adſervata, multum virtutis perdunt: itaque his medius tenuitatis gradus ſufficit; niſi cùm metuitur, ne tenaciores fibrulae ſuperſtites taedium moveant: ſed has cribro ſecernere pharmacopoei eſt.

Sunt, quae ruditer pulveriſata alvum, ſubtilius vero urinas aut alios humores movent, &c.

119. Materiem Pulveri (116.) praebet, quidquid, interno uſui aptum, vel ex ſe, vel ſub aliorum mixtione, in formam ſiccam, pulverulentam, redigi poteſt: ut ideo nec liquida penitus hinc excludantur.

120. Unde huc recipiuntur (α.) Simplicia quaevis regni triplicis ſolida, ſicca, pulverulenta, vel friabilia, interne uſitata. (β.) Praeparata & compoſita officinalia ſimilia. (γ.) Quin Spiſſa etiam (α. & β.); ut Succi denſi, Extracta, Electuaria, &c. (δ.) Imo & Liquida, Balſama v. g. Olea, &c.

121. Delectus interim habendus, ne promiſcue quaevis congerantur. Quare nota.

α. Specifice leviora, ſimulque haud exigua doſi efficacia, rarius ad Pulveres ſubtiliores (117.) adhibentur: frequentiſſime interim ad rudes, ſeu Trageas. Ejuſ-

Ejuſmodi ſunt Herbae, Folia, Flores, &c. Neque tamen ideo illa quoque, quae parva mole agunt, licet ſpecificè leviora ſint, excluduntur: quo praeſertim aromata pertinent.

β. Si vero tranſgredi regulam(α.) jubet neceſſitas, curandum, ut intermixtis aliis, minore mole efficacibus, priorum inertiae ſuccuratur; ne doſis efficax modum excedat.

γ. Liquidis (120. δ.) ſi uteris, memento quantitatem ſufficientem ſiccorum interponere. De ſpiſſis & lentis (120. γ.) idem obtinet.

δ. Gummata hinc ſola vix in pulvere danda: ſunt enim & difficulter plerumque friabilia, & ſub adſumtione per ſalivam aut vehiculum diſſoluta facile lenteſcunt.

ε. Mucilagine etiam plena aut oleo, uti ſunt multa ſemina, nonniſi cum aliis aridioribus ſubacta exhibeantur: lentor enim tritu evolutus in paſtam cogitur, & mora ſaepe tanto citius ranceſcit.

ζ. Foetida, ſi potes, apagè! Commodius haec Pilulari forma ingeruntur.

η. Acriora, amariſſima, aliove ſapore moleſta, ſi danda, ſaltem ne meraca des, ſed lenioribus fracta. Cavebis ſic faucium roſionem, nauſeam, vomitum, aliquando ſubſequentes.

ϑ. Reſinas ideo, praeprimis acriores, ſaccharo, abſorbentibus terreis, ſalibus appropriatis, quin & olei idonei tantillo, ſubigere expedit; ut ſolubiliores redditae in actum deducantur, nec partibus moleſte adhaereſcant.

ι. Praeparata mercurialia generoſiora ſatius eſt Pilularum vel Boli, quam pulveris, ſpecie exhibere. Meraca ſaltem ſic dare minus tutum: repugnat etiam doſis ſaepe parvitas. Addenda autem caute ſeligito (86. 102. η. ν.)

κ. Alcalina fixa, quo minus ſola dentur, diſſuadet urinoſa acrimonia & facile deliquium.

λ. Alcalina volatila, ut odore & ſapore offendunt, ita

ita cito in auras diſſipantur minus exacte conſervata.

μ. Acida & alcalina aut abſorbentia, quum una commixta, ſi liquor diluens accedit, effervescant, multis nauſeoſa ſunt. Eſt tamen, ubi Medicus, id non curans, Cremorem Tartari Lapillis Cancrorum mixtum forma pulveris ex vehiculo liquido recte propinat.

ν. Sapores ingratos ſaccharo, aut &, in Trageis praecipue (117.), confectionibus ſaccharatis, ſolidis, & ſimilibus, corrigere licet: Odores injucundos oleis fragrantibus, quandoque Moſchi Ambarique tantillo: utrique ſimul ſcopo adhibentur elaeoſacchara. Coloris gratiam conciliant cinnabaris, ſantalum rubrum, auri foliola, &c. intermiſta. Memor tamen cautelarum (85. 99. 100. 101.) his utere.

ξ. Simplicitatis ſtudioſus ne congeras ultra 2, 3, ſummum 4, ingredientia, ſi minorem Pulveris quantitatem praeſcripturus es. In Trageis (117.), aliisque mole majoribus, auctior paullo numerus ferri poteſt.

122. Ordo in praeſtituendis ingredientibus concinnior eſt, ſi Baſi praemiſſae (75.) Adjuvans (78), tum Corrigens (83.), denique Conſtituens (86.), ſubjungitur juxta (106. δ.) Alias & quantitas ſeriem digerit (106. γ.). Utrobique ſaltem ſpeciei ſimilitudo ſimul obſervanda (106. β.). Saccharum, ſi accedit, praecipue pondere ex reliquorum quantitate determinando, ſemper ordinem claudit (106. ε.).

123. Dosis (64.) Pulverum uſitata & commoda eſt a ſcrupulo ad drachmam dimidiam. Augetur tamen quandoque & ad drachmam uſque integram; ſed rarius, nec niſi aegris minus nauſeantibus, aut materie ex ſe ponderioſiore, vel admodum ſolubili. Ultra vix adſcenditur: uti nec infra ſcrupulum fit imminutio, niſi ingredentia fuerint ſpecifice leviora, aut aetas minor, aliave quaedam ratio id ſuaſerit. Trageas

geas interim (117.) utpote plerumque & diffuſiores, & gratiores, vel ultra drach. j. facile exhibueris: quin ſaepe dantur pondere non determinato, ad cochlearium, cultri apicem, &c. Ubique hic

α. Moles nimia, quouſque fieri poteſt, vitanda, maxime cum injucunda fuerit materies, aut aeger faſtidiens, delicatior, vomituriens, deglutione haud expedita laborans, &c.

β. Habenda ratio, uti omnium conditionum (66), ita maxime aetatis tenerioris (ibid. γ.); ne doſi hanc grandiore torqueas.

γ. Convenit hinc ſaepe numerum potius, quam molem, doſium augere, juxta (67. δ. ε.); ut uſu frequentiore, minus moleſto, compenſetur parvitas.

δ. Sunt tamen, quae vehiculo commodo facile ſolubilia, ideo ad drachmas aliquot pro doſi exhibita, haud difficulter ingeruntur. Salia hujus ſunt claſſis: Ebshamenſe datur vel ad unciam & ultra.

124. Quantitas Generalis (64) in variis varia eſt. Trageae (117.) ab unc. β, ad j. ij, imo plures, praeſtituuntur. Evacuantium ſaepiſſime una ſaltem doſis ſimul praeſcribitur; niſi cum animus fuerit continuo quodam tempore, aut per breviora intervalla, eidem operi inſtare. Alterantia, ut quandoque ad unam duaſve ſaltem doſes, ita frequenter ad drach. ij, unc. j, ij, praeſcribi ſimul ſolent. Nota tamen

α. Conſtantes hic limites in genere vix dari poſſe; determinari autem facile in caſu ſingulari ex perſpectis aegri conditionibus, ingredientium natura, Medici indicatione, &c. Confer (67. α. ad μ. 68. 92. δ.).

β. Maxime quidem in hac formula curandum eſſe, ut quantitas generalis per pondus doſis, ſine reſiduo, diviſibilis ſit, ſi diſcretio in doſes certi ponderis a pharmacpoeo perficienda exigitur (68. γ.).

γ. Quandoque, ubi a minus accurata generoſiorum diviſione periculum timendum, conſultius eſſe, ut ſingulas doſes ſeorſim adaptare jubeatur pharmacopoe-

copoeus: quem modum poſtea in Subſcriptione tradcmus.

125. Proportio ingredientium mutua, ſi plura miſcentur, determinatur ex doſi efficace ſingulorum (66.), ex doſi pulveris ſtabilita (123.), & denique ex quantitate generali, quam Medicus praeſcribere in animo habet (124.). Ergo

α. De ſingulis tantum cape, ut quantitates omnium computatae conſtituant remedium intento ſcopo par, cujus doſis & quantitas generalis nec major nec minor ſit, quam requiritur.

β. Si ingredientium doſis efficax excedit juſtam Pulveris doſin (123.), vel utere regula [ibid. γ.] data, vel additis, quae minore mole agunt, vim illorum auge [80.]: quod in ſpecifice levioribus notandum [121. α. β.].

γ. Si contra doſis efficacis volumen longe minus eſt commoda doſi Pulveris (123.), idoneo conſtituente [86. 91.] intermixto apta moles procurari poteſt quod in emeticis, opiatis, metallicis, &c. ſaepe requiritur.

δ. Dum liquida adhibes, memento regulae [121. γ.].

ε. Sacchari quantitas, maxime in diffuſioribus Trageis [117.], ſaepe reliquorum ponderi aequalis, hujuſve dupla, imo tripla, praeſtituitur.

ζ. Ubique tamen, mutationibus virium aliarumque qualitatum, ex miſcela oriundis [94. ad 102.], intentus cave, ne ſcopo excidas, aut profuturus laedas.

126. Subscriptio [112.] exponit Pulveris praeparationem, diviſionem, & receptaculum.

127. *Praeparatio* tritu abſolvitur, &, ſi plura ingrediuntur, mixtione. Injungitur autem hiſce verbis *F.* vel *M. F. Pulvis* [112. α. β.] additur *rudis* vel *groſſus*, aut una voce, *Tragea*, ſi talis expetitur: ſi tenuiſſimus, hoc quoque, aut, loco pulveris, *Alcohol* adſcribitur [117.]. Quandoque inſuper monetur, mix-

mixtionem & tritum diu, cito, aequabiliter, mortario tecto, vitreo aut lapideo; non metallico, eſſe perficiendum, ſi ita poſtulat natura materiei [118.], nec de pharmacopoei peritia ſat certo conſtat.

128. *Diviſio* Pulveris in ſuas doſes ſi a pharmacopoeo exigitur, ſubjungendum prioribus [127]: *Divide in* tot *partes aequales*. Nec omittenda quandoque in draſticis ſollicita monitio, ut partitio fiat exactiſſima: quin cautiores tum ſaltem unicam praeſcribunt doſin, hancque toties, quot doſes expetunt, ſingulatim confici jubent, adſcribendo: *Fiat idem bis, ter*, aut *in duplo*, *triplo*, 129. &c. (124. γ.) Nullo horum opus eſt, ubi doſis pondere haud determinatur (123.), aut aegro vel adſtantibus dimetienda committitur.

129. *Receptaculo* alia alio egent: ejus hinc, maxime ſi curatiore opus, facienda mentio. Volatilia, aere liqueſcentia, in vitris ſervantur. Pulveres in ſuas doſes diviſi chartulis induntur: alii capſis, vel, ut vocant, ſcatulis. Adſcribitur ergo: *D. in vitro*, *chartis*, *ſcatula*, Subjungitur, ſi nebula pro vehiculo erit: *tum nebula* vel *nebulis*.

130. Signatura titulum ponit Pulveris, tum doſin, vehiculum, tempus ingerendi, regimen &c. juxta ea, quae dicta ſunt (113.. Ergo.

131. *Titulus* ſit: v. g. *Pulvis*, *vel Pulveres*, vel *Tragea*: addita dein virtute.: v. g. *Abſorbens*, *Pectoralis*, &c. obſervatis ſimul cautelis (113. ζ. *n.* 3.)

132. *Doſis* vel committitur aegro dimetienda pondere, menſurave minus exacta (113. ι.), ſcribendo v. g. *Sumatur drach.* j. vel ß., vel *quantum digitabulo*, *cultri apice*, *cochleari*, &c. *capi poteſt*. Si vero a pharmacopoeo jam diviſi exhibentur Pulveres (128.), ſufficit ſcribere v. g. *Capiatur una doſis*. &c.

133. *Vehiculo* utimur vario.

α. Trageis quandoque nullo opus eſt, utpote ex ſe ſat gratis (117. 125. ε.): ſaepe tamen Panis medicatus, ſaccharatus, biſcoctus, toſtus vulgaris, Vino

generoſo, Rhenano, Hiſpanico, Rubro Gallico, Hydromelle, &c. imbutus, cui juſta dein Trageae quantitas inſpergitur, hic uſu venit.

β. Pulveribus aliis nebula ſaepe pro Vehiculo eſt; quippe qua madefacta involutus Pulvis; vix adfecto guſtus organo, per fauces labitur. Monetur tum in ſubſcriptione pharmacopoeus, ut totidem nebulas, quot ſunt doſes, ſimul exhibeat [129.]; in ſignatura autem illarum uſus exponitur.

γ, Liquidi tamen Vehiculi crebrior eſt uſus, quod dotibus [113. λ.] memoratis praeditum requiritur. Unde.

Ad Pulveres alcalinos, aut ex abſorbentibus acidi conflatos, haud adhibe Vehiculum Acidum, ne concitata effervefcentia nauſeam parias, aut virtutem deſtruas [102. α. β.). Eſt tamen, ubi ex compoſito talia conjunguntur: uti in Antemetico Riveriano. Vide ſpecimina hujus formulae.

A nimis pingui etiam abſtinendum: plerisque enim uti ingratum eſt, ita & vires ſaepe remedii obtundit: quod circa carnium juſcula notandum.

Calidum, tepidum, frigidum, an adhibendum ſit Vehiculum, quandoque monere expedit. Pinguiuſcula actu frigida plurimis nauſeoſa. Tepida vomituros juvant. Calida gummoſos pulveres in grumos cogunt, volatiles diſſipant, ingratiores magis evolvunt, flatus cient & ſpaſmos Hyſtericis. Ipſa etiam liquidi natura, receptus utendi modus, & aegri conſuetudo, quandoque limites hic figunt.

134. *Tempora* demum, & *Regimen*, circa uſum obſervanda adſcribuntur varia, pro indicationum varietate [113. κ. μ.] quibus exponendis hic locus non eſt [7. α.].

135. Uſus Pulveris pene univerſalis eſt, & evacuandi & alterandi ſcopo accommodatus. Videndum modo, an morbi indoles, ſedes, ſymptomata, aegri temperies, conſuetudo, ipſiusque auxilii indicati natura, iſthuic formulae non repugnent [38. 47. ad 52. 119.

120.

120. 121.) Difficultas aut impotentia deglutiendi in Angina, Ulceribus faucium, Apoplexia, Epilepſia, Syncope, &c. Pulveris uſum vetant.

136. SPECIMINA haec ſunto.

*

Pulvis Emeticus pro Adulto nimia cibi copia repleto.

℞. *Rad. Ipecacuanh.* dr. ß.
Tart. Vitriol. gr. v.
M. F. Pulvis.

S. *Pulvis Emeticus ex cereviſia calide ſumendus pro doſi.*

*

Alius ejuſdem virtutis, fortior.

℞. *Tart. Emetic.* gr. v.
Reſin. Jalap. gr. iij.
Sacch. albiſſ. Scrup. j.
M. F. Pulvis.

S. ut ſupra.

*

Pulvis ad Vomitum ſedandum, quem *Antemeticum Riverii* vocant.

℞. *Sal. Abſinth.* ſcr. j.
D. in chartula.

S. *Pulvis Antemeticus ex ſucci limonii cochleari in ipſa efferveſcentiae impetu capiendus.*

*

Purgans pro Adulto.

℞. *Reſin. Jalap.* gr. x.
Elaeoſacch. Fenicul. gr. xxv.
M. terendo diu, F. Pulvis.

S. *Pulvis Purgans, pro doſi, mane ex infuſo Caffi ſumendus.*

*

Alius in Cancro nondum exulcerato.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 110.

℞. *Reſin. Jalap.* gr. vj.
Diacrydii. gr. vij.
Stibii Diaphoret. non ablut. gr. xxiv.
M. F. Pulvis.

S. Ut prior.

Alius in ſcorbuti initio. Ibid. p. 184.

℞. *Tart. Vitriol. non acid.*
Cryſtall. Tartar.
Sal. Polycreſt. ana drach. ß.
M. F. Pulvis.

S. *Pulvis Purgans mane ex ſero lact. hauriendus: ſuperbibantur dein ſeri lact. unc.* xij.

Alius Anthelminthicus pro Infante.
Vid. Eund. pag. 234.

℞. *Aloes* gr. iij.
Reſin. Jalap. gr. j.
Vitriol. Mart. gr. ij.
M. F. Pulvis.

S. *Mane, jejuno ſtomacho, pro una doſi ſumatur.*

Pulvis Reſolvens, Antipyreticus, in Peripneumonia. Ibid. p. 148.

℞. *Flor. Sulphuris* drach. ij.
Olibani ſcrup. j.
Spermat. Ceti drach. ß.
Stibii Diaphoret. non ablut. drach. j.
M. F. Pulvis, dividendus in xij. doſes.

S. *Sumat unam omni hora cum unc.* j. *Miſturae ibid. p.* 147. *praeſcriptae.*

Pulvis Stimulans & Reſolvens. Ibid. p. 43.

℞. *Ol. deſtill. Menth.*
Majoran.
Tanacet. ana gutt. vj.
Sacch. alb. ſiccif. unc. j.
F. ſ. a. Elaeoſaccharum, cui admiſce
Rad. Zingib. alb.
Cort. Magellanic. ana unc. ß.

S. ut in fronte. *Capiat. Drah.* ß. *ter de die ex Vino.*

Pulvis Excitans, Cardiacus.

℞. *Ol.*

℞. *Ol. ſtillat. Cort. Cinnamom.* gtt. xx.
Caryophyll. armon. gtt. ij.
Sacchar. albiſſim. unc. j.
Accurate ſubactis admiſce.
Cinnabar. nat. puriſſ. dr. iij.
Fol. auri no. j.
D. in vitro probe clauſo.

S. ut ſupra. *Sumat in virium deliquio, quantum cultri apice attolli poteſt.*

Tragea Peptica, Ventriculo debili, frigido, apta.

℞. *Specier. Diagalang.* unc. ß.
Rad. Gentianae
Cort. Winteranor.
Myrrh. rubrae ana. drach. j.
Confect. Sem. Coriandr.
Rad. Calam arom. ana drach. iij.
Sacch. albiſſ. unc. j.
M. F. Pulvis, dandus in Scatula.

S. *Tragea Stomachica: de qua cochleare dimidium pani biſcocto, vino hiſpanico imbuto, inſperſum capiat poſt paſtum.*

Tragea Menſes promovens ex ſanguinis lentore ſuppreſſos.

℞. *Limatur. mart. rec. ſubtiliſſ.* unc. ij.
Semin. IV. *calid. maj.*
min.
Cort. Cinnamon. aa. dr. ij.
Caryophyll. arom. ſcr. ij.
Borac. pur. dr. ij.
Sacchar. albiſſ. ad pond. omn.
M. F. Pulvis in ſcatula exhibendus.

S. *Tragea Aperiens: de qua cochleare dimidium, quater de die, deglutiat, hauſtulumque vini rhenani ſuperbibat.*

Pulvis Narcoticus in Peripneumonia.

 Vide

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 145.

℞. *Opii lamellatim tenuiter ſciſſi & lente exſiccati*. gr. j.
Corall. rubr. gr. xij
Olibani. gr. vj.
M. F. Pulvis tenuis, quavis veſpera iterandus.

S. *Pulvis Pacans, veſperi ante ſomnum ſumendus*.

Pulvis Antacidus.

℞. *Lap. Cancror. ppt.*
Oſteocoll.
Cretae
Conch. Oſtreor. calcin.
Corall. rubr. pp. ana drach. ij.
Rad. Zedoar.
Nuc. Myriſtic. ana drach. iß.
M. F. Pulvis tenuiſſimus, detur in ſcatula.

S. *Pulvis Temperans. Sumatur, quantum apice cultri capi poteſt, acido infeſtante*.

Pulveres Febrifugi.

℞. *Cort. Peruvian. opt.* unc. j.
Sal. Polychreſt. dr. ij.
Ol. ſtill. Cort. Citr. gutt. viij.
M. F. Pulveres no. xvj.

S. ut in fronte. *Capiat unum quovis bihorio, tempore ἀπυρεξίας, ex tantillo vini*.

Pulveres Sialagogi Mercuriales.

Mercur. praecipit. alb. ſcr. ij.
Matr. perlar. ppt.
Sacchar. albiſſ. ana dr. ij.
M. F. Pulveres n. xx.

S. *Detur doſis hora ſexta matutina, nona, duodecima, tum veſpertina ſexta & nona, ex cyatho decocti convenientis*.

Pulvis

Pulvis adverſus Rabiem Caninam Specificus.
Vid. Philoſoph. Tranſact. n.474.

℞. *Moſch. opt.* gr. xvj.
Cinnabar. nativ.
factit. ana gr.xxiv.
M. terantur in pollinem impalpabilem.

S. *Capiat ex cyatho liquoris* Arrak *dicti, aut ſpiritus vini vulgaris*

Nota: *Cinnabari nonnulli Cochinellam ſubſtituunt, quam tamen a Sinenſibus unquam ad uſus medicos adhiberi non conſtat. Poſſet forte & ipſa Cinnabaris omitti virtute remedii illibata. Sed aliud ſuadet canon* (34), *dum experientia docuerit, inutilem eſſe.*

De

Bolo.

137. BOLUS eſt Medicamentum internum, molle, cohaerens, melle paullo ſpiſſius, buccellae quantitate definitum: unde & *Buccella* quibuſdam audit.

138. MATERIEM ei (137.) praebet, quidquid interno uſui aptum, vel ex ſe, vel permixtione aliorum, conſiſtentiae dictae capax eſt. Quare huc recipi poſſunt.

α. Sicca omnia, minore doſi efficacia, Pulveri conſtituendo idonea (120. 121.). Vocantur haec *Excipienda*, & ſola inepta ſunt.

β. Mollia, magis minuſve ſpiſſa: Conſervae, Electaria, Extracta mollia, Rob, Pulpae, Confectiones molles, balſama denſiora, nativa, arte facta, Unguenta potabilia, Sirupi, &c. *Excipientia* haec audiunt: quia prioribus (α. miſta Boli formam (137.) conſtituunt: quin & eorum aliqua hanc ipſam ex ſe habent.

γ. Liqui-

γ. Liquida contractiora: uti Balſama liquida, nativa, artefacta, Olea, Spiritus, Tincturae, Eſſentiae, Elixir, &c. Haec itidem ex ſe inepta vel *Excipiuntur* aliis, vel haec *Excipiunt* tanquam acceſſoria.

139. Delectum Materiae [138.] limitant ſequentia.

α. Laudatur in Bolo maxime cohaeſio non diffluens, mollities, & mixtura aequabilis.

β. Hinc ſicca [138. α.], aut liquida [γ.], ſola non conveniunt: ſed molle quid [β], glutinantis loco, intercedat oportet.

γ. Mollium etiam [138. β.] pleraque ſicci acceſſu ſpiſſanda ſunt, ut Bolum forment. Nonnulla tamen ex ſe ſola ſufficiunt: uti Conſervae, Electuaria & Rob ſpiſſiora &c. Igitur in Bolo ſimplice [62.] talibus opus.

δ. Ingredientia omnia ejusmodi ſint, ut inter ſe miſceri queant in compoſitum aequabile.

ε. Acria, odore vel ſapore moleſta, viſcida, hic potius, quam in Pulvere [121.], locum habent; cum magis tegi queant. Unde & mercurialibus draſticis forma haec commodior.

ζ Pinguia, Balſama v. g. Unguenta potabilia, ſaccharo, aliisve ſiccis intertritis dividere expedit, ut facilius ingerit ſolvique in ventriculo poſſint.

η. Sales alcalini fixi & volatiles, aliive cito liqueſcentes, in Bolos aliquandiu conſervandos haud recipiantur: deliquio enim juſta conſiſtentia, exhalatione virtus perit.

ϑ. Ideo nec inter ſe efferveſcentia, aut facile fermentantia, huc quadrant, niſi cum ingeſtio praeparationem ſtatim ſequitur.

ι. Ingredientium numerus vix unquam ultra 3 vel 4 augeatur.

140. Ordo, in praeſcribendis ingredientibus hic uſitatior, Excipiens [138. β.] determinatae quantitatis primo ponere loco jubet; dein Excipienda Sicca [ibid. α.]; poſt

poſt Liquida (ibid. γ.) tandem, ſi quod accedit, Excipiens, cujus quantitas pharmacopoeo relinquitur determinanda.

141. Dosis (64.) Boli a drach. j. ad iſs. vel ij. uſque extenditur, haud temere ulterius augenda, niſi cum ſpecifice ponderoſiora recipiuntur, aegerve in adſumendo haud difficilis eſt. Imo vix drachma major ſit, ſi ex levioribus conflatur. Unde, ubi ingredientium doſis efficax hos limites excedit, ſatius eſt, maſſam in plures Bolos diſpeſcere, quam offa grandiore praefocare aegrum. Compendium, uti Pulverem (113. α.), ſic & vel magis etiam Bolum commendat. Nimia hinc parvitate hic vix peccatur; licet ne ſcrupulum quidem ſuperet Buccella.

142. Quantitas Generalis (64.) ſaepiſſime unam ſaltem, aut duas, raro plures, quam tres vel quatuor, doſes (141.) complectitur, niſi cum prae brevibus intervallis capi debent. Quum enim a pharmacopoeo jam partitae exhibeantur; facile vel nimis ſicceſcunt, vel deliqueſcunt, adſervatae diutius. Qui ergo numerum doſium molemque [141.] inter ſe multiplicat, quantum ſimul praeſcribendum ſit, novit.

143. Proportio mutua ingredientium ex varia horum conſiſtentia & efficacia determinatur. Confer [87. 125.]. Unde haud eadem obtinet in omnibus.

α. Si mollia [138. β. 139. γ.], ex ſe formando Bolo apta, ſola recipiuntur, proportio invenitur ex ſingulorum doſi efficace [66.], doſique Boli [141.], cognitis. Conſiſtentia enim tum nihil limitat.

β. Ubi Sicca [138. α.] excipi debent, horum pro doſi drach. ſs, ſcrup. ij. ſummum drach. j. capienda. Excipientium vero [138. β.] varia tum requiritur proportio, prout magis minusve ſpiſſa fuerint, aut ſiccorum volumen varium & natura magis minusve bibula.

Conſervae, hunc in finem uſitatiſſimae, Electuaria,

Mel

Mel, Balſama ſpiſſa, & Unguenta, a ſcrup. ij. ad drach. ß j. i. ſumuntur.

Rob, Pulpae, Confectiones molles, a drach. ß. ad j. ſcrup. IV.

Sirupi, utpote liquidiores, a ſcrup. j. ad drach. ß. vel j.

Scilicet, poſita ſiccorum mole & natura eadem, tanto exigitur ad ea ſubigenda minor excipientium quantitas; quo haec ſunt liquidiora.

γ. Hinc patet, ubi ſiccorum moles minor eſt, excipientia ſpiſſiora adhiberi commodius; ubi vero major, dilutiora: ne Boli doſis [141.] ultra modum augeatur.

δ. Quodſi prioribus [β.] etiam accedant liquida [128. γ.], horum vix ultra gutt. j, ij, iij. ſummum IV, pro ſingulis Bolis recipitur. Tum vero minuenda pro rata excipientium mollium proportio.

ε. Alias & ſiccis liquidisque quantitate determinata [β. δ.] ſaltem praeſtitutis, excipientium mollium quantitas arbitrio pharmacopoei relinquitur, ſcribendo: q. ſ. [111. ϑ.]. Quae tamen methodus adhiberi nequit, ſi horum doſis efficax limitatior eſt.

ζ. Frequentiſſime autem, ſi ſiccorum moles paullò major eſt, aut excipiens primarium deſideratur ſpiſſius parciusque; ut ideo dubium ſit, an ſat mollicula inde Boli conſiſtentia emergere queat; alius ſecundarii, liquidioris, v. g. Sirupi, q. ſ. ſuperadditur.

η. Contra, ubi nimia Boli praevidetur mollities [139. α.], Sacchari, Pulveris Glycyrrhizae, & ſimilium appropriatorum q. ſ. addungi ſolet: quod quidem maxime in Terebinthinaceis ſinceris, &c. obtinet.

144. Subscriptio ita habet: *M. F. Bolus* vel *Boli No. ij, iij*, &c. Quod ad *Diviſionem*, eadem nonnunquam hic cautela adhibetur, qualis circa Pulveres [128.], inde repetenda. Aliquando, ornatus aut commodae ingeſtionis gratia, injungitur ſimul: *Auri folio*, aut

aut *Nebula obvolvatur*; aut *exhibeatur cum Nebula*. Confer. (120.). *Receptaculum* plerumque eſt vaſculum fictile porcellanum, aut charta: cujus tamen commemoratione vix opus.

145. SIGNATURA ex dictis (130. ad 135.) facile intelligitur. Nebulam alii pro *Vehiculo* amant; alii liquidum, quo Bolum prius diſſolvant. Juvat & liquorem idoneum dare ſuperbibendum, ſi Boli tardior aut difficilior in ventriculo metuitur diſſolutio: quod circa Terebinthinacea & ſimilia maxime notandum.

146. Usus eſt, qualis pulverum (135.); minus tamen frequens: haud enim adeo expedite ſemper agunt Boli, ac quandoque requiritur (145.); neque etiam palatis delicatioribus ſemper arrident. Gratificamur hac forma iis, qui varietate, aut Bolo magis quam Pulvere, delectantur.

147. SPECIMINA haec ſunto.

Bolus Emeticus pro Adulto.

℞. *Vitrioli alb.* gr. xxv.
Rob. Juniper, q. ſ.
M. F. Bolus. Detur cum nebula.

S. *Bolus Emeticus, ex pauxillo cereviſiae aut infuſi Thee viridis hauriendus: poſt quamlibet vomitionem ſuperbibantur cyathi aliquot infuſi ejusdem tepidi.*

Bolus Purgans in Anxietate Febrili.

Vid. Boerh. Mat. Med. p. 124.

℞. *Electuar. Diaprun. Sylv.* drach. iſs.
Fol. Senn. pulv. ſcrup. j.
M. F. Bolus.

S. *Bolus purgans, quo deglutito jusculum Paſſularum capiendum.*

Boli Purgantes.

℞. *Conſerv. Roſ. pallid.* dr. ij.

Rhei

Rhei elect. pulver. ſcrup. ij.
Reſin. Jalap. gr. ix.
Sir. Cichor. c. rh. q. ſ.
M. F. Boli n°. III.
S. Ut ſupra. *Capiat quovis bihorio unum, donec alvus ſolvatur.*

Bolus Anthyſtericus.
℞. *Mithridat. Damocr.* drach. j.
Troch. de Myrrh. ſcrup. ß.
Ol. Stillat. Succin. gutt. ij.
M. F. Bolus, Auri folio obducendus.
S. *Bolus Pacans cum Aquae Pulegii cyatho ſumendus.*

Boli Febrifugi, iidemque & Gangraenae oppoſiti.
℞. *Cort. Peruvian. opt.* unc. j.
Caſcarill. dr. ij.
Sir. e Roſ. ſicc. q. ſ.
M. F. Boli n°. VIII.
S. Ut. ſupra. *Capiat aeger tempore* ἀπυρεξίας *quarta quaque hora unum ex hauſtulo vini.*

Boli Balſamici.
Vide Harris de Morb. Infant. Lib. II. Obſ. II.
℞. *Terebinth. e Chio* drach. ij.
Pulv. Glycyrrhiz. q. ſ.
M. F. Boli n°. ij.
S. *Boli Nervini, quorum alter mane, alter veſperi, ex vitello ovi recentis ſumatur, ſuperbibendo ſingulis Aquae Lact. Alexiter.* unc. ij.

Boli Sialogogi.
Vid. Boerh. Mat. Med. p. 251.
℞. *Conſerv. Roſar. rubr.* drach. ß.
Mercurii dulc. trit. gr. ix.

M.F.

M. F. Bolus: cui ſimiles duo alii, ſeorſim confecti, exhibeantur cum totidem Nebulis.

S. *Boli Aperientes, quorum unum ſingulis quadrihoriis capiat aeger, corpore prius Ptiſana appropriata bene impleto.*

Boli adſtringentes.

℞. *Rob. Cornor.* drach. iij.
Extract. Tormentill. drach. j.
Boli Armen. laevig. ſcrup. ij.
Lap. Haemat. ppt. drach. *ß.*
Sir. Myrtin. q. ſ.
M. F. Boli n°. IV.

S. *Boli Adſtringentes. Capiat omni trihorio unum ex tantillo Vini rubri, auſteriuſculi.*

De

Electario.

148. ELECTARIUM, *Electuarium*, rarius *Miſtura*, frequentius ab ingredientibus Conditis *Conditum*, ab Opio *Opiata*, dictum, eſt medicamentum internum, Bolo [137.] ſimile, paullo tamen mollius, & pluribus una doſibus, a pharmacopoeo non dividendis, praeſcriptum.

149. MATERIEM agnoſcit eandem, quam Bolus [138.]. Accedunt ſaltem Conditurae; utpote quae frequentius ad Electaria recipiuntur.

150. DELECTUS quoque idem fere: qui [139.], haec tamen peculiaria ſibi vindicat.

α. Odore, ſapore, colore, injucunda magis hic vitanda, ob uſum crebriorem, majoremque utplurimum mollitiem.

β. Deliqueſcentia, exhalantia, putreſcentia, efferveſcentia, facile fermentantia, aut aceſcentia, tanto

Digitized by Google

minus conveniunt, quo & mollities hic major & aſſervatio longior requiritur.

γ. Ob eaſdem rationes commixtio etiam exigitur accuratiſſima, tritu pulverum exactiore, ſubactione pinguium, reſinoſorum, balſamicorum, per vitellum ovi, &c. perficienda; ne mora ſecedant.

δ. Quandoque tamen, ubi Electarium ſpiſſius conficitur, non opus eſt, niſi tritura diligente, ad Balſama aut unguenta potabilia cum ceteris concorporanda; quum ſpiſſitudo ſeceſſum praepediat.

ε. Quod ſi ſpecifice graviora recipiuntur, paullo ſpiſſior etiam conſiſtentia ex uſu eſt.

ζ. Draſtica quoque, Maxime Metallica & Mercurialia, ideo abſint; ne vel miſtione minus aequabili, vel ſeceſſu per moram, vel minus curioſa doſium partitione, quae hic plerumque aegris vel adſtantibus committitur, periculum inferatur.

η. Numerus ingredientium paullo quidem major, quam in Bolo (139.ι.), ferri poteſt: ne tamen nimius ſit (31.)

ϑ. Auri argentive folia, ornatus ergo, quandoque intermiſcentur; quibus, qui velit, utatur memor interim regulae (85.ε.)

151. Ordo, vix alius, quam in Bolo (140.), Mollia pondere determinata primo ponit loco, tum Sicca, Liquida dein, tandemque ea, quorum ſaltem quantitatem ſufficiens praeſcribitur. Sponte hinc patet, Mollium ſi nullum pondere determinato accedat, Siccis primum deberi locum.

152. Dosis, haud temere Bolo major (141.) conſtituenda, rarius pondere definitur, ut plurimum mole, v.g. ad nucis avellanae, juglandis, moſchatae, caſtaneae, magnitudinem, aut quantum cochleari, vel cultri apice, capi poteſt, &c. Quandoque ſaltem totum portionibus aliquot, v.g. 3.4.5. &c. ad oculum dimetiendis, per intervalla certa ingerendum, jubetur. Tum tamen cavendum itidem, ne portio quaeque Buccellam excedat.

153. Quantitas Generalis vix minor uncia praeſcribitur, nec facile unciis iv vel v major: prout uſum magis minusve frequentem aut diuturnum poſtulat indicatio. Moles grandior, diutius aſſervata, ſaepe vel nimium ſpiſſeſcit, vel liqueſcit, aliove modo corrumpitur.

154. Proportio ingredientium, ob molliorem Electarii, quam Boli, conſiſtentiam (148.), paullo alia, quam (143.), ſequentibus limitatur.

α. Prout Excipientium (138. β.) varia eſt conſiſtentia, ita eorum plus minusve ad eandem ſiccorum (138. α.) quantitatem excipiendam requiritur.

Hinc, poſita ſiccorum v. g. drach. j., ſi Excipientia ſunt ſpiſſiora, uti Conſervae, Electaria officin. &c., opus erit horum uncia j.

Si minus ſpiſſa, v. g. Rob, Pulpa, Mel, Confectio mollis, &c., drach. iij.

Si liquidiora, ut Sirupi, drach. ij. ſufficient. Confer (143. β.).

β. Ubi ergo Excipientia variae conſiſtentiae recipiuntur, facile ex modo dictis (α.) determinatur cujuslibet proportio. Tum vero uſitatiſſimum eſt, definita ſaltem ſpiſſiorum quantitate, liquidorum modo q. ſ. ſubjungere, juxta (143. ζ.).

γ. Liquidorum meraciorum (138. γ.), ſi adduntur, proportio intelligitur ex dictis (143. δ.), collatis ad Electarii praeſcribendi doſin & quantitatem generalem (152. 153.). Excipientium tunc moles pro rata imminui, aut ſiccorum augeri debet.

δ. Auri argentive folia no. j. vel ij. ſufficiunt pro totius maſſae quantitate (153.).

ε. Quandoque ſolito mollius mavult aeger Electarium; ut commodius dilui ingerique poſſit. Obtinetur id facile aucta praeprimis liquidorum Excipientium quantitate (α. β.), monitoque pharmacopoeo in ſubſcriptione, ſi huic illorum quantitas determinanda relinquitur.

ζ. Caeterum hic quoque locum habent dicta (143. γ.ι.ζ.η.), quae inde repetantur.

145. Subscriptio injungit ſimpliciter : *M.* vel *M. F. Electarium*, vel, ſi Condita gratiora accedunt, *Conditum* [148. 140.] Additur [*molle*], ſi tale expetitur [154. ε] Vas fictile, album, *Receptaculi* loco ſervit, quod apponi, ſi libuerit, poteſt, ſcribendo : *D. in fictili albo*;

156. Signatura ex [145. 148. 152.] ſponte patet. Nonnunquam ſaltem hic monendum, ut ante uſum agitetur maſſa; maxime, ſi ſpecifice ponderoſiora, aut facile a ſe mutuo ſecedentia, ingrediantur.

157. Usus idem eſt, qui Boli [146.], Hyſtericis tamen grandiore dulcium mole nonnunquam minus aptus.

158. Specimina haec ſunto.

*

Electarium Anthelminthicum.

Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 230.

℞. *Sem. Abſinth. vulg.*
Santonic.
Tenacet. ana drach. ij.
Mellis unc. ij.
M.

S. *Sumat drach.*ij. *omni mane ex hauſtu Hydromel. vinoſi*.

*

Aliud purgans Antiphlogiſticum. Ibid. p. 86.

℞. *Tamarind. elect. pulp.* unc. ij.
Cryſtall. Tartar. minutim pulver. drach. ij.
M.

S. *Capiat omni* $\frac{1}{4}$ *horae drach. j, donec commode purgetur*.

*

Aliud Stipticum, incraſſans.

℞. Con-

℞. *Conſerv. Roſ. Rubr.* unc. ij.
Mivae Cydonior. unc. j.
Flor. Granat. drach. jß.
Boli Armen. laevig. drach. ij.
Lap. Haematit. ppt. drach. j.
Sir. Mytin. q. ſ.
M. F. Conditum. ad fictile album.

S. *Conditum Adſtringens, de quo ter vel quater de die ad caſtaneae magnitudinem capiatur.*

Electarium Balſamicum, anodynum, antidyſentericum.

℞. *Balſ. Lucatel.*
Conſerv. Roſ. rubr.
Theriac. Androm. vet.
Spec. diatragac. frig. ana unc. j.
M. D.

S. ut ſupra. *Capiat quovis quadrihorio minutum cochleare, ex cyatho decocti ſemin. Milii ſolis.*

Excitans in Febrili Languore. Ibid. p.119

℞. *Confect. Alkerm.* drach. j.
Zingib. candit. drach. vj.
Rad. Contrayerv.
Serpentar. Virgin. ana drach. j.
Sirup. V. Rac. Aperient. q. ſ.
Ut F. Conditum.

S. *Capiat drach.* ß. *omni quadrihorio.*

Opiata Aphrodiſiaca.

℞. *Electuar. de Satyrio* unc. jß.
Theriac. Andromach. drach. vj.
Confect. Sem. Erucae. drach. iij.
Troch. de Viperis.
Borac. pur. ana drach. ij.
Eſſent. Ambari liquid. gutt.xxx.
Sirup. Condit. Zingiber. q. ſ.

 M. F.

M. F. Opiata.

S. *Opiata Roborans. Capiatur cochleare* ſs. *pro neceſſitate.*

Electarium Antifebrile.

℞. *Cort. Peruvian. opt.* unc. ſs.
Sal. Polychreſt. drach. ij.
Sir. V. Rad. Aperient. q. ſ.

M. F. Electarium.

S. *Sumatur, tempore apyrexias, omni biborio octava pars totius, ex Vino.*

Aliud Aperiens & Detergens in Peripneumonia Suppurata. Vide l. c. p.145.

℞. *Myrrhae.*
Olibani. ana drach. j.
Mellis albi. unc. ij.

M. ſ. a. exhibe.

S. *Sumat. drach. j. omni hora, ex infuſo vel decocto pectorali, calido.*

De

Eclegmate.

159. ECLEGMA, *Linctus*, *Looch*, vocatur medicamentum internum, Electario (148.) liquidius, craſſioris inſtar Sirupi lente difluens, ex mollioribus compoſitum, quod per vices linctum, ore detentum, ſenſim liqueſcens, deglutitur.

160. MATERIES eadem fere eſt, quae Electarii (149.), vel Boli (138.). Accedunt inſuper Looch officinalia, Gelatinae, olea preſſa blandiora, Mucilagines, Vitelli ovorum, quandoque & Aquae ſtillatitiae, &c.

161. DELECTUS interim notare jubet,

α. Tenerrima requiri, aut facile liqueſcentia, ſi quae ingrediuntur, ſicca vel ſolida (138. α.); ne

idonea Linctui mollities (159. pervertatur: ſaepiſſime hinc abeſſe penitus.

β. Ideo & rarius huç recipi Conſervas & Condita: trajectu tamen per ſetaceum aptari poſſe delicatioribus.

γ. Draſtica vix tuto ingredi; cum & facilior ſeceſſus, & doſis Linctus ad ſtateram haud exacta, nihil promittant certi. Verum nec ſcopus talia hic exigit.

δ. Acria, odore & ſapore ingrata, ſi uſpiam, hic vetari; cum lenta Linctus deglutitio, iſthaec evolvens magis, uſum reddat moleſtiſſimum.

ε. Pinguia, mucilaginoſa, ut frequenter hic adhibentur, ita cavendum, ne rancida ſint, aliove modo corrupta: quod facile evenit officinalibus diu aſſervatis.

ζ. Looch, quae in officinis parata proſtant, haud ſatis tuti eſſe uſus; cum diutius aſſervata aut virtutem ammittant, aut nimium ſpiſſeſcant; aut concepta ob immodicam tenuitatem fermentatione corrumpuntur.

η. Vitellum Ovi ſubigendis oleoſis apprime convenire: cui proximum Saccharum, Mel, & ex his confecta. Norunt periti pharmacopoei, abſque vitelli interventu, olea Siruporum dupla quantitae ita ſubigere, ut vix mora ſecedant.

ϑ. Numerum ingredientium eſſe, qualem Boli (139. ι.)

162. Ordo in praeſcribenda materie vix datur ullus conſtans. Quae ſubigendis difficulter ſolubilibus (161. η.) ſerviunt, his proxime adjungito, caeterum obſervans regulas (106.).

163. Dosis rarius pondere praeſtituitur; nec tunc unc. ß. excedit. Uſitatior eſt vulgaris vel parvi cochlearis menſura, aut quantum baculo Glycyrrhizae capi poteſt.

164. Quantitas Generalis, eadem fere, quae Electarii (142.), vix unquam unc. vj. ſuperat; contra

plerumque aliquot modo unciis limitatur : niſi cum uſus frequentiſſime repetendus ſat celerem facit conſumptionem. Saccharatorum facilis ferementatio, pinguium &. mucilaginoſorum corruptio, calida praeprimis tempeſtate majorem molem ſimul praeſcribere vetant.

165. Proportio maxime ex cognita ingredientium ipſiusque Eclegmatis (159.) conſiſtentia definitur. Hinc

α. Ex Looch officinalibus, Melle, Cremore Lactis, Vitellis, Confectionibus mollibus, Sirupis, & quae ad horum lentorem accedunt, Mucilaginibus, Oleis preſſis, blandis, & ſimilibus, quacunque fere proportione junctis, Linctus exſurgit. Virtus tum medicata ſingulorum, pretium, & alia (66. α. ad π.) limites figunt. Saponum modo ſatis ſit ad ſubigenda pinguia [161. η.]. Vitelli fere dimidia aut aequalis quantitas, ſacchari, mellis, ſiruporum, etiam dupla aut major requiritur, ſi vitelli uſu ſuperſedere animus eſt [161. η.].

β. Conſervae, Electaria, Pulpae, triplum vel quadruplum diluentis Sirupi fere exigunt: Sicca octuplum. Unde utrorumque ſimul ingredientium proportio patet. Ubi autem ſetaceo arceantur partes ſolidae de ſiccis aut Conſervis [161. β.], major eorum quantitas recipi poteſt.

γ. Olea ſtillatitia, Balſama liquida, Elixir, Eſſentiae, Tincturae, Spiritus, & ſimilia efficaciora, doſi reſtrictiore, ut in Electariis [154. γ.] accedunt, vix ideo mutata reliquorum proportione.

δ. Aquae ſtillatitiae, cum nimia metuitur craſſities, addenda quantitas pharmacopoei relinquitur arbitrio: quo fine frequentius etiam Sirupi q. ſ. adhibetur. Dilutior conſiſtentia Sacchari q. ſ. cogi poteſt.

ε. Haud tamen adeo proprius eſt Linctui conſiſtentiae gradus [159.], quin ſaepiuſcule ultra vel citra excedatur: ut hinc nec proportionum leges modo exhibitae inviolabiles ſint. Metus divortii

pin-

pinguium paullo majorem quandoque ſuadet craſſitiem.

166. SUBSCRIPTIO jubet: *M. F. Linctus.* Magiſtrales enim Linctus ſola fere mixtione hodie parari ſolent: & quanquam decoctione etiam acquiri poſſunt, non tamen aut uſitatum eſt, aut neceſſarium, iſto labore pharmacopoeos onerare. Ingens Siruporum & reliquorum ingredientium [160.], quae in officinis proſtant, numerus materiem praebet. Linctibus miſcendo obtinendis, qui cuicunque indicationi inſerviant. Trajectu per ſetaceum ſi opus, [161. β.], is ante injungitur. Cum difficulter miſcibilia accedunt, exactior commendanda ſubactio. Fictile pro *Receptaculo* eſt: quod addi poteſt. Baculus Glycyrrhizae, raſus, altero extremo in penicilli formam contuſus, quandoque doſin veluti determinat, de quo in Eclegma intincto lingitur. Subjungitur ergo: *Detur ad fictile cum bacillo Glycyrrhizae.*

167. SIGNATURA, praeter communia, quae ex [130. 131. 132. 156.] patent, injungit ſaltem, aſſiduo, vel certis temporum intervallis, portionem [163.] ore continendam eſſe, ut lente liqueſcens deglutiatur. Si per moram divortii pulverum aut pinguium metus eſt, agitatio ante uſum inſtituenda praecipitur.

168. USUS in morbis tantum, internas oris partes, fauces, oeſophagum, laryngem, tracheam, bronchia, infeſtantibus, viget: creber hinc eſt in Aphthis, Tuſſi, Peripneumonia, Phthiſi, &c. ſcopo emolliendi, demulcendi, adſtringendi, &c. rarior in aliis. Infantes, cum dulcia ament, hac fere formula facilius ad uſum remediorum pertrahuntur. Frequentior autem Linctuum ingeſtio ſtimulum vireſque ventriculi ſaepe obtundit, neque Hyſtericis aut Hypochondriacis admodum conducit.

169. SPECIMINA ſunto.

Digitized by Google

Linctus ad ſputa ſuppreſſa in Peripneumonia. Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 148.

℞. *Olei Amygdal. dulc. recens preſſ.* unc. i ß.
Sirupi Violar.
Mell. virgin.
Vitell. Ovi recent. ana unc. ß.
M. accurate, ut F. Linctus.

S. *Lingat unc. ß. omni hora, donec ſputa redeant.*

Alius ad partes Aphthis delapſis excoriatas. Ibid. p. 170.

℞. *Sirup. Papav. alb.*
Cremor. Lact. dulc. ana unc. ij.
Vitell. Ovorum n. ij
Aq. ſtillat. Roſar. unc. ij.
M.

S. *Hujus pauxillum ore aſſiduo contineat.*

Alius ad eundem ſcopum, demulcens & adſtringens.

℞. *Gelatin. Corn. Cerv.*
Sir. e Succ. Cydonior. ana unc. ij.
Ol. Nuc. Moſch. expr. gr. IV.
M.

S. Ut ſupra.

Alius Tuſſim leniens.

℞. *Looch ſani & expert.*
Sir. Diacod.
Mucilag. Rad. Altheae Aq. Roſar. extract. ana unc. j.
Spermat. Cet. Vit. Ovi ſolut. drach. j.
Sacch. cryſtall. q. ſ.
M. F. Linctus. Detur in fictili cum baculo Glycyrrhizae.

S. *Lambat ſaepius, cum Tuſſis urget.*

Aliud

Aliud ſimile Eclegma.

℞. *Spermat. Cet. non ranc.*
Gum. Arabic. ana dr. ij.
Contrita ſimul ſubigantur cum
Aq. Still. Roſar. q. ſ.
Ut in mucilaginem abeant, cui admiſce
Sacchar. Altheae. dr. vi.
M. F. Linctus.

S. Ut ſupra.

Aliud incraſſans Sydenhami.

℞. *Conſerv. Roſ. rubr.*
Sir. Violar.
de Meconio ana unc. j.
Sem. Papav. alb. drach. iij.
Contuſis ſimul, & per ſetaceum trajectis, adde
Ol. Nuc. Moſchat. expreſſ. gr. vj.
M. F. Eclegma.

S. Ut ſupra.

Linctus refrigerans, humectans, ſitim reſtinguens, antiphlogiſticus.

℞. *Succ. expreſſ. Sempervv.*
Sir. e Rub. id.
Violar. ana unc. ij.
Spir. Sulphur. per camp. gtt. vj.
M.

S. Ut in fronte. *Capiat omni ſemihorio minutum cochleare.*

De

Pilulis.

170. PILULA, alias *Cataporium*, eſt medicamentum internum, ſiccum, preſſu tamen utcunque ſequax, ex materie cohaerente in globuli formam coactum.

171.

171. Materiem exhibet quidquid, interno uſu probatum, vel ex ſe, vel miſtu aliorum, in juſtam Pilulae conſiſtentiam (170.) denſari aptum eſt. Quare generatim eadem, quae (120.) enumerata ſunt, hic adhibentur.

172. Delectum tamen diverſum ordinant cohaeſio hic requiſita, doſis parvitas, & forma minus evoluta. Hinc

α. Eorum, quae Pilulis conficiendis adhibentur, praecipua ſunt Sicca tenacia: uti Gummi, Gummi reſinae, Reſinae, Succi denſi, Extracta & Sapones ſolidi, Maſſae pilularum officinales, Trochiſci efficaciores, &c. Iſthaec legitimam Pilulae conſiſtentiam ex ſe habent, aut ſaltem facile acquirunt, modo piſtillo calido tractentur, aut tantillo idonei cujuſdam liquidi ſubigantur:

β. Sicca dein pulverulenta, ex quovis naturae regno petita, quoque in uſu ſunt, potiſſimum tamen ſpecifice graviora & minuta doſi efficacia. Pulveres leves, macilenti, haud facile cohaerentes, majori ſaltem mole agentes, minus ſubtiles, raro in Pilulas recipiuntur.

γ. Porro Mollia ſpiſſiora, ut Mel, Terebinthina, Ol. Nuciſtae expreſſum, Extracta molliora, Electaria, Mica Panis recentis, quae huc referri poteſt, & ejuſmodi alia.

δ. Quin & Mollia diffluentia: ut Confectiones molles, Sirupi, Vit. Ovi, Mucilagines, Balſama ſimilia &c.

ε. Denique & Liquores fluidiores, generoſi: ut Eſſentiae, Elixir, Extracta Eſſentialia, Tincturae, Spiritus fermentati, Olea aromatica, &c.

ζ. Maſſae tamen Pilulares officinarum (α.), exceptis paucis, quae concinniores & frequenti in uſu ſunt, rectius omittuntur; cum diutius aſſervatae plerumque vel areſcant nimis, anoque exeant non diſſolutae, aut alio modo corrumpantur.

η. Salibus quoque vel cito liqueſcentibus, vel exhalantibus, non adeo locus hic eſt: quamvis reſtri-

ctior

ctior tamen quantitas, aliis ſubacta, ferri omnino poſſit.

ϑ. At generoſiora quaeque, acria, mercurialia, metallica, & ſimilia, aptiſſime hac forma exhibentur.

ι. Sapore etiam aut odore moleſtiſſima, Caſtoreum, Aſa foetida &c. huc recipiuntur: neque enim his tegendis accommodatior alia eſt formula.

κ. Ingredientia (β. γ. δ. ε.) cum ex ſe ſingula juſtam Pilulae conſiſtentiam (170.) nec habeant, nec ſola facile acquirant, Conſtituente (86.) ideo opus habent, quo debitam in formam cogantur. Id hic, uti in Bolo (138.), *Excipiens* vocatur: *Excipiendum* vero eſt, quidquid, virtutis ſuae cauſa, Medicus ex indicatione praeſcribit a Pilulae ſicca & tenace cohaeſione alienum, ſive ſiccum fuerit pulverulentum (β.), ſive mollius & diffluens (γ. δ. ε.).

λ. Creberrime quidem *Excipientia* ex materie (γ. δ. ε.) depromuntur; quum plerumque res ſiccae (α. β.) excipiendae ſint. Delectus tamen habendus: nec enim quaevis quibusvis rite cogendis aeque quadrant.

Sicca tenacia (α.), praeprimis reſinoſa, excipientibus gaudent liquidioribus (ε.) aut & Vitello ovi, Terebinthina, Balſamis (δ).

Gummoſis, Succis, Extractis, Saponibus, tantillum Aquae, Aceti, Vini, Mellis, aut Sirupi, ſufficit.

Sicca pulverulenta (β.) glutinantibus (γ.), aut mollioribus (δ.) egent.

Camphoram Oleoſa, Spirituoſa, Balſamica, Saponacea, ſolvunt potius, quam ligant; niſi alia pulverulenta; non ſolubilia, interpoſueris. Mucilagines (δ.) eam pulchrius excipiunt, ut & Mica Panis rec.

μ. Quandoque tamen materies (γ. δ. ε.), tanquam primaria, etiam in Pilulas cogitur: uti Terebinthina, Balſama, Olea, Theriaca, &c. Tum vero *Excipien-*

pientium vires implent Sicca, pulverulenta, bibula, v.g. Pulv. Glycyrrhizae, Oliban. Maſtich. Lap. Cancror. Farinae, & ſimilia, quibus priora in conſiſtentiam ſiccam denſari queant.

ν. In eligendo autem Excipiente, praeter dicta (γ. μ.), etiam canones (86. α. β.) obſervaſſe non inutile eſt.

ξ. Ingredientium numerus eſt, qualis in Bolo (139. ι.), ſi maſſa minor praeſtituitur; ſi major, qualis in Electario (150. ζ.)

173. Ordo (106.), vix conſtans, Excipienda tamen (172. α) plerumque jubet praemittere juxta ſpeciei ſimilitudinem & ſingulorum quantitatem [106. β. γ.) digeſta ſubjunctis dein Excipientibus [172. γ. μ.], horumque illis loco ultimo, quae non definita quantitate praeſcribuntur [106. ε.] Ubi Partes compoſitionis [74.] obtinent, regulam [106. δ.] ſequimur: quod in purgantibus ſaepe uſu venit.

174. Moles cujuſvis Pilulae, hodie, quam olim, minor, haud tamen ubivis eadem, aliis aegris, medicis, nationibus, alia arridet. Major eſt, ſi maſſae granis VIII. vel X. conſtat, Anglis tamen & Gallis uſitatiſſima, imo vel hac quoque grandior. Mediocrem dant grana ij. ad v., quae inter Belgas ferè recepta eſt. Minimam grani j. Germani amant, quorum nonnullis haec etiam, major viſa, nonniſi in ij, iij, vel IV., diſcerpta Pilulas demum placet. Notet hic tiro

α. Specificae gravitatis ingredientium differentiam ex eodem maſſae pondere Pilulam alias maximae, alias minimae, molis dare poſſe: ut ideo illius ratio omnino habenda ſit.

β. Parvitati favere faciliorem deglutionem, in ventriculo diſſolutionem, hinc promptiorem actionem; quum magis aucta detur ſuperficies.

γ. Molem contra grandiorem, diutius aſſervatam, eadem de cauſa, haud adeo cito exareſcere, durari, exhalando vim perdere.

δ. Sco-

ↄ. Scopum igitur ſuum, materiae naturam, maſſae quantitatem generalem, doſis molem, &c. dum inter ſe comparat Medicus, aegro locoque ſimul ſe accomodans (32. 47.), facile hic legem ſibi ſtatuit.

175. Dosis quo minor eo fere gratior, modo efficax ſit; ut ideo defectu peccari hic vix queat. Scrup. j. ad Drach. ſs. commode ingeritur ſimul. Ad Scrup. ij. vel Drach. j. raro aſcenditur, niſi indicatione urgente, materie ſpecificè graviore, aegro facili. Caeterum

α. Alterantia, lente actura, ſenſim in ſanguinem inſinuanda, aegre ſolubilia, minuta potius quantitate crebrius iterata, quam grandiore ſimul, prudenter dederis.

β. Sialogoga Mercurialia, Purgantia draſtica & ſimilia, tutius itidem partita in minores doſi efficace ingeruntur; niſi cum indicatio exigit, conatu validiore morbum aggredi, nec alia repugnant. Confer. (23. 66. ν. 67. ε.)

γ. Ubi abſque inſigni motu, aut per epicraſin purgandum, ex uſu eſt, doſis efficacis partem tertiam vel quartam exhibere veſperi, reliquum proximo mane.

δ. Numerus Pilularum pro doſi definitur facile ex quantitate doſis hactenus expoſita, per pondus Pilulae deſideratum (174.) diviſa.

ε. Sunt, qui ſuperſtitione a Medicis etiam introducta moti, numerum Pilularum, maxime Purgantium, pare pro doſi horrent. His gratificari parvae molis eſt.

176. Quantitas Generalis hic, ſi uſpiam, laxiſſima eſt, nec niſi in caſu ſingulari determinanda ex pondere & numero doſium (175.), quas indicatio rite deducta, ad varias aegri conditiones & ingredientium naturam collata, ſimul praeſtituendas jubet. Repetantur dicta (67. 92.). Evacuantia ad unam ſaepe, aut duas, treſve, doſes ſaltem praeſcribuntur; Alterantia quandoque ad totidem uncias. Memor hic itidem

itidem ſis regulae (124. β.). Quin &, quae proxime ſequitur (ib. γ.) nonnunquam hac in Formula conducet.

177. PROPORTIO mutua ingredientium facile, invenitur per ſequentia.

α. Excipienda (172. κ.λ.μ.), utpote primaria, ſuis capiantur doſibus efficacibus, indicationi appropriatis, [66. 67. 87. ad 91. 175. 176.] tanquam ſi ſola forent exhibenda.

β. His [α], ſi fuerint Sicca tenacia [172. α. λ.], tantillum quia ſatis eſt excipientis, id quantitate ſufficiente ſaltem adſcribitur; imo quandoque penitus omittitur, tam delectu, quam mole ejus, pharmacopoei dexteritati commiſſis; quin ſaepe nullo opus eſt [172. α.].

γ. Si vero excipienda ſunt Sicca pulverulenta [172. β. λ.]; varia requiritur excipientis quantitas pro varia hujus conſiſtentia. In genere tanto plus, quo id ex ſe ſpiſſius eſt. Unde tum ſpeciatim

Poſita Excipiendorum - - - - Unc. j.

Excipientis { Spiſſi (172. γ.) Drach. v. ad vj. / Minus ſpiſſi (ib. δ.) Drach. iij. ad iv. / Liquidioris (ib. ε.) Drach. ij. ad iij.

opus eſt, ut obtineatur juſta Pilulae ſpiſſitudo (170.). Quandoque tamen & hic, ut ante (β.), determinatio quantitatis arbitrio pharmacopoei tutius relinquitur.

δ. Scitur hinc facile proportio neceſſaria, cum excipientia plura diverſae conſiſtentiae, aut excipienda utriusque claſſis (172. α. β.), ſimul adhibentur.

ε. Excipienda (172. μ.) Pilula liquidiora ſubiguntur pulveris appropriati q. ſ.: licet vel hujus etiam proportio ex regula (γ.) intelligatur.

ζ. Si excipientium quantitates determinaturus anceps metuis, ne juſto nimiae aut parciores ſint, cape de alterutro proxime tam parum, ut non ſufficere certo ſcias, ac ſecundarii excipientis q. ſ. ſubjunge!

η. Pateat hinc, quantae neceſſitatis ſit regula (38.). Quin

Quin & gravitatis ſpecificae variorum cognitio hic apprime utilis eſt; quum multa inde proportionis diſcrepantia oriatur. (39.).

ϑ. Caeterum memento (86,88,γ.); ut excipientium, ſi qua virtus eſt vel adjuvans vel deprimens actionem excipiendorum, eam in doſi determinanda ſimul computes, aut excipiendorum quantitatem pro rata modereris. Confer ſupra (α).

178. Subscriptio eſt. *F.* aut *M.F. Pilulae.* Earum vero quantitas triplici modo determinatur: vel enim, quot faciendae ſint, adſcribitur; v.g. *no.* I, II, III, & ſic porro: vel quotnam ex definito maſſae pondere formari debeant; v.g. *Ex ſcrupulo quovis no.* v. vij. &c.: vel denique quanti ponderis quaelibet exigatur Pilula: v.g. *Singulae gr.* j, ij, iij, iv. &c. Ubi maſſa grandior eſt, bini poſteriores modi praecipue locum habent. Prior tum maxime uſitatus eſt, cum minor Pilularum numerus deſideratur; ſed convenit etiam in quantitate majore, ſi Medici intereſt accurate ſcire, quo pondere ingredientia primaria in quavis Pilula dentur; ut doſis certo determinari queat; id enim alioquin ambiguum eſt, ſicubi materiae excipientis ſufficiens modo quantitas, non exacte ad pondus determinata, (177. ϑ. γ. ε. ζ. ϑ.), fuerit praeſtituta.

His poſitis ſubjungitur quandoque *involucrum*, ſi quod peculiare expetitur; pulvis nempe quidam ſubtilis, ut Glycyrrhizae, Cinnamom. Lap. Cancr. Chinae, Oliban. &c.: quo obvolvendae jubentur, ne inter ſe cohaereſcant. Nec male talis eligitur, qui ſua virtute Pilularum actionem promoveat; modo ſaporis odorisve non fuerit moleſti, nec durior aut rudior, qui ſub dentibus ſtrideat, nec deliqueſcens aut in grumos coiens. Plerumque tamen delectus iſte pharmacopoei relinquitur arbitrio, qui mitem tunc Glycyrrhizae pulviſculum adhibere ſolet. Vel adſcribitur: *Auri* aut *Argenti foliis obducantur*: quod tanto hic magis ferri poteſt, quia & colores corrigit,

& ſa-

& ſapores odoresque, ſaepe injucundiſſimos, compeſcit, & materiem a diffluxu, exhalatione, duritie nimia, aut collapſu in pulverem, defendit, quamvis interim mora longiore fucus ſordeat, maxime ſi Mercurialibus, Salinis, Saponaceis, maſſa polleat. Charta pauciorum, Scatula plurium *Receptaculum* eſt.

179. SIGNATURA, poſt *Titulum*, ex nomine & virtute compoſitum (113.γ.), *Doſin* (175.) determinat Pilularum Numero [ibid. δ. ε.]; niſi cum omnes una vicae capiendae ſunt. *Tempus* & *Regimen* limitat indicatio: ubi cavendum, ne doſes generoſiorum, juxta (175. β) partitae, altera alteri citius ſuperingerantur, quam de prioris effectu aliquid ſtatui queat; cum tardior Pilulae diſſolutio actionem ſaepe minus expeditam reddat. *Vehiculo* alii nullo utuntur; alii ſolido vel ſpiſſo, Nebula v. g. Paſſula maiore, Pruno cocto, Gelatina vel Rob gratiore, & ſimilibus; alii liquido, quod frigidum fere aptius eſt; quum calido emollita materies & guſtum magis afficiat, & colliqueſcens faucibus quandoque adhaereſcat incommode. Liquore etiam ſuperbibendo nonnunquam opus; tum ut abſtergeantur ſaporis ingrati reliquiae; tum ut ſolutio & actio promoveatur. Confer. [113. λ. 133. β. γ. 145.]

180. USUS aeque fere univerſalis eſt, ac Pulverum [135.], Evacuationi pariter ac Alterationi, maxime tamen in chronicis, conveniens. In acutis rarius, niſi Narcotica, Emetica, & ſimilia, hac forma dari ſolent. Ingratiſſimis commodo ingerendis aptiſſima Pillula. Sunt tamen &, quibus minus placet: his ergo alia forma conſulendum [47.] Infantibus male offertur; quia mandunt. Temperiei ſiccae minus convenit [51.]: quod tamen liquido idoneo, ante vel poſt exhibito, corrigi poteſt. Difficultas aut impotentia deglutiendi magis etiam Pilulae, quam Pulveris [135.]; uſui obſtat. Promptiſſimae tandem actionis neceſſitas eam quoque excludit [46. 179.]

181.

181. Specimina haec ſunto.

Pilulae Emeticae in Febre intermittente,
Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 131.

℞. *Tart. Emetic.* gr. v,
Micae Panis q. ſ.
Ut F. Pil. no. v.

S. *Pilulae Emeticae pro una doſi, ex cerevisia calida capiendae.*

Pilulae Purgantes in ſimili caſu.

℞. *M. Pilul. Ruffi* ſcrup. j.
Reſin. Jalap. gr. iv.
Sal. Abſinth. gr. ij.
Elix. Propriet. ſ. acido. q. ſ.
M. F. Pilulae no. ix.

S. *Pilulae Purgantes, die intermiſſionis, mane, pro doſi capiendae.*

Purgantes in Scorbuti principio.
H. Boerh. l. c. p. 184.

℞. *Pil. Coch. Maj.* drach. j.
F. Pilulae no. xxi.

S. *Capiat duas veſperi ante ſomnum, mane quinque ante jentaculum.*

Adſtringentes in Fibra laxa, ad ſimilitudinem Ibid. p. 8.

℞. *Extract. Tormentill.* drach. j.
Biſtortae.
Pulv. Cort. Granator. ana drachm. ß.
Lap. Haematit. ppt. ſcrup. j.
Sir. Myrtin. q. ſ.
M. F. Pilulae ſingulae gr. ij.

S. *Pilulae Roborantes. Capiat aeger unam aut duas ter, quater, de die, ex unc. j. Infuſi Decocti, vel Vini Medicati,* Ibid. p. 5. ad 7. *deſcriptorum.*

F Pi-

Pilulae Pectorales, Balſamicae, Reſolventes, Abſtergentes.

℞. *Myrrh. opt.* dr. ij.
Oliban.
Maſtich.
Sperm. Cet. non ranc. ana dr. j.
Vitell. ov. rec. q. ſ.
Ut F. Pilulae ſingulae gr. IV.

S. *Sumat duas quovis bihorio ex aliquot unciis infuſi aquoſi Veronicae.*

Pilulae Emmenagogae ad Menſes cauſa frigida reſtagnantes.

℞. *Limat. Mart. rec. ſubtil.* dr. IV.
Gumm. Sagapen. dr. j.
Borac. pur.
Croc. opt. ana dr. ß.
Caryopyll. arom. ſcr. j.
Tereb. pur. q. ſ.
M. F. Pilulae ſingulae gr.v., auro incruſtandae.

S. Ut Supra. *Sumantur* iij. *quater de die ex hauſtulo Vini Rhenani generoſi.*

Pilulae Reſolventes, Stimulantes, in Morbis a Glutinoſo ſpontoneo.

℞. *Sapon. Alcalici, vel Starkejani dicti* drach. iß.
Extract. Centaur. min.
Gumm. Galban. ana drach. j.
Sagapen. ſcrup. ij.
Ol. ſtillat. Abſinth. gutt. xij.
Cort. Winteran. ſubtil. pulueriſ. q. ſ.
Ut F. Pilulae ex ſcrup. j. no. x., deaurandae.

S. Ut in fronte. *Capiat Aeger* iij. *ter vel quater de die ex vino.*

Pilu-

Pilulae Balſamicae in Gonorrhoea Venerea. Ibid. p. 247.

℞. *Terebinth. vulg.* unc. j.
Rhei-barb. unc. ß.
Glycyrrhiz. ſicc. q. ſ.
Ut F. Pilulae, ſingulae gr. iv.

S. *Capiat unam omni hora.*

Pilulae Sialogogae, Mercuriales.

℞. *Mercur. dulc.*
Lap. canc. ppt. ana dr. j.
Theriac. Androm. q. ſ.
M. F. Pilulae no. xxx.

S. *Sumat duas quater de die, ac ſuperbibat cyathum Decocti Lignorum.*

Pilulae Narcoticae. Ibid. p. 62.

℞. *Opii puriſſimi* gr. ij.
F. Pilulae no. iij.

S. *Detur una prò doſi, repetendo poſt bihorium, ſi prior nhil effecit, ſic & tertio.*

De

Trochiſcis Internis.

182. TROCHISCUS, *Paſtillus*, ſi maſſam ſpectes, eſt Pilula (170.) non globoſa, quae non integra, in modum Pilulae, ſed, inſtar Eclegmatis (159.), ſenſim in ore diſſoluta, deglutitur: ut hinc *Eclegma ſolidum* fere dixeris.

183. *Officinalem* vero a *Magiſtrali* hic omnino diſtinguere juvat (6.): nam, licet forma utrobique conveniat, uſus tamen ſape diverſus eſt; cum prior, conſerʌationi ingredientium magis dicatus, compluribus aliis formulis frequenter accomodetur.

184. Materies in genere eſt *Excipienda* vel *Excipiens* (138. α. β.).

α. *Excipienda* ſunt vel Sicca, eaque aut pulverulenta, aut tenaciter coherentia (172. α. β.). Vel Mollia: uti Pulpae Electaria, &c. Vel Liquida, quorum alia diffuſiora ſunt: uti Decocta, Infuſa, & ſimilia: alia contractiora: ut Olea aromatica &c.

β. *Excipientium* loco ſerviunt vel Liquida fluidiora: ut Aquae ſtillatit. Vina, Spiritus Vini, Succi, Decocta, Infuſa vegetantium. Vel Viſcida magis minusve ſpiſſa: ut Albumen Ovi, Mucilagines, Sirupi, Balſama, Mel, Pulpae, &c. Vel Sicca tenacia: ut Gummi, Extracta ſolida, Succi denſi, & ſimilia. Vel Sicca pulverulenta: ut Farinae Orobi, Lupinorum, Amylum, pulveres varii &c.

185. Defectu tamen hic opus; cum omnia omnibus haud promiſcue quadrent. Ergo

α. Excipienda ſicca pulverulenta (184. α.) plerumque egent excipientibus inviſcantibus (ibid. β.). Siccis tenacibus [ibid. α.] excipiendis ſufficiunt excipientia liquida fluidiora [ibid. β.] apte ſelecta. Mollia autem [ibid. α.] ſi cogi debent, ſicca pulverulenta [ibid. β.] prae ceteris conducunt.

Liquida denique [ibid. α.] interventu ſiccorum tenacium aut & pulverulentorum [ibid. β.] optime in paſtillos digeruntur.

β. Facile hinc intelligitur, cum excipienda variae conſiſtentiae ſimul recipiuntur, an & cujus generis excipientibus opus ſit; tum quod aliquando horum nihil requiratur.

γ. Ceterum ſapore & odore injucunda hic vitanda, aut ſaltem parcius immiſcenda, ob [161. δ. 182.].

δ. Generoſiora itidem, aut valde acria, ſcopus hinc & uſus fere excludit.

ε. Salibus eadem de cauſa, tum & ob facile deliquium, ſaporemque ingratum, vix adeo locus hic conceditur.

ζ. Sac-

ζ. Sacchari contra frequens uſus eſt, quo ſaporis gratia, facilior in ore diſſolutio, & amplior reliquorum diffuſio obtineatur. Poſtremo fine & Amylum ſaepe adhibetur.

η. Valde tenacia pro infantibus ne praeſcribito! Manſa enim dentes conglutinando moleſtiam creant.

ϑ. Numerus ingredientium haud major ſit, quam in Electario [150. ζ.].

ι. Si Trochiſci officinales proſtant ſcopo apti, his potius utendum [31. 41.]

186. Ordo hic idem obtinet, qui in Pilulis [173.].

187. Moles Trochiſci, olim a drach. j. ad iij. usque extenſa, hodie a gr. vj. vix ultra ſcrup. ß. augetur; imo quandoque gr. ij. vel iij. tamen aequat, ſi ſuaveolentiae ſpiritus dicatur. Saepiſſime autem pondere non determinatur, ſed ſaltem piſi, lupini, &c. magnitudine. Neque hinc periculi metus eſt in magiſtrali [182. 183. 185. δ.]

188. Figura eſt plana, orbiculata, trigona, teſſulata, rhomboides, cylindrica, aut quaevis alia, cujus, aeque ac ſigni imprimendi, ſelectio pharmacopoei arbitrio facile relinquitur.

189. Dosis ſaltem numero determinatur, pro mole Trochiſcorum majore vel minore [187.], & ingredientium natura, vario. No. j. ij. iij. vel aliquot ſimul in ore volutandi jubentur. Cum draſtica, quod rariſſimum eſt [185. δ.], ingrediuntur, Opium, v. g. ex pondere cujuslibet Trochiſci cognito numerus accurate determinari debet, juxta draſtici ingredientis notam proportionem.

190. Quantitas Generalis uncia j. vel iß. vix inferior praeſtituitur; quum parcior maſſa pharmacopoeo incommodet. Si tamen ſolis uteris officinalibus [185. ι.], non eſt, cur limiti huic te adſtringas, praeſcripturus tunc ſaltem, quantum ſcopo ſufficit [67. 68.].

191. Proportio excipientium ad excipienda, uti varia eſt, pro varia utrorumque conſiſtentia, ita vix accurate determinari in omni caſu valet. Unde,

cum ingredientia generoſiora hic locum non habeant [185. δ.], tuto arbitrio pharmacopoei relinquitur [111. δ.]. In genere tamen ſequentia notaſſe ex uſu erit.

α. Pondus ſpecificum in ſiccis pulverulentis [184. α.] majus vel minus inſignem facit differentiam quantitatis neceſſariae excipientium.

β. Prout etiam pulveres alii aliis magis minusve bibuli ſunt humoris, aut ſolubiles in eo vel inſolubiles, major minorve excipientium proportio requiritur: quod de Saccharo & Salibus, ſi quae ingrediuntur, animadvertendum.

γ. Manente excipiendo eodem, tanto major requiritur excipientis quantitas, quo hoc ſpiſſius eſt, & contra.

δ. Itaque generatim haec fere proportio obtinet.

1. Si excipienda fuerint Sicca pulverulenta, eaque mediae gravitatis, ad eorum partes iij. requiruntur fere excipientis fluidioris part. ij; viſcidioris autem, pro diverſa conſiſtentia, part. IV. ad VI.

2. Si vero pulverulenta leviſſima excipi debent, eorum partes iij. exigunt excipientis fluidioris part. IV. viſcidioris part. VI. ad IX.

3. Siccorum tenacium part. iij. liquidi fluidioris pars j. ſatis denſat.

4. Mollium part. iij. cogendis ſufficiunt ſiccorum pulverulentorum part. ij.

5. Ad liquida denique in paſtillos concorporanda quaenam proportio ſiccorum requiratur, patet ex (1. 2. 3.).

ε. Saccharum ſaepe additur pondere reliquorum aequali, duplo triplo, quadruplo, & ultra: prout conditiones (185. ζ.) poſtulant. Idem de Amylo obtinet.

192. SUBSCRIPTIO eſt. *M. F. l. a. Trochiſci.* Moles adſcribitur vel pondus (187.): v. g. *Parvi: aut Piſi, Lupini, magnitudine: aut gran* ij. VI.

ſcrup.

ſcrup. β. Nullo horum opus, ſi officinales ſaltem praeſtituuntur (185. 1.). Scatula, charta, &c. pro *Receptaculo* eſt. Ubi draſtica ingrediuntur (189.), excipientium interim quantitate non determinata; prudentiae eſt, nec magnitudine, nec pondere, ſed numero definire Trochiſcos, ex toto maſſa formandos; uti in Pilulis (178.). Sic certior eris, quantum de draſtico in quovis Trochiſco detur; modo pharmacopoeus aequabilem mixtionem ſedulo curaverit.

193. SIGNATURA ſponte patet ex (112. 167. collatis cum 182. 189.).

194. Usus minus frequens eſt, nec fere ulterius hodie extenditur, niſi ad mala Faucium, Pharingis, Laryngis, Aſperae Arteriae, &c. inſtar Eclegmatis (168.): tum ad foetorem ſpiritus; ad prophylaxin a contagio; adverſus acidum ventriculi; rarius ad ſitim reſtinguendam.

195. SPECIMINA ſunto.

Trochiſci ad Ptialiſmum ab Aphthis delapſis.

℞. *Succ. Catechu* drach. ij.
Sang. Dracon.
Cort. Granát.
Extract. Agrimon. ana drach. j.
Mucilag. Sem. Cydonior. cum Aq. Roſar. extract. q. ſ.

M. F. l. a. Trochiſci piſi magnitudine.

S. *Trochiſci Roborantes, quorum unum aſſiduo ore volutet aeger ac lente deglutiat.*

Trochiſci Opiati in Pulmone ſuppurato, rupto. Vide H. Boer. Mat. Med. p. 145.

℞. *Succ. Glycyrrhiz.*
Flor. Sulphur. ana drah. ij.
Oliban. ſcrup. ij.
Opii puri ſcrup. j.

Balſ. Copayb. q. ſ.

Ut exacte miſtis F. Trochiſci no. xL.

S. *Trochiſci Pacantes, quorum duos ſumat qualibet veſpera ante ſomnum.*

*

Trochiſci Suaveolentes ad Foetorum ſpiritus.

℞. *Reſin. cort. Thymiam. Hoffm.* ſcrup. j.
Ambar. grys. gr. xv.
Moſchi gr. vij.
Ol. Cinnamom. gutt. vj.
Sacch. Albiſſimi unc. j.

Cum *Mucilag. Gumm. Arab. in Aq. Cinnam. factae* q. ſ. F. l. a. Trochiſci minimi.

S. *Unum vel alterum pro neceſſitate ore volutet.*

*

Trochiſci ad fallendam ſitim.

℞. *Nitr. pur.* dr. j.
Cryſtal. Tartar. dr. iij.
Pulv. Glycyrrhiz.
Gumm. Arabic. ana dr. ij.
Pulp. Tamarindor. q. ſ.

Ut F. l. a. Trochiſci parvi.

S. *Saepius de die unus ſub lingua teneatur.*

*

Paſtilli adverſus Acidum ventriculi.

℞. *Margarit. ppt.*
Corall. rub. ppt. ana dr. iij.
Nuc. Moſchat. dr. ß.
Sapon. Ven.
Extr. rad. Helen. ana dr. j.
Balſ. Peruv. q. ſ.

Ut F. l. a. Trochiſci piſi magnitudine.

S. *Deglutiat unum atque alterum, cum acidum infeſtat, aut ante uſum lactis.*

*

Trochiſci Sublinguales ad Prophylaxin a contagio.

℞. *The-*

℞. *Theriac. Andromach.* drach. ij.
Myrrh. elect. drach. j.
Ol. ſtill. Cort. Citri gutt. xij.
Succ. Citri recent. unc. ß.
Pulv. Cort. Aurant. q. ſ.
Ut F. l. a Trochiſci Scrup. ß.
S. *Mane exiturus capiat unum, alterum ſub lingua detineat.*

De

Electario Solido.

196. ELECTARIUM SOLIDUM, *Morſulus*, *Tabella*, eſt medicamentum internum, ſiccum, variae figurae, ex varia materie, interventu Sacchari ſoluti & cocti, in formam ſolidam, fragilem, coacta, conſtans. Unde patet ejus a Trochiſco (182.) diſcrepantia.

197. MATERIES iterum eſt vel *Excipienda*, vel *Excipiens*.

Excipienda ſunt ea fere omnia, quae ad Electaria recipiuntur, tam Excipientia, quam Excipienda (149. 138. α. β. γ.). Ex quo nominis (196.) manifeſta eſt ratio.

Excipiens ſemper eſt Saccharum minus pingue, liquore idoneo, maxime aquoſo, ſolutum, ad juſtam conſiſtentiam incoctum.

198. DELECTUS tamen nonnulla habet ſingularia. Videlicet

α. Requiritur hic cum ſoliditate fragilitas, cohaeſio non lenteſcens, facile in ore deliquium, nec injucundus uſus.

β. Hinc Gummi, Extracta, Succi denſi, Terreſtria pinguia, & id genus alia, quae tenacitatem inducunt, parcius immiſcenda.

γ. Ideo nec Saccharum adhibetur pinguitudine propria

pria aut miſto glutine lentum; ſed fere albiſſimum ſimplex, aut Roſatum.

δ. Nec ſapore vel odore moleſtioribus adeo hic locus eſt; quum deliquium in ore, aut manducationem, uſus exigat.

ε. Salia quoque, praeſertim facile liqueſcentia aut exhalantia, vix recipiuntur.

ζ. Craſſiores quidem pulveres hic in uſu ſunt, at ſimul molliculi. Duriora, niſi tenuiſſime comminuta, inter mandendum moleſte ſtrident.

η. Abſint & Acida Foſſilia, ut pote Sacchari obſtitura coagulo.

θ. Unguinoſis itidem ne utaris, vetat eadem ratio & injucunditas.

ι. Nucleos, oleo facile ranceſcente ſcatentes, Carnes, & ſimilia, male adhibueris, ſi longos in uſus praeſcribis.

κ. Adſtringentia, Incraſſantia, exultent; quum vires perdant Saccharo copioſo ſuffocata.

λ. Generoſiora, quin & ſpecifice graviora, admittit Morſuli ſoliditas; modo miſcelae aequabilitas accedat.

μ. Suaveolentiam Ambaro, Moſco, Zibetho, parce intermiſtis, aut liquidis fragrantibus, Oleis, Eſſentiis, &c. maſſae jam congelatae adlitis; coloris gratiam adpreſſis Auri Argentive foliis, aut floſculis varii coloris, minutim conciſis, paulò ante refrigerium inſperſis, affectet, qui volet, memor tamen (85.).

ν. Numerus ingredientium haud ſit major, quam in Electario (150.ζ.).

199. Ordo, hic idem obtinet, qui in Trochiſcis (186.) & Pilulis [173.]; quamvis ſaepe minus reſpondeat ordini juſto praeparationis.

200. Figuram alii aliam huic maſſae conciliant; quae tamen ut virtuti addit vel demit nihil, ita recte pharmacopoei arbitrio committi poteſt. Vel enim gelaſcentem pyxidi infundunt, hujus ut figuram induat,

duat, *Pandaleon* tunc dicta: vel & totam ſimul, aut per partes, ſuper planum effuſam ſcindunt ſinguntve in maſſulas quadratas, quadrato-oblongas, rhomboideas, &c., quas *Morſulos*, *Tabellas*, *Teſſellas*, *Lozangias*, &c. appellant; licet ſatius foret, unicum *Morſulorum* vel *Tabularum* nomen, exterminatis reliquis, conſtanter adoptare.

201. Moles Morſuli vel pondere, vel menſura, determinatur rariſſime; nec adeo limitata eſt, quin a drach. j. ad unc. ß. & ultra, ſe extendat.

202. Dosis praeſtituitur numero, ad dimidium, j, ij. &c. Morſulos; prout majores minoresve ſunt: aut fruſtulo, ſi maſſa indiviſa eſt: aut & pondere, ſi efficaciora continentur: tum vero itidem major minorve eſt, pro varia ingredientium vi & proportione. Unciam tamen excedit.

203. Quantitas Generalis minor unc. iv. haud commode praeparatur. Si tamen officinali uteris compoſito, quantum ſcopo ſufficit, praeſcribere licet; quamvis ne unc. ß. quidem id excedat.

204. Proportio ingredientium, quoad excipienda inter ſe, determinatur ex cognita ſingulorum natura, collata ſcopo intento, & cautelis datis (198.). (Vide & 66. 67. 125. α. ζ.). Excipientis autem reſpectu illorum proportio ex ſequentibus liquet.

α. In genere Sacchari quadrupulum aut ſextuplum ratione excipiendorum apte adhibetur. Sunt tamen, quibus octuplum, & vel plus etiam placet: at minus rectè; quum mole tanta nimis diffundatur virtus reliquorum, quandoque & obtundatur: unde doſis efficax praeter neceſſitatem augeſcit.

β. Ratio interim habenda ponderis ſpecifici, & conſiſtentiae excipiendorum. Leviſſima, ob volumen auctius, copioſiore gaudent excipiente. Sicca, dura, bibula, cum Saccharo parciore fere lapideſcunt (198. α.)

γ. Si excipienda ipſa Saccharum continent, quantitas excipientis pro rata imminui poteſt: quod circa

Con-

Conſervas, Condita, Confectiones, &c. notandum.

δ. Saepe autem Sacchari proportio pharmacopoei arbitrio relinquitur (111. ζ.): a quo tamen abſtinendum, ſi doſis pondere requiritur determinata [202.]; quum conſtans limes omnibus in officinis non obtineat, nec tantae hic molis ſit dubium tollere.

205. SUBSCRIPTIO praecipit: *M. F. l. a. Morſuli*, *Tabulae*, *Electarium ſolidum*, *Pandaleon*, vel *Confectio in Morſulis*, &c. [200.], commiſſo ceterum praeparationis modo & ordine pharmacopoei dexteritati. Subjungitur dein, ſi ita viſum fuerit, quo liquore illinenda, an Auro, vel Floſculis, ornanda ſit maſſa [198. μ.]. Quandoque & pondus commemoratur cujusvis Morſuli (201.), & ſcatula pro *Receptaculo*. Quod ſi vero officinale compoſitum adhibes [203], vix ullo horum opus; niſi forte libuerit, externi ornatus quidpiam ſuperaddere [198. μ.]

206. SIGNATURA ex [113. 196. 200. 202.] liquet. *Vehiculi* neceſſitatem tollit Saccharum. *Utendi Tempus* & *Modum* definit ſcopus: vel enim commanducatum, vel ſaliva paullatim liquatum, deglutitur.

207. USUS hodie in univerſum rarior eſt. *Pandaleon* fere prorſus exolevit. *Morſulis* adhuc locus. Purgantia, Anthelminthicica, Stomachica, Carminantia, Acido, Glutinoſo, oppoſita, Aphrodiſiaca, Alexipharmaca, Bechica, halitus graveolentiam corrigentia, quandoque ſic exhibentur. Grata caeterum formula, domeſtico uſui, iter facientibus, non inepta, ſat diu incorrupta manens, fuco infantibus, delicatis faciendo commodo, expeditae tamen actioni, ſanguine nimis tenui laborantibus, Hyſtericis ſaepe, tum quibus dulcia infeſta ſunt, quin & pauperibus ob pretium, minus convenit.

208. SPECIMINA ſunto.

Mor-

Morſuli Anthelminthici, pituitam, Vermium ni-
dum, deſtruentes.

℞. *Conſerv. Abſinth. vulg.*
Semin. Santonic.
Tanacet. ana dr. ij.
Aethiop. mineral. drach. iij.
Reſin. Jalap. drach. iß.
Sacch. albiſ. Infuſo. Tanacet. ſolut.
M. F. l. a. Morſuli, ſinguli unc. ß.

S. *Capiat unum mane & veſperi, vacuo ventri-culo.*

Morſuli Purgantes.

℞. *Pulv. Rad. Jalap.* drach. iij.
Scammon. opt. drach. ij.
Antimon. diaphoret. unc. ß.
Flaved. Cort. Citri rec. drach. iij.
Sacchar. albiſſ. in Aq. Roſ. ſolut. unc. viij.
M. F. l. a. Confectio in Morſulis.

S. *Doſis drach.* iij ad v. *adultis; drach. ß. ad* j. *in-fantibus.*

Morſuli adverſus Acidum.

℞. *Matr. Perlar. ppt.*
Cret. albiſſ. ppt. ana drach. ij.
Rad. Zingiber. condit. drach. iij.
Cinnamom. ruditer triti, drach. j.
Sacch. albiſſ. aqua pura ſolut. q. ſ.
Ut F. l. a Morſuli.

S. Ut in fronte. *Capiatur unus vel alter pro neceſſi-tate.*

Morſuli Stomachici, Carminantes, in caſu fri-gido.

℞. Con-

℞. *Conſerv. Menth.* drach. iij.
Nuc. Moſchati in Ind. cond.
Cort. Winteran.
Arantior. ana drach. ij.
Macis drach. j.
M. F. cum *Sacch. alb. in Aq. Roſar. ſolut.* q. ſ. Morſuli, *Ol. Still. Cort. Citri* obſinendi, D. in Scatula.
S. Sumatur unus ante & poſt paſtum.

Tabellae Cardiacae.

℞. *Pulv. Comitiſſ. Kont.*
Diagalang. ana dr. ij.
Flaved. Cort. Citr. rec. raſae. dr. j.
Cinnamom. acut. ſcr. ij.
Caryophyll. arom. ſcr. j.
Ol. Still. Cinnamom.
Caryophyll. ana gutt. iij.
Sacchar. alb. ad conſiſtentiam tabular. coct. unc. iv.
M. F. l. a. Tabellae auri foliolis pro lubitu ornandae.

Nota. *Poſſent etiam* Ambari & Moſchi *aliquot grana intermiſceri, niſi quid obſtet.*

De

Rotulis.

209. ROTULAE, *Orbiculi*, ſunt Morſuli [196.] plano-rotundi, ex materie ſaltem ſubtiliore, aut ſolubiliore, Saccharo itidem excepta, compoſiti: ut hinc nonniſi levis detur inter hanc & priorem formulam differentia. Quum tamen non ſit nulla; doctrinae facili aptius videtur, paullo ſorte ſcrupuloſius dividere, quam nimio exceptionum numero impedire regulas.

210. Materies in genere eadem eſt, quae Morſulorum [197.], Excipiens & glutinans hic quoque ſemper eſt Saccharum. Unde Rotulas cum Trochiſcis [182.] confundunt, qui mucilagine exceptis iſtud nomen dant.

211. Delectus ſaltem ex parte diſcrepat. Nam

α. Praeter dotes [198.α.] in Rotulis etiam ſemidiaphana amatur ſoliditas. Unde

β. Quae ſat tenuiter & aequabiliter diffundi nequeunt, Conſervae v. g. Condita, Pulveres craſſiores, Fructus, Nuclei, & ſimilia, tum quae in grumos facile coeunt, huc minus recipiuntur.

γ. Saccharo hinc albiſſimo hic tanto magis opus eſt [198.γ.]: quin caetera etiam (ibid. β.δ.ε.ζ.η.ϑ.ι.κ.) urgent fortius.

δ. Quandoque, excluſis ſiccis ſpiſſiſve, liquidi ſaltem Succi, gratiores, maxime acidi, ut Ribium, Berberum, Citri, &c. cum Saccharo in Rotulas coguntur, uſu jucundiſſimo. Operam tamen perdunt, idem qui cum Aquis ſtillatitiis moliuntur.

ε. Sola alii Olea aromatica, aut eſſentias contractiores, Saccharo aqua ſoluto, & incocto, excipiunt; certo tamen cum virtutis diſpendio.

ζ. Elaeoſacchara igitur qui aquis ſoluta eodem fine coquunt, an praeter Saccharum, boni quid retinent?

η. Sirupum qui ſolum igne in Rotulas ſpiſſant, videant, qualem ſeligant.

ϑ. Compendii ergo Rotulas officinales idoneo Oleo aut Eſſentia oblinendas praeſcribere, ſi ſcopus fert, licet; qua encheireſi magiſtralibus etiam conſulunt, qui volatilium calenti maſſae immiſtorum jacturam recte metuunt.

ι. Externo ornatui reliquo [198. μ.] nullus hic locus.

κ. Numerus ingredientium minor, quam in Morſulis

ſulis (198. γ.) qualis in Bolo [139. ι.] conceditur.

212. Ordo idem, qui in Morſulis [199.] obtinet.

213. Moles Rotulae, minor, quam Morſuli [201.], plerumque ſcrup. j. aut drach. β. ſaltem aequans, itidem vix unquam pondere aut menſura determinatur.

214. Dosis quoque, ut (202.), definitur numero j. ij. iij., &c. aut pondere, juxta ingredientium efficaciam & proportionem vario.

215. Quantitas Generalis eadem eſt, quae (203.): minor tamen etiam magiſtraliter parari commode poteſt, ſi materies (211. δ. η.) adhibetur.

216. Proportio ingredientium intelligitur ex dictis (204.): eadem enim eſt, ac in Morſulis, ſi pauca excipias. Nempe

α. Frequentius hic majore Sacchari utimur mole reſpectu excipiendorum (204. α.), ob (211. α. δ. ε.

β. Succis hinc Acidis (211. δ.) in Rotulas cogendis Sacchari fere adhibetur ſextuplum vel octuplum, Eſſentiarum (ibid. ε.) drach. j. aut iβ. poſtulat Sacchari unc. ij. hujuſque tandundem ad Oleorum aromaticorum (ibid.) gutt. xx. requiritur.

γ. Illinitio (211. ϑ.) ſimili Eſſentiae vel Olei proportione [β.] efficitur.

217. Subscriptio, nomine ſaltem mutuo, uti in Morſulis, ſe habet [205.]. Praeparatio juſta cognita ſupponitur pharmacopoeo, eaque ita adornanda, ut minima, quoad fieri poteſt, volatilium fiat per calorem diſſipatio. Succi Acidi, Eſſentiae, Olea [211. δ. ε.], non miſcenda Saccharo, niſi perquam incocto, jamque gelaſcenti, aut ne liquato quidem, ſed ſaltem valde calefacto; tum ob rationem modo dictam, tum quia Sacchari concretioni obſtant.

218. Signatura haud alia eſt, quam [206.].

219. Usus quoque idem fere, ac [207.]. Adde ſaltem, quod & in acutis Rotulae de Succis acidis para-

paratae vi gratiſſima adverſus ſitim ſe commendent.

220. SPECIMINA ſunto.

*

Rotulae Purgantes, Anthelminthicae, pro infante: ad exemplum H. Boerh. Mat. Med. p. 233.

℞. *Semin. Abſinth.* drach. ij.
Mercur. dulcis ſcrup. IV.
Diagrydii drach. j.
Sacchar. Aq. ſtill. Tanaceti ſoluti unc. ijß.
M. exactiſſime F. Rotulae.

S. Ut in fronte. *Doſis drach.* ij, *ad* iij. *alternis diebus, mane, vacuo ventriculo capienda.*

*

Aliae contra Dolores a Partu. Vide l. c. p. 220.

℞. *Matris Perlar.*
Coral. rubr. ppt. ana drach. ij.
Laudan. pur. gr. VI.
M. exactiſſime, dein cum
Sacch. Aq. Cinnam. ſolut. & inſpiſſat. unc. ijß.
Redige in Rotulas, paullo ante effuſionem addendo
Ol. Cinnam. ſtillat. gutt. IV.

S. *Rotulae Anodynae. Capiat drach.* ij. *omni ſemihora, ſuperbibendo Vini Rhenan. cochleare, donec dolor miteſcit: dein detur tantundem mane ſaltem & veſperi.*

*

Rotulae Cardiacae.

℞. *Extract. eſſential. Croci*
Cinnamom.
Ol. ſtill. Cinnamom. ana gutt. x.
Caryophyll. gutt. ij.

 Cinna-

Cinnabar. nat. pur. ſubtiliſſ. trit. dr. iij.
Sacchar. albiſſ. unc. ß.
Accurate ſubacta immiſce celeriter.
Sacchar. albiſſ. aq. pur. ſolut. & ad conſiſtentiam tabulat. incoct. prius ab igne remoti unc. ij.
Ut F. l. a. Rotulae.
S. Ut ſupra. *Capiantur pro neceſſitate.*

*

Rotulae Roborantes Ventriculum debilem, frigidum.
℞. *Ol. ſtillat. Menth.*
Abſinth. ana gutt. x.
Eſſent. Myrrh. dr. ij.
Sacch. albiſſ. Aq. Menth. ſolut. & inſpiſſ. unc. v.
F. l. a. Rotulae.
S. *Rotulae Stomachicae. Capiat drach.* ij. vel iij. *ter, quater de die, horis medicis.*

*

Aliae adverſus Sitim.
℞. *Sacch. albiſſimi, ſubtiliſſ. pulveriſ.* unc. iij.
Leni igne calefactis immiſce.
Succi Pomi Citrei rec. drach. v.
Flaved. ejusdem tenuiter raſae ſcrup. ſ.
F. l. a. Rotulae.
S. Ut in Fronte. *Unam alteramve ore detineat aſſidue.*

Nota. *Saccharata reliqua, olim inter Medicos uſitata,* Paſtam regiam, Maſſam panis, Pineolatum, Muſtaceum, Buccellatum, &c. *quid opus commemorare? Cum e pharmacopoliis hodie relegata ad piſtores dulciarios tranſierint.*

De

Infuſis Internis.

221. INFUSUM eſt medicamentum internum, fluidum, ex menſtruo liquore, materiae idoneae parte aliqua, ope macerationis, citra ebullitionem, imbuto conſtans. Diverſitas menſtrui, praeparationis, aliarumque conditionum, varia huic nomina peperit. Infuſum ad doſin unicam praeſcriptum, quocunque caeterum menſtruo, materie, modo, paratum, *Hauſtus* dicitur: ad plures, ſimpliciter *Infuſum* aut & *Thea Medicata* audit, ſi aqua pro menſtruo eſt. Si vero Lac, Serum hujus, Vinum, Cereviſia, Hydromel, &c. Menſtruorum vice funguntur, ab his nomen accipit formula, Si Spirituoſus liquor loco menſtrui fuerit, quandoque *Tinctura* cluet, Si tandem Aromata materiem dant, pro menſtruo autem eſt Aqua ſimplex aut ſtillatitia quaedam gratior, aut Vinum vel Spiritus Vini, & multum Sacchari accedit & depuratio limpidiſſima, ut medicamentum jucundiſſimi uſus emergat, *Clareti* vel *Nectaris* nomen dari ſolet: ſigillatim tamen *Vinum Hippocraticum* dicitur, ſi baſin Aromatum conſtituit Cinnamomum, & Vinum pro menſtruo eſt, liquorque trajectu per manicam, quam vocant, Hippocratis ad ſummam claritatem deducitur. Neque hic variarum denominationum finis eſt, ſi univerſum genus Infuſorum, tam officinalium, quam magiſtralium, ſpectes. At poſteriorum modo rationem hoc loco habemus (6.).

222. MATERIES triplex eſt; *Menſtruum* ſeu *Solvens; Solvendum; denique Acceſſorium.*

α. Menſtruum eſt vel (1.) *Aquoſum:* ut Aqua ſimplex, ſtillatitia, Lac, hujus Serum, Decoctum aliquod aquoſum, Phlegma Vitrioli, &c. Vel (2.) *Vinoſum*: ut Vina Uvarum, Moſellanum, Rhenanum, Gallicum, Hiſpanicum, &c. Ribium, Berberum,

Ceraſorum, &c. Hydromel, Cereviſia, Muſtum. Vel (3.) *Spirituoſum:* ut Spiritus Vini Vulgaris, aut arte purior, Frumenti, Juniperi, aliique ardentes fermentati.

β. Materiem ſolvendam praebet, quidquid, interno uſui aptum, virtute gaudet medicata, per macerationem frigidam calidamve, ſine ebulitione, in menſtruorum [*α.*] aliquod tranſeunte: cujusmodi plurima offert Regnum Vegetabile, multo pauciora Foſſile & Animale.

γ. Acceſſoria ſunt, quae prioribus (*α. β.*) vario fine ſuperadduntur, poſſuntque ad duo genera referri: Alia (1.) ſolutionem promovent vel acuendo menſtruum (*α.*), vel materiam ſolvendam (*β.*) aperiendo, vel denique huic illud accommodando: cujusmodi habentur maxime ſalium varia genera, acida, alcalina, neutra; quin &, licet rarius, ſpiritus ardentes, fermentati, ſimplices, aut vegetantium aromaticorum virtute impregnati. Et iſta quidem ante infuſionem, vel ſub ea, menſtruo aut materiae ſolvendae admiſceri ſolent. Alia vero (2), peracta jam infuſione & ſolutione, adduntur in augmentum virtutis medicatae, vel correctionem noxiae injucundaeve qualitatis, hinc adjuvantium aut corrigentium vices implent. (78.83.). Quo pertinent Sirupi, Elaeoſacchara, Mel, Confectiones molles, Tincturae, Eſſentiae, Spiritus, Vinum, Aquae Stillat, &c.

223. Delectus tamen hic, ſi uſpiam, omne fert punctum. Neque hunc quis apte fecerit, quem natura rei extrahendae (222. *β.*), vis ſolvens menſtruorum (ibid. *α.*), & acceſſorii (*γ.*) reſpectu horum & illius efficacia, latent. Quum igitur cognita haec ſupponamus (7. *β. γ.* 104.); paucis, quae huc ſpectant, complectimur.

α. Aqua ſolvit ſales, gummi, mucilaginem, ſapones, ſpiritus rectores vinculo non tenaciſſimo illigatos. Id praeſtat eo fere felicius, quo purior eſt, minusque permiſta, aut ſaturata prius heterogeneis.

Non

Non ſolvit olea meraca, pinguia, balſama, reſinas, ſulphura; niſi juvetur ſale alcalino, ſaccharo, acceſſu ſpiritus fermentati. Nec ſola lapides, terras, metalla, ſemimetalla, ſolvit. Aptatur tamen & his ſale acido, quandoque & neutro vel alcalino.

β. *Alcohol Vini* ſolvit ſpiritus rectores aromaticos, olea ſimilia, balſama, reſinas, ſapones teneriores, ſales alcalinos volatiles, ex parte etiam fixos ſicciſſimos. Sales reliquos, lapides, terras, non adeo ſolvit; neque & metalla, ſemimetalla, ſulphur, gummi: haec tamen alcali fixi interventu aggreditur.

γ. Quum igitur *Spiritus ardens* conſtet Alcohole, Aqua, Acido, varia proportione, pro majore vel minore puritate, inter ſe permiſtis; patet ex (α.β.), quid de menſtrua ſpirituoſorum virtute (222. α. 3.) ſtatuendum.

δ. His ipſis principiis (γ.) ſi addideris ſubtile oleum, ſimilis fere, ac Alcohol, menſtruae virtutis, habes praecipua, e quibus *Vina* [222. α. 2.] coaluerunt; ita tamen, ut ſpiritu alia gaudeant copioſiore, alia parciore, acido alia liberiore, alia per oleum magis obvoluto, aut ob plurem terram auſteriore. Unde & horum vis ſolvens intelligitur. *Muſtum*, etſi longe diſcrepat a natura vini, hanc ipſam tamen induit fermentatione, quae materiae infuſae macerationem comitari ſolet.

ε. *Aquoſa* [α.], in quibus, praeter Aquam, materies oleoſa, ſalina, aut ſaponacea ineſt, quamnam inde novam conſequantur virtutem menſtruam, facile ex dictis [α. ad δ.] eruere licet.

ζ. Conſtat hinc etiam, quaenam *Materies* [222. β.] ex triplici naturae regno huc quadret; modo notetur, non ebullitione, ſed frigida ſaltem calidave maceratione [221.], ſolutionem hic promoveri.

η. Ex Vegetantibus ergo ea potiſſimum conveniunt, quae vel per ſe, calore leni, aut cum aqua ebulliente, tractata, aquas & olea praebent ſtillatitia, medi-

cata [a]: tum Succi denſi, ſaponacei, gummoſi, reſinoſi, aut ex his compoſiti: dein &, quorum virtus, ad ignem fixior, in parte haeret menſtruis hic uſitatis ſolubili [α. β. γ. δ. ε.], nec tam profunde reliquis immerſa, quin citra ebullitionem queat elici: cujusmodi dantur plurima in claſſibus Emeticorum, Purgantium, Demulcentium, Emollientium, Adſtringentium, Vulnerariorum, Refrigerantium, Aperientium Saponaceorum, Stimulantium &c.

ϑ. Regnum Animale vix multa, praeter Inſecta aliquot, tum Caſtoreum, Moſcum, Zibethum, Calculos quosdam & Stercora, ſuppeditat. Foſſile prae primis Succina, Sulphura, Cuprum, Ferrum, Antimonium, & his praeparata.

ι. Cum vero Materies, hactenus (η. ϑ.) expoſita haud promiſcue menſtruis quibusvis (α. ad ε.) accommodata ſit; curandum, ut illi, ex arte prius ſelectae, quod ad principia extrahenda cognitae, maxime idoneum jungatur ſolvens. Sin minus conveniat unum, combinanda duo. Si nec ita aptum parari poteſt, aut indicatio repugnat; *Acceſſoriis* (222. γ. 1.) utendum. Horum vero & virtus & ſelectio liquet ex [loc. cit. & 223. α. ad ε.].

κ. Caeterum, quousque fieri poteſt, odore & ſapore injucundiora vitentur; maxime cum pro infantibus, delicatulis, aut potu familiari, praeſcribitur. Tenuitas etiam limpida Infuſis gratiam conciliat.

λ. *Acceſſoriis* alterius claſſis (222. γ. 2.) ſaepe non opus. Si tamen requiruntur, ſint in eodem menſtruo integre ſolubilia, ſine praecipitatione prius ſolutorum. (Confer. 102. ι. κ. λ. μ. ν.). Corrigentibus ſi uteris, cave, ne abutaris. (Vide 84. 85. 96. ad 103.).

μ. Numerus ingredientium hic paullo major conceditur. Ne tamen quid nimis (31. 33.).

224.

(a) Vide H. Boerhaave Elem. Chem. Vol. II. Proc. I. XV. XXIII.

224. Ordo infundendis primum defert locum: atque haec inter Vegetantibus Animantia, his Foſſilia, poſtponit. Qui minutias curant, iterum Vegetantium partes ita digerunt; ut primae ſint Radices, tum Herbae, Folia, Summitates, Flores, Semina, Baccae, Ligna, Cortices; Aromata, Fructus, Succi, denique, ï quae accedunt, Purgantia cum ſuis Corrigentibus. Infundendis ſubjunguntur Acceſſoria primae claſſis (222. ·. 1.) Sequitur Menſtruum. Claudunt agemen Acceſſoria claſſis poſterioris (222. γ. 2.)

225. Dosis pro materiae infuſae & menſtrui efficacia, Medici ſcopo, aegri aetate, facilitate, &c. (66.). ariis, major minorve eſt. Aquoſa fere ab unc. j. ad ij. v. vi. Vinoſa ab unc. ß. ad j. ij. iv. Spirituoſa drach. ij. ad unc. ß. j. ij. exhibentur. Quandoque z hic uſu veniunt regulae (67. δ. ε.) Saepe tamen ec pondere determinatio fit, ſed menſura: v. g. ad ochleare j. ij. &c. cyathum, vaſculum Thee aut Caffè hauriendis dicatum, &c. aut quantum libet pro otu ordinario. Tandem, ſi materies ipſi aegro vel dſtantibus partitis vicibus, inſtar infuſi herbae Thee um aqua fervente committitur infundenda, hujus rach. ij. iij. unc. ß. aut quantum pugillo, digitabuo, cochleari, vaſculo Thee potui ſerviente, capi oteſt, ſimul adhibendum jubetur.

226. Quantitas Generalis, vix conſtantes gnoſcens limites, unicam ſaltem doſin (225.) quanloque complectitur: quod in Emeticis, Purgantibus, kc. cum aqua vel vino infuſis, obtinet. Frequentius, um alterandum aut per epicraſin purgandum, lib. j. d iv, & plures, ſimul praeſcribuntur: prout indicaio, aliaeve conditiones, exigunt. (Conf. 67. 68. 92. δ.) Pretium nonnulla exhibere jubet parcius (66. ξ.): quare nfuſum Lapid. Hyſtricis ad unc. iv. vi. viij. ſaltem latur. Aliquando cereviſiae aut vina medicata, pro amiliari potu, aut longos in uſus, ad $\frac{1}{4}$ vel $\frac{1}{2}$ parem Tonnae praeſtituuntur. Ex his, & mox de pro-

 por-

portione dicendis, haud difficulter colligitur, quantum materiae infundendae ſimul exhibendum, ſi hujus infuſio aegro vel adſtantibus committitur perficienda.

227. PROPORTIO ingredientium mutua, generalibus itidem regulis haud figenda, pro materiae infundendae, menſtrui, uſus, ipſiusque aegri, variis conditionibus plurimum variat. Notetur ergo

α. Materiem (222. β.) utplurimum duplo, triplo, imo & quatruplo majore quantitate pro doſi exhiberi in infuſo, quam in ſubſtantia, ut vocant; prout nimirum virtus ejus per minus majusve volumen eſt diffuſa, aut tuta, vel ſaltem ex parte, adhibito menſtruo elici valet.

β. Herbas, Folia, Comas, Flores, hic ſaepe ad manipulos vel pugillos, Fructus ad numerum (111. β.) praeſcribi: Emetica tamen & Purgantia pondere determinanda eſſe. Aſari ſaltem folia exceperis, quae numero frequentius praeſtituuntur.

γ. Caeterum materiae (222. β.) eam capi quantitatem, quae effectui & doſibus (225. 226.) deſideratis ſufficiat: neque ſtrictiores regulas hic in genere poſſe ſtatui. [Confer. 87. 88. 227. α.].

δ. Menſtrui [222. α.] etiam, ratione materiae infundendae, laxiſſimam eſſe proportionem: ſaepiſſime quidem ſextuplam, octuplam, duodecuplam: alias tamen & quadruplam ſaltem: aliquando longe majorem, vigecuplam, trigecuplam, fore ad centuplam uſque.

ε. Scilicet ut ſpecifice gravior eſt, leviorve materies; virtus ejus magis minusve coacta, ſolutu facilior aut difficilior; menſtruum ipſum potentius aut debilius; & prout ſcopus requirit liquorem vi medicata magis minusve ſaturum; ita menſtrui minor majorve capienda quantitas.

ζ. Porro, quae infantibus, delicatis, aut pro potu familiari, exhibentur, vel injucundiore conſtat materie, majorem fere menſtrui proportionem exigunt. Hinc ad Clareta, Muſta, Cereviſias Medicatas, praeprimis

tis ope fermentationis parandas, menſtruum triceſies, imo centies quandoque, materie infundenda minus eſt.

ν. Acceſſoria primae claſſis (222. λ. 1.); prout vel ex ſe debiliora ſunt aut potentiora, vel materies magis minusve refractaria, vel menſtruum fortius aut imbecillius, magis minusve accommodatum; ita majore minoreve quantitate adduntur: ut hinc eorum drach. j. vel ij. quandoque ad ſingulas menſtrui libras recipiantur, alias tamen longe minus. Spirituoſa interim (idid.) non definita ſaepiſſime copia adſcribuntur, ſi tantum irrorationi materiae, uti plerumque, ſubſerviunt.

ϑ. Acceſſoria alterius claſſis (222. λ. 2.) adduntur ea proportione, qua ſcopo intento ſufficiunt. Neque hic limes ullus generalis obtinet. Sacchari tamen, & ſimilium, pars j. fere ad part. VIII. vel X. liquoris communiter recipitur: in Claretis vero (221.) pars dimidia, tertia, vel quarta, ratione menſtrui. Alias & ipſius aegri arbitrio relinquitur dulcatio. (Conf. 89. 90.). In genere cavendum, ne ſpiſſitas, aut dulcedo, modum excedat.

228. Subscriptio alia eſt, ſi, quidquid huc pertinet, pharmacopoeo committitur; alia, ſi materies infundenda tantum ab eo petitur, aegro vel adſtantibus infuſionem ipſam curaturis.

229. Si prius (228.), injungitur

α. *Materiae ad infuſionem Praeparatio*. Haec poſtulat.

1. Comminutionem ejus in craſſum pulverem, quae ſciſſione vel tuſione fit, & omittitur circa pulverulenta, Limatur. Mart. v. g. Cineres Vegetantium, &c.

2. Colligationem in nondulum, petiam, vel ſacculum, ex ſindone aliave materie paratum; quae uſu venit, ubi ſaturatior haud repoſcitur extractio, aut colatione ſuperſedere animus eſt, aut materies valde ponderoſa in menſtruo ſuſpendi debet, ne in fundo ſeſe com-

compingens difficilius ſolvatur. Unde vel omnia ingredientia ſimul, vel horum ſaltem aliqua ſigillatim ſic coercentur. Si poſterius, uſitatum eſt id non adeo in ſubſcriptione, ſed potius in ipſa materiae deſignatione commemorare, ſcribendo v. g. ℞. *Limatur. Mart. in nodul. lig.*

3. Irrotationem, ſi liquido utimur acceſſorio [222. γ. 1.], v. g. Spiritu Vitrioli, Sulphuris, Vini, Roſarum, &c. Quin & Aqua fervens hic nonnunquam ex uſu eſt, cum aridiora caloris humidi ope emollienda ſunt, ut menſtruo frigido facilius pateant.

4. Vas aptum, cui materies immitatur. Id tamen rarius adſcribitur; niſi dum metuenda virtutis diſſipatio phialae chemicae uſum hic commendat, aut fermentatio cum cereviſia aut muſto inſtituenda dolium exigit.

β. *Infuſio*, quae menſtruo perficitur calido vel frigido. Aquoſa ſola [222. α. 1.] infunduntur calida vel fervida: caetera [ibid. 2. 3.] frigida.

γ. *Maceratio*, quae itidem frigida vel calida eſt.

Priore utimur, cum vel levior tantum poſcitur extractio; vel materies minus refractaria, menſtruumque adeo potens eſt, ut calore nullo opus; vel alterutrius incongrua per calorem alteratio praevidetur.

Calida uſu venit, ubi properanda eſt ſolutio, & modo dictis obtinent contraria. Tum vero vel ſuſtinemus infuſionis calorem [β.], vel hanc frigidam calore deinceps admoto fovemus. Is vero vel ita dicta inſolatione, vel digeſtione in loco aut furnulo apto, balneo maris, cinerum, arenae, &c. vario quidem gradu, ſemper tamen citra menſtrui ebullitionem [221.] excitatur; prout magis minusve favet anni tempus, ſolutio facilis vel difficilis eſt, aut citius tardiusve peracta requiritur. Quandoque & interpoſita ſubinde concuſſione promovendam jubemus extractionem.

Tempus macerationis vel determinatur ex effectu, dum

dum color, ſapor, odor, docent vim expetitam in menſtruum tranſiiſſe; vel ſaepiſſime ad horas, dies, noctes, &c.: prout vel ex indole menſtrui & materiae ſolvendae magis minusve prompta cognoſcitur extractio, vel haec ſaltem ſuperficiaria aut intimior exigitur.

Vas ſub maceratione claudendum fere ſemper jubetur; niſi vel ejus conſtructio id minus poſtulat, vel macerationis modus prohibet. Illud Phiala, hoc Fermentatio docet.

δ. Depuratio. Haec autem

1. Non neceſſaria eſt, cum materies nodulo incluſa (*α.*) maceratur: tumque peracta extractione debita vel relinquitur nodulus ſub uſu etiam in liquore ſuſpenſus, vel exemtus fortiter exprimitur, ut liquor magis ſaturetur.

2. Vel ſpeciebus laxis, non valde levibus, quiete & mora perficitur; ut de materie non ſoluta, ſenſim in fundum collecta, purius liquidum queat defundi, ultima hujus parte turbida vel relicta, vel colo filtrove repurgata: qui modus Vinis, Cereviſiis Medicatis, Infuſis Spirituoſis, maxime convenit.

3. Vel trajectu omnis liquidi per colum aut manicam Hippocratis: ubi rurſus ſub finem expreſſio fortis materiae injungitur, ſi ſaturatior, nec limpidiſſimus deſideratur liquor, & textura materiae poroſior multum liquidi retinet. Infuſa Aquoſa, Vina Hippocratica, Clareta, ſic purgantur. Quin poſteriorum claritas addito quoque ante colationem lacte, feces inviſcante, augetur.

4. Vel filtratione per chartam bibulam, quae, dum & nitidiſſima eſt & tardiſſima, adhibetur; ubi ſumma claritas, & exactiſſima materiae non ſolutae ſeparatio exigitur, neque interim magna datur quantitas filtrandi, nec acrimonia chartam adeſura. Infuſis Spirituoſis, tum Vinis Emeticis, Antimoniatis, hinc convenit.

Ca-

Cavendum denique in (3. & 4.), ne volatilia etiamnum calida ſic tractentur, jacturam quippe virtutis factura.

ε. *Admiſſio Acceſſoriorum* (222. γ. 2.): ubi, praeter (223. λ.), notandum, in Vinis Hippocraticis & Claretis ſaccharum & ſimilia ante depurationem (δ. 4.) addi; ut ſimul trajecta minus turbent liquidum. In ceteris autem puro demum liquori admiſcenda jubentur.

ζ. *Receptaculum* praebet plerumque vas vitreum, oris anguſti: cujus & obturatio exacta commendatur, ſi liquoris corruptio, aut volatilium diſſipatio, a liberiore aeris acceſſu metuitur.

230. Si vero materiem tantum praebet pharmacopoeus (228.), omnibus (229. α. 4. ad 230.) omiſſis, comminutio ſaltem, mixtio & colligatio in nodulum (229. α. 1. 2.), ſi opus eſt, injunguntur, ſubſcribendo v. g. *Conſciſa*, *tuſa groſſo modo*, *M.* Quodſi ſpecies laxae exhibendae, additur: *F. Collectio*, vel *Species* vel *D. ad Chartam*, vel *Scatulam*; quippe quae tum loco *Receptaculi* eſt. Si autem in nodulum colligandae, apponitur: *Includantur nodulo* vel *ſindoni*. Irroratio (229. α. 3.) tamen alias pharmacopoeo, alias aegro; committitur: ſi poſterius, liquorem eo adhibendum, niſi vulgaris eſt, una cum materie ſaltem exhibet pharmacopoeus.

231. Signatura itidem diſcrepat pro diverſitate (228. ad 231.). Unde

α. Si obtinet (229.), nomen formulae varium imponitur, prout menſtruum (222. α.), materies ſoluta (ibid. β.), acceſſoria (ibid. γ.), quantitas generalis (226.), depuratio (229. δ.), ſunt diverſa. Videantur autem ſupra (221.). Ubique nomini addi poteſt virtus, ac deinceps reliqua, quae ad uſum pertinent, ſubjungi, facile intelligenda ex (113. 225.). Monendum inſuper quandoque; praeſertim tempore aeſtivo, & quantitate generali majore (226.), vas continens liquo-

liquorem loco frigido eſſe reponendum, ne fermentatio, acor, ſitus, noceant.

β. Si (120.) locum habet, & materies ſindoni incluſa datur (229.*α*.2.), *Nodulus* vel *Petia* audit, ſin exhibetur ſoluta, *Species*, *Collectio* aut & *Thea Medicata*, ubi, inſtar Theæ vulgaris, paullatim infundi debet (225.), appellari ſolet. Virtutem hic quoque addere licet. Dein adſcribitur, quo menſtruo, modo, proportione, ordine, tempore, &c. infuſio, maceratio depuratio, inſtituenda ſit, prorſus uti in caſu (229.) poſtulat ſubſcriptio, terminis tamen atque encheireſibus captui & opportunitati aegri vel adſtantium accommodatis (113. *ε*. *ζ*.). Reliqua, quae uſum & conſervationem ſpectant, ſimilia hic ſunt, ac (*α*.).

232. Usus Infuſorum maxime univerſalis eſt, omni fere morbo, aetati, ſcopo, conveniens; modo & materies, & menſtruum, inter ſe atque indicationi congrua ſeligantur (223.). Infantibus quidem aliquando moleſtior haec formula, dum eminentioris ſaporis odorisve materie conſtat, alias tamen & commode ſub potus familiaris ſpecie inſinuat, ad quae ſub aliis formis ingerenda vix adduci poſſunt. Caeterum ut profundiſſime penetrabilis eſt, ita ſaltem ob minus promptam praeparationem excluditur, ubi mora periculum parit.

233. Specimina ſunto.

Vinum Emeticum, Antimoniatum, valide movens. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 131. 209.

℞. *Croci Metall.* gr. viij.
Vini Rhenan. unc. ij.
Stent in frigida infuſione per noctem; mane per chartam filtratis adde
Oxymell. Scillit. drach. vi.
M. F. Hauſtus.

S. *Hauſt*

S. *Hauſtus Emeticus, adulto pro doſi, mane, exhibendus.*

Aliud, mitius, pro Infante Rachitico. Vid. Ibid. p. 256.

℞. *Radic. Ypecacuanhae* ſcrup. j.
Vini albi Gallici unc. j.
Sacchari drach. ij.

Infuſa totam noctem, depurata, exhibe mane.

S. *Hauſtus Emeticus pro doſi, mane, capiendus.*

Hauſtus purgans pro Adulto, non inflammans.

℞. *Rhei opt.* dr. iij.
Sal. Polychr. dr. j.
Aq. ſtill. Cichor. unc. ij.
Fœnicul. unc. j.

Infuſa per noctem digerantur leni calore: mane cum expreſſione colatis admiſce
Sir. roſ. ſol. c. Sen. unc. j.
D

S. *Hauſtus Purgans pro doſi.*

Nodulus Purgans, Roborans, Anti-Rachiticus.

Vid. locum ſupra alleg.

℞. *Rhei ſelecti* unc. β.
Myrobalan. citrin. ſine nucleis. dr. iij.
Agaric. trochiſcati ſcrup. ij

Conſciſſa, tuſa, groſſo modo, miſta, incluſa nodulo, D.

S. *Nodulus pro Cerevifia Medicata, qui ſuſpendatur in cerevifiae fortioris lib.* VI. *haec poſt infuſionem* XXIV. *horarum ſit pro potu familiari quotidiano, per* IV. *hebdomadas continuando.*

No-

Nodulus Diureticus, in Hydrope conveniens.

℞. *Ciner. Stipit. Fabar.*
Geniſtae ana Lib. ß.
Coccinell. contuſ. unc. j.
Incluſa nodulo exhibeantur.

S. *Nodulus Diureticus, cui infundantur Vini Rhenani* lib. IV. *frigidae: ſtent per noctem: tum, relicto intra Vinum nodulo, illius unc.* iij. *ter de die bibantur.*

*

Vinum Roborans, Calefaciens, Nervinum, Febrifugum, Emmenagogum.

℞. *Limat. Chalyb. rec. in nod. lig.* unc. iij.
Rad. Angelic. unc. j.
Contrayerv. unc. ß.
Cort. Peruv. opt. unc. ij.
Caſcarill.
Cinnamom. ana unc. ß.
Myrrh. elect. dr. ij.
Conciſa, tuſa, miſta, exhibe.

S. *Species pro Vino Chalybeato, quibus Vini Hiſpanici lib.* IV. *infundantur, vaſe clauſo digerantur in ſole, aut leni calore per tria nycthemera, ac ſubinde concutiantur. Doſis un.* ij. *quater de die.*

*

Serum Lactis Anti-Scorbuticum. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 195.

℞. *Acetoſellae* m. iß.
Betonicae.
Chaerophylli ana m. ß.
Tamarindor. unc. iß.
Conſciſſa infunde cum
Seri Lactis aeſtivi Lib. iij.
Spatio horae, in calore fere fervido, abſque ebullitione tamen, detineantur, dein per linteum expreſſis admiſce

Sirup

Sirup. e Succo Citri.
Rubi Idaei,
Violacei ana unc. j.

S. Ut in fronte. *Bibat hujus unciam unam omni ſemihorio. interdiu.*

•

Thea Medicata, Anti-Phthiſica. Vide l. c. p. 199. & ſeq.

℞. *Rad. Caryophyllat. mont.*
Glycyrrhiz. unc. iß.
Herb. Veronic.
Hederae terreſt. ana m. j.
Flor. Hyperic. pug. iij.
Centaur. min. pug. ij.
Semin. Fenicul. dulc. drach. iij,
Conſciſſa, tuſa, miſta, D. ad Chartam.

S. *Thea Balſamica. Hujus quantum vaſculo Thee potui dicato capi poteſt, infundatur cum aquae ferventis* VI. *vaſculis ſimilibus: ſtent vaſe clauſo, calida, per aliquot minuta tum bibat omni hora vaſculum in quo prius diſſolutum ſit Mellis virginei cochlearculum.*

•

Infuſum Anthydropicum, fluorem lymphae conconcilians pro Plebejo, vid. H. Boerh. l. c. p. 204.

℞. *Rad. Ariſtoloh. utriuſque* ana unc. iß.
Zingiber. drach. vj.
Summit. Abſinth. vulg.
Centaur. min.
Baccar. Juniperi ana unc. j.
Sal. Abſinthii unc. ß.
Conſciſſa, tuſa, miſta, D. ad Chartam;

S. *Species. Infundantur cum Spiritus Juniperi vulg.* lib. IV. *inſolentur per aliquot dies, vaſe clauſo, tum*

cum bibat unc. j. *quater de die, vacuo ſtomacho, cum regimine.*

Claretum Vinoſum Purgans & Roborans.

℞. *Rad. Calam. aromat.* drach. vi.
Cort. Magellanic.
Rhabarb. opt.
Fol. Senn. ſ. ſtip. ana unc. ß.
Agaric. trochiſcat. drach. iij.
Cinnamom. acut. drach. ij.
Cubebar. drach. j.

Conſciſſa infunde in *Vini Rhenani opt.* lib. iv; per triduum, vaſe clufo, loco tepido, ſubinde concute: tum adde *Sacchari alb.* lib. ß. trajice aliquoties per Manicam Hipprocatis. D. uſui.

S. Ut in fronte. *Doſis mane unus vel alter cyathus.*

*

Claretum Aquoſum, Cardiacum, ad ſitim in Febribus aeſtuoſis, putridis, reſtinguendam.

℞. *Conſerv. Roſar. rubr.* unc. j.
Calendul.
Violar.
Betonic. ana dr. vj.

In mortario lapideo, piſtillo ligneo, contritis inſtilla
Spir. Sulph. per camp. gutt. xxx.

Accurate ſubactis dein paullatim admiſce
Aq. pluv. coct. frid. lib. iij.

Commiſta relinquatur per ½ horam, tandemque per Manicam Hippocratis aliquoties trajiciantur, ut limpidiſſimus fiat liquor, qui addito *Sir. Rub. id.* etiam dulcior reddi poteſt, ſi opus videatur.

S. *Bibat aeger, quantum ſitis exigit.*

Claretum Spirituoſum, Cardiacum, Calefaciens, Antiſepticum

℞. *Fruct. matur. Ceraſor.*
Ribeſior. rubr.
Rub. id. ana lib. j.

In mortario marmoreo contuſis ſuccus exprimatur. Tum porro

℞. *Caryophyll. ar.*
Piper. alb. ana dr. ß.
Macis ſcr. j.
Sem. Coriand. dr. j.

Contuſis ruditer atque in lagenam immiſſis affunde.

Succi prioris.
Spirit. Vin. Rhen. ana pint. j.
Sacchar. albiſſ. lib. ß.

Lagena exacte clauſa inſoletur, aut leni calore digeratur per quatriduum, ac quotidie aliquoties concutiatur. Fiat tandem colatio per Manicam Hippocr. ad perfectiſſimam limpidatem.

S. *Liquor, aegris ſaniſque jucundiſſimus, ad unc. j, aut ij. capiatur in languoribus.*

*

Cerevisia Anti-Scorbutica. Vid. H. Boerh. l. c. p. 191.

℞. *Fol. recent. Cochlear.*
Erucae.
Eryſmi.
Trifol. aquat. ana m. j.
Semin. rec. contuſ. Naſturt. hort.
Raphan. hort. ana unc. ij.
Flor. Centaur. min. unc. j.
Rad. Raphan. ruſtic. unc. iij.
Enul. camp. unc. v.

Con-

Conſciſſa reconde in Cereviſiae recentis & fervefcentis dolio.

S. *Sit pro potu quotidiano.*

De Decoctis Internis.

234. DECOCTUM, *Apozema*, eſt medicamentum internum, fluidum, ſimile infuſo (221.), ſed menſtruo liquore cum materie ſolvenda ad ignem ebulliente paratum. Unde ejus ab Infuſo (l. c.) diſcrepantia patet. Variis id quoque nominibus gaudet, quae quousque hodie in uſu ſunt, infra tradentur.

235. MATERIES hic in genere eadem, quae Infuſi (222.), trifariam quoque dividitur: in *Menſtruum* nempe, *Solvendum*, & *Acceſſorium*.

α. Menſtruum itidem huc adhibetur triplex: *Aquoſum*, *Vinoſum*, *Spirituoſum*; uti ad Infuſa (222. α.).

β. Materies ſolvenda, pariter ex triplici naturae regno deprompta, talis hic requiritur, quae aptum uſui interno virtutem, vel plane non, vel difficilius tardiusve ſola maceratione (229. γ.) eliciendam, ope ebullitionis tamen cum menſtruo (α.) communicare queat illibatam.

γ. Acceſſorium idem hic uſus, eadem generalis obtinet diviſio, ac in infuſis (222. γ.). Quin & eorum, quae ad primam claſſem (ibid. 1.) pertinent, eadem natura eſt. At poſteriora (ibid. 2.) ex parte diſcrepant; uti Delectus indicabit.

236. DELECTUS ex arte faciendus, praeter dictorum (223.) notitiam, exigit quoque compertam ignis hic applicandi (234.) actionem in menſtruum & ſolvendum (235.α.β.). Sed & hanc noſſe poteſt tiro ex

illis, quas hic ſuppono cognitas, ſcientiis. (7. *β*. & 8. 104.). Breviter ita moneo

α. Aquoſi prae aliis menſtruis, frequentiorem in Decoctis eſſe uſum; cum ebulliendo minus, quam reliqua, enervetur aut mutetur. Quare nec Aquis ſtillatitiis adeo hic locus eſt. Si enim adhibueris efficaces, coctione virtus diſſipatur; ſi inertes, quid inde boni prae Aqua ſimplice? Mulſa veteribus praeprimis placuit: nec ſemper inepte. Hodie tamen potius Mel Decocto addimus jam parato. Aqua quò purior eſt, eo fere felicius ſolvit (223. *α*.).

β. Vinum, aptius Infuſis, utcunque vaſe clauſo, aut vaporum exitui obſtante, coxeris, in pejus ſemper abit. Peracta igitur ebullione, ſi eo opus eſt, addi malim. Muſtum exceperis, quod, Mulſae ſimile, Aquoſis potius adnumerandum, niſi fermentando Vinum fiat.

γ. Spirituoſa (222. *α*. 3.) tamen, in phialis chemicis, ſine notabili jactura aut alteratione, ebullitionem ferunt; ut ideo Vinis huc magis ſint idonea.

δ. Menſtrua vis ſingulorum (235. *α*.) eadem eſt, quae deſcripta [223. *α*. ad *ε*.], intenſior ſaltem ob accedentem ebullitionis motum: qui ipſe tamen, ut juvat, ita ſimul & diſſipat principia volatilia, & teneriora ſaepe mutat, & quandoque juſto plura elicit.

ε. Calor interim ebullitionis haud idem eſt in omnibus. Spiritus leniore, quam Vinum, Aqua utriſque majore demum ebullit: cui differentiae effectus [*δ*.] itidem reſpondent.

ζ. Quin fortitudo etiam & duratio coctionis minor majorve multam hic affert diverſitatem; ut ſint, quibus longior validiorve noceat, ſint, quibus proſit, & contra.

η. Patet hinc Materiem [235. *β*.] apte decoqui, ſi virtus ejus expetita per menſtruum determinatum [235. *α*. 236. *α*. ad *δ*.] ſolubilis eſt; neque interim aeque commode per macerationem, ac per ebullitionem

nem

nem [δ. ε. δ.] extrahitur: nec vi coctionis diſſipatur; nec mutatur, nec alia virtute, minus ſcopo apta, ſimul elicita, pervertitur.

ϑ. Idonei ergo menſtrui ſelectio, aut ex ſe minus ſufficientis per acceſſorium aptatio, ut in Infuſis [223. ι.], ita & hic maxime requiritur, iisdemque legibus [l. c.] definitur: neque enim ebullitio accedens vim ſolventem adeo mutat, ſed tantum auget.

ι. Antecedens dein juſta praeparatio materiem, alias decoctioni inhabilem, huic accomodare valet. Quo pertinet comminutio & maceratio praevia, durioribus, aridis, difficulter ſolvendis, utiliſſima nec unquam omittenda.

κ. Vas etiam coctūrae adhibendum ſi rite delegeris, ea quoque decoques fructuoſe, quae alias operi huic inepta forent. [Vid. γ. & 229. α. 4. tum de *Subſcriptione* poſt dicenda.].

λ. Minus ideo recte decoquuntur cum Aquoſis meracis Terrea macilenta, Lapidea, Reſinoſa, Sulphurea, Pinguia: vix enim quidpiam dant boni, niſi acceſſoriis utaris [223. α.].

μ De Metallis & Semimetallis non Salinis idem [λ.] verum: quamvis tamen ignitione praemiſſa, aut longa fortique coctura, mutare quodammodo Aquam videantur. Unde Argentum vivum, Antimonium, &c. in Decoctis parendis adhibere non inuſitatum eſt.

ν. Ex pleriſque Animantium partibus duris vix, niſi coctione diu protracta, quidpiam elicueris. Cum paucis tamen aliis, Lapidem Hyſtricis, eo ſi referre volueris, excipe; quippe qui frigida etiam maceratione ſolvitur.

ξ. Quae macerando vim ſuam in menſtruum transfundere valent, coctione neutiquam torquenda; quum calor major talia fere ſemper plus minusve mutet. Lenior interim breviorque ebullitio, dum ſolutionem accelerat, ferri quandoque hic poteſt. Molles, tenerae, recentes, Vegetantium partes hujus ſunt cenſus.

ο. Quae virtutem coctura avolantem habent, potius infundenda ſunt: ſin coctio requiritur, mitior haec, brevior, & in vaſe idoneo, inſtituenda [ζ. κ.]. Huc pertinent Aromatica, Alcaleſcentia, Aquarum & Oleorum deſtillationi apta [a].

π. Quorum virtus ebullitione in aliam, minus ſcopo reſpondentem, mutatur, vel non, vel leniter ſaltem, nec diu, decoquenda. Aſarum coctum magis Diureticum, quam Emeticum eſt. Glycyrrhiza diu cocta amareſcit. Sennae folia longiore coctione purgans exhibent torminoſum, &c.

ρ. Quod ſi virtus tantum ex parte in menſtruum transferri debet, nec interim difficulter ſolvitur, maceratio potius, aut lenis ſaltem ebullitio ex uſu eſt. Rheum, Myrobalani, &c. diutius cocta vi purganti adſtringentem jungunt. Mucilaginoſa, Rad. Symphiti, Altheae, Malvae, Semina, Fructus, Succi, ſimilia, coctione longa lentorem inferunt liquori injucundum. Amara, uti Abſinthium, Centaurium, Gentiana, Colocynthis, &c. evoluto per diuturnam ebullitionem omni amarore, Decocta teterrimi ſaporis exhibent; etſi vel Cretam quoque, Lapides Cancrorum, aliasve Terras, pro correctione addideris.

σ. Multum intereſt, recens an fuerit materies decoquenda, an vetuſta, viridis an ſicca; quum illius plerumque longe ſit facilior ſolutio per menſtrua etiam minus accommodata, hujus quandoque difficillima [b]: quod maxime de Reſinoſis vegetabilibus notandum; ut quae recentia menſtruis aquoſis multo facilius obediunt.

τ. Ubi varia materies ſimul decoquitur, videndum, quousque altera alterius juvet impediatve ſolutionem; tum an omnibus aequa ebullitionis vis & duratio conveniat, nec ne. Sunt, quae ſola iners praebent Decoctum, juncta vero aliis efficax, & contra. Tempora autem

(a) Vid. H. Boerh. Elem. Chem. loco ſupra alleg.
(b) H. Boerh. Ibid. Vol. II. p. 22. n. 5. 6.

autem coctionis, prout aliis atque aliis varia competunt, paullo poſt terminabimus.

υ. Quod ad odorem denique & ſaporem eadem hic obtinet regula, quae in Infuſis [223. κ.]. Spiſſitudo inſuper lenteſcens evitanda [ρ].

φ. Acceſſoria claſſis poſterioris [235. γ.] hic uſitata ſunt [1.] ſimilia recenſitis [222. γ. 2. 223. λ.]. Sed & [2.] quandoque, ubi volatilium ſub alembico inſtituta ebullitio excuſſit partem virtutis deſideratae, vapores collecti in Decoctum frigeſcens refunduntur. Quin [3.] nonnunquam materies etiam alia, tenerior, vi praedita volatili, infuſioni aptior quam coctioni [223. ζ. η. θ.], virtutis augmentum vel gratiam allatura, peracta ebullitione, liquori infunditur ad normam Infuſorum [221. ad 233.]; ut formula tum, ex Decocto & infuſo compoſita, *Decocto-Infuſum* audiat.

χ. Ex dictis [φ. 3.] intelligitur Decoctorum *Aromatiſatio*, veteribus uſitata; cui hodie compendioſior Aquarum Aromaticarum, Spirituum, Tincturarum, Elaeoſaccharorum, &c. permixtio ſubſtituitur [222. γ. 2.].

ψ. Numerus ingredientium idem, qui in Infuſis [223. μ.], obtinet.

237. Ordo in genere ſimilis hic obſervatur, ac in Infuſo [224.], ſi materies decoquenda omnis uno ebullitionis tenore tractari, aut ſaltem, ſpecie Collectionis [230.], a pharmacopoeo exhiberi debet. At, ſi cocturam alia longiorem, breviorem alia, poſtulant, rectius eo ordine ſibi mutuo ſubjunguntur, ut primo ſint loco, quae longiſſimam, poſtremo quae breviſſimam exigunt; niſi pharmacopoei dexteritate freto eſſe liceat. Nota igitur

α. Foſſilia pleraque [236. λ. μ.]; Animantium annoſorum oſſa, cornua, carnes tenaciores; ligna compacta, radices & cortices ſimiles, arida, aromatis expertia, valde reſinoſa, &c. protractam ad 3. 4. 6. & plures horas cocturam ferre & requirere. Unde

& praemiſſa ſaepe opus eſt horum maceratione; ut virtuti exitus paretur (236. ι.).

β. Animantium deinde juniorum carnes partesque durae; ligna, cortices, ſtipites, radices, paullò minus compacta, neque tamen aromatica, ſed adſtringentia, amara, ſaponacea, &c.; tum frumenta & legumina nutrientia, demulcentia, diuretica, incraſſantia, &c. ſequuntur, quibus horae 1. aut 2. coctio ſufficit.

γ. His (β.) ſuccedunt Vegetantium teneriora, radices puta molliores, non aromaticae, refrigerantes, nutrientes, adſtringentes, aperientes, diureticae, ſaponacea; tum & purgantes quaedam magis reſinoſae; fructus dein pulpoſi, dulces, acidi, auſteri. Haec ultra tres quadrantes aut unius horae ſpatium vix coquenda.

δ. Herbae porro & folia paullo firmiora, aromate & ſale volatili carentia, emollientia, adſtringentia, incraſſantia, refrigerantia, aperientia; ſemina ſimilia, non tamen mucilaginoſa; ligna, radices, cortices, aromate paullo fixiore praedita, horae dimidiae coctura ſalis munguntur.

ε. Tandem partes Vegetantium tenerrimae, flores; tum herbae & folia ſubaromatica, vulneraria, amara, uterina, &c.; ſemina, baccae, fructus, cortices, radices, ſimiles, molliores; quo & purgantia quaedam ruteleris, Sennae folia, Rheum, Myrobalanos, &c.; & Glycyrrhizam; denique radices & ſemina coctione mucilaginem fundentia: quae omnia vix ultra quadrantem horae coqui debent. Imo horum pleraque, maxime recentia, mollicula, Decocto ab igne remoto, etiamnum fervido, infundere tantum ſatius eſt (236. φ. 3.).

ζ. Eſt tamen, cur Medicus quandoque ultra citraque terminos coctionis datos (α. ad ε.) eat; dum vel ſuperficiariam tantum, vel hac neglecta intimiorem, coquendo exhauriri vim ſcopus repoſcit.

η. Hactenus autem (α. ad ε.) dicta de Aquoſis potiſ-

tiſſimum Decoctionibus intelligi velim. Vinoſae, minus laudabiles (236. β.), & Spirituoſae, quum phialas requirant, aut vaſa exacte clauſa, vix ejuſmodi regulas admittunt. Quin poſteriores etiam calore minore bullientes (236. ε.), haud tantam exigunt accurationem.

238. Dosis, quae Infuſi (225.), eadem eſt: inde ergo repetatur.

239. Quantitas Generalis itidem ſimili ſe modo habet, ac (226.): vix tamen ultra Lib. vj. vel viij. extenditur unquam; imo nec eouſque, niſi dum praeparatio difficilior, doſis ingens, & brevibus intervallis haurienda, id repoſcunt, annique tempus ac Decocti durabilitas permittunt.

240. Proportio mutua ingredientium, praeter ea, quae (227.) tradita ſunt, vix multa complectitur.

α. Quoad materiem (235. β.) ſimilia dictis (227. α. ad γ.) obtinent.

β. Menſtrui (235. α.) ad materiem decoquendam proportio itidem diſcrepat juxta conditiones (227. ε.) tum prout coctio ſine vel cum evaporatione perficitur 236. γ. κ. ο.).

γ. Ubi ergo nulla per evaporationem jactura fit, aut vapor collectus refunditur (236. φ. 2.), menſtrui proportio eadem eſt, ac in Infuſis (227. δ.), niſi, quod rarius ultra duodecuplam aut paullo majorem augeatur.

δ. Si contra ſub coctione diſſipatio fit, tanto requiritur menſtruum copioſius, quo illa major; ut liquor ſuperſtes ſit nec juſto dilutior, nec ſaturatior.

ε. Tum igitur Medicus vel determinat menſtrui affundendi quantitatem ex (γ.) & quantitate diſpendii, certo aut per conjecturam definita, ſimul ſumptis; prout coctionis durationem aut ad aliquotae partis evaporationem, aut ſaltem ad tempus, limitat.

ζ. Vel

ζ. Vel, quod tutius & uſitatius eſt, menſtrui q. ſ. praeſcribens, & coctionis durationem alterutro modo (ε.) definiens, denique ſaltem determinat, quantum reſidui ſupereſſe velit; ut pharmacopoeo tunc relinquatur computandum, qua menſtrui quantitate opus ſit, ut, dato coctionis termino, praeſcriptum Decocti pondus remaneat, Facilis autem Medico hinc naſcitur determinatio; quia perinde eſt, ac ſi abſque evaporatione fieret coctio (γ).

η. Acceſſoria primae claſſis (222.γ. 1. 235.γ.) haud alios limites agnoſcunt, quam (227.η.); niſi quod, ob ebullitionis adminiculum (236.δ.εϑ.), ſaepe minor eorum quantitas exigatur.

ϑ. Acceſſoria claſſis ſecundae (234.γ.236.φ.), quouſque eadem ſunt illis Infuſorum, ſimili quoque proportione gaudent (227.ϑ.). Quae vero, peracta decoctione, liquori infunduntur (236. φ.3.) regulas ſequuntur in hiſtoria Infuſi datas (227.). Notetur modo, tanto fere minus maceratione ſolvi poſſe, quo liquor ante per coctionem magis ſaturatus eſt; neque in Decoctis, majore praeſertim quantitate hauriendis, admodum placere ſpiſſitudinem.

241. Subscriptio paucis diſcrepat ab illa infuſorum (228. ad 231.) Si enim, quod & hic uſitatum eſt, materiem decoquendam tantum praebet pharmacopoeus, praeter dicta (230.) ſingulare nihil obtinet. Si vero & ipſam decoctionem is curat, uti plerumque obtinet, mandari debent ſequentia.

α. *Ante coctionem agenda*. Haec autem

1. Quod ad comminutionem, colligationem, & irrorationem nihil differunt a dictis (229.α. 1.2.3.); niſi quod humectatio cum aqua fervente hic vix uſu veniat. Praeterea impetus ebullitionis quandoque materiae in petiam vel ſacculum ligandae majorem hic quam in Infuſis, neceſſitatem infert; ne vel extractio juſto fiat fortior; vel a moleculis materiae per liquorem diffuſis nimia huius ſpiſſitas aut turbatio; vel ingrediens valde mobile nimis diſpergatur, difficilius dein

ex

ex reſiduo recuperandum; vel denique ponderoſiora, gravi alliſu, denſave in fundo compactione, vas quaſſando projiciant aut diffrigant.

21. Vaſis etiam idonei mentio facienda, ſi minus familiare vel volatilis vel acrimonia materiae, vel modus coctionis, poſtulat, Phialam v. g. Chemicam, Cucurbitam Alembico inſtructam, Lagenam ſtanneam, Ollam fictilem, Diploma, &c. Mos inter pharmacopoeos receptus in vaſis aeneis, ſtanno etiam non obductis, cocturas promiſcue faciendi, vel tanto magis neceſſitatem hujus monelae quandoque inculcat.

3. Maceratio nonnunquam praemittitur (236. ι. 237. α.) vel totius, vel partis cujusdam materiei difficilius ſolubilis. Injungitur haec juxta leges [229. β. γ.], & formulam facit *Infuſo-Decoctum*.

β. Decoctio ipſa. Quae limitat

1. Ignis adhibendi gradum modumque; an leni, an forti, an mediocri, ebullitione (236. δ. ζ. μ. ν. ξ. &c.) agendum? Materies [237. α. β.] fortiorem fert & ſaepe poſtulat, ſi rite emungere virtutem animus eſt: mediocris convenit materiae [ibid. γ.]: leniora tractari debent enumerata (ibid. δ. ε.). In univerſum tempora & gradus coctionis eandem fere rationem ſequuntur. Quodſi non igne nudo, ſed in in Diplomate, facienda coctio, pharmacopoeo id expreſſis verbis injungere decet. Diploma cocturae longiori aptius & empyreuma arcet, & caloris inaequalitatem.

2. Ordinem; ubi alia aliis diutius breviusve decoquenda ſunt (Vit. 237.): quod ipſum quandoque & de menſtruo ſecundario, aut acceſſorio quodam (222. γ. 1.), coctionem longam non ferente, valet.

3. Vaſis occluſionem magis minusve exactam, prout evaporatio magis minusve nocet. Plerumque vaſe clauſo decoquendum. Calor inde aequabilior, minor inquinatio.

4. Co-

4. Coctionis terminum, qui, dum evaporatio conceditur, ſaepe vel ex quantitate reſidui, vel ex aliquotae partis diſſipatione, minus tamen certo, definitur. Satius eſt tempora figere juxta (237. α. ad ε.), aut ex Decocti colore, ſapore, &c. limitem ponere. Ebullitio fortior, lenior, vas magis minusve repandum, diverſiſſimam faciunt intra idem tempus exhalantis quantitatem.

γ. *Poſt coctionem agenda*. Quo pertinet

1. Infuſio novae materiei [236. φ. 3.], quae iisdem legibus perficitur, ac dictum [229. α. β. γ.].

2. Depuratio ſimilis etiam [229. δ.]: niſi quod hic quandoque in Aquoſis colationi jungatur clarificatio cum albumine ovi, limpidiſſimum quidem exhibens liquorem, at ſimul plerumque minus efficacem; quum albumen igne coiens virtutis medicatae partem ſaepe retineat: unde vix, niſi pro delicatiſſimis, praecipienda.

3. Acceſſoriorum admixtio, quae intelligitur ex (235. φ. 1. 2.).

4. Receptaculum ſimile, ac (229. ζ.)

Tandem in hactenus (α. ad γ.) dictis mandandis memento regulae (112. η.).

242. Quae ad SIGNATURAM ſpectant, haud difficulter eruuntur ex (231.): vel ipſa enim nomina quoque ex parte eadem hic adhibentur: ut hinc Decoctum ad doſin unicam praeſcriptum vocetur *Hauſtus* vel *Potio*: ad plures, ſi menſtruum ſpirituoſum eſt, *Tinctura*; ſi aquoſum, *Decoctum*, vel *Apozema*; ſi animantium partes baſin materiae (75.) conſtituunt, *Jus* vel *Juſculum*; ſi materies ſemel decocta cum recente aqua iterum coquitur, *Bochetum* ve *Decoctum Secundarium*. Reliquae denominationes hodie fere exoluerunt.

243. Uſus idem eſt, qui infuſi (232.).

244. SPECIMINA ſunto.

Hau-

Hauſtus Emeticus, ventriculo cibis nimium infarcto. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 117.

℞. *Rad. Ypecacuanch. pulv.* ſcrup. v.
Vini albi unc. iij.
Coque in Phiala alta horas quatuor.

S. *Colatura detur pro una doſi.*

Hauſtus Purgans, in morbis putridis, bilioſis non calefaciens, pro Adulto.

℞. *Rhabarb. elect.* dr. iſs.
Fol. Sennae mund. dr. ij.
Tamarindor. unc. j.
Coq. leniter ex ſ.q.aq.com. per quadrant. horae. Colat. unc. iij. admiſce
Sir. Roſ. ſolut. c. S. unc. j.

D.

S. Ut ſupra. *Capiat mane, vacuo ventriculo, pro doſi.*

Nodulus Purgans, antiphlogiſticus.

℞. *Fol. Sen. ſine ſtipit.* drach. iij.
Agaric. optim. drach. ij.
Nitri pur. drach. j.
Conſciſſa, tuſa, includantur ſindoni.

S. *Nodulus Purgans. Coquatur per ½ horae in Cerevisiae dulcis pint. ſs. vaſe clauſo. Exprimatur. Capiat aeger cyathum omni ſemihora, donec purgetur.*

Decoctum Refrigerans, Aperiens, in Febribus putridis, bilioſis, utile.

℞. *Rad. Gramin.* unc. IV.
Acetos.
Tamarindor. ana unc. ij.
Aven. excort. unc. ſs.

Cum

Cum ſ. q. aq. com. coq. per $\frac{1}{4}$ horam.

Colat. libr. ij. admiſce
Aq. ſtill. Naph. unc. j.
Rob. Ribium. unc. ij.
D.

S. *Bibat aeger qualibet hora uncias* iij. *calid.*

Jus Cancrorum Fluviatilium. Vid. H. Boerh. Med. p. 16.

℞. *Cancror. fluviatil. vivor.* lib. iij.
Coque ſpatio horae cum Aq. lib. xij, tum exemtos contunde una cum teſtis, atque coque in priore jure proprio adhuc per horas IV, addendo ſemper tantum aquae, ut a coctione lib. viij circiter ſuperſint, tum jus fortiter exprime, atque ei infunde.
Flor. Boragin. unc. iß.
Bugloſſi unc. j.
Rad. Tragopogoni unc. iv.
Siſari unc. ij.
Dein ebulliant ſimul ſpatio $\frac{1}{16}$ horae, & tranſcolata demum exhibeantur.

S. Ut in fronte. *Sumatur ad unc.* ijß. *omni bibovio.*

Decocto-Infuſum Adſtringens, Incraſſans, ad Haemoptyſin. Vid. Ibid. p. 196. 197.

℞. *Rad Conſolid. maj.*
Cort. Tamariſc. ana unc. ß.
Cum Aq. pur. q. ſ. per $\frac{1}{4}$ horae decoctis adhuc fervidis, infunde
Herb. Agrimon.
Betonic.

Flor.

Flor. Hyperic.
Papav. Rhoead. ana m. *ß*.
Stent, vaſe clauſo, in infuſione calida per horae ſpatium. Colaturae lib. ij. admiſce
Sir. Myrtin. unc. *ß*.
S. *Liquor Vulnerarius. Bibatur non calefactus ad unc.* ij. *omni bihorio diei.*

*

Vinum Roborans ad Fluorem album.
℞. *Cort. Peruv. opt.* unc. ij.
Rad. Cappar. unc. j.
Cinnamom. unc. *ß*.
Granator. dr. ij.
Rad. Angelic. unc. j.
Conſciſſis, tuſis, in Phialam altam Chemicam immiſſis affunde
Vin. rubr. auſter. unc. xxiv.
Bulliant per bihorium: dein frigida coleatur ac admiſceatur
Sacchar. albiſſ. unc. j.
D.
S. Ut in fronte. *Doſis cochlearia duo quater de die, horis medicis.*

*

Tinctura Anthydropica, ad exemplum H. Boer. Ibid. p. 204.
℞. *Rad. Helenii* unc. j.
Ariſtolochiae utriuſque
Zedoariae ana drach. vj.
Zingiber. unc. *ß*.
Bulb. Alii. unc. i*ß*.
Sumit. Abſinth.
Centaur. min.
Semin. Dauci.
Bacc. Juniper.
Lign. Saſſafras raſi ana unc. j.

Corn

Cort. Winteran. unc. ß.
Conſciſſa, tuſa, cum *Spirit. Juniper.* pint. ij. in Phiala alta Chemica ebulliant, per *6.* horas. Tinctura frigida, pura, decantetur. D. uſui.

S. Ut in fronte. *Capiat unc. ß. quater de die, vacuo ſtomacho, cum regimine.*

Decoctum Febrifugum, Antiſepticum, Pus movens, Roborans.

℞. *Cort. Peruvian. opt.* unc. iij.
Vitriol. mart. factit. dr. j.
Coq. ex aq. commun q. ſ. vaſe clauſo, per bihorium: dein remotis ab igne adhuc fervidis immitte
Cort. Cinnamom. acut. unc. ß.
Vin. Rhenan. generoſ. unc. vj.
Stent vaſe exacte clauſo, donec refrixerint: tum colat. unc. xxx. admiſce
Sirup. Flor. Tunic. unc. iij.
D.

S. Ut ſupra. *Doſis unc.* ij. *omni bihorio.*

Infuſo-Decoctum Abſtergens, Antiſepticum, in Spina ventoſa. Vid. H. Boerh. ibid. p. 112.

℞. *Lign. Guajaci virid. ponderoſ. raſi.* unc. x.
Sal. Tartari drach. ß,
Cum Aq. comm. lib. vj. ſpatio xxiv. horar. digeſtum in Diplomate, decoque ſpatio 2. horarum, ſub finem admiſcendo
Spir. Vini rectific. unc. iv.
Ebulliant, iterum parumper, tum exhibe.

S. *Sumat unc.* iv, *quater de die, vacuo ſtomacho: mane*

mane hora ſeptima, dein hora undecima, iterum quarta pomeridiana, & ultimo hora ſeptima veſpertina.

Bochetum ex reſiduo prioris. Ibid.

℞. *Reſiduum Decocti prioris.*
Aq. pur. lib. iij.
Ebulliant per iv. horas. Colatura D. uſui.

S. *Sit pro potu quotidiano.*

Decoctum Mercuriale Anthelminthicum.

℞. *Argent. viv. in ſacculo ex aluta lig.* unc. v.
Bulliant cum aq. commun. q. ſ. per horam; dein immitte
Sem. Santonic.
Tanacet.
Abſinth.
Rut. ana unc. ß.
Coquantur adhuc per quadrantem. Colat. unc. xx. admiſce
Mell. alb. unc. ij.
D.

S. *Doſis mane, hora ante jentaculum, tria cochlearia, totidemque hora ante prandium.*

Nota. *De* Hydroſaccharo, Hydromelle medicato, Ptiſana veterum & recentiorum, Diaeta, Sero Lactis medicato, Decocto Galli, Conſummatis, Deſtillato Inſtaurante, &c. *addo nihil; cum facile ex hactenus* [221. *ad* 244.] *traditis* Infuſorum & Decoctorum *hiſtoriis, quousque etiamnum in uſu ſunt, intelligi queant, ex parte vero hodie aviluerint. Conf.* P. Morelli Method. Praeſcrib. Form.

De

Succis Expreſſis.

245. SUCCUS EXPRESSUS eſt medicamentum internum, liquidum, ex ſucco aquoſo, tritura & preſſione de partibus vegetantium recentium in rem praeſentem educto, potiſſimum conſtans.

246. MATERIES in genere duplex eſt: *Primaria* & *Secundaria*.

α. Primaria eſt, quidquid tritu & preſſu ſuccum fundit aquoſum, uſui interno idoneum: cujuſmodi fere nonniſi regnum vegetabile ſuppeditat.

β. Secundaria vel [1.] promovendae confert ſucci expreſſioni, aut hunc diluendo, aut ſolida, quibus is coercetur, emolliendo. Aqua, Serum Lactis, Lac ipſum, & ſimilia, id praeſtant ante expreſſionem addita. Vel (2.) ſucco jam expreſſo admiſcenda hujus virtutem auget, aut noxiam injucundamve qualitatem corrigit. Unde ſimilis eſt acceſſoriis alterius claſſis, quae in hiſtoria Infuſorum & Decoctorum exhibuimus (222. *γ.* 2. 223. *n.* 235. *γ.*) Salia Acida, Neutra, Alcalica, Vinum, Aquae ſtillatitiae, Saccharum, Mel, Elaeoſacchara, Sirupi, &c. huc apta ſunt.

247. DELECTUS, ob minorem materiae (246.) amplitudinem, paucis abſolvitur. Ergo

α. Succoſae & recentes vegetantium partes tantum *Primario* (246. *α.*) huc adhibentur: Folia, Flores, Fructus, Radices, Herbae totae, molliora, ſucco liquido, aquoſo, plena.

β. Excluduntur ſicca & compactiora omnia. Ligna hinc, Cortices, Stipites lignoſi, &c. inepta.

γ. Neque & Seminum adeo hic uſus eſt; quia pleraque oleo magis, quam humore aquoſo, ſcatent.

I   δ. Mi-

δ. Minus etiam idonea ſunt, quorum ſuccus, licet copioſus, nimium lenteſcit; quum difficulter eliciatur. Secundarii tamen liquidi (246. β. 1.) admiſtio, & calor, opem hic ferre queunt.

ε. Item, ſi ſcopus exigit paullo minus ſuccoſis, aut humore lentiore plenis (δ.), uti, appoſite junxeris, quae ſucco liquidiore turgent, vicem quippe adminiculi (246. β. 1.) praeſtitura.

ζ. Qui de animantibus vivis, horumve ſtercoribus &c. premuntur Succi medicati, magis ad vulgum pertinent: rarius enim ex Medici conſilio aut praeſcripto fiunt.

η. Patet hinc, non quorumvis eſſe temporum, nec locorum, haec medicamina: ut ideo cavendum ſit, ne intempeſtive; nec plura ſimul praeſtituantur ingredientia, eodem quae tempore haud vigent, aut ne viridia deſiderentur, quae nonniſi ſicca ad nos pervenire poſſunt.

ϑ. *Secundaria* (246. β.) utriuſque claſſis omittuntur frequentiſſime. Priora tamen (ibid. 1.), cum nativus materiae primariae humor aut parcior eſt aut lentior, pulchre conducunt. Seligenda igitur ejuſmodi, quae vel eidem ſcopo ſerviunt, vel Succo miſta noxiam haud ſubeunt efficiuntve mutationem. Poſteriora eaſdem, tum (223. λ.) memoratas, exigunt cautelas.

ι. Numerus ingredientium minor (223. μ.) hic commendatur. Plura congerenti facile obrepit error (η), aut incongrua ex variorum mixtione qualitas (49. & ſeq.)

248. Ordo, vix hic limitatus, idem tamen adhiberi poſſet, qui in Infuſis [224.], quoſque materiae ſe extendit convenientia.

249. Doſis, major minorve pro variis conditionibus [66.], tum prout brevibus longiſve intervallis repetendam jubet indicatio. Quandoque menſura ſaltem determinatur ad cochlear. j. ij. iij., aut ad cyathum j. ij &c.: ſaepe tamen & pondere, a drach. ij. ad unc.

 j. ij. iij.

j. ij. iij. raro ultra, niſi cum dilutus admodum & gratus fuerit Succus. Flatuoſa horum liquorum cruditas, color, odor, ſapor plerumque ſatis injucundi, ſuadent, ſi doſis efficax major eſt, regulam [67. δ.] potius adhibere.

250. QUANTITAS GENERALIS, prout varius requiritur, juxta conditiones [67.], doſium [249.] numerus, varie definitur. Nonnunquam, pro emeſi v. c. movenda, &c. doſis unica in univerſum ſufficit. Saepiſſime tamen, ſi alterandum, vel per epicraſin purgandum, ad plures dies, imo ſeptimanas, in modum Curationum, quas vocant, uſus protrahitur. Tum igitur vel, quantum ſatis eſt in unum aut duos dies continuo, ſimul praeſtituitur; ut ſingulis alternisve diebus recens paretur: quod quidem, ſi per aegri conditiones [67.] licet, omnino faciendum jubet facilis ejuſmodi Succorum per moram alteratio. Vel, ſi prius haud opportunum videatur, quantitas in plures dies aut & integram hebdomadam ſuffectura exhibetur ſimul: quod dum fit, ſulphuratione, incoctione, condimentorum admiſtione, vaſis obturatione & collocatione in cellam frigidam, corruptio quaevis arcenda.

251. PROPORTIO ingredientium mutua, quum plenam nec exigat, nec admittat, determinationem, ex ſequentibus facile intelligitur.

α. Quantitate Succi generali [250.] ad pondus determinata, de materie primaria [246. α.] ſaltem q. ſ. capiendum jubetur.

β. Aut Succi quantitate non determinata, materiae [246. α.] quantitas limitatur pondere vel menſura [111. β.]: utramque enim certo ſtatuere vix licet.

γ. Prius (α.) in genere uſitatiſſimum eſt, quin & neceſſarium, ſi vel unica modo doſis, vel plures, mole & numero definitae, requiruntur (249. 250.). Poſteriore (β.) dum uteris, conſiderans Succi in materie majorem minoremve copiam, tum doſis expeti-

tae

tae molem & magis minusve frequentem uſum, cave ne exceſſu pecces vel defectu, riſum moturus pharmacopoeo, aut taedium expreſſionis eodem die aliquoties iterandae. Unde hic modus vix adhibetur, niſi dum quantitas generalis grandior, vaga tamen, repoſcitur.

δ. Quodſi igitur materies (246. α.) pluribus conſtat diverſis, mutua ſingulorum proportio ita limitatur, ut major minorve cujuſvis efficacia & ſuccoſitas, collata ſcopo, poſtulat. Quae parciore vel magis viſcido gaudent ſucco (247. δ. ε.), ceteris paribus, minore quantitate, reſpectu ſuccoſiorum, capiuntur; ut & copioſior & minus lentus acquiratur liquor (l. c.)

ε. Unde in caſu priore (α.), ubi omnium aequalis quantitas non exigitur ob conditiones (δ.), ex duplo, triplo, ſubduplo, &c. proportio ſaltem determinatur: v. c. *Radicum* pars j. *Herbar* part. ij *Baccar.* part. iij. aut aliter. In caſu poſteriore (β.) quid tum agendum, ſponte patet.

ζ. Quandoque determinata ſaltem quantitas Succi, ex una vel pluribus ſpeciebus expreſſi, & depurati, praeſtituitur, non commemoratis ſigillatim ipſis ſpeciebus aut expreſſionis modo & ordine: quae methodus ut ſimpliciſſima, ita & commodiſſima eſt, ſi vulgari tantum modo procedendum.

η. *Secundaria* materies primae claſſis (246. β. 1.) parciore ſaltem quantitate hic adhibetur; ne Emulſo, Infuſo, vel Decocto, ſimilior, quam Succo preſſo, fiat formula: haud enim veri loco menſtrui eſt, ſed dilutioni tantum inſervit (ibid. & 247. ϑ.) Prout ergo ea magis minusve eget materiae primariae indoles, ita plus minusve additur; modo ne multum ſuperet Succi ipſius quantitatem.

ϑ. Reliqua alterius claſſis (246. β. 2.) haud alios agnoſcunt limites, quam datos (227. ϑ.). Curandum, ut Succus, tanquam baſis (88.), addendis potior ſit, nec horum miſtione nimis ſpiſſeſcat; tum ut ex

ex omnibus ſimul junctis juſta & efficax doſis emergat [249.]. Ubi autem Succi pondus haud determinatum eſt [β.], addendorum proportio ad certam illius partem ſaltem definitur: v. g. ad quamlibet Succi libram materiae ſecundariae dr. j. ij. &c. admiſcendas eſſe. Unde dein pharmacopoeo facile eſt computare, quantum pro toto requiratur.

252. SUBSCRIPTIO varia injungit. Quo pertinet

α. *Materiae Primariae* [246. α.] *ad Succi expreſſionem Praeparatio*. Haec autem includit

1. Comminutionem, quae vario in variis perficitur modo, conſcindendo, radendo, tundendo in paſtam ſucculentam. Lapideum mortarium, piſtillum ligneum, prae metallicis, operi huic aptiora merito habentur.

2. Diluentis liquidi (246. β. 1.), ſi quo opus eſt (247. β.), affuſionem.

3. Paſtae tuſae, humectatae, (1. 2.) digeſtionem aut & coctionem: quae tamen ſaepiſſime omittitur; nec adeo uſu venit, niſi cum materies in univerſum parciore aut viſcidiore ſucco praedita, neque interim calore incongrue mutabilis eſt. Id autem boni ſimul affert, quod flatulentam ſucci cruditatem minuat.

β. *Expreſſio ipſa*, quae, praeter vulgaria, nihil habet ſingulare. Adeoque pharmacopoeo cognita ſupponitur.

γ. *Expreſſi Depuratio*. Haec quidem vel quiete fit & mora vel citius trajectu per colum (229. δ. 2.3.), nec praetermitti debet; quum ingratam Succis demat ſpiſſitudinem. Imo nec male agunt, qui, digeſtione aut coctione non praemiſſis (α. 3.), Succos, priuſquam colant, leni igne ad primum uſque ebullitionis ſignum, vaſe clauſo, ſi virtus volatilis eſt, ſin minus, ad tantillam quoque ebullitionem uſque calefaciunt, ac tum demum vel frigefactos prius [229. δ. 4. *in fine*), vel adhuc calentes, colo depurant: ita enim

enim & deſpumatio ſimul fieri poteſt, & flatuoſa eorum materies magis diſſipatur, & faeces ſeparantur pulchrius, & inſecta horumve ovula, ſi quae inſunt, deſtruuntur, quin & longiori aptantur conſervationi.

δ. Admixtio Materiae Secundariae (246. β. 2.), quae, praemiſſis (γ.), demum peragitur: licet interim ſatius foret, quae difficilius in ſucco frigido ſolubilia ſunt, huic calefacto, ante colationem (γ), immittere. Imo vel ſuaſerim, ubi major Succi quantitas ſimul preſcribitur, ſalia, quae frigore rurſus aut tota, aut ex parte, excutiuntur, ſeorſim, ſpecie Pulverum, in ſuas doſes diviſa, aegro exhibenda eſſe; ut haec dein partitis vicibus cuilibet Succi doſi, paullo ante uſum, intermiſceantur.

ε. Succi parati Aſſervatio, quae in caſu priore (250.) minoris quidem momenti eſt: at, ſi obtinet poſterius (ibid.), omnino curam meretur; quum & nativa horum Succorum indoles, & tempus anni, quo magis uſitati ſunt, corruptioni maxime faveant. Neque ſufficit ſemper vaſe oris anguſti, probe clauſo, loco frigido, eos ſervaſſe: ſed inſuper vel, conſilio Helmontii, vas prius accenſi ſulphuris vapore imbuendum; vel, niſi materies ſecundaria (246. β. 2.) corruptioni obſtans jam addita ſit, nec indicatio repugnet, tantillo Spiritus Vini condiendus Succus: vel, ſi dilutior ſit & calorem innoxie ferat, ad dimidias inſpiſſandus.

253. Signatura ex (113. 245. 249.) ſatis intelligitur: neque enim, praeter communia, quidquam hic monendum ſupereſt, niſi quod Succus, in plures dies ſuffecturus, vaſe clauſo, loco frigido, ſit aſſervandus.

254. Usus in Chronicis, ad inveterata humorum & ſolidorum vitia, viſcerum, praeprimis abdominalium, obſtructiones, &c. quin & in Acutis, ad ſitim reſtinguendam, putredinem arcendam, &c. commendatiſſimus eſt, tam alterationi, quam evacuationi

per vomitum, alvum, urinas, idoneus. Infantibus tamen, dilicatis, quibusvis anni temporibus, usque quaque haud convenit: quamvis nec deſint Succi vel maxime nauſeanti etiam palato arridentes. Denique nec ad promptiſſime parabiles pertinet haec formula.

255. SPECIMINA ſunto.

Succus Emolliens, Aperiens, Humectans, ſolidorum nimiam rigiditatem corrigens. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 9. & ſeq.

℞. *Rad. recent. Scorzoner.*
Rapar. ana unc. iv.
Herb. recent. Cichorei.
Taraxaci.
Endiviae ana man. ij.
Conſciſſis, tuſis, affunde
Seri Lact. recent. pint. ß.
Ebulliant leniter ſpatio 6. horae minutorum in balneo maris: tum ſuccum exprime, cujus per colum depurati ſingulis unciis admiſce
Sirup. Rubi Idaei drach. j.
D. in lagena ſulphurata.

S. Ut in fronte. *Servetur in loco frigido. Doſis cochlearium omni bihorio diei.*

Succus Emeticus, in Hydrope utilis. Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 209.

℞. *Cort. medii Sambuc. recent.* q. ſ.
Ut conſciſſ. tuſ. exprimatur Succi unc. j.
Cui adde
Sir. Violar. unc. ß.
D. uſui.

S. *Hauſtus Emeticus pro una doſi.*

Suc-

Succus Emeticus in Febribus ex ingluvie. Vid. ibid. p. 117.

℞. *Fol. recent. Aſari conciſ.* no. v.
Cum aq. fervidae unciis aliquot, ſpatio $\frac{1}{2}$ horae infunde absque ebullitione, tum ſuccum exprime.

D.

S. Ut ſupra, *pro doſi.*

Succus Antipyricus in ſtatu Phlogiſtico Variolarum Ibid. p. 239.

℞. *Succi recens expreſſi Cichorei.*
Lactucae.
Taraxaci.
Fumariae ana unc. ij.
Radic. Scorzoner. unc. IV.
Nitri puri. drach. iß.

M.

S. *Bibat unc. j. omni hora diei.*

Succus Diluens, Reſolvens, Abſtergens, ad Aphthas. Ibid. p. 168.

℞. *Bulb. Rapar. cum cortice* q. ſ.
Tyrocneſti, vel radula ex bractea ferrata, radantur: tum exprimatur Succus, qui ebulliens leniter deſpumetur: hujus unc. XVI. admiſce
Vitell. Ovor. n. ij.
Sirup. Violar. drach. IV.

S. *Bibat unc. ß. omni ſemihora.*

Suc.

Succus Acido oppoſitus, in Frigida Scorbuti ſpecie utilis: ad exemplum H. Boerh. Ibid. p. 180. 190.

℞. *Rad. recent. Raphan. ruſtican.*
Ari ana part. j.
Herb. recent. Trifol. Aquatic.
Naſturt. Aquat. ana part. ij.
Radula raſis, conſciſſis, tuſis, exprime Succi unc. VI. quibus admiſce
Spirit. Antiſcorbut. F. D. unc. ij.
Sacchar. alb. unc. j.
D. vaſe clauſo.

S. *Capiat omni triborio unc. ß. vel cochlearium.*

Alius in Scorbuti ſpecie Alcalina. Ibid. p. 192.

℞. *Herb. recent. Acetoſae.*
Taraxaci ana q. ſ.
Pom. Citreum n. j.
Conſciſſis, tuſis, exprime Succi unc. v. quibus per colum trajectis adde
Sacchari alb. drach. vj.
D. uſui: iterentur quovis die per duas hebdomadas.

℞. *Crem. Tartari* drach. v.
Sal. eſſent. Acetoſell. drach. ij.
M. Divide in XIV. partes aequales, & exhibe ſingulas in chartulis ſeorſim.

S. *Capiat mane hora ſeptima dimidium Succi, cui admiſceat unam doſin Pulveris: reliquum hora nona ſine Pulvere. Id fiat per* XIV. *dies.*

De

De

Emulſis.

256. EMULSUM, *Emulſio*, eſt medicamentum internum, liquidum, oleoſo-aqueum, conſiſtentia & colore utcunque lacti ſimile, & materie pingui cum menſtruo aquoſo trita & emulcta, nec tamen vere ſoluta, paratum. Unde nominis patet ratio, & differentia hujus a priore formula (245.). Nec facile quis ad Emulſa retulerit liquores albidos, qui chemica praecipitatione obtinentur: uti Lac Sulphuris, Lac Virgin. &c.: etiamſi lactis ſimilitudinem habeant; quum emulgendo non parentur.

257. MATERIES triplex, uti (222. 235.), ad Emulſa uſurpatur: *Menſtruum* puta, *Emulgendum*, & *Acceſſorium*.

α. *Menſtruum* vix aliud in uſu eſt, quam aqueum: Aqua v. g. ſimplex, ſtillatitia officinalis, Decoctum vel Infuſum aquoſum, &c. Quandoque tamen & Vinum, ſed rarius, adhibetur, uti infra patebit.

β. *Materiem Emulgendam* praebent (1.) Nuclei & Semina plantarum oleo gravida. (2.) Succi vegetantium oleoſi: Reſinae, Gummi-Reſinae, Balſama, olea; quin & Radices nonnunquam valde reſinoſae, &c.

γ. *Acceſſorium* vel (1.) ſolutionem materiae emulgendae (*β*.) promovet, eſtque corpus ſaponaceum: uti Vitellus ovi, Saccharum, Mel, aut tenerior materies oleoſa, facilius ſolubilis, ex (*β*. 1.) deprompta. Vel (2.), Emulſo jam parato addendum, hujus virtuti aut gratiae augendae ſerviens, in genere ſimile eſt (222. *γ*. 2.).

258. DELECTUS tamen ut ex arte fiat, notandum, duas dari Emulſorum ſpecies. Prima eſt eorum, quae, proprie ſic dicta, parantur ex materie (257. *β*. 1.). Altera vero, eaque notha, ſpecies potiſſimum

per vomitum, alvum, urinas, idoneus. Infantibus tamen, dilicatis, quibusvis anni temporibus, usque quaque haud convenit: quamvis nec deſint Succi vel maxime nauſeanti etiam palato arridentes. Denique nec ad promptiſſime parabiles pertinet haec formula.

255. SPECIMINA ſunto.

Succus Emolliens, Aperiens, Humectans, foliorum nimiam rigiditatem corrigens. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 9. & ſeq.

℞. *Rad. recent. Scorzoner.*
Rapar. ana unc. IV.
Herb. recent. Cichorei.
Taraxaci.
Endiviae ana man. ij.

Conſciſſis, tuſis, affunde
Seri Lact. recent. pint. ß.

Ebulliant leniter ſpatio 6. horae minutorum in balneo maris: tum ſuccum exprime, cujus per colum depurati ſingulis unciis admiſce
Sirup. Rubi Idaei drach. j.

D. in lagena ſulphurata.

S. Ut in fronte. *Servetur in loco frigido. Doſis cochlearium omni bihorio diei.*

Succus Emeticus, in Hydrope utilis. Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 209.

℞. *Cort. medii Sambuc. recent.* q. ſ.
Ut conſciſſ. tuſ. exprimatur Succi unc. j.
Cui adde
Sir. Violar. unc. ß.
D. uſui.

S. *Hauſtus Emeticus pro una doſi.*

Suc-

Succus Emeticus in Febribus ex ingluvie. Vid. ibid. p. 117.

℞. *Fol. recent. Aſari conciſ.* no. v.
Cum aq. fervidae unciis aliquot, ſpatio $\frac{1}{2}$ horae infunde abſque ebullitione, tum ſuccum exprime.

D.

S. Ut ſupra, *pro doſi*.

Succus Antipyricus in ſtatu Phlogiſtico Variolarum Ibid. p. 239.

℞. *Succi recens expreſſi Cichorei.*
Lactucae.
Taraxaci.
Fumariae ana unc. ij.
Radic. Scorzoner. unc. IV.
Nitri puri. drach. iß.

M.

S. *Bibat unc.* j. *omni hora diei*.

Succus Diluens, Reſolvens, Abſtergens, ad Aphthas. Ibid. p. 168.

℞. *Bulb. Rapar. cum cortice* q. ſ.
Tyrocneſti, vel radula ex bractea ferrata, radantur: tum exprimatur Succus, qui ebulliens leniter deſpumetur: hujus unc. XVI. admiſce
Vitell. Ovor. n. ij.
Sirup. Violar. drach. IV.

S. *Bibat unc.* ß. *omni ſemihora*.

Suc-

Succus Acido oppoſitus, in Frigida Scorbuti ſpecie utilis: ad exemplum H. Boerh. Ibid. p. 180. 190.

℞. *Rad. recent. Raphan. ruſtican.*
Ari ana part. j.
Herb. recent. Trifol. Aquatic.
Naſturt. Aquat. ana part. ij.

Radula raſis, conſciſſis, tuſis, exprime Succi unc. vi. quibus admiſce
Spirit. Antiſcorbut. F. D. unc. ij.
Sacchar. alb. unc. j.
D. vaſe clauſo.

S. Capiat omni triborio unc. ß. vel cochleariums.

Alius in Scorbuti ſpecie Alcalina. Ibid. p. 192.

℞. *Herb. recent. Acetoſae.*
Taraxaci ana q. ſ.
Pom. Citreum n. j.

Conſciſſis, tuſis, exprime Succi unc. v. quibus per colum trajectis adde
Sacchari alb. drach. vj.

D. uſui: iterentur quovis die per duas hebdomadas.

℞. *Crem. Tartari* drach. v.
Sal. eſſent. Acetoſell. drach. ij.

M. Divide in xiv. partes aequales, & exhibe ſingulas in chartulis ſeorſim.

S. Capiat mane hora ſeptima dimidium Succi, cui admiſceat unam doſin Pulveris: reliquum hora nona ſine Pulvere. Id fiat per xiv. *dies.*

De

De

Emulſis.

256. EMULSUM, *Emulſio*, eſt medicamentum internum, liquidum, oleoſo-aqueum, conſiſtentia & colore utcunque lacti ſimile, & materie pingui cum menſtruo aquoſo trita & emulcta; nec tamen vere ſoluta, paratum. Unde nominis patet ratio, & differentia hujus a priore formula (245.). Nec facile quis ad Emulſa retulerit liquores albidos, qui chemica praecipitatione obtinentur: uti Lac Sulphuris, Lac Virgin. &c.: etiamſi lactis ſimilitudinem habeant; quum emulgendo non parentur.

257. MATERIES triplex, uti (222. 235.), ad Emulſa uſurpatur: *Menſtruum* puta, *Emulgendum*, & *Acceſſorium*.

α. *Menſtruum* vix aliud in uſu eſt, quam aqueum: Aqua v. g. ſimplex, ſtillatitia officinalis, Decoctum vel Infuſum aquoſum, &c. Quandoque tamen & Vinum, ſed rarius, adhibetur, uti infra patebit.

β. *Materiem Emulgendam* praebent (1.) Nuclei & Semina plantarum oleo gravida. (2.) Succi vegetantium oleoſi: Reſinae, Gummi-Reſinae, Balſama, olea; quin & Radices nonnunquam valde reſinoſae, &c.

γ. *Acceſſorium* vel (1.) ſolutionem materiae emulgendae (β.) promovet, eſtque corpus ſaponaceum: uti Vitellus ovi, Saccharum, Mel, aut tenerior materies oleoſa, facilius ſolubilis, ex (β. 1.) deprompta. Vel (2.), Emulſo jam parato addendum, hujus virtuti aut gratiae augendae ſerviens, in genere ſimile eſt (222. γ. 2.).

258. DELECTUS tamen ut ex arte fiat, notandum, duas dari Emulſorum ſpecies. Prima eſt eorum, quae, proprie ſic dicta, parantur ex materie (257. β. 1.). Altera vero, eaque notha, ſpecies potiſſimum

mum ex materie (ibid. β. 2.) conficitur. Quae alii ex pulveribus terreis, albidis, Margaritis v. g. & ſimilibus, cum menſtruo aquoſo tritis, confecta huc referunt Emulſa, data opera omittimus; quum iſthoc titulo indignae ſimplices ſaltem ſint Mixturae: etiamſi tritu acquirantur: prout lacteus color, pulviſculo citiſſime in fundum cadente rurſus evaneſcens, ſat docet.

259. Prior ſpecies (258. 1.), ut colorem & conſiſtentiam (256.), ſic saporem quoque & gratiam, lactis aemulari, aut ſaltem minime injucunda eſſe debet, nec fere, niſi refrigerandi, nutriendi, demulcendi, diluendi rariſſime calefaciendi, ſcopo paratur. Hinc

α. *Menſtruum* non admittit aliud, quam aqueum [257. α.], nec ſpiſſitudine, nec alia dote, injucundum, acrimoniae expers, quo ſimplicius, eo aptius. Optima ideo Aqua ſimplex, cocta; Decoctum aquoſum, tenue, inſipidum & inodorum, aut gratum, v. g. Hordei, Avenae, Cornu Cervi, Rad. Scorzonerae, Glycyrrhizae, Cicerum, &c.; Infuſum ſimile.

β. Aquae ſtillatitiae interiores ſi, ut creberrime fieri ſolet, adhibentur, ſint ex arte deſtillatae, ſine empyreumate. Aromaticas, Spirituoſas, Vinoſas; ſapor odorve nimis eminens, aut ſcopus, ſaepe excludit, vel ſaltem, Acceſſorii loco [257. γ. 2.], parciore tantum copia addendas jubet. Acetoſas eaedem rationes, tum acor, Emulſis infeſtus, prohibet.

γ. *Materiem Emulgendam* hic conſtituunt Nuclei & Semina (257. β. 1.]; non quaevis tamen promiſcue, ſed quae mox memoratis Emulſi dotibus & ſcopo quadrant.

δ. Minus hinc apta ſunt, quorum medulla alieni eſt coloris; amantur, quae albida gaudent; ut trita cum aqua lac exhibere poſſint. Quo pertinent Semina IV. frigida majora & minora, interque haec maxime

xime Cucumerum & Melonum: Farinoſa dein, ut Hordeum & Avena: tum alia quaedam, ut Acetoſae, Aquileg. Bardan. Cardui Bened. & Mariae, Cannabis, Cartham. Citri, Papav. alb. Poeon. &c.: denique Nuclei Amygdal dulc. & amar. Avellan. Jugland. Pinear. Piſtach. Ceraſor. Prunor. &c.

ε. Quin & majora ideo ſuis prius tunicis orbantur, ſi lacteum hae colorem obſuſcare poſſunt intertritae: licet interim majorem ſaepe gratiam ſaporis afferant, nec virtute leniter adſtringente ſcopo ſemper repugnent.

ζ. Valde amara, acria, aromatica, calida, quoque vix adhibentur; quum horum virtus, color, odor, ſapor, rarius conveniant. Amaritie tamen leniore praedita quandoque ſcopus admittit: uti Semina Citri, Arantior. Nucleos Ceraſor. praecipue vero Amygdala amara &c. Imo reſtricta horum quantitas, aliis magis fatuis aut dulcibus accedens, vel palato quoque placet.

η. Quae trita mucilaginem fundunt, itidem minus quadrant: cujusmodi ſunt Sem. Cydonior. Lini, Pſylli, Hyoſcyami, & ſimilia; quin & Hordeum ad crepaturam coctum, quo hinc ſaltem leviter ad aliquam mollitiem cocto uti ſatius eſt.

ϑ. Cavendum maxime, ne rancida ſint, quae recipiuntur: quam quidem corruptionem plurima hic uſitata ſubeunt facile, nullo tunc nomine huc apta.

ι. Qui Emulgendis alia, praeter hactenus (γ. ad ϑ.) dicta, intermiſcent, uti Cortices Citri, Arantior. Myrrham, &c: nec colori, nec ſapori hujus formulae conſulunt. Elaeoſacchara priorum, Myrrhae Tinctura, acceſſorii loco addita, eandem virtutem commodius videntur conciliare.

κ. *Acceſſoriis* primae claſſis (257. γ. 1.) hic non opus: at alterius (ibid. 2.) admittuntur. Haec tamen & ſint ejusmodi, quae, ſcopo congrua, juſtas Emulſi dotes non pervertant. Optime hinc conducunt Aquae ſtillatitiae aromaticae, jucundiores, Sirupi excolores, gra-

grati, Julepi, Saccharum, Elaeoſacchara, Salia neutra, &c.

λ. Pulveres ſi addis haud in Emulſo ſolubiles, ſint ſaltem tenerrimi, albi, minus ponderoſi, nec in grumos abire proni: unde vix, niſi Terreis ſubtiliſſime laevigatis, hic locus eſt.

μ. Conſervae, Electaria, Extracta & ſimilia, quum conſiſtentiam, colorem, ſaporem, hic requiſitos turbent, fere excluduntur.

ν. Acida quoque exulent; niſi, cum poſtulat indicatio Emulſum vere acidum aut citiſſime aceſcens. Aptiſſima talibus parandis ſunt Farinoſa (δ.), Avena, Hordeum.

ξ. Alcalinorum uſum ſaporis urinoſi injucunditas prohibet.

ο. Tincturas, Spiritus, Eſſentias, Elixiria, & ſimilia, raro admittit ſcopus: licet tamen aliquando admiſceantur.

π. Saporis odorisve gratiam ne ſedulo nimis affectes, memor (85. 100. 101.) Plurimis Emulſum tanto arridet magis, quo ſimilius eſt lacti animali.

ρ. Sunt tamen, qui depoſitos ſe credunt, cum Medicus Emulſum propinat: Hos facile deceperis vel menſtruum adhibendo alieni coloris, v. g. rubri, vel ſimiles Pulveres, Sirupos, Tincturas, &c. intermiſcendo. Sir. Violar. in caeruleum tingit: Coral. rubr. Infuſum aut Sirupus flor. Rhoead. Roſar. rubr. &c. in rubellum.

260. Poſterior Emulſorum ſpecies (258, 2.), lacti minus aemula, hujus modo conſiſtentiam & colorem, imo ne hunc quidem ſemper exacte, ſimilat, ideo ſaltem ad Emulſa referenda, quod & mulctu quodam paretur, & pinguem materiem menſtruo aquoſo ad tempus diſſolutam exhibeat. Differt hinc plurimum a priore (259.). Nam

α. Tanta hic jucunditas nec exigitur, nec acquiri po-

poteſt; quia hanc vix admittunt, quae huc pertinent, emulgenda.

β. Nec ſcopus etiam ſimilis eſt [259.]; cum ſaepius calefactio, quam refrigerium, hic obtineatur: uti poſtea ſub uſu (267.) videre licet.

γ. *Materiem Primariam* (257. *β*. 2.) dant Oleoſa meraciora, difficilius in aqua ſolubilia: ut Balſama liquida, ſpiſſa, ſolida, Peruvian. Copaib. Mecc. Terebinthina, Tolutan. &c.: Olea preſſa aut ſtillatitia: Reſinae & Gummi-Reſinae, Jalap. Scammon. Juniper. Maſtiche, Myrrha, Opoponax, Ammoniacum &c.: denique Rad. Jalapae, Mechoacan. & ſimilia. Haec ut reddantur meabiliora, facilius ingerenda, neque tenaciter partibus ſuo glutine adhaereſcant, nec nauſeam ventriculo inducant, commode ſub hac forma exhibentur.

δ. Et hic tamen abſtinendum a foetidiſſimis, quibus forma Pilularis aptior [172. *ι*.].

ε. Gummi vera, v. g. Arabicum, Ceraſor. Tragacanth. nullo jure a quibusdam huc referuntur: trita enim cum aquoſis vere ſolvuntur (256.), nec lactis ſpeciem exhibent, ſed lentam mucaginem.

ζ. *Menſtruum* non adeo diſcrepat ab illo prioris ſpeciei (259. *α*.). Aquis tamen Aromaticis, Spirituoſis & Vinoſis, potior hic locus eſt; tum quia ſcopo (*β*.) magis congruunt, tum quod materiem (*γ*.) ſolvunt facilius. Unde & Vinum ipſum aliquando adhibetur.

η. *Acceſſoria* primae claſſis [257. *γ*. 1.] hic potiſſimum uſui ſunt: pleraque enim emulgendorum (*γ*.) ſine iis menſtruum aquoſum [*ζ*.] plane reſpuunt. Utendum igitur tanto potentioribus, quo & materies [*γ*.] tenacior eſt ac difficilius ſolvenda, & menſtruum [*ζ*.] magis aquoſum, & ſolutio exactior conſtantiorque deſideratur.

θ. Vitellus ovi, ſaponacea vi reliquis ſuperior, vel tenaciſſima etiam aquae aptat. Saccharum, Sirupi, Mel, minus efficacia ſunt. Mel inſuper, niſi

albiſ-

j. ij., alias tamen & ad unc. j. & plures; prout magis minuſve potentia ſunt, diluta, aut nauſeoſa, ſcopus varius, aeger facilis vel difficilis, &c. (Vid. 66. & 67. ſ.)

263. QUANTITAS GENERALIS nonnunquam doſi unica (262.) haud major eſt: quod maxime obtinet in Emulſis [260]. Neque expedit haec in uſum plurium dierum praeſcribere, niſi exactiſſime ſint ligata; quum mora divortium faciat. Emulſa vero [259.] facile aceſcunt, & eo quidem citius, quo calidior eſt tempeſtas; ut hinc aeſtate calida vix ultra 6. vel 7. horas, hyeme tamen nycthemeri ſpatio & ultra, fere incorrupta perſtent. Doſis igitur molem [266.), uſus frequentiam, & atmoſphaerae calorem, inter ſe comparans haud plus praeſcribe ſimul, quam ante acorem natum queat conſumi; niſi forte indicatio iſtam mutationem commendet, nec aeger ab ea alienus ſit; Vid. [259. r.].

264. PROPORTIO mutua ingredientium maximopere hic variat pro horum & indicationis diverſitate.

α. Emulſa propria [259.], prout vel refrigerandi ſolum ac humectandi, vel nutriendi, ſopiendi; &c. ſcopo inſervient; plus minuſve diluta parantur.

ſ. Spiſſiora fiunt, ſi menſtrui ad materiem emulgendam proportio tripla, quadrupla, ſextupla eſt: Dilutiſſima, ſi duodecupla ad vigecuplam uſque. Media, ſi octupla aut decupla.

γ. Ratio tamen habeatur magnitudinis Seminum & Nucleorum [257. β. 1.] quo enim minora haec ſunt, eo parciore medulla, plure cortice, conſtant. Medulla autem eſt, quae in Emulſum tranſit. Unde Seminum minorum quantitas eadem eandem menſtrui copiam ſaturabit minus, quam tantundem Nucleorum majorum.

ſ. Plerumque menſtrui q. ſ. praeſcribitur, nec niſi quantitas colaturae determinatur: imo quandoque

ne haec quidem: tumque pharmacopoeus mediam fere ſequitur proportionem [β].

ε. In Emulſis nothis [260.] tum materiae (602. γ.) major minorve ſolubilitas, & vis varia, tum ejuſdem atque acceſſorii (ibid. η. ϑ. ι.) requiſita quantitas, ſimul ſpectandae veniunt, ut menſtrui proportio rite determinetur; quae ceterum datae (β.) haud abſimilis eſt, & quandoque pharmacopoei etiam arbitrio committitur (δ.); maxime ſi Emulſum unicam ſaltem doſin (262.) continet.

ζ. Acceſſorii ſaponacei (260. η. ϑ. ι.) quantitas, ratione materiae emulgendae ſumitur dupla, tripla, quadrupla, aut major: prout illud potentius eſt vel debilius (ibid.), & emulgendi indoles magis minuſve refractaria. Hujus autem potiſſimum conſiſtentiam ſpectare oportet, num liquida, tenacior, aut ſicca ſit: quo enim magis coacta eſt, eo fere plus intermedii ſaponis ad promovendam ſolutionem requiritur. Quin & videndum, an maſſa ejus tota, quanta eſt, ſolvi poſſit, an vero pars duntaxat, aliqua, reſiduo inerte, terreo, faeculento, nequaquam ad ſolutionem habili, nec expetito. Olea, Balſama, ceterique ſucci puriores, (260. γ.), plenam ſolutionem admittunt: non item Radices reſinoſae (ibid.), quarum pars magna inſolubilis eſt, virtutiſque expers. Intereſt etiam diſcernere, cum ſucci adhibentur, utrum mere oleoſi aut reſinoſi ſint, an parte quadam & gummoſi. (ibid.). Illis plure ac potentiore opus ſapone, ut ſolvantur, quam his, quorum gummi ex ſe aquoſis liquoribus amicum eſt. Reſinae, Olea, Balſama, cum Gummi-Reſinis comparata id demonſtrant. Denique nec Menſtrui diſcrepantia prorſus negligenda (260. ζ.). Aqua ſimplex difficillime ad conſtans cum meracis pinguedinibus connubium cogitur: eadem vero ſubtili prius oleo aut ſpiritu imbuta; cujuſmodi ſunt ſtillatitiae, aromaticae, ſpirituoſae, vinoſae; longe minus refragatur. De vino idem dicendum. Quo fit, ut id genus men-

menſtrua ſaepe nullo etiam ſapone interpoſito egeant. Vid. (223. *α*. 1.). Itaque pro diverſitate Menſtrui, quod indicationi reſpondens delegeris, major minorve ſaponis medii quantitas exigetur: quandoque etiam, absque hujus interventu, ſola curioſior ſubactio copulam praeſtabit. Quare liquet, generales proportionum regulas nequaquam ſtatui poſſe, quae ſingulis aut menſtruis, aut materiebus emulgendis, aut acceſſoriis, conveniant. Exceſſu aliquo peccare hic tutius eſt, quam defectu, ſi tamen neceſſaria videatur determinatio: ſin minus; ſufficiens modo quantitas praeſtituitur: quod praecipue circa Vitellum ovi uſitatum eſt.

η. Acceſſoria claſſis ſecundae (257. *γ*. 2.) vix ſtrictiores ferunt regulas, quam (227. & 251. ϑ.) datas. Pulverulenta (259. λ.) ſcrup. j. Dulcia drach. ß. ne excedant pro qualibet uncia Emulſi. Vide tamen in Emulſis nothis (260.), an & ſaccharo aut melle jam ſis uſus loco ſaponis (257. *γ*. 1.), tum quousque materiae injucunditas correctionem poſtulet, & num infanti, an adulto, &c. praeſcribas. Emulſa vera (259.) ne Salibus nimiis ingratiora reddas! Sufficit ſcrupulus pro unc. iv. Emulſi, Reliqua, ut ſcopus exigit, addantur.

265. Subscriptio in Emulſo priore (259.) jubet ſimpliciter, *F*. l. *a*. *Emulſio*. Determinatur dein colaturae quantitas, ſi menſtrui q. ſ. praeſcriptum eſt (264. *δ*.) Tandem memorantur admiſcenda. Vaſis mentione haud opus. In Emulſo poſteriore (260.) praecipitur emulgendi cum ſuo ſapone (257. *γ*. 2.), ſi quis accedit, accurata ſubactio, menſtruique poſtea & reliquorum admiſtio partitis vicibus facienda. Modus autem emulgendi, & ceterae encheireſes huc pertinentes, ut pharmacopoeo, ſic & Medico, ſupponuntur cognitae (7. *γ*. 8.).

266. Signatura, praeter vulgaria ſaepe memorata, commendat ſaltem, Emulſum (259.). ſicubi in plures doſes datum eſt (263.), ſub aqua frigida,

gida, aut in loco ſubterraneo, frigido, ſervandum eſſe, ne aceſcat (ibid.): quod maxime tempeſtate calidiore obſervandum. Quandoque & concuſſio ante uſum inſtituenda jubetur, ſi pulverulenta non ſolubilia acceſſerunt, aut ſicubi Emulſi poſterioris (260.) ſeceſſus per moram metuitur.

267. Usus Emulſorum minus univerſalis eſt, quam (232.). Priora tamen (259.), vel delicatioribus etiam gratiſſima, appoſite dantur, ubi refrigerandum, demulcendum, humectandum, incraſſandum, leviter nutriendum, ſopiendum, ſine calore reficiendum, acre bilioſum, putridum, alcalinum, temperandum; quandoque & diaphoreſi, urinis, rarius alvo, movendis accommodantur. Facili acore nocent acido laborantibus, frigidis. Poſteriora (260.) in univerſum iis apta ſunt indicationibus, quibus materies eorum (257. β. 2. 260. γ.) laudatur; utpote quam ſub forma meabiliore exhibent. Pleriſque tamen ingratiora ſunt, ſi odore & ſapore moleſto praedita, ut ſaepiſſime fit, recipiunt. Alvo ceterum, urinis, ſudoribus, ſputis, movendis, vermibus fugandis, ulceribus internis abſtergendis, nervis roborandis, &c. idonea habentur.

268. Specimina ſunto.

Emulſio Alcalinae putridae acrimoniae oppoſita.
Vid H. Boerh. Mat. Med. p. 51.

℞. *Avenae excortic.* unc. iij.
F. cum *Aq. pur.* q. ſ. Emulſio, cujus lib. iß. admiſce
Nitri puri drach. ß.
Sirup. Violar. unc. j.
Aceti Squillit. drach. ij.
S. *Utatur pro potu familiari.*

Emulſio Analeptica, Demulcens, Incraſſans, ſpiſſior.

℞. *Amyg-*

℞. *Amygdal. dulc. excortic.* unc. ij.
Amarar. excortic. no. ij.
Aquae pur. fervent. unc. x.
F. l. a Emulſio. Colaturae fortiter expreſſae admiſce
Aq. ſtillat. Cinnam. unc. j.
Sacchar. albiſſ. drach. vj.
M.

S. *Amygdalatum, de quo capiat aeger omni ſemihora cochlearium.*

Emulſio Anodyna, Narcotica. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 64.
℞. *Sem. Papav. alb. contuſ.* unc. ij.
Cum *Aq. decoct. Hord.* F. Emulſio, cujus unc. x. admiſce
Sirup. Diacod. unc. iß.
Tinct. Opii cum Spir. Vini rectif. gut. xx.
Aq. ſtillat. Cinnamom. drach, ij.
Cortic. Citrei. drach. x,
S. *Capiat unc.* iß. *omni* $\frac{1}{2}$ *hora, donec incipiat leniri dolor.*
M.

Emulſio Lubricans, diuretica. Vid. ibid. p. 243. 244.
℞. *Semin. Cardui Mariae.*
Bardanae.
Petroſelin.
Papaver. alb. ana unc. j.
Amygdal. dulc. no. xx.
Infuſi Glycyrrhiz. q. ſ.
F. l. a. Emulſio. Colatur. lib. iij. admiſce
Nitr. pur. drach. ij.
Sir. Altheae Fern. unc. iß.

D. uſui.

S. *Bibat omni ſemihora unc.* ij. *Servetur lagena ſub aqua frigida, aut in cella.*

*

Emulſum Leniens, Balſamicum, Conſolidans, in Phthiſi imminente. Ibid. p. 196.

℞. *Aven. mund.* unc. ij.
Amygd. dulc.
Pinear. } *mund. rec.*
Piſtachior.
Sem. Papav. alb. ana unc. j.
Cum *Decoct. Aven. tenuis* q. ſ. F. l. a.
Emulſio. Colat. lib. iij. admiſce
Mell. Maſſilienſ. unc. iij.
D.

S. Ut ſupra. *Doſis unc.* ij. *omni hora.*

*

Emulſum Anthelminthicum. Vid. ibid. p. 229.

℞. *Gumm. Opopanac.* drach. j.
Vitell. Ovi. drach. ij.
M. ſ. a. dein. adde
Sapon. Venet. drach. j.
Sir. Artemiſ. unc. iß.
Aq. ſtillat. Feniculi unc. iij.
M.

S. *Capiat drach. j. omni quadrihorio, cum regimine.*

*

Emulſum Hyſtericum Fulleri Pharmacop. extem. p. 100.

℞. *Aſ. foetid.* dr. ij.
Aq. ſtill. Rut. vel *Ceraſor nigr.* lib. ß.
Terendo ſine calore emulgeantur in mortario. Colatura D. uſui.

S. De-

S. *Doſis cochleare* j. *quovis ſemihorio in languore hy-ſterico, pro aegris minus delicatis.*

*

Emulſum Reſolvens, Diureticum, in Aſthmate humido utile. Vid. ibid. p. 97.

℞. *Milleped. viv.* unc. ß.

Contuſis iu mortario paullatim affunde

Aq. ſtill. Puleg.

Hydromell. vin. ana. lib. ß.

Cum Colatura fortiter expreſſa conteratur ac emulgeatur

Gumm. Ammoniat. pur. unc. ß.

Acchar. alb. unc. j.

Trajectus liquor D. uſui.

S. Ut ſupra. *Capiat aeger cochl. j. ex cyatho Infuſi ſummit. Hyſſop. omni* [illegible]*horio diei.*

*

Emulſum Purgans, forte, Scammoneatum, ad Hydropem. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 210.

℞. *Semin Carthami* drach. ij.

Scammon. pur. gr. viij.

Contuſis affunde paullatim

Aq. ſtill. Cort. Arant. unc. iß.

Tum colatis miſce

Sirup. de Spina Cervina. drach. ij.

S. *Sit pro doſi, mane.*

*

Emulſum Hydragogum, non inflammans. Ibid. p. 78.

℞. *Rad. Jalap. pulv.* drach. iß.

Sacchar. pur. dr. ij.

Accurate contritis in mortario vitreo af-funde ſenſim ac diviſim

Aq. pluviae. unc. iij.

F. ſ. a. Emulſio. Colaturae admiſce
Sir. Rhei. unc. ß.
D.
S. *Hauſtus Purgans pro doſi.*

Emulſio Balſamica, ad Ulcera interna, Phthiſin, Gonorrhoeam, Paralyſin. Vid. ibid. p. 197. 247. Et Harris de Morb. Infant. Lib. II. Obſ. II.

℞. *Terebinthin. nativ.* drach. iij.
Vitell. Ovor. q. ſ.
Probe ſubactis admiſce ſenſim
Mellis alb. drach. iij.
Aq. ſtill. Bacc. Juniper unc. iij.
S. Ut in fronte. *Sumat aeger omni quadrihorio cochlearium, ſemper ante uſum concutiendo lagenam.*

Emulſio Balſamica, Antiſpasmodica, Demulcens, Laxans, ad Colicam Spaſmodicam & Calculum Renalem.

℞ *Ol. Amygd. rec. pr.* unc. j.
Balſ. Peruv. gutt. xxx.
Sir. Altheae Fern. unc. j.
Vit. ov. no. j.
Accurate terendo ſubactis admiſce paullatim
Aq. ſtill. Fenicul. unc. iv.
Petroſel. unc. viij.
Ut F. ſ. a. Emulſio D.
S. *Capiat aeger quavis ½ hora cocleare j.*

De

De

Mixturis Internis.

269. MIXTURAE ſunt medicamenta interna, fluida, ſola variorum inter ſe miſtione parata. Unde facile a prioribus (221. 234. 245. 256. diſtinguuntur.

270. Tres earum (269.) ſpecies uſitatae ſunt. (1.) Diffuſior, quae *Julapium* audit. (2.). Media, quae proprie *Mixtura* vocatur. (3.) Contracta, cui nomen varium; ut infra patebit. De ſingulis ſeorſim.

De

Julapio.

271. JULAPIUM, *Julepus Recentiorum*, eſt Mixturae ſpecies dilutiſſima, fere diaphana, ex ſapore, odore colore, jucundioribus conflata, potum hinc ſuavem exhibens pluribus doſibus deſtinatum. *Veterum* ergo *Julepus*; qui dilutior Sirupus eſt, a noſtro diſcrepat ſpiſſitate, atque hodie inter officinalia relatus vix adeo ex tempore parandus praeſtituitur.

272. MATERIES in genere vel *Excipit*, vel *Excipitur*.

α. *Excipiens*, ut Baſis vel Menſtruum; eſt liquor tenuis, limpidus, ſaepe aquoſus, non injucundus, ſolvendis ac diluendis reliquis inſerviens.

β. *Excipienda* ſunt, quaecunque Excipiente (*α*.) ſoluta aut permiſta gratiam huic & virtutem expetitam conciliare vel intendere queunt.

273. DELECTUM utriuſque (272. a. *β*.) limitant dotes in Julapio requiſitae. Notetur ergo

α. Dari id frequentiſſime loco potus familiaris, aut

ant grati vehiculi medicamentis aliis ſuperbibendi, hnic in eo deſiderari maxime tenuitatem, claritatem, ſaporem refiſientem, ex dulci acidum, aliumve non injucundum, odorem ſuavem vel nullum, colorem nullum vel hilarem, rubellum praeprimis. Quare

β. Excipiens fere praebent liquores, ſapore, odore, colore, nullis, aut in univerſum ſuavibus, ſaltem non deteſtabilibus, praediti.

1. Aqua ſimplex, cocta, prae reliquis aptiſſima, cito parabilis, excipiendis pulchre ſe accomodans, nec horum dotes deſtruens, aut vi aliena pervertens.

2. Vel Aqua ſtillatitia, officinalis, iners: ut Acetoſae, Borraginis, Bugloſſi, Endiviae, Lactucae, Sempervivi, &c. His tamen ſimplex (1.) praeferenda; quum fere ſemper deſtillationem ſapiant. Aut alia ſapore & odore leni ſuavior: ut Meliſſae, Roſarum, Ceraſor. nigr. Citri totius, &c.

3. Vel infuſum aqueum (221.), jucundius, promte parabile: ut Flor. Tunicae. Roſar. Violar. Bellidis, Rhoeados, Pomor. Citrei, aut Conſervarum ſimilium &c.

4. Vel decoctum (234.) ſimile, dilutum: ut Hordei, Rad. Scorzoner. Cornu Cervi, Eboris, Paſſular. Tamarindor. Panis, &c.

5. Vel Vinum Rhenanum, Moſellanum, aliunde acidulum, vel & dulce Gallicum, Hiſpanicum, Canarienſe, &c. quae ſcopo cardiaco aptiora, cum motus humorum paullo actior non nocet.

6. Vel Phlegma Vitrioli dilutius, aut Serum Lactis tenue, acidulum. Hoc tamen probe purum, nec turbidum, requiritur.

6. Vel denique hactenus [1. ad 6.] recenſitorum aliqua conjunctim.

γ. Excipienda [272. *β.*] ejuſmodi hic conveniunt, quae dum medicata ſua virtute indicationi ſatisfaciunt, ſimul & ſuavitatem excipientis augere, & integre in- hoc

hoc diſſolvi, aut ſaltem tenuiter cum eodem permiſceri queant. Qualia ſunt

1. Aquae ſtillatitiae aromaticae, fortiores: ut Cinnamom. Caryophyll. Pulegii, Majoran. Roſmarin. Florum & Cort. Arant. Citri, &c. Quo & Compoſitae multae, officininales, mero ardente Spiritu non acres, pertinent. Quandoque & Vinum ſimile (β.5.), niſi id fuerit excipiens.

2. Succi dulces, acidi, minimum non nauſeoſi, nec admodum turbidi, recentes, depurati, Fructuum horaeorum: uti Ceraſor. Ribium, Berberum Rubi Idaei, Citri, Arantior. Granator. Cydonior. Pomor. redolent. Gran. Kerm. &c. Quin & aliorum vegetantium: ut Acetoſ. Acetoſell. Lactuc. Taraxac. Plantagin. &c. Hos vero dum praeſtituis, vide, an recentes eo tempore acquirere liceat (247. *n.*): quanquam & ſervari in officinis diu queant incorrupti (252, *ε.*).

3. Tincturae Acido-aquoſae, rubrae: v. g. Florum IV Cordial. Tunicae, Bellidis, Aquileg. Rhoeados, Granor. Kermes, & ſimilium. Atque hactenus quidem (1. 2. 3.) enumerata, cum dilutiora ſint, ſaepiusque & excipientium vices impleant (β. 2. 3. 5.), potius ut Excipientia ſecundaria conſiderari poſſunt, quoties majore copia ingrediuntur.

4. Tincturae Spirituoſae, ſuaviſſimae: ut Cort. Cinnamom. Citri, Arantior. Caſiae, Citri, &c. ubi ſtimulo quodam opus.

5. Aut Spiritus Ardentes, ſimplices, vel jucundiore vegetantium ſpiritu rectore per deſtillationem imbuti: ut Roſar. Angelic. Lavendul. Meliſſ. Cinnamom. Citri, Arantior. Ceraſor. nigror. Aq. Vitae Matthioli, Meliſſ. magiſtr. Balſam. Embryon. Sal volat. oleos. &c. quorum uſus in ſimili caſu (4.) obtinet.

6. Frequentius tamen Spiritus Acidi Vegetabiles, vel Foſſiles: Acetum ſtillatit. Spiritus Salis. Nitri, Vi-

Vitrioli, ſinceri vel dulces, Sulphuris, Clyſſus Antimon. &c.

7. Sirupi officinales, omni dote jucundiſſimi, excolores, rubri, aut ab acido rubentes, e ſuccis fructuum [2.] parati, aut alii: ut Flor. Acaciae, Roſar. Violar. Tunicae, Borragin. Rhoead. Herb. Capillor. Vener. Meliſſae, Cort. Cinnamom. Citri, Granor. Kermes, Caryophyllor. &c. Quo pertinent & Brodia Conditurarum, & Julepi officinales, tum Oxymella, Oxyſacchara.

8. Rob & Gelatinae e ſuccis fructuum [2.] facta: quibus & accenſenda, quae de Cornu Cervi paratur, nonnunquam hic uſitata.

9. Saccharum vel ſimplex album, vel varia arte, una cum aliis non injucundis, in Tabulas, Rotulas, Elaeoſacchara, &c. redactum.

10. Salia ſicca: quorum tamen vix niſi Neutris, atque haec inter ſoli fere Nitro; Sali Prunellae, aut Polychreſto, locus hic eſt.

δ. Pulverulenta, non ſolubilia, raro admiſcentur: craſſiora ſaltem nunquam: aliquando tamen ſubtiliſſime laevigata, minus ponderoſa, non ingrata, aut ſaporis & odoris expertia, praecipue Abſorbentia Terreſtria, Corallia v.g. Margaritae, Cornu Cervi, &c. Ab his nihilominus etiam abſtinendum, ſi Acida accedant ob [101. 102.]. Foetida etiam, v.c. Caſtoreum, in nodulo ligata atque in liquore Julapii ſuſpenſa, ut auram modo graveolentem emittant, nec nimis turbent aut ſapore quoque injucundo afficiant, nonnunquam admittuntur.

ε. Conſervae vix uſum habent, niſi pro paranda Infuſi ſpecie [β. 3.].

ζ. Electaria, Extracta, Tincturae, Eſſentiae, Spiritus, & ſimilia, quae ſpiſſitate, colore, ſapore, odore, Julapium injucundius faciunt, excluduntur [α.]. Excipe ſaltem Confectiones quaſdam gratiores: ut Alkermes, Hyacinthor. &c.

η. Scito tamen, & nimia peccari poſſe ſuavitate

[85. 100. 101.]. Cave ergo, ne dulcibus, tum ne acidis, abutaris. Conſervae, Sirupi, Rob, Sacchara-ta, dum ingrediuntur copioſa, Saccharo ſuperaddito non opus. Acidum Foſſile defectum Vegetabilis ſaltem ſuppleat.

ϑ. Ubi Acidum Foſſile [γ. 6.] & Salia [10.] ſimul jungis, memento dictorum [102. μ.].

ι. Interim delectus regulae huc usque [α. ad ϑ.] propoſitae non adeo omnes & ſingulae ſtringunt, quin celebres etiam practici multis easdem modis transgrediantur. Videas Mixturas ab ipſis ad Julapiorum titulum referri, in quibus concinnandis nullam habuerint odoris, ſaporis, coloris, rationem; modo conſiſtentiae fuerint tenuioris, non admodum turbulentae, virtutisque diffuſioris.

κ. Numero denique conciſo & ſimplicitati hic ſtudendum: neque enim recenſitorum [β. γ.] ſingula congerere, ſed quaedam ſcopo aptiora arte conjungere, expedit. Naturae plerumque amiciſſimum eſt, ipſique palato ſuavius, quod non multorum miſtione natum [31.].

λ. Ex hactenus dictis patet, *Hydroſaccharum* & *Oxyhydroſaccharum* ſpecies eſſe Julapiorum.

274. Ordo praemittit fere liquidum excipiens [273. β.]; huic proxime ſubjungit aliud ſecundarium [ibid. γ. 1.2. 3.]; tum excipienda ponit juxta [106. β. γ. ε.]. Quandoque & ultimus excipienti datur locus: quod tamen minus convenit, ſi Infuſum vel Decoctum magiſtrale [273. β. 3. 4.] ejus vicem praeſtat.

275. Dosis vel pondere definitur ad unc. j. ij. iij. &c. vel menſura, ad cyathum v. g. aut infantibus ad cochleatum. Saepe autem, loco potus familiaris, quantum urgens ſitis exigit, conceditur: ubi tamen plerumque ſatius eſt, hauſto parciore, tanto frequentius repetito, uti quam grandiore ſimul ingeſto inundare ſtomachum.

276. Quantitas Generalis, pro doſis [275.] mole, uſus frequentia, ſiti magis minusve intensa major, vel

vel minor, ad lib. j. ij. iij. iv. usque augetur: quin vel infantibus quoque vix libra dimidia minor datur. Neque hic corruptio facilis, ut in Emulſis [263.], arctiores limites ponit.

277. PROPORTIO mutua ingredientium in genere quidem talis ſtatuitur, ut capiantur

Ad Excipientis [273. β.] libram j. vel uncias xij.
Aq. ſtillat. fortiorum [ibid. γ. 1.] — unc. j. ij.
Succorum [ibid. 2.] — — — — unc. ij. iij.
Tinctur. Acido-aquoſ. [ibid. 3.] — unc. j. iß.
Spirituoſorum [ibid. 4. 5.] — — drach. ij. vj.
Sirup. Brodior. Julepor. Rob. Gelatinar. &c. [ibid. 7. 8.] — — — unc. ij. iij.
Confectionum [ibid. ζ.] — — — drach. ij. vj.
Salium [ibid. γ. 10.] — — — drach. β. j.
Pulverum [ibid. δ.] — — — drach. j. ij.
Aceti deſtillati [ibid. γ. 6.] — — unc. j. iß.
Acidorum Foſſilium [ibid.] pro varia fortitudine & puritate — — gutt. x. drach. j. vel q. ſ. ad gratum acorem.
Sacchari [ibid. 9.] — — — — unc. j. iß. vel q. ſ. ad gratam dulcedinem.

Circa haec tamen notari velim, praeter jam dicta [273. κ.].

α. Indicationum, guſtuum, aliarumque conditionum varietatem tot parere in caſibus ſingularibus exceptiones; ut saepius quam longiſſime a modo data generali regula deflectatur. Hinc

β. Ubi excitandum, calefaciendum, Vini, Aromaticorum, Spirituoſorum (273. γ. 1. 4 5.) non raro multum augeri proportionem: ut ideo vel Vinum quoque ſolum tum quandoque Baſin conſtituat (ibid. β. 5.).

γ. Infuſa vel Decocta magiſtralia (ibd. 3. 4.) ſi excipientis loco adhibentur, requiri diluiora. Unde ſpecierum unc. j. ad menſtrui lib. j. ere ſufficit (Vid. Hiſtor. Infuſ. & Decoctor.).

δ. Salium (273. γ. 10.) parciorem ideo addi copiam,

piam, ne amarore aut ſalſedine injucunditatem creent.

ε. Pulverum, Rob, Gelatinarum, & ſimilium majore quantitate juſtam Julapii conſiſtentiam [171.] perverti.

ζ. In proportione Dulcium & Acidorum determinanda tenendam eſſe regulam [273. α.]. Ipſum quandoque excipiens acidum aut dulce eſt [ibid. β. 3. 4. 5. 6.]. Acidum Foſſile copioſius auſteritatem parit. Sacchari major quantitas, ut multis minus grata, ita ſanguinem ſolvendo in ſudorem pronos diffluere facit.

278. Subscriptio ponit: *M. F. Julapium D. ad Vitrum.* Ubi autem obtinet [277. γ.], Infuſionis vel Decoctionis modus, ac deinde admiſtio reliquorum, juxta ante [229. 241.] dicta, injungitur prius: quamquam ſaepiſſime Infuſa vel Decocta hic uſitata, tanquam officinalia, praeſcribantur, ut quorum praeparatio pharmacopoeo ſatis nota ſit, aut in diſpenſatoriis deſcripta. Alioquin enim Infuſi potius aut Decocti, quam Julapii nomen merentur.

279. Signatura ex [113. 271. 275.] facile patet. Monetur tamen quandoque, dum minor humorum meabilitas actu frigida prohibet, Julapium calidum bibendum eſſe: Potionem frigidam plerumque ſatis amant aegri: ut vix mandato peculiari opus ſit.

280. Usus ut jucundiſſimus, ita maxime commendabilis eſt in Acutis, & Chronicis; ubi calor aut frigus nimia corruptio humorum alcalina, lentor, ſitis vehemens, vires collapſae, &c. Petuntur & hinc Vehicula aliis medicamentis vel facilius ingerendis, vel promovendis, aptiſſima. Infantibus denique & delicatis gratior haec formula eſt, & in univerſum ob dotes ſenſibus minus infeſtas [271. 273. α.] valde frequentata.

281. Specimina ſunto.

Jula-

Julapium Anthiphlogiſticum, Antiſepticum, ſitim & aeſtum temperans, in Febribus biliofis, putridis, Variolis &c.

℞. *Aq. Pluviae, pur. coct.* unc. xxi.
ſtillat. Naph. unc. ij.
Sir. Violar. unc. iij.
Rub. id. unc. j.
Spir. Vitriol. q. ſ. ad gratiam.
M. F. Julapium.

S. Ut ſupra. *Bibat, quantum ſitis exigit.*

Julapium in Frigore Febris Intermittentis conveniens. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 120.

℞. *Aq. decoct. Hord.* unc. xxx.
ſtillat. Caryophyll. unc. ij.
Oxymell. ſimpl. unc. iij.
Sal. polychr. dr. j.
M. F. Julapium.

S. *Capiat unc.* ij. *omni* $\frac{1}{4}$ *horae, calide valde ſorbendas.*

Julapium Cretaceum, Acido oppoſitum, Demulcens, Adſtringens.

℞. *Cretae puriſſ. lot.* unc. j.
Sacchar. albiſſ. unc. iß.
Accurate contritis ſenſim admiſce
Decoct. Corn. Cerv. lib. ij.
Tinct. Cort. Cinnam. unc. ß.
Ut F. Julapium.

S. *Doſis cochlear. j. quavis hora: lagena autem ante uſum ſemper concutiatur.*

Julapium Roborans, Calefaciens, Carminans, Acidum

acidum temperans.

℞. *Aq. ſtillat. Ceraſor. nigror.* unc. viij.
Pulegii unc. ij.
Cinnamom. unc. iß.
Vitae Matthioli unc. ß.
Margarit. ppt. drach. iß.
Confect. Alkermes drach. ij.
Elaeoſacchar. Citri drach. iij.
M. D. ad vitrum.

S. *Julapium Perlatum, de quo capiat unc.* j. *omni ſemihora in languore: aut ſit pro vehiculo alterius medicamenti.*

*

Julapium ex decocto magiſtrali, Cardiacum, ad Dolores a Partu. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 219.

℞. *Hord. Mund.*
Avenae integrae ana unc. j.
Cum Aq. decoct. ſpatio $\frac{1}{4}$ horae lib. iij. admiſce
Vini Rhenan. lib. j.
Aq. ſtillat. Cinnamom. unc. ij.
Sirup. Kermeſin. unc. iß.

M.

S. *Hujus unc.* ij. *ſuperbibat ſingulis doſibus Mixturae Anodynae, ibidem deſcriptae, donec ſopiatur dolor.*

*

Julapium ſpecie infuſi, Antiphlogiſticum, in Variolis utile. Vid. ibid. p. 238. & ſeq.

℞. *Flor. Papaver. Errat.*
Tunicae ana m. ß.
Infunde cum *Aq. purae, calidae,* unc. xx. ſtent vaſe clauſo, calore leni, per 3. horas. Colaturae expreſſae adde
Spir. Sulphuris per camp. gutt. xx.

 ...mo *Sal.*

Sal. polychreſt. drach. iß.
Sirup. Flor. Rhoead. unc. iß.
M.

S. *Bibat, quantum lubet.*

*

Aliud, Spiritus excitans in Gangraena a cauſa calida, temperie alcalina. Vid. ibid. p. 95.

℞. *Rob. Ribeſiorum*
Berberis ana unc. ij.
Spir. Salis. drach. ß.
Aq. ſtillat. Meliſſae. unc. vj.
Vini Rhenani. unc. x.
M. F. Julapium.

S. *Capiat unc. j. omni hora.*

*

Julapium Confortans in metu Abortus ab incommodis Graviditatis, ad exemplum. ibid p. 217.

℞. *Vini Rhenan.* lib. ij.
Aq. ſtillat. Cort. Citrei. unc. iv.
Tinctur. Granor Kermes unc. ij.
Cinnamom.
Balſam. Embryon. ana unc. j.
Gelatin. Cornu Cerv. Citrat. unc. iß.
Sirup. Rubi Idaei unc. ij.
M. F. Julapium.

S. *Capiat unc. iß. in languore.*

*

Julapium Anthyſtericum.

℞. *Aq. ſtill. Rut.*
Puleg. ana unc. vj.
Spir. Matrical. unc. j.
Caſtor. in nod. lig. & ſuſpens. dr. j.
Sir. Poeon. unc. iß.

M.

M. F. Julapium.

S. *Capiat cochleare quavis ſemihora in paroxyſmo.*

*

Julapium Moſchatum, Antiſpasmodicum, ad Singultum, &c. Vid. Fulleri Pharm. Extemp. p. 197.

℞. *Aq. Roſ. Damaſcen.* unc. vj.
Naph. unc. j.
Cinnam. fort.
Poeon. comp. ana unc. ij.
Moſchi.
Ambar. griſ. (*cum Sal. Corn. Cerv.* gr. iv. *ſubact.*) ana gr. iij.
Croci minutim ſciſſi & in ſindone ligat. ſcr. j.
Ol. ſtillat. Nuc. Myriſt.
Caryophyll. ana gutt. j.
Confect. Alcherm. ſcr. iv.
Sir. Caryophyll. unc. j.
M. D.

S. *Quovis bihorio aliquot cochlearia ſumantur.*

De

Mixtura.

282. MIXTURA MEDIA (270. 2.) eſt Mixturae (269.) ſpecies Julapio (271.) minus diluta, minore mole efficax, quacunque dote injucundiora etiam admittens, una vel pluribus doſibus, haud tamen per guttas determinatis, conſtans. Ex quo productorum Chemicorum uſus in Medicina invaluit, iſtud remedii genus, cito parabile, commodeque ingerendum, demum excogitatum eſt.

283. MATERIES, ut (272.), duplex eſt, *Excipiens* vel *Excipienda*.

α. *Excipiens* eſt liquor quicunque, interno uſui

 aptus,

aptus, non minima doſi efficax (282.), ſaepiſſime hinc Aquoſus, quandoque & Vinoſus aut Spirituoſus: ut Aquae ſtillatitiae, ſimplices, compoſitae, vinoſae, ſpirituoſae; Decocta; Infuſa; Vina, &c.

β. *Excipienda* ſunt in genere ſicca, mollia & liquida omnia, (138. α. β. γ.) memorata, & quaecunque alia interno uſui dicata.

284. DELECTUM ſola fere hic figit virtus medicati. Neque enim adeo tenuitatis, claritatis, ſaporis, odoris, coloris, ratio habetur, ut in Julapio (273.): quanquam & haec tamen prorſus negligenda non ſunt; praecipue vero ſpiſſitudo, cujus exceſſus valde hic incommodat. Quin & aequabili omnium ingredientium commixtioni, quantum pote, ſtudendum. Pauca hinc addo.

α. Aquae ſtillatitiae prae reliquis frequentiſſime excipientis loco ſerviunt; quum & cuicunque fere ſcopo congruae proſtent, & tenuitate ſua excipiendis aliis magis aptae ſint. Inertiores igitur efficacioribus junguntur, ubi virtus paullo magis diffundenda.

β. Decocta & inſuſa, quorum praeparatio ſimul adſcribenda eſt, huc non pertinent, ſed ad [221. 234.]: haud enim alia ad Mixturas adhibentur, niſi quae tanquam officinalia praeſtitui poſſunt, nec ſubſcriptione, qua praeparationis modus indicetur, egent (278.). Sint autem ſatis tenuia, ſi ſiccae aut ſpiſſae materiae pluſculum recipere debent.

γ. Pulverulenta, non ſolubilia, ſi quae huc, uti creberrime fieri ſolet, accedunt, requiruntur ſaltem minus craſſa, ſubtiliora, ne deglutienti moleſtiam creent.

δ. Exulent quoque ponderoſiora ſpecifice, ſi in excipiente ſolvi nequeunt; quum citiſſime fundum petant, eoque doſes virtute minus aequales efficiant: licet interim ferri quodammodo poſſint, ſi doſis unica totam Mixturam abſolvit, aut ſi graviora interventu aliorum ſuſtinentur. Receptaculi etiam concuſſio

ſuffio paullo ante uſum huic vitio ex parte medetur.

ε. Gummoſa, quae aquis ſoluta mucilaginem fundunt, vel omittenda, vel miſcenda parcius; ne lentorem hic ingratum pariant.

ζ. Pinguia, ut aqueo excipienti intermiſceantur aequabilius, ſaponem poſtulant intermedium. Ad tenaciora igitur, v. g. Sperma Ceti, Terebinthinam, & ſimilia, utimur Vitello Ovi; ad liquidiora, aut quorum parcior modo quantitas accedit, v. g. Olea Aromatica, preſſa, ſtillatitia, Balſama liquida, nativa, artefacta, &c. Saccharum ſufficit (260. λ. η. ϑ.).

η. Gummi-reſinae, ut Ammoniacum, Galbanum. &c. vino vel aceto ut plurimum ſoluta prius adhibentur. Quin & tritu exactiore cum aquoſis concorporari poſſunt, maxime ſicubi parciore fuerint copia; & Aquae oleoſa aut ſpirituoſa materia impraegnatae (264. ζ.).

ϑ. Cavendum hic tanto magis, ne congerantur, quae inter ſe miſta effervelcunt, praecipitantur, mutantur incongrue, aut deſtruuntur; quia forma fluida his motibus excitandis plerumque aptior. (Vid. 67. ad 103.). Eſt tamen, ubi Medicus data opera talia conjungit, ut ſcopum ſuum obtineat felicius.

ι. Saporem, odorem, colorem, ſi corrigere paras, memento (85. 99. 100. 101.); ne vel ſcopo excidas, vel vanitatem prodas.

κ. Tandem, ut ubique, ita & hic brevis eſt & concinnus, non adeo ingredientium numero, quam efficaciae & nitori compoſitionis, ſtudens; ut perito facile ſit ſcopum eruere: Chaos aliter potius, quam Mixturam, facies (31.).

285. Ordo idem, nec magis conſtans hic obſervatur, quam in Julapio (274.).

286. Dosis, minor plerumque, quam Julapii (275.), cochleari j. vel ij., aut vaſculo Theae po-

tui dicato, aut pondere drach. j. ad unc. β. determinatur. Quandoque tamen & ad cyathum, aut unc. j. ij. iij. aſcendit: quod maxime obtinet, ſi unicus tantum Hauſtus exhibetur. Alias & per portiones totius Mixturae definitur doſis; ut dimidia, tertia, quarta pars ſimul capienda jubeatur: ubi cavendum, ne portio molem Hauſtus excedat. Ceterum & hic ex uſu eſt obſervaſſe dicta (67. δ. ε.).

287. QUANTITAS GENERALIS alias unam modo doſin (286.) complectitur, alias plures. Si prius, *Hauſtus* vocatur, qui unc. iij. vix major ſit [ibid.]: ſi poſterius; quandoque unc. vj. viij. imo libram Mixtura excedit, prout numerus doſium, juxta conditiones [67.], minor majorve requiritur.

288. PROPORTIO mutua ingredientium hic maxime determinatur tum ex virtute medicata ſingulorum, & ſeorſim, & reſpectu mixtionis conſiderata [87. α. β.], tum ex juſta Mixturae conſiſtentia [282. 284.], comparatis ad [286. 287.]. Unde

α. Si nonniſi liquida excipienda (283. β.), conſiſtentiae nulla habita ratione, virtuti ſaltem intentus tuam ſequere indicationem.

β. Ubi autem & ſicca & mollia (ibid.) accedunt, cavendum a nimia ſpiſſitudine (284.). Unde tum haec fere obtinet generalis proportionum regula, quae quidem limites ponit extremos, quos egredi absque neceſſitate nefas eſt. Nimirum admittit

Liquorum qualiumcumque, ſimul ſumtorum, ut qui pro excipientibus haberi poſſunt (273. γ. 3. 283. α.) — unc. j.
Mollium: v. g. Electarii, Rob, Conſervae, Pulpae & ſimilium. — — — drach. j.
Siccorum: ut Extracti, Succi denſi, Maſſ. Pilul. Pulver. &c. — — — ſcr. j. dr. β.
Sacchari. — — — — — — — dr. j. iβ.
vel

Si

Sirupi ſimiliumve dulcium. — — dr. j. iij.

γ. Augeri ergo poteſt mollium quantitas ad duas etiam drachmas; ſiccorum vero ad drach. j., ſi non utrumque, ſed alterutrum ſaltem genus recipiatur.

δ. Quin & excipientis conſiſtentia diſcrepantiam hic facit; prout vel tenuior fuerit liquor, vel infuſum decoctumve ſpiſſius (273. α.)

ε. Vide quoque, an excipienda liquida (ibid. β.), accedant: haec enim excipientium vice funguntur, hinc majori ſpiſſiorum quantitati locum dant.

ζ. Nec obſcurum eſt, variam ſiccae materiae gravitatem, & conſiſtentiam minus aut magis bibulam efficere, ut ejuſdem plus minuſve eadem liquoris quantitate recipi poſſit; quum ex volumine potiſſimum ſpiſſitas inducatur.

η. Salium ſiccorum Proportio invenitur ex eorum efficacia, & magis minuſve facili ſolutione: licet tamen haud ſemper plene ſoluta hic requirantur, ſed Pulverum inſtar, uſus tempore, agitando diffundi ac intermiſceri queant minus diſſoluta.

ϑ. Sacchari & Siruporum quantitas nonunquam arbitrio pharmacopoei committitur, ut, quantum ſatis eſt ad gratiam, ſuperaddat. Tum vero obſerventur dicta (277. ζ.). Augetur ea quandoque ultra terminum poſitum (β.), ubi Reſinoſis, Balſamicis, Oleoſis, &c. cum aqua conſtantius jungendis conferre debet; quum paullo major Mixturae ſpiſſitudo ſeceſſui etiam magis obſtet. Cavendum tamen, ne aut craſſitie, aut dulcedine, nimia peccetur.

ι. Hauſtus quoque (287.) auctiorem fert ſiccorum & mollium proportionem, ſi doſis efficax id poſtulat. Plurimi malunt parcam ſpiſſioris molem, quam grandem, aut plures liquidioris doſes ingerere.

289. Subscriptio mandat. *M. F. Hauſtus*, ſi pro una doſi eſt (287.): ſi pro pluribus, ſolum

M. ſufficit. Adjungi poteſt *D. ad Vitrum*. Et hoc exacte obturandum jubetur, ſi diſſipatio vel corruptio ab aere liberiore metuitur. Aliquando excipienda ſicca ſeorſim, Pulverum ſpecie (116.), uti (252. *ſ. in fine.*) dantur, ut demum paullo ante uſum intermiſceantur liquidis. Duabus igitur formulis tunc utimur. Obtinet id, ſi ex mixtione naſcens efferveſcentia comitari uſum debet, aut aequaliores majoreſve Pulverum doſes ſimul ingeri ſcopus poſtulat. Vid. Specimina.

290. Signatura ex (113. 282. 286. 287.) intelligitur. Monendum quandoque, calide an frigide capiendae ſint doſes (Vid. 133. *γ.*). Vehiculum ſuperbibendum quandoque praebent Julapia (273. *α.*): gratioribus tamen, niſi alia id exigant, nullo opus. Ubi obtinet (289. *in fine.*), utendi modus pro ratione determinatur.

291. Usus Mixturae ut frequentiſſimus eſt, & perquam facilis pleriſque, ita aeque univerſalis, ac infuſi (232.); imo vel magis etiam, quia citiſſime parabilis illa ſubitaneis quoque in caſibus promptam fert opem: ut ideo vix morbus detur interna poſtulans, quin hanc admittat formulam.

292. Specimina ſunto.

*

Hauſtus Ant-emeticus. Vid. Boerh. Mat. Med. p. 129.

℞. *Succi recent. Citrei* unc. *ß.*
Vini Rhenan. unc. j.
M.
Salis Abſinthii dr. j.
D. utraque ſeorſim.

S. *Pulvis miſceatur liquori, moxque in ipſo actu efferveſcentiae hauriatur.*

*

Mixtura Alcali oppoſita, Saponacea, Abſtergens

gens. Vid. Ibid. p. 51.

℞. *Oxymell. Squillit* unc. iij.
Aceti Squillit. drach. ij.
Myrrhae Aceto in Tincturam ſolutae drach. j.
Aq. ſtillat. Cichorei, unc. vi.

M.

S. *Capiat. unc. ß. omni hora*.

Mixtura Cardiaca, pretioſa, Calefaciens, Diaphoretica.

℞. *Infuſ. Lap. Porcini Malacc. in Aq. Card. Bened. fact.* unc. iv.
Vin. Rhenan. generoſiſſ. unc. ij.
Aq. ſtillat. Cinnamom. unc. ß.
Extract. Eſſential. Croci gutt. iv.
Confect. Alkermes drac. vj.

M.

S. *Samat omni ſemihora cochlear.* j.

Mixtura Opiata, Acidum temperans, Roborans, ad Dolores a Partu. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 219.

℞. *Lapid. Cancror.* drach. iij.
Corall. rubr. drach. ij.
Margarit. ppt. drach. j.
Laud. puri. gr. iij.
Sirup. Kermes. drach. vj.
Aq. ſtillat. Cort. Citrei
Meliſſae
Majoranae ana unc. iij.

M.

S. *Capiat cochleare omni* $\frac{1}{4}$ *horae, donec ſopiatur dolor,*

lor, *ſuperbibendo unc.* ij. *Julapii Ibid. deſcripti.*

Mixtura Reſolvens, Saponacea, Stimulans, Emmenagoga. Vid. Ibid. p. 18.

℞. *Aq. ſtillatit. Rutae.* unc. xij.
Borac. Venet. drach. ij.
Sal. volat. oleoſ. drach. iij.
Mellis puriſſ. unc. iij.
M.

S. *Capiat unc.* j. *omni hora diei.*

Mixtura Adſtringens, ad Haemoptyſin. Vid. ibid. p. 195.

℞. *Aq. ſtillat. Flor. Rhoeados.*
Plantag. ana unc. iv.
Extract. Tormentill.
Bol. Armen. laevig. ana drach. iß.
Lap. Haematit. ppt. drach. j.
Sir. Myrtin. unc. j.
M.

S. *Capiat omni hora unc.* j. *concuſſo prius vitro.*

Hauſtus Emeticus, Antimoniatus, fortis, pro Adulto.

℞. *Oxyſacchar. Emetic. Ludovic.*
Oxymell. Squillit. ana drach. vj.
Aq. ſtillat. Cinnamom. unc. j.
M. F. Hauſtus.

S. *Sit pro doſi.*

Hauſtus Purgans, in Febre Intermittente utilis. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 132.

℞. *Pulver. Cornach.* drach. ß.
Elix. propriet. cum Sale Tart. ppt. gutt. xL.
Elaeoſacchar. Menthae. drach. j.

Aq.

Aq. ſtillat. Menthae. unc.iß.

M.

S. *Capiat mane, die apyrexias, vacuo ſtomacho, pro doſi.*

Mixtura Balſamica, in Gonorrhoea conveniens.

Vid. ibid. p. 247.

℞. *Terebinth. vulgar. cum Vitell. Ovi ſubactae* drach.ij.

Extract. Rhei.

Sal Prunel. ana drach. j.

Sir. Altheae Fernel. unc. j.

Infuſ. Glycyrrhiz. unc.x.

M.

S. *Capiat omni bihorio cochlear.* j. *probe concuſſa prius lagena : ſuperbibat cyathum Emulſi idonei, Ibid. p.* 246. *deſcripti.*

*

Mixtura Reſolvens ad Aſthma humidum.

℞. *Gumm. ammoniac.* dr. ij.

Oxymell. Squillit. unc. ij.

Accurate ſubactis paullatim admiſce

Aq. ſtill. hyſſop. unc. iv.

S. *Doſis quolibet triborio cochleare.*

*

Mixtura Diuretica.

℞. *Ol ſtill. Juniper.* gutt. xx.

Sir. Alth. Fernel. unc. ij.

Contritis admiſce.

Sal. volat. ſuccin. gr. x.

Teſt. ovor. pulver. dr. 1.

Aq. ſtill. Petroſel. unc. xij.

M.

S. *Capiat ochlearia* ij.

De

De

Mixtura Contracta.

293. MIXTURA CONTRACTA, *Guttae*, vocatur Mixturae [269.] ſpecies, minore, quam prior [282], mole efficax, ex Spirituoſis maxime aut ejuſmodi, quorum virtus exiguo ſub volumine latet, conflata, doſin plerumque per guttas determinatam ſaltem admittens. Chemicis ut originem, ita varia nomina, de quibus infra, debet hoc remedii genus.

294. MATERIEM ergo praebent ea modo quorum doſis ad uſus internos efficax parvae molis eſt: uti ſunt Tincturae potentiores [221. 242.], Spiritus ſimiles, Eſſentiae, Quintae Eſſentiae, Elixiria, Balſama liquida, nativa, artefacta, Extracta Eſſentialia, Olea Aromatica, ſtillatitia, Liquores Salini coacti, & ſimilia.

295. DELECTUM dictat indicatio Medici, virtus materiae [294.] cognita, tum ſingularis variorum ſub mixtione mutua habitus. Neque enim tantopere hic coloris, odoris, ſaporis, ratio habetur; dum compendium formulam ſatis commendat.

α. Seligenda igitur talia, quae & virtute conveniunt, & amice inter ſe coeunt abſque vel praecipitatione, vel efferveſcentia, vel alia mutatione incongrua. Cautelas autem hic obſervandas vix, niſi e Chemia, hauſeris.

β. Quandoque tamen & apte conjunguntur, quae miſta efferveſcunt & ſe mutuo deſtruunt: Acida v. g. & Alcalina. Eſt, ubi mitior medii ſalis inde naſcentis indoles ſcopo magis reſpondet. Cave interim, ne & praecipitatio ſimul comes ſit; utpote quae hic rariſſime laudatur.

γ. Aquoſa, Gummoſa, Oleoſa lenia, quae Spirituoſis non nubunt, Conſervae, Electaria, Pulveres haud

haud ſolubiles, & ſimilia, cum virtus diffuſior, tum copula minus exacta & ſpiſſitas juſto major, fere excludit. Theriaca tamen, aliaque Opiatae, ob dotis efficacis parvitatem, nonnunquam recte recipiuntur.

δ. Nec inuſitatum eſt, Reſinas, Extracta Solida, Maſſas Pilularum, Gummi-reſinas, Sapones, Succos denſos, aliaque id genus efficaciora adhiberi, quae Spirituoſis, Vinoſis, aut Aqueis etiam liquoribus ſolvantur. Tum vero & Saccharum, Sirupus, vel Julepus Officinalis, aliquando admittitur, ſi menſtruo ſelecto forte non admodum axacta ac conſtans obtineri ſolutio poſſit, (260. γ. *. ϑ.), aut ingredientium juſto acriorum vis obtundenda. Quod praeſertim obtinet, cum Purgantia, non guttatim, ſed doſi unica grandiore exhibenda, in hanc formulam rediguntur.

ε. Quin etiam Spirituoſorum, maxime Acidorum foſſilium, ſicubi hac forma dentur, acrimonia rodens admiſto Sirupo aut Julepo quandoque temperatur.

ζ. Salium ſiccorum illis modo, quae & parva doſi agunt, & ſpiritu ardente ſolubilia ſunt, hic locus eſt. Vix ideo huc pertinent, niſi volatilia, tum Tartarus regeneratus, & pauca alia.

η. Liquores etiam Salini, ut Liquor Sal. Tartari, Alcaheſt Glauberi, &c. quandoque adhibentur; quos tamen, niſi ſolos des, vide, quibuſcum miſceas; ſaepe enim minus amant Spirituoſa.

ϑ. Numeri ingredientium parcior eſto! Tria vel quatuor ſufficiunt. Paucis errorem facilius vitaveris, virtutis ſimul certior, nec moleſtus pharmacopoeo. Quin vel unico ſaepe ſcopum poteris obtinere, haud quidem Mixturam tunc, at Guttas tamen (293.) daturus. Congeriem majorem amanti compoſita etiam officinalia proſtant, vaſta ſatis; ut minore opus ſit compoſitione magiſtrali.

ι. Draſtica denique ſi exhibueris hac ſub forma, uti crebro fit, doſin commenda ſollicite! Haec enim aegro

aegro vel adſtantibus plerumque demetienda comittitur.

296. ORDO vix alius hic obtinet, niſi quem praeſcribunt regulae (106. *β*. *γ*.). Ubi autem difficilius ſolvenda accedunt, v. g. Reſinae, Extracta &c. (295. *δ*.), his fere primus datur locus; Menſtruum dein & ſuperaddenda ſubjunguntur.

297. DOSIS utplurimum certo guttarum numero, minore, majore, vix tamen ultra LX. aucto, determinatur (293.). Alias & minus efficaciam cochleare *β*. vel j. ij. pro doſi ſunt. Imo Purgantium quandoque doſis unica (295. *δ*.) unc. *β*. vel j. aequat; ut remedium formam Hauſtus habeat (289).

290. QUANTITAS GENERALIS a drach. j. ad unc. ʒ. ij. fere extenditur. Quin &, ſi doſis major eſt, cochleario determinata (297.), aut uſus diu continuandus, aliaeve conditiones (68.) urgent, plus etiam ſimul praeſcribitur; quum ingredientia plerumque corruptioni minus pateant. Nonnunquam doſis unica ſufficit: quae tamen ſi paucis guttulis abſolvitur, vix admodum huic apta formulae, potius idoneo cum vehiculo in Hauſtuli molem diffunditur; ne liquoris ad vaſculum adhaeſione plus diſperdatur, quam ingeratur.

299. PROPORTIO mutua ingredientium vix generales admittit regulas. Ex ſua hic indicatione praeprimis, & varia miſcendorum efficacia, facilique vel difficili ſolutione, cognitis Medicus ſibi conſulit. Hinc

α. Quorum diffuſior eſt virtus, major fere quantitas recipitur; minor eorum, quae magis coacta ſunt: qualia habentur Olea, Extracta Eſſentialia, Salia volatilia, Balſama, &c. Sic alia aliis adjuvantur, temperantur, corriguntur.

β. Alias tamen efficaciorum quoque vel aequa vel major convenit quantitas, quam dilutiorum; ubi doſis compendio magis ſtudetur.

γ. Quorum definita ſaltem quantitas a reliquis ſolvi

vi poteſt, potius infra ſummam proportionem receperis; ne vel pars indiſſoluta maneat, vel juſto ſpiſſior fiat Mixtura. Huc pertinent Balſama, Olea, Reſinae, Extracta ſolida, &c.

δ. Draſticorum praecipue quantitatem ſollicite ſic accomoda aliis, ut ne quid nimis contineat quaelibet Mixturae doſis.

ε. In univerſum opera danda, ne nimia ingredientium ſpiſſiorum quantitate conſiſtentia tenacior reddatur, quam quae ſtillicidium pro doſi per guttas determinanda neceſſarium admittat.

300. Subscriptio plerumque eſt; *D.* aut *M. D. vel vitrum*: prout vel ſimplex vel compoſita eſt formula (295. ϑ.). Quae enim infuſione aut decoctione parantur magiſtrali, hujus non ſunt loci, ſed pertinent ad (221. 234.). Ubi autem miſcela exactior tritum requirit, hic ſpeciatim injungitur: uti circa Reſinas, Extracta ſolida, & ſimilia, fere obtinet. Quin & Colatio tum quandoque inſtituenda jubetur, ſi materies impurior plene diſſolvi nequit. *Receptaculum* rite commendaveris ſubere & veſica obturandum, ubi virtus facile diſſipatur. Eſt & veſica duplex pro obturamento ex uſu, cum ſtillicidio demetiri doſin debet aeger: ſic enim, acicula perforando inferiorem, ex lagenula inverſa, concuſſa, guttas ad numerum elicere facilius licet.

301. Signatura vix aliquid peculiare habet, niſi quod *Hauſtus* vel *Hauſtuli* nomine & hic utamur, ſi doſis unica totam abſolvit quantitatem (298.): at ſi plures, a primario fere ingrediente peti ſoleat denomintio: unde *Tinturae*, *Eſſentiae*, *Elixiris*, *Spiritus*, *Balſami*, *Olei*, *Liquoris*, nomine uſitata ſunt; quorum tamen multa etiam promiſcue adhibentur: neque enim, quam Chemici inter haec ſtatuunt, differentia adeo axacte hic obſervatur. *Guttas* in genere vocare licet ea omnia, quorum doſis hac menſura definitur. *Vehiculo* vix carere poſſunt efficaciora: id igitur virtute & indole aptum eligitur, non praeci-

cipitans, mutans, deſtruens, repellens, diſſipans Mixturae materiam vel virtutem: Vinum ſaepiſſime, Mixtura Media (282.), Aut Julapium (271.), Infuſum (221), Decoctum (234.), Juſculum, &c. ex uſu ſunt, Balſamis, Oleoſis meracis, Saccharum vel Sirupus maxime convenit.

302. Usus, uti ob compendium plurimis gratiſſimus eſt, ita praeprimis locum habet, ubi vis ſtimulans & calefaciens, qua formulae hujus materies tantum non ſemper praedita eſt, conducit: quamvis & ſcopo refrigerandi apta Guttas dare queant: uti ſunt Spiritus Foſſiles acidi, varii, &c.

303. Specimina ſunto.

Hauſtus Aquam Purgans, nec acriter tamen irritans. Vide H. Boerh. Mat. Meds p. 78.

℞. *Scammon. Syriac. puri* gr. xiv.
Spir. Reginae Hungariae drach. ij.
In mortario vitreo l. a. tritis, & a faece ſeparatis admiſce
Sirup. Roſar. ſolut. cum Senn. drach. vj.
F. Hauſtus.

S. *Hauſtus Purgans. Capiat pro doſi.*

Alius, Purgans, in Scorbuto utilis. Vid. Ibid. p. 184.

℞. *Pil. Coch. maj.* ſcrup. j.
Elix. propr. cum Sale Tart. ppt. drach. j.
Spirit. Menthae drach. iß.
Sir. Roſar. ſolut. cum Senn. drach. j.
M. F. Hauſtus.

S. *Hauriat mane pro doſi.*

Eilxir.

*

Elixir, Stimulans, Reſolvens. Vid. Ibid. p. 18.

℞. *Elix. prop. cum Sale Tart. ppt.*
Sal. Volat. Oleoſ.
Purgant. Sennerti ana unc. ß.
M

S. *Capiat gutt.* xxv. *quater de die ex vino.*

*

Elixir Febrifugum, Aperiens.

℞ *Extr. Cort. Peruv.* dr. ij.
Caſcarill. dr. j.
Liquor. Terr. fol. Tartar. unc. ij.
Curate ſubactis ac ſolutis admiſce
Elix. Propriet. ſ. ac. unc. i.
D

S. Ut ſupra. *Capiat aeger quolibet bihorio gutt.*xxx *ex aqua aut cereviſia, tempore* ἀπυρεξίας, *vaſculumque ante uſum concutiatur.*

*

Spiritus Antiſcorbuticus, Anti-ſepticus, minus Calefaciens.

℞. *Spir. Antiſcorbut. F. Dek.* unc. iij.
Sal dulc. unc. j.
Sir. Violar. unc. ij.
M.D.

S. *Mane jejunus, & veſpere cubitum iturus, capiat cochleare* j. *ex cyatho Aq. Spadanae,*

*

Liquor Antipodagricus Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 112.

℞. *Alcaheſt. Glauber.* unc. j.
D. ad Vitrum.

S. *Sumat omni mane gutt.* ix. *ex jure vitulino.*

Balſamum vitae Cardiacum, Nervinum, Anta-
poplecticum &c.

℞. *Ol. Stillat. Cinnamom.*
Caryophyll.
Cort. Citr.
Lavandul.
Rosmarin.
Succini alb. ana gutt. x.
Balſ. Peruvian. gutt. xx.
Spirit. Vin. rectificatiſſ. unc. ij.
M. D. vaſculo exactiſſime clauſo.

S. *Balſamum vitae, cujus. gutt.* x. *ex Vini Hiſpanici cochleari capiantur in languore aut vertigine, quin & ad prophylaxin mane & veſpere tertio quovis die.*

Oleum Vitrioli dulce, extemporaneum.

℞. *Ol. Vitriol. alb. dephlegmatiſſ.* dr. ij.
Alcohol. Vin. rectificatiſſ. unc. j.
In phiala chemica paullatim commiſta digere leniſſimo calore per noctem, ac exhibe.

S. *Doſis gutt.* IV. *ad* viij. *ex vehiculo aquoſo aut vinoſo appropriato.*

Tinctura Ant-Hyſterica, Sopiens.

℞. *Tinct. Succin.* drach. iij.
Caſtor. dr. ij.
Spir. Sal. Ammoniac. drach. j.
Ol. Corn. Cerv. rectificatiſſ. drach. ß.
M.

S. *Sumat guttas* xxx. *ex Sirup. Chermes in paroxyſmo.*

Mixtura Stimulans, Roborans, Ant-Hydropica. Vid. Ibid. p. 204.

℞. *Tinct.*

℞. *Tinct. Rad. Helen.* unc. ij.
Myrrh.
Spirit. Matrical. ana unc. j.
Ol. Stillat. Baccar. Juniper.
Abſinth. ana gutt. viij.
M.

S. *Capiat cochlear. ß. quater de die, vacuo ſtomacho, ex vino generoſo.*

Elixir Stomachicum. Antiſpaſmodicum, Anodynum, ad Cardialgiam ex cauſa non inflammatoria natam.

℞. *Elix. Propriet. ſ. ac.* unc. ij.
Spir. rad. Angelic.
Tinct. Caſtor. ana unc. ß.
Balſ. Peruv. dr. j.
Theriac. Androm. dr. ij.
Accurate ſubacta & miſta exhibe.

S. *Doſis guttae* xx. *ex vino molli, quater de die, aut guttae* x. *quavis ſemihora in paroxysmo. Lagenula autem ante ſtillicidium probe concutienda.*

De Medicamentorum Externorum Formulis.

304. Externae Formulae (115.), ſi materiem, conſiſtentiam, praeparationem ſpectes, non magnopere ab Internis diſcrepant. Quapropter, etſi plures earum ſpecies numerantur, in ſingularum tamen enarratione compendio uti licebit, atque ex praemiſſa Internarum doctrina (116. ad 304.) lucem mutuari. Generatim vero inter ſeſe differunt Externae, quod *Communes* aliae ſint multis corporis partibus, aliae *Propriae* parti tan-

tum ſingulari. Hoc igitur ordine reliquum hujus hiſtoriae pertexam, de *Communibus* primum dicturus.

De

Formulis Externis Communibus.

De

Injectione.

305. Injectio, *Enema*, eſt liquor medicatus, qui in cava corporis, ſecundum vel praeter naturam foras patentia, plerumque ſiphonis ope, ad varios uſus, infunditur.

306. Aures, Nares, Oculi, Os, Anus, Veſica, Penis, Uterus, Vagina, Vulnera, Abſceſſus, Sinus, Fiſtulae, cava (305.) exhibent, quibus Injectiones deſtinantur. De iis interim, quae Ori & Ano dicatae ſunt, Gargariſmate puta & Clyſmate proprie dicto, poſtea ſigillatim agendum ſuadet ordo receptus (304.), & frequentior utriusque uſus.

307. Huc & retuleris *Chirurgiam Infuſoriam*, ſeculo ſuperiore tot moliminibus exercitam; quae tamen, dum hodie exolevit, nos porro non morabitur.

308. Materiem liquoris (305.) praebent Infuſa (221.), Decocta (234.), Succi (245.), Emulſa (256.), Mixturae Mediae (282.), vel Contractae (293.). Unde, quidquid huc pertinet, ex locis citatis facile intelligitur.

309. Delectum hic ſola dictat indicatio & cognita materiae virtus medicata; quum coloris, ſaporis, odoris, nulla habeatur ratio. Hinc

α. Quae internis crebro admiſcentur, Corrigentia (83. 85.) locum non habent.

β. Con

β. Contra adhibentur & ea, quae vel ob injucunditatem, vel ob qualitatem noxiam, raro aut nunquam interno uſui ſerviunt: uti Olea infuſa, cocta, Unguenta, Urina, Hyoſcyamus, Mercurialia acerrima, &c.

γ. At ſumma tamen opus circumſpectione, ne injecta violentiora noceant: vaſa enim bibula ubique hiantia propius in ſanguinem vehunt: quin & nervi, tendines, oſſa, aliaeque teneri ſenſus partes nudius ſaepe poſita idem vel maxime poſtulant.

δ. Conſiſtentia uti paullo ſpiſſior hic fertur, ita fluida tamen & aequabilis ſit oportet, tum ut ſiphunculum (305.), ſi quo opus, minus obſtruat liquor; tum ne intermixta, ſolida, ſcabritie ſua, incommodent. Tenera igitur vel tenuiſſime laevigata requiruntur ſicca & ſolida, quae ſolvi nequeunt. Eſt & ſaponi locus, ubi oleoſa aqueis miſceri debent [284. *ζ*.].

ε. Quandoque & unguinoſis & balſamicis utimur, quae frigore plus minusve ſolideſcunt. Haec tamen non, niſi apto prius menſtruo, aut calore, liquefacta, injiciuntur.

310. Ordo idem hic obſervatur, quem variae liquoris [308.] naturae proprium locis ibid. citatis indicavimus.

311. Dosis, vix in genere determinanda, pro cavi [306.] magnitudine, liquoris injiciendi efficacia, & ſcopo Medici, diverſi, plurimum diſcrepat. Alias una vel altera guttula ſufficit: neque tum adeo ſiphone opus: quod circa Aures uſu venit. Alias drac. j. unc. *β*. j. ij. iv. & plures ſimul injiciuntur. Saepiſſime exundatio cavi terminum ponit.

312. Quantitas Generalis, aeque parum definita, ex doſis (311.) mole, & injectione tardius, citius, repetenda, brevius, diutius, continuanda, facile colligitur.

313 Proportionem ingredientium mutuam docent, quae de hac dicta ſunt in hiſtoriis liquorum

hic uſitatorum (308.), comparata cum Delectus regulis (309.). Addo ſaltem, doſes internas efficaciorum ad triplum, quadruplum, & ultra ſaepe hic augeri. Cave tamen, ne quid nimis (309. γ.). Hiſtoria Medica docet, multa ventriculum innoxie ferre ac ſuperare, quae peſſime afficiant, ſicubi aut proxime in circumeuntes humores invecta, aut ſenſilioribus aliis partibus nudius applicata fuerint.

314. Subscriptio eſt, qualis formulae, quae huc adhibetur (308.) Ex ejus ergo hiſtoria intelligitur. Aliquando tamen additur. *F. Liquor pro Injectione*. Injectio ipſa quum rarius, nec niſi Clyſmatum Inteſtinalium, pharmacopoeo committatur perficienda, hujus non eſt loci.

315. Signatura, praeter titulum formulae, (113. γ. 305. 314.), explicat & illa, quae ad ejus pertinent applicationem; quum haec plerumqne vel aegro ipſi, vel adſtantibus, vel & Chirurgo, demandetur. Unde injungitur

α. Frigidus, tepidus, an calentior ſit injiciendus liquor. Frigus, plerumque infeſtum corpori, rariſſime hic uſu venit, quibusdam tamen, ubi repellendum, adſtringendum, roborandum, placet. Tepor, naturali hominis ſani ſimilis, omni parti amiciſſimus, ubique fere conducit: praeterquam quod materiem injiciendam quoque fluidiorem, hinc penetrabiliorem, reddat. Calor intenſior haud minus, ac frigus, urendo ſaepe nocet.

β. Injectio fit vel ſolo ſtillicidio, cum cavitas ſatis aperta, pronus defluxus, & parva ſimul injiciendi quantitas (311.) eſt, nec ad hujus actionem excitandam motus validior requitur: vel inſtrumento appropriato, ſi contraria modo dictis obtinent. Siphones variae magnitudinis & materiei, emiſſariis varie tenuibus & figuratis inſtructi, pro cavi & liquoris injiciendi diverſitate, hic ex uſu ſunt. Vaginae & Utero *Metrenchytes* ſervit. Injectio in Veſicam Cathetere tubulato juvatur.

γ. Si,

γ. Situs aegri aut partis, admittendo liquori commodus, ſub injectione quandoque commendandus eſt; qui etiam vel aliquandiu ſervatus, vel apte mutatus poſt injectionem, liquori diutius detinendo, ejusve actioni promovendae conducit.

δ. Sunt & alia poſt injectionem obſervanda, cum vel in cavo relinquitur injectum, vel ſua functum actione citius, tardius, iterum ejicitur. Obturatio oris cavi, quies, agitatio apta liquidi cavo contenti, &c. huc pertinent: quorum tamen nimis multa varietas eſt, quam ut in regulas generales cogi queant.

ε. Monendum hic denique, quantum ſimul, quo tempore, quoties, quousque, &c. injiciendum: quae omnia facile ſuo ex ſcopo limitat Medicus.

ζ. Cave tamen in his maxime, ne decori vel ſecreti regulam (113. δ.) excedas.

316. Usus Injectionum multifarius eſt, praeprimis chirurgicus, aetati nulli inimicus, abſtergendi, diluendi, eluendi, mundandi, emolliendi, reſolvendi, demulcendi, adſtringendi, aperiendi, conſolidandi, &c. ſcopis accommodatus.

317. Specimina ſunto.

Clyſma Auriculare, Ulceri intra Meatum Auditorium abſtergendo, mundando, aptum.

℞. *Urinae Homin. ſan.* unc. iv.
Sapon. Venet. ſcrup. j.
Tinct. Myrrh. gutt. XL.
Mell. Roſat. drach. vj.
M.

S. *Hujus liquoris tepidi, quantum cavo capi poteſt, quotidie bis injiciatur in Aurem aegram ſupinatam, ac detineatur per aliquot minuta, dein Aure prona rurſus emittatur.*

Aliud Auri ſordibus induratis obſtructae conveniens.

℞. *Ol. Amygdal. Dulc.* drach. ij.
Amarar. drach. j.
Fell. Lucii Piſcis. drach. ß.
Exacte M. D. ad Vitrum.

S. *Guttae* vj. *ter de die inſtillentur Auri ſupinatae, detineantur goſſypio immiſſo. Idem &* Anthelminthicum *eſt.*

Injectio ad Cruorem coagulatum, extravaſatum, diluendum. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 75.

℞. *Mell. commun.* unc. ij.
Sapon. Venet. drach. ij.
Sal. Marin. unc. ß.
Aq. Pluviae. unc. xij.
M.

S. *Hujus tepefacti q. ſ. injiciatur cavo cruorem continenti, leniterque conquaſſatum dein una cum cruore diluto rurſus evacuetur.*

Emulſum Digeſtivum ad Fiſtulas curandas. Ibid. p. 93.

℞. *Terebinth. nativ.* unc. ij.
Vitell. Ovor. unc. j.
ſ. a. ſubactis admiſce
Mellis commun. unc. ij.
Spir. Vin. commun. unc. ß.
Aq. commun. unc. ix.
D.

S. *Calefactum & probe miſtum injice.*

Injectio Mundans, Abſtergens, Antiſeptica, Ad Fiſtulas & Sinus.

℞. *Fol.*

℞. *Fol. Scordii* man. ij.

Coq. ex Aq. com. q. ſ. $\frac{1}{4}$ horae. Colat. unc. xij admiſce

Ung. Aegypt. unc. ß.

Mell. roſat. unc. ij.

M.

S. *ut prius*.

Decoctum Balſamicum, Conſolidans Fiſtulam puram. Ibid. p. 94.

℞. *Ol. infuſ. Hyperic.* unc. iv.

Aloes.

M*yrrhae*.

Olibani ana dr. ij.

Coquendo leniter, miſta, ſubige cum *Vitell. ovor.* unc. ij.

D.

S. *Parum calefactum in Fiſtulam injice*.

Injectio Detergens, ad Urethram Ulcere Venereo eroſam. Ibid. p. 245.

℞. *Mell. Roſat.* unc. j.

Aloes puriſſ. gr. x.

Sal. Ammon. gr. iv.

Aq. ſtillat. Fenicul. unc. vj.

M.

Liquor Mundans, cujus q. ſ. *ter, quater, de die, in Virgam, ſanie prius expreſſa vacuam, & poſt locum ulceratum digitis compreſſam, ope ſiphunculi injiciatur*.

Clyſma Uterinum, Foetus mortui, putrefacti, reliquias excutiens, & Matricem emundans.

Rad. Ariſtoloch. unc. ß.

Herb. Scordii. man. j.

Sum.

Summit. Roſmarin.
Abſinth.
Flor Chamaemel. ana man. β.
Bacc. Laur. dr. vj

Coq. in Aq. commun. q. ſ. per $\frac{1}{6}$ horae. Colat. libr. ij. admiſce
Myrrh. in Vino albo ſolut. unc. j.
Mell. roſat. unc. ij.

M. D.

S. *Hujus liquoris calefacti ad teporem hominis ſani* unc. vj. *bis de die, prudenter, per Metrenchyten injiciantur, ac aegra decumbente aliquandiu retineatur.*

De Aſpergine.

318. ASPERGO eſt Pulvis (116.), qui ſuperficiei corporis externae, varios ad uſus, inſpergendo applicatur. *Paſma, Catapaſma, Diapaſma, Empaſma, Sympaſma*, veteribus audit.

319. Tenuitatis hic vix niſi primus & medius gradus (117. α. γ.) uſu venit; quum moleculae craſſiores nec facile adhaereſcant, nec, ob minorem ſuperficiem, adeo diffundantur.

320. MATERIEM, hujuſque DELECTUM ac ORDINEM, facile intelligit, qui confert dicta (119. 120.) cum ſua indicatione. Neque enim differentia hic datur ulla, niſi, quod ſaporis, odoris, coloris, ſpecificae gravitatis nulla habita ratione, eligantur ſaltem ſcopo accommodata. Unde & huc recipiuntur frequentius, quorum nullus vel rarus uſus internus (309. β.). Coſmeticorum tamen alia ratio eſt, ut quorum praecipua virtus in odore ponitur (326.).

321. DOSIS nulla certa, nec pondere unquam determinata; utpote quam ſola fere loci conſpergendi am-

amplitudo limitat. Hinc nec diviſio in doſes hic, uti (123. 128.), obtinet.

322. Quantitas Generalis ſimilibus, ac (312.), conditionibus definitur.

323. Proportio mutua ingredientium ex ſola ſingulorum virtute cognita, & Medici ſcopo, terminatur.

324. Subscriptio eſt. *F.* vel *M.F. Pulvis.* Addi poteſt, ſi requiritur, *Tenuiſſimus* aut *Pollen*. Cum Pulveris materies ſcabra, duriuſcula, inſolubilis eſt, aut partibus nudis, ſenſilioribus, Vulnere, Ulcere, Puſtulis, Scabie, Intertrigine Eryſipelate, &c. affectis admovenda, ſcopuſque poſtulat aequabilem Aſperginis diffuſionem, amplam ſuperficiem, penetrationem facilem, ſubtilitatis gradus ſummus (117. *α.*) fere praefertur. Scatula plerumque aut lagenula *Receptaculum* praebet, aut & chartula, pro varia tum quantitate, tum natura materiae (129.). Alias & ſindoni rarae includendus jubetur.

325. Signatura utendi modum exponit, qui plerumque ſolo inſperſu abſolvitur. Si Nodulus eſt (324.), inde ſuper partem excutitur Pulvis. Si vero ſuperficiei declivitas Aſpergini retinendae minus apta eſt, haec ſuper panno lineo, laneo, aut papyro, diſtributa parti applicatur, firmatur. Quandoque addendum, an calefieri ante uſum debeat Pulvis: quod raro requiritur. Alias autem & ante & poſt inſperſionem agenda injunguntur: uti dum locus prius detergendus, fricandus, inungendus, aut poſt deligandus &c. Sed haec ſua quemque docet indicatio.

326. Usus Aſperginum multiplex, Chirurgis praecipue frequens, conducit ad exſiccandum, diſſipandum, adſtringendum, depurandum, acre corrigendum, exedendum, conſolidandum, &c. Vulnera hinc, Ulcera, Haemorrhagiae, Oſſa, Tendines, Nervi laeſi aut nudati, Catarrhi, Eryſipelas, Cutis vitia, &c. eas ſaepe poſtulant. Quin &, qui fragrantiae aut ornatus gratia corpori inſperguntur, Pulveres

veres, Cyprii dicti, huc pertinent.

327. SPECIMINA ſunto.

Pulvis Mundans, ad Bubonem Venereum apertum. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 249.

℞. *Pulv. Fol. ſiccator. Scordii* unc. ij.
Vitriol. alb. drach. ij.
Aloes. drach. j.
M. F. Pulvis.

S. *Aperto Ulceri, deterſo prius, inſpergatur ad depurandum.*

Pulvis ad Eryſipelas.

℞. *Pulv. Eryſipelatod. Mynſich.*
Flor. Sambuc. ſiccator. ana unc. iij.
Smalti. unc. ij.
Myrrh. opt. dr. iij.
Camphorae. drach. iß.
Tenuiter trita M. D. ad ſcatulam.

S. *Hujus calefacti prius* q. ſ. *loco inſpergatur, aut ſuper charta caerulea diſtributum parti applicetur & faſcia leniter circumvoluta firmetur.*

Pulvis Balſamicus, Oſſibus, Tendinibus, Nervis, nudatis conveniens.

℞. *Myrrhae* drach. ß.
Olibani.
Maſtiches. ana drach. j.
Sarcocoll. drach. ij.
Colophoniae. unc. ß.
M. F. Pulvis tenuiſſimus.

S. *Eo conſpergantur partes affectae, ſub qualibet deligatione.*

Pulvis Adſtringens, ad ſiſtendam Haemorrhagiam

giam Vulneris externi. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 104.

Sang. Draconis. drach. j.
Sarcocoll. drach. ij.
Lapid. Haematit. drach. ß.
Bol. Armen. unc. j.
M. F. Pulvis tenuiſſimus.

S. *Hujus* q. ſ. *inſpergatur vaſi vulnerato, & ſtupis Alcohole calido madidis, veſicaque vel faſcia circumpoſita, firmetur.*

*

Pulvis Columellam relaxatam reſtringens.

℞. *Flor. Balauſt.*
Succ. Catechu. ana ſcr. ß.
Alumin. crud.
Piper. long. ana gr. v.
M. F. Pulvis ad carthulam.

S. *Lingua ſpeculo oris depreſſa, Pulvis ope fiſtulae affletur, aut parvo coehleari impoſitus admoveatur Uvulae.*

*

Pulvis Cyprius.

℞. *Farin. Crinalis*. lib. ij.
Rad. Irid. Flor. ſubtiliſſ. pulver. unc. ß.
Ol. lign. rhod. gutt. vj.
Accurate ſubacta & miſta D.

S. *Pulvis Odorarius, quo capillos comat, cui volupe eſt*.

*

Diapaſma Acrimoniam obtundens, ad Intertriginem.

℞. *Amyli* unc. ij.
Cretae alb.
Ceruſſae. ana unc. ß.
Pulv. Rad. Irid. Florent. drach. j.
M. F. Pulvis ſubtiliſſimus.

S. In-

S. *Incluſus ſindoni rarae excutiatur ſuper parte excoriata, prius deterſa.*

De Epithemate.

328. EPITHEMA eſt medicamentum externum, variae conſiſtentiae, non unguinoſum, nec emplaſticum, quod ſuperficiei corporis externae, ſcopo vario, imponitur. *Fomentum* id, vel *Fotus* dicitur, ſi calidum admovetur.

329. Triplex ejus (328.) datur conſiſtentia: (α.) *Liquida*: (β) *Sicca* vel *ſolida*: (γ) *Mollis*, pulmentaris. Priora duo nomen generale (328.) retinent; poſterius *Cataplaſma*, *Puls*, *Malagma*, vocatur. Diſtinctionis gratia de ſingulis ſeorſim.

De Epithemate Liquido.

330. EPITHEMA LIQUIDUM (329. α.) eſt liquor medicatus, ſimplex vel compoſitus, qui, frigidus aut calidus parti corporis externae, vehiculi apti interventu, ſuperimpoſitus, & aliquandiu retentus, hanc aut profundius ſub hac ſitas partes ita mutare valet, ut Medici ſcopus poſtulat. *Fomenti* aut *Fotus* nomen huic formulae proprie datur, ſi liquor calide admotus partem calore humido fovet. (310.)

331. MATERIEM Liquoris (320.) dant Aqua, Lac, Vinum, Acetum, Spiritus Vini, Succi liquidi, Oleum, Urina, &c. ſimplicia, aut variis modis praeparata, & inter ſe atque cum aliis cujuſcunque conſiſtentiae compoſita, officinalia, magiſtralia: ut Aquae ſtillatitiae omnis generis, Aceta, Olea infuſa, cocta, Spiritus Aromatici, Tincturae, Eſſentiae, Liquores

res ſalini, Lixivia, Aqua Fabrorum, Calcis &c.: praecipue ex his & aliis idoneis parata Infuſa (221.), Decocta (234.), Succi Expreſſi (245.), Emulſa (256.) Mixturae Mediae (282.), Contractae (293.).

332. Delecum limitat indicatio Medici, partis mutandae, ejuſque, cui proxime applicatio facienda, conditiones ſanae vel morboſae, & natura liquoris adhibendi cognita. Nota ergo

α. In genere ſimilia hic obtinere illis, quae dicta ſunt circa delectum internorum (223. 236. 247. 258. 284. 295.).

β. Haud tamen ſaporem, odorem, colorem, curari; hinc omitti, quae his corrigendis ad interna adhibentur, Sacchara, Sirupos, &c.

γ. Nec paullo ſpiſſior conſiſtentia adeo hic obeſt: licet interim, ubi major penetrabilitas, requiritur, ſpiſſitudo minor, caeteris paribus, praeferatur.

δ. Haud ſemper ſolam hoc remedio intendi partis externae, cui id proxime admovetur, mutationem, ſed vel crebrius etiam viſcerum ac partium profundius ſub illa ſitarum (330.).

ε. Hinc convenire magis ejuſmodi, quorum virtus in principiis haeret volatilibus, tenuibus, facile penetrare aptis; praeſertim ubi in interiora agendum eſt. Quare Terrea, Lapidea, Adſtringentia, Incraſſantia, & ſimilia, tum vix boni quid efficere videntur; etenim vel ob craſſitiem ſuam abſorberi nequeunt, vel oſtiola claudendo ſibi ipſis ingreſſum obſerant. Leni tamen adſtrictioni ſi Aroma aut Spiritum junxeris penetrabiliorem, plus forte praeſtabis.

ζ. Vide etiam, quae natura ſit partis, cui liquor proxime applicandus eſt; an Oleum, Aquam, Spiritum, Acre, ferat illaeſa; ne alteri dum prodes, alteri noceas: quod maxime in iis, quibus cutis delicatior contigit, animadvertendum.

η. Ce-

ν. Ceterum &c, quae interno uſui raro aut nunquam ſerviunt, huc recipiuntur v. g. Mercurialia acerrima, Saturnina, Alcohol Vini ſolum, Hyoſcyam. Mandragor. Solan. Cicuta, &c.

ϑ. Memento tamen in uſu Draſticorum, ſuperficiem corporis, omnem bibulam eſſe, & abſorpta per hanc viam infundi ſanguini, inſalutato ventriculi janitore (309. *γ*. 313.).

333. Ordo haud differt ab eo, quem in ſimilibus formulis interno uſui dicatis (331.) commendavi ante.

334. Dosis nec pondere unquam, nec menſura alias conſueta, hic determinatur. Limites figit varia partis fovendae amplitudo, tum corporis, quo interveniente applicatur liquor, major minorve bibacitas. Panni lanei prae lineis, duplicati, triplicati prae ſimplicibus, &c. plus liquidi imbibunt.

335. Quantitas Generalis ut raro lib. ß. minor eſt, ita ſaepiſſime lib. j. ij. iij. & plures aequat; prout vel una major minorve, vel plures partes ſimul foveri debent; vel vehiculum magis minuſve bibulum eſt (334.); vel Fotus diutius, brevius, continuatus, minoribus aut majoribus intervallis renovatus exigitur; vel ipſe liquor magis minuſve corruptioni obnoxius, facilius aut difficilius parabilis eſt, &c. Satius fere eſt exceſſu hic, quam defectu, peccare, maxime ſi plures aut majores partes fovendae ſunt; ne liquor juſto citius, aut & ſub prima applicatione deficiat.

336. Proportio ingredientium mutua patet ex dictis (227. 240. 251. 264. 288. 299.), collatis cum (313. 332.). Limitat hanc ſola Medici indicatio & virtus materiae cognita. Uſus autem externus interno minus arctos habet terminos. Memento ſaltem (332. *ϑ*.), tum conſiſtentiae; ne ſpiſſitate nimia minus penetrabilis ſit.

337. Subscriptionis eaedem leges ſunt, quales ſimilium liquorum internorum (228. ad 230. 241. 252. 265.

265. 289. 300.), nomina ſi exceperis internum uſum indicantia, quibus hic ſubſtitui poteſt: *F. Liquor pro Epithemate vel Fomento*. Alias tamen & a parte, cui applicatur, nomen accepit; uti poſtea ſub Externis Propriis (304.) patebit: alias ab ingredientibus: unde *Oxyrrhodini* appellatio. Vide (472.). Ceterum & hic quandoque materies, e qua per infuſionem aut decoctionem parandus eſt liquor, ſaltem petitur a pharmacopoeo, reliquum opus aeger ipſe ſive adſtantes perficiunt, uti (228. 230. 241.). *Specierum* tunc aut *Collectionis* nomine etiam utimur. Tandem nec depurationem exactiſſima (229. δ. 241. γ. 252. γ.) hic adeo opus.

338. SIGNATURA, praeter nomen (113. γ. 330. 337.), indicat

α. *Praeparationem*, ſi haec pharmacopoeo non committitur (337.). Conf. (231. β.).

β. *Partes Fovendas*, Hae, juxta (330. 332. δ.), ſunt vel Externae, quibus proxime admoveri poſſit liquor. Circa has, utpote ſat manifeſtas, id ſolum noto, quod, ſi vulnere aut ulcere patulae fuerint, quandoque prius materie apta tegi debeant; ne cruda loca tangat liquor, hisque agglutinetur areſcendo, aut alio modo incommodet. Vel ſunt Internae, profundius ſub integumentis ſitae. His Fotu mutandis idonea ſeligitur regio externa, pro ſitu partis & Medici ſcopo varia. Quocirca ſitus & conſenſus partium, tum curſus vaſorum ac nervei ſyſtematis diſtributio, cognita maxime conducunt. Eſt, ubi Fotus ipſam in partem proxime agere debet, hanc v. g. roborando, emolliendo, humectando, refrigerando, ei impactum reſolvendo, diſſipando, &c. Regio externa, cui pars proprius, interpoſitis molliſſimis & minime craſſis integumentis, ſubjacet, aptum tunc Epithemati locum praebet. Eſt, ubi revellere aut derivare a parte ſcopus poſtulat: tum vel inferiori cuidam vel ſuperiori vel & laterali regioni vicinae aut remotae applicatio fit: prout & pars ipſa ſita eſt, & cum hac

illave parte externa magis minusve conſentit. Alias & in univerſam ſanguinis maſſam conamur agere: ſcopo eliguntur loca externa, ſub quibus majora & nudiora vaſa decurrunt; uti Tempora, Collum, Axillae, Carpi, Inguina, Poplites, &c.

γ. *Vehiculum* (330.). Eo plurima adhibentur; Panni linei, lanei, varii coloris, rubri praeprimis, textum ſericum, ſtupae, panis toſtus, hujus mica, ſpongia, Epithema ſiccum vel Sacculus, de quo poſtea. Alias & veſicae ſuillae duplo capaciori includitur liquor. Selectum dictat ſcopi & partis fovendae diverſitas, tum promtior unius prae alio paralibitas. Si plurimum liquidi applicandum, hujusque calor diutius conſervandns eſt, Panni lanei, Spongia, Stupae, magis ex uſu ſunt. Veſica diſſipationem liquoris praepedit, caloremque conſervat, nec inquinat: ſed & nonniſi ſubtiliores particulas, & lente quidem, tranſmittit. Scitur hinc, ubi conveniat. Si regio fovenda tenerior eſt, & Epithema non calefactum admovetur, aut conſervandi caloris non magna urget neceſſitas, linteaminibus uti licet, iisque duplicatis, triplicatis, &c. ſi multo liquore applicato opus eſt.

δ. *Calidus* an *Frigidus* admovendus ſit liquor. Intentio Medici, partis & materiae natura, hoc docent: Ubi validiſſime reſolvendum, penetrandum, attrahendum, calor ſummi uſus eſt. Nocet is gelu conſtrictis, repulſui, &c. Spirituoſa volatilia, rectius frigida vel ſaltem tepida adhibentur; niſi alia repugnent. Vehiculo (γ.) etiam calefactione, antequam id liquido imbuatur, hujus frigus temperare licet.

ε. Quomodo applicatus liquor *Continendus*. Huc facit ligatura. Si vero longior humoris & caloris conſervatio requiritur, veſica ſuilla, oleo prius madefacta, ſuper Fotu extenſa, & firmata, conducit.

Quin & huic ſacculum arena calida plenum, operculum figulinum, lapideum, aliudve corpus calefa-

ctum

ctum, nec cito frigeſcens, ſuperimponere juvat, quod dein, nata refrigeratione, removeri, iterumque calefactum apponi poteſt, Fotu ipſo interim ſuper parte retento.

ζ. Quamdiu Epithema ſuperdatum *relinquere* an & quando vel *calefacere* iterum vel *renovare*, & quousque *continuare* oporteat, &c. Multa hic datur varietas. Alias ex ſymptomatis mitigandi ceſſatione terminus figitur; ubi v. g. dolor, vigiliae, frigus, calor, anxietas, vomitus, haemorrhagia, virium collapſus, delirium, &c. remiſerunt. Alias ex vi liquoris diſſipata; dum v. g. refrixit, vel vehiculum (γ.) exaruit, &c. Alias tempora praeſcribuntur; ut v. g. mane, veſpere, quotidie ſemel, bis, ſingulis 2, 3. &c. horis, & ſic porro. Quae omnia in caſibus ſpecialibus facile quis limitaverit, conſiderans ſuam intentionem, morbi vel ſymptomatis indolem, liquoris naturam volatilem, fixiorem, &c., vehiculi materiem, apparatum facilem vel difficilem, & ſimilia.

339. Usus Epithematum valde univerſalis, Acutis, Chronicis, Externis, Internis, malis levandis peraptus, virtute varia emolliendi, adſtringendi, roborandi, repellendi, attrahendi, calefaciendi, refrigerandi, diluendi, reſolvendi, diſcutiendi, ſopiendi, excitandi, acre corrigendi, demulcendi, &c. ſolidis fluidisque opem fert: quin & quibuscunque fere evacuationibus aut efficiendis aut promovendis conducit, aetati ſimul omni conveniens; modo & materies arte ſeligatur, & tempeſtiva fiat atque idonea applicatio. Pulchre quandoque remedii interni vices ſupplent externa iſthaec in infantibus, aliisve, qui ore capienda horrent aut deglutire nequeunt. Applicatio tamen & renovatio aliis iterum moleſtior eſt, quam uſus internorum. Nocent & aliquando inepte adhibita; dum, cauſa morbi non ſublata, ſymptomata tollunt: quod maxime circa ſtupefacientia obtinet: aut dum repellentia, materies morbi haud ſatis mobili, vaſa con-

 ſtrin-

ſtringendo illam magis compingunt; aut, quae calida requirebantur, ſub longiore applicatione nimis frigeſcunt, &c. Haec tamen, perverſo ſaltem uſui tribuenda, artis peritus facile evitat.

340. Specimina ſunto.

*

Epithema Aromaticum, promovens ſaburrae inteſtinalis excretionem in infante recens nato Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 223.

℞. *Vitell. Ovi* N. j.
Spirit. Matrical.
Tinct. Abſinth.
Aq. ſtillat. Fenicul. ana drach. ij.
M.

S. *Excepta pauxillo micae panis ſtomacho applicentur.*

*

Aliud, ad Nauſeam ab inordinato liquidi nervoſi motu ortam. Vid. Ibid. p. 129.

℞. *Aq. Vitae Matthioli.* unc. j.
Spir. Rad. Angelic.
Carmin. Sylv.
Menthae ana unc. ij.
M.

S. *Taleola panis tritici toſti, bene irrorata his, applicetur calide epigaſtrio, ſuper applicetur veſica ſuilla oleo humectata; & dein ſupra hanc apta ligatura: renovetur poſt* xij. *horas.*

*

Emulſum externum, Anodynum, Demulcens leniter Aperiens. Ibid. p. 113.

℞. *Semin. Pomor. Cotoneor.* no. vj.
Cum *Aq. ſtillat. Flor. Roſar.*
Sambuc. ana unc. iij.
F. ſ. a. Emulſio, cujus puro liquori admiſce.
Spir. Vini rectificat. unc. ß.

Tinct.

Tinct. Opii drach. j.

D. ad Vitrum.

S. *Parti a cauſtico aliove acri foris applicato laeſae & dolenti cum panno lineo-triplicato admoveatur calide: renovetur, ubi ſicceſcit.*

•

Fomentum Laxans, Reſolvens, Paregoricum, ad Pleuritidem. ibid. p. 149.

℞. *Fol. Malvae*
Bismalvae
Parietar. ana m. ij.
Papaver. hortens.
Hyoſcyam. ana m. j.
Flor. Sambuc.
Chamaemel.
Melilot. ana unc. iij.

Cum *Lact. dulc.* q. ſ. F. Decoctum pro Fomento.

S. *Veſica ſuilla, hoc liquore calidiſſimo ad dimidias repleta, admoveatur lateri dolenti, firmetur ligamine: tum ſuperponatur ſacculus arena calidiſſima plenus, qui frigeſcens iterum calefiat, aut ei mox ſubſtituatur alius jam calefactus. Continuentur haec, donec dolor remiſerit.*

•

Fotus Laxans, Mulcens, Spaſmos reſolvens, Flatus diſcutiens, adverſus Colicam.

℞. *Flor. Chamaemel.*
Melilot. ana m. j.
Bacc. Laur.
Sem. Carui. ana unc. j.

Coq. ex *Lact. dulc.* q. ſ. per ¼ hor. Colat. fortiter expreſſ. lib. iij. admiſce
Sapon. venet. unc. iß.
Croc. opt. pulv. dr. ij.

D.

S. *Hoc liquore calido bene imbutus pannus laneus; mox expreſſus, imponatur univerſo ventri, ac quovis bihorio renovetur.*

*

Epithema Reſolvens, Anodynum, adverſus Arthritidem.

℞. *Aq. Regin. Hungar.* unc. viij.
Spir. Sal. Ammon. unc. ß.
Camphor. dr. ij.
Opii crud. dr. ß.
Sapon. ven. unc. iß.
M. D.

S. *Lintea hoc liquore tepido madefacta partibus dolentibus ſuperdentur, ac ſingulis horis renoventur.*

*

Fotus Antiſepticus, calorem vitalem reſuſcitans, inteſtino per vulnus abdominis egreſſo conveniens. Ibid. p. 79.

℞. *Inteſtina pura Animalis junioris* q. ſ.
Coq. in *Aq. commun.* q. ſ. ſpatio $\frac{1}{4}$ horae; dein adde
Flor. Chamaemel.
Lavendul.
Centaur. ana m. ß.
Fol. Menth. m. j.
Stent in Infuſione per $\frac{1}{4}$ horae.

D.

S. *Liquor calidus cum panno laneo applicetur.*

*

Epithema Adſtringens, Repellens, ad Aneuriſma &c. Vid. Fuller Pharmac. Extemp. p. 123.

℞. *Fu-*

℞. *Fuligin. lignor. denſae ac ſplendent.* unc. ß.
Vitriol. Anglic. dr. ij.
Coq. ex *Acet. vin.* unc. xij. ad reſiduum unc. viij. Colat. D. uſui.

S. *Linteum quadruplicatum, hoc liquore frigido intinctum & expreſſum, parti affectae applicetur.*

*

Epithema Lactantibus utile ad dolentes Papillarum fiſſuras.

℞. *Fol. Altheae* man. j.
Aq. commun. in qua aliquoties pruna lign. extincta ſit. lib. j.
Macerentur per aliquot horas, ſub leni calore: dein liquori defuſo admiſce
Spir. Vin. Camphot. unc.ij.
Balſ. Peruv. cum vit. ovi. ſubact. dr. j.
Opii gr. vj.
D.

S. *Foliolum Altheae, iſto liquore prius tepefacta ac concuſſo humectatum, parti affectae ſaepius imponatur.*

*

Epithema Putredini reſiſtens, Cardiacum, in Gangraena: ad exemplum H. Boerh. Mat. Med. p. 96.

℞. *Herb. Scordii.*
Menthae.
Summit. Rutae
Fol. Roſmarin. ana m. ß.
Cort. Cinnamom.
Nuc. Myriſtic. ana dr. ij.
Conſciſſa, tuſa, cum *Acet. Roſat.* & *Vini Rhenani* ana unc. viij. coquantur

 in

in phiala alta, vitrea, per ½ horae: Liquori decantato adde
Aq. Prophylact. Sylv. unc. ij.

M.D.

S. *Hoc liquore imbutae ſpongiolae admoveantur parotidibus, axillis, ſcrobiculo cordis, carpis, inguinibus. Taleola panis toſti eodem imbuta naribus ſupponatur. Removentur quolibet trihorio.*

De

Epithemate Sicco.

341. EPITHEMA, *Fotus*, *Fomentum*, SICCUM eſt Pulvis medicatus [116.], qui, conſuto plerumque panno incluſus, externae corporis ſuperficiei, vario tam internas quam externas partes mutandi ſcopo, opponitur. *Sacculus*, *Saccus*, *Cucufa*, *Cucullus*, *Frontale*, *Scutum*, *Lectulus*, *Pulvinar*, &c. audit, prout aliis atque aliis partibus aut uſibus inſervit.

342. Craſſior hic, aut mediocriter tenuis tantum Pulvis [117.] fere uſitatus eſt; quia particularum ejus adhæſio ad ſuperficiem corporis, vel de continente panno excuſſio, non adeo in hac formula, uti in Aſpergine [319. 325.], deſideratur.

343. MATERIES in genere eadem eſt, quae [119. 120.], & ſimilia eſtterno uſui apta accenſueris.

344. DELECTUM docent [121. 320. 332.] comparata ad [341. 342.]. Paucis nota

α. Vegetantium partes ſicciores, Radic. Cortic. Fol. Flor. Semina, Baccas, Aromata, Succos duros, tum ex his compoſitas Species officinales; &c. maxime huc adhiberi.

β. Penetrabilitatem [332. s.] hic vel magis etiam re-

requiri ob conſiſtentiam & uſus rationem (341. 342.)

γ. Superaddi ſaepe Epithemata Liquida (330.), tum ut horum ope materies ſicca fiat actuoſior, tum ut haec illis ſit pro vehiculo (338. γ.).

δ. Ad Lectulos & Pulvinaria paranda Paleam miſceri Pulveri medicato, quae hunc diffundat. Idem in Cucuſis aut ſimilibus Sacculis, qui ſimul molliores requiruntur, nec multum madefaciendi ſunt, quandoque praeſtat Goſſypium, aut Lana animalis.

ε. Sacculi Arena repleti huc quoque pertinent, vel ſoli, vel cum Epithemate Liquido uſitati [338. ε.), ubi calor ſiccus, vel humidus, diu conſervandus requiritur. Sed hi a pharmacopoeo non petuntur, neque hinc ad inſtitutum noſtrum pertinent.

345. Ordo idem, qui (122.) obtinet.

346. Dosin limitat amplitudo ſuperficiei fovendae, & Succi implendi (341.) capacitas ſcopo Medici apta. Unde diverſiſſima eſt. Crinita Capitis pars, Ventriculus, Hepar, fere unc ij. iij. iv. poſtulant: Cor, Lien, Ren, unc. j. iß. ij., reliquae partes pro ratione ſuae magnitudinis. Lectuli, Pulvinaria, quibus incumbendum, plures libras exigunt. Scito autem,

α. Variam & ſtaturam aegri, & aetatem, & morboſam partis extenſionem, multum hic diſcriminis parere.

β. Non infarciri, ſed laxe ſaltem repleri Sacculos; ut ſat ſequaces & molliculi ſint.

γ. Denique ingredientium quoque (344. α.) diverſae denſitatis rationem eſſe habendam.

347. Quantitas Generalis definitur ex doſium mole (346.) & numero (68.). Plures enim ſaepe una praeſtituuntur, ut vel diverſis partibus ſimul, vel uni alternatim, adhiberi queant. Inde major hic varietas obtinet, quam quae generales regulas admittat. In univerſum exceſſus aliquis defectu tolerabilior eſt.

348.

348. Proportionem mutuam ingredientium conditiones ſimiles (323.) terminant.

349. Subscriptio mandat

α. Pulveris Praeparationem, quae fit conſciſſione, tuſione plerumque rudiore, vel, ut vocant, *groſſo modo* facta (342.), miſtione. Aliquando ingredientium quaedam, aut omnia, in ſartagine torrenda jubentur; ut vel augeatur vel mutetur virtus: quod tamen in volatilioribus nocet. Alias & ſpecies, antequam immitantur Sacculo, liquidis efficacibus, Spiritu, Oleo, Tincturis Aromaticis, Eſſentiis, &c. conſperguntur.

β. Sacculi Confectionem. Ubi occurrit (1.). Pannus adhibendus, qui plerumque eſt lineus tenerior, rudior, ſindon, aut ſericus, raro laneus. Partis ſovendae conſtitutio; Pulveris quantitas, qualitas; major minorve vis, quam Sacculus ſub applicatione pati debet; pretium panni; opinio aegri, &c. electionem figunt. (2.) Figura, quae parti fovendae & uſui accomodatur. Capiti crinito cucullaris, fronti quadrato-oblonga, cordi pyramidalis, ventriculo ſcutiformis, hepati lunata, lieni linguae bubulae aemala, umbilico rotunda, &c. fere tribuitur. Lectuli, Pulvinaria, magnitudine ſaltem aptanda, formam uſitatam ſervant. Quandoque & pollicari menſura longitudo & latitudo exprimitur parti contengendae reſpondens. Alias tamen, partis ſovendae tantum facta mentione, reliquum pharmacopoei peritiae relinquitur, mandando ſaltem: *F. Sacculus pro Corde, Hepate*, &c. aut *Scutum Stomachicum*, &c. (341.), Vel etiam una cum formula tranſmittitur pharmacopoeo charta ejus figurae ac magnitudinis, qua Sacculus deſideratur. (3.) Numerus denique ubi plures ſimul conficiendi ſunt (347.), memoratur.

γ. Sacculi Repletionem. Hanc, ubi opus eſt, praecedit Pulveris cum palea permixtio, aut cum goſſypio vel lana exceptio (344.δ.). Incluſio ipſa futura ple-

plerumque perficitur. Aliquando tamen & ſimplex illigatio aut complicatio ſufficit, ubi vel figura (β. 2.) exacta, vel appllicatio diuturna, non exigitur. Denique & interſuuntur Sacculi majores, quod barbare *interpaſſare* vocant; ne Pulvis incluſus conglomeretur, aut verſus unam ſedem coacervetur.

δ. Hactenus tamen (β. γ.) dicta ſaepiſſime aeger hujuſve adſtantes curant; pharmacopoeo ſaltem Pulverum (α.) exhibente. Subſcribitur tunc modo. *F. Species pro Cucufa*, *Sacculo*, *Lectulo*, *Epithemate*, &c.

350. SIGNATURA, poſt nomen [341. 349. δ.], exponit.

α. *Specierum Incluſionem*, ſi has ſolutas modo tradit pharmacopoeus [349. δ.], immitti autem Sacculo ſcopus poſtulat. Haec vero ſimilis tunc eſt [ibid. β. γ.].

β. Quae ad *Applicationem* pertinent. Adhibentur autem Epithemata iſthaec vel (1.) ſola, ſicca, utplurimum prius calefacta. Vel (2.) vi medicata aliorum ante imbuta, ut actuoſiora fiant. Quare crebro prius Epithemate Liquido (330. 338. γ.) humectantur, macerantur, conſperguntur, aut & cum eo decoquuntur: alias quoque decocti idonei vapore, aut ſuffitus accenſi fumo, imbuuntur. Vel (3.) Epithemati Liquido applicato ſuperadduntur, hujus ut calorem conſervent, vim augeant. (338. γ. ε. 344. ε.). Denique (4) non adeo conſtanter uſitata eſt ſpecierum in ſacculum incluſio, quin & nonnunquam laxae inſpergantur calenti Pani, ac ſuperextenſa ſindone retentae fovendis partibus imponantur: quod cum ab ipſo aegro aut miniſtris ejus curari debeat, ſcripto in Signatura, aut voce, praecipiendum eſt; uti per exempla deinceps eluceſcet. Reliqua repetantur ex dictis [338.]; utpote quorum plurima & hic locum habent.

351. USUS idem eſt, qui [339.]. Minor ſaltem plerumque Sicci Epithematis eſt penetrabilitas, actio len-

lentior, niſi Liquidum accedat (350. ß. 2.). Eſt tamen, ubi ſiccus calor magis prodeſt, facilius fertur. Saltem nocumentis ex celeriore refrigerio, & incommodis ex inquinatione haec formula minus patet, quam prior (339.). Poſſent huc quoque aliqua ratione referri Epithemata ex Catellis vivis, Columbis, Pullis Gallinaceis, &c. diſſectis, Omento, aliisve Animantium partibus etiamnum vitali calore praeditis, Pane adhuc a furno calente, & ſimilibus, vel ſolis, vel aliorum acceſſu magis appropriatis, parari ſolita, quae facile ex hac hiſtoria intelliguntur. Amuleta denique & hujus loci ſunt; quum extrinſecus corpori appenſa aut ſuperdata, ubi concaleſcunt, virtutem ſuam exſerere perhibeantur. At rarus hodie inter cordatos Medicos eorum uſus eſt, & ſi quis, rariſſime per modum formulae a pharmacopoeo petuntur: revelata enim materies plerumque vileſcit.

352. Specimina ſunto.

*

Cucufa Confortans, Capiti debili, frigido, Catarrhis obnoxio, proficua.

℞. *Rad. Angelicae.* unc. j.
Herb. Majoran.
Salviae.
Folior. & Flor. Roſmarin.
Summit. Serpill. ana m. ß.
Semin. Nigell. Rom. drach. iij.
Caryophyll. arom. drach. j.
Maſtiches.
Styrac. calamit. ana drach. ij.

Conſciſſa, tuſa ruditer, miſta, D. ad chartam.

S. *Species pro Cucufa, quae goſſypio exceptae includantur duplicaturae cuculli, & punctim interſuantur. Cucullo, mane & veſperi fumo Lign. Juniper. accenſi imbuto, ſemper tegatur caput.*

Scu-

Scutum Stomachicum, ad Nauſeam a turbis nervei ſyſtematis ortam. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 129.

Pulv. Aromat. Roſae,
Diagalang.
Diarrhod. Abb. ana unc. j.
M.

S. *Inſuta ſindoni applica Epigaſtrio.*

Aliud ſimile, Ventriculum roborans, Calefaciens, Digeſtionem promovens.

℞. *Rad. Angelic. Hiſp.*
Calam. arom. ana dr. ij.
Herb. ſicc. Menth.
Abſint. ana man. ß.
Sem. Coriandr.
Cardui, ana drach. iß.
Cinnamom.
Nuc. Moſch.
Macis.
Caryophyll. ar. ana drach. j.
Balſ. Peruv. gutt. xx.
Conciſis, tuſis miſtis, F. Pulvis craſſus pro Scuto Stomachico.

S. *Ex ſerico culcitula fiat, qua Pulvis includatur, interſuatur. Haec calefacta, Vino Canarino aut Burgundico conſperſa, ſede ventriculi applicetur.*

Epithema ad Dolores Colicos a cauſa frigida, flatulenta, natos.

℞. *Semin. contuſ. Aniſi.*
Cumini ana unc. j.
Piperis drach. iij.
Nuc. Myriſtic. drach. ij.
Caryophill. arom.

Ma-

Maceris ana drach. j.
Conſcisa, tuſa, miſta, D. ad chartam.
S. *Species Calefacientes, quae panis adhuc a furno calentis, transverſim diſſecti, ſuperficiei internae, micaceae, inſpergantur, tum Spiritu Vini irroratae, ſindone ſuperextenſa contineantur, & epigaſtrio vel regioni dolenti applicentur: poſt tres quasque horas ſindon Spiritu Vini iterum humectetur.*

Lectulus & Pulvinaria Roborantia, Antirachitica, Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 255.
℞. *Folior. recent. in umbra ſiccator.*
Filicis maris. lib. iij.
Majoranae.
Meliſſae.
Menthae. ana m. ij.
Flor. recent. in umbra ſiccator.
Meliloti.
Trifolii odorati.
Sambuci.
Roſarum: ana unc. ij.
Tritis in Pulverem tenuem, & miſtis, F. Species pro Lectulo & Pulvinaribus.
S. *Species Roborantes, quibus cum duplo tanto* Paleae Hordei *miſtis, ac dein linteo immiſſis fiant Lectulus & Pulvinaria, quibus incumbat aeger. Defendantur autem ab humido, & ſaepe ſuſpenſa in vento exſiccentur.*

Epithema Siccum ad Hydrocelen, Serum diſſipans, educens. Ibid. p. 211.
℞. *Sal. Marin. decrepit. ſicciſſimi, calidi, tenuiſſime triti.* q. ſ.
D.
S. *Intra lintea conſuta applicetur calidus: ſimul ac ma-*

madeſcit, alius ſimilis Sacculus, priori remoto, ſubſtituatur.

Fomentum Antiphlogiſticum, ad Nephritidem. Vid. H. Boerh. Aphoriſm. §. 997. n. 3.

℞. *Herb. Parietar.* m. ij.
Flor. Chamaemeli.
Meliloti.
Sambuci. ana unc. ß.
Semin. contuſ. Lini. unc. j.

Conſciſſa, tuſa tenuiter, miſta, laxe immiſſa duobus Sacculis lineis, quatuor pollices longis, duos latis, inſuantur.

S. *Sacculi Renales, quorum unus horae quadrante cum lacte dulci coctus, calidus, imponatur regioni lumbari dolenti; firmetur ligamine: ubi refrixit, interea ſimiliter coctus alter priori ſubſtituatur.*

Sacculus Cordialis, excitans in Languore ab inertia defectuve vigoris nervoſi orto.

A. ℞. *Folior recent. Meliſſae.*
Baſilic. ana drach. iij.
Flor. Lavandul. ſiccator. drach. ij.
Cort. recent. Aurant.
Cinnamom. ana drach. j.
Croci Britann. drach. ß.

Conſciſſa tenuiter inſuantur Sacculo pyramidali, ſerico, rubro.

B. ℞. *Aq. Meliſſ. magiſtral.* unc. ij.
Sal Volat. Oleoſ. drach. ij.
Tinct. Ambari. drach. j.

M. D. ſeorſim vitro probe clauſo.

S. *Sacculus* A. *regioni Cordis apponatur prius irroratus Liquore* B.*: ubi exaruit, iterum humectetur.*

Fortus

*

Fotus Adſtringens, Inteſtino Recto prolapſo, reducto, conveniens.

℞. *Herb. Anſerin.*
Folior. Quercus ana m. j.
Flor. Balauſt.
Gallar. Quercin. ana unc. *ß.*
Conſciſſa, tuſa, inſuantur binis Sacculis ſericis, aequalibus.

S. Coquantur Sacculi in Vini rubri & Acet. vin. ana q. ſ. *& calidi alternatim admoveantur Ano.*

*

Sacculi ad Eryſipelas, Diſcutientes, Repellentes.

℞. *Pulv. ad Eryſipel.* pag. 245. *deſcript.* unc. IV.

Vel

Flor. ſiccat. Chamaem.
Sambuc. ana Man. j.
Farin. vel *Amyli* unc. ij.
Cerusſ.
Smalti. ana unc. *ß.*
Myrrh. rubr. drach. ij.
Camphor. dr. j.
Croc. opt. dr. *ß.*
Contuſis, miſtis, F. Species pro ſacculis.

D.

S. Species ad Eryſipelas. Inſuantur duobus Sacculis ex ſindone confectis, ac aequaliter diſtributae interpaſſentur. Hi, prius calefacti, ac glebula Camphorae perfricti, alterne ſuperdentur parti affectae.

De

De
Cataplaſmate.

353. CATAPLASMA eſt Epithema molle (328.329. γ.), cohaerens, pultiforme, Electarii (148.) fere conſiſtentia, calore non colliqueſcens, varii uſus externi.

354. Coctione id (353.) paratur frequentiſſime: quandoque tamen & ſine hac, ſolo tritu & mixtione. Unde duplex eſt: *Coctum* aliud, aliud *Crudum*. De illo, cum proprie Cataplaſmatis nomen gerat, prius exponendum.

De
Cataplaſmate Cocto.

355. CATAPLASMA COCTUM conſiſtentiae non diffluenti (353. junctam exigit particularum, quibus conſtat, teneritatem & cohaeſionem lubricam. His ſi accedit earundem parvitas & miſtio velut homogenea, *Puls* vocatur.

356. MATERIES triplex hic uſitata eſt: *Liquor*: *Corpus* huic *incoquendum*: *Acceſſorium*.

α. Liquorem praebent varia: Aqua; Lac dulce, ebutyratum, Serum Lactis; Succus preſſus liquidus; Mulſa; Vinum; Acetum ſimplex, aut medicatum officinale; Urina; Lixivium; Oleum preſſum, infuſum, coctum: quin & quandoque ſpiſſiora, calore tamen liqueſcentia; Butyrum, Axungiae, Unguenta, &c. Horum quoque plura inter ſe miſta nonnunquam, ſcopo exigente, adhibentur.

β. Coquenda Materies maxime e regno vegetabili petitur: quo pertinent Radices; Bulbi; Cortices, Herbae; Folia; Flores; Fructus; Semina; vel ex

his parati Pulveres, Farinae; tum Succi denſi, &c. Animale & Foſſile Regnum pauca exhibet. Stercora, Nidus Hirundinum, Saturnina, &c. hujus ſunt cenſus.

γ. *Acceſſorium*, ſub finem coctionis, aut hac peracta, immiſcendum, vel (1) virtutem auget, coctionis impatiens aut non egens: uti ſunt Aquae & Olea Aromatica, Tincturae, eſſentiae, Spiritus, Vinum, Acetum, Balſama, Extracta, Pulpae, Electaria, Gummi reſinae, Succi liquidi, ſpiſſi liqueſcentes, Fermentum Panis, Salia, Sapo, Pulveres teneriores, Vegetantium partes molliores, aromaticae, Crocus v. g. & ſimilia. Vel (2.) conſiſtentiam & cohaeſionem lubricam (355.) efficit: cujuſmodi ſunt Farinae, Pulveres tenues, molles, Olea, Unguenta, Butyrum; Mel, Mica Panis, Ovi Albumen, Vitellus, Mucilagines, &c.

357. Delectum docent dotes Cataplaſmatis (345.), coctionis nota vis, & indicatio Medici. Hinc

α. Repete dicta (232.), quorum plurima & huc quadrant.

β. *Materies decoquenda* (356. β.) vel mollis eſto, vel coctione molleſcens: ut ideo dura quaevis, minus ſucculenta, Ligna, Stipites, Radices, Cortices, &c. fere excludantur; recentes vegetantium partes praeferantur ſiccis.

γ. Si tamen duriora aut tenaciora requirit indicatio, ante coctionem tundendo ac conquaſſando in pulverem tenuari, aut in paſtam molliri debent. Unde quorum pulveres aut farinae in officinis proſtant, pararive cito & facile poſſunt, iſta potius forma adhibentur.

δ. Minus etiam apta ſunt, quorum virtus ſub coctione, utpote hic aperto fere vaſe inſtituenda, avolat. Rectius haec, tanquam Acceſſoria (356. γ.), peracta coctione ſuperaddideris, pro ſuae naturae diverſitate, tritu prius vel in pulverem, vel in paſtam, re-

redacta. Confer [236. *o.* 237.]. Attamen id genus ingredientia quandoque etiam vaſe exacte clauſo in Cataplaſma coqui recte ſolent; modo caveatur, ne vel abundans Liquor [356. *α.*] neceſſariam faciat diſſipationem, vel ignis vehementior, ob defectum agitationis, empyreuma producat. Hinc ſaepe & ſuccoſiora, ſuis defenſa aridioribus tunicis, ut Bulbi Cepar. Allior. Porr. Lilior. alb., Rapae, Poma, &c. calido ſub cinere pulchre ad hos uſus aſſantur.

ε. Panis, farinae, vel pulveres tenujores vegetantium, faciendis Pultibus [355.] plerumque ſerviunt.

ζ. Alias & reſiduum a Fomenti Liquidi decoctione (331.) materiem praebet, quando & Fomenti & Cataplaſmatis, ejuſdem virtutis, junctus requiritur uſus. Raro tum repetita opus coctione; quum Acceſſoriis ſuperadditis facile Cataplaſma congruum obtineri poſſit.

η. Liquor (356. *α.*) & ſcopo & materiae decoquendae aptus ſeligatur, coctionem quoque illibata vi ſuſtinens. Humectare, emollire, laxare, dum vis, Aquam, Lac, hujuſve praeparata, Oleum & huic affinia, capito! Ubi aperiendum, reſolvendum, ſtimulandum, Aceto, Oxycrato, Urina, Lixivio, &c. utere! Ex variis inter ſe junctis virtus compoſita naſcitur. Cave autem, ne Acida cum Lactes dulci componas! Coagulum enim & Seri ſeceſſu hinc conſequitur, quo aequabilis Cataplaſmatis conſiſtentia perturbatur. Vinum, Aquae Stillatitiae, Spiritus Vini, Olea aromatica, & ſimilia, coctionem vix ferunt (236. *α. β. γ.*), hinc ſatius pulpae jam coctae admiſcentur.

ϑ. Acceſſoriis (356. *γ.*) haud ubique opus. Conſiſtentia modo, aut virtus expetita, in materie cocta deficiens, ea poſtulat. Hinc ſi juſto tenujus eſt magma, nec ſatis aequabile; pulveres, vel farinas addimus: ſi ſiccius, minus lubricum; olea, vel huic

analoga. Alias & quantitatis augendae gratia utrisque utimur. Potiſſimum vero & illa, quae vim ignis abſque virtutis diſpendio non ferunt, aut, quia ſola coagitatione cum reliquis facile concorporari queunt, non repoſcunt, pro acceſſoriis pulti jam coctae ſuperadduntur; quum ſpiſſioris materiae coctionem, torrenti calori obnoxiam, quantum potes, evitare expediat.

ι. Sint autem Acceſſoria cujuſcunque claſſis vel liquida, vel calore liqueſcentia, vel mollia pultiformia, vel pulverulenta teneriora; nec aequabili mixtioni reſiſtant. Quae difficulter ſolvuntur, aut calore in grumos coeunt, v. g. Reſinae, Gummi-reſinae, Galbanum, Sagapenum, &c. Aceto prius, Vino, Spiritu vini, Vitello ovi, ſubigere expedit.

ϰ. Olea & his affinia ne promiſcue ubivis adhibeto. Obſtruendo poros ſaepe nocent, ni ſapone aut menſtruo idoneo ea attenuaveris. Itaque cum lubricante opus eſt, nec tamen pingui meraco uti licet, Mel, Sapo, Vitellus ovi, commode ſubſtitui poſſunt.

λ. Numerus ingredientium, qualis in Decoctis (236. ✝.), fertur.

458. Ordo quoque idem eſt, ac (237.). Acceſſoria (356. γ. 2.) plerumque poſtremum tenent locum; quia ſaepe quantitate non determinata praeſtituuntur. Si tamen valde volatilia accedunt, haec, quippe ultimo immiſcenda, reliquis poſtponuntur.

359. Dosis ex partis fovendae magnitudine cognoſcitur, alio non egens limite.

360. Quantitatem Generalem ſimiles conditiones (335.) determinant. Unde uti lib. ij. iij. & plures, quandoque aequat, ita, ob coctionis neceſſitatem, raro lib. β. minor praeſcribitur.

361. Proportio ingredientium mutua fere tota intelligitur ex (227. 240. 313. 336.). Adde ſaltem.

α Ma-

α. Materiem decoquendam (356. β.) ea capi quantitate, quae ſcopo, doſi (359.), & quantitati generali (360.) ſufficiat: quum tota ejus ſubſtantia hic in uſum veniat. Repetantur ceterum dicta (313. 336.).

β. Liquoris (356.) Proportionem vix unquam determinari, ſed capi modo q. ſ. Sufficit autem huc parcior plerumque quantitas, quam ad Decocta interna, vel externa liquida (240. 313. 336.); ut tanto citius juſta obtineatur conſiſtentia (353.); modo non requiratur coctio longior ad materiem (357. β.) emolliendam. Eapropter conſultius fere eſt, aliquo defectu, quam exceſſu, hic peccare: abundans enim liquor juſto diutius protrahere coctionem quandoque cogit: at deficiens portione nova inter coquendum affuſa ſuppleri poteſt.

γ. Quodſi vero apparatu clauſo Cataplaſma parare animus eſt (357. δ.), major etiam cura adhiberi debet, ne vel nimia liquoris quantitas, ob impeditam diſſipationem, incommodet, vel nimis exigua ambuſtionem producat. Prudens hinc Medicus iſtam rem pharmacopoei peritiae recte committit.

δ. Oleum, Butyrum, Axungia, &c. ſi pro menſtruo fuerint (356. α.), perparca recipiuntur; ne igni diutius admota ranceſcant, & acria reddantur. Unde frixio potius aut ſimplex colliquatio, quam coctio, tum plerumque hic uſitata eſt.

ε. Pultibus (355.) itidem minor fere liquidi quantitas ſufficit; quia materies (357. ε.) tenerior coctione leni facile concorporatur.

ζ. Acceſſoria (356. γ. 1.) vix certos in genere admittunt limites. Virtus eorum, & conſiſtentia magis minuſve ad Pultis ſpiſſitatem accedens, quantitas materiae decoctae, & intentio Medici, hic conſiderandae. Si fluiditate vel ſiccitate nimia juſtam Cataplaſmatis formam (353. 355.) pervertunt, Acceſſoria (356. γ. 2. 357. δ. ε. κ.) adhibentur.

η. Acceſſorium (356. *γ*. 2.) Proportio ex quantitate & conſiſtentia tam materiae decoctae, quam Acceſſoriorum (*ζ*.) determinatur. Poſterior vero cum non ubique eadem ſit, patet, ex priore ſola certi quid ſtatui haud poſſe. Hinc anceps optime ſemet expediverit addendo ejus, quod requiritur (357. *ϑ*. *ι*. *κ*.), acceſſorii, quantum ſufficit q. ſ. Si autem & ſicco & liqdido uti animus eſt (ibid.), alterutrius, vel utriuſque etiam q. ſ. praeſtitui poteſt.

362. Subscriptio praecipit materiae (356. *β*.), ſi opus eſt, prius mundatae, conſciſſae, tuſae, aut maceratae, cum menſtruo (ibid. *α*.) coctionem. Hujus vero terminum figit emollitio, putrilago, teneritudo, ſi materies craſſior eſt aut ſolidior: ſi tenera, pulverulenta; pultiformis ſpiſſitas limitem ponit, quam & promovet jugis ſub coctione agitatio, quippe & mixtionem reddens aequabilem, & empyreuma arcens, ubi liquidi parcior adeſt copia. Itaque mandatur: *Coq. ad emollitionem*, vel *putrilaginem* &c. *uſque:* vel *redigantur in Pultis conſiſtentiam*. Norunt autem periti pharmacopoei, quo ordine & modo ſecundum artis regulas coctionem peragere deceat; uti vix neceſſum ſit monere, duriora & compactiora v. g. Radices & his ſimilia, prius aliquandiu decoquenda eſſe, dein teneriora, Folia, Flores, Semina, &c. immittenda. Optimum eſt, tali in praeſcribendis ingredientibus ordine uti, quo pharmacopoeus etiam indoctior ad recte agendum veluti manuducatur (358. 237.). Superadditur porro coctae materiae contuſio & cribratio, ſi ſtamina ejus coctione ſatis emolliri nequeunt. Pulpae tandem, vel Pulti paratae, ab igne remotae, aut mox removendae, admiſcenda jubentur Acceſſoria (356. *γ*.). Formulam claudit: *F. Cataplaſma* vel *Puls. D. ad Fictile*.

363. Signatura patet ex (355. 338.) Epithema hoc fere ſemper applicatur calidum, maxime, ſi

ſi maturandum, reſolvendum, condiendum, animandum, molliendum, liquefaciendum eſt. Sunt tamen, quibus frigidum magis congruum videtur in Eryſipelate ceteriſque inflammationibus, quarum nimius calor temperari, ac materies impacta retroagi debet. Quandoque linteaminibus incluſum admovetur, ne inquinet: quod munditiei ſtudium efficaciae & penetrationi obſtat. Unde ut plurimum magis expedit proximus nudi cum nuda parte contactus. Legitima magmatis conſiſtentia, nec ſiccitate, nec humiditate, excedens, & lubrica mollitudo, diffluxum, adhaeſionem & exſiccationem facile avertunt: Alias & proxime ante applicationem demum miſcentur eidem volatilia, v. g. Vinum, Spiritus, & ſimilia, quae tunc, niſi vulgaria ſint, ſeorſim exhibet pharmacopoeus. Calorem applicati conſervamus ſuperdando pannum laneum, craſſum, ſiccum, aut veſicam ſuillam oleo madefactam, aliove quodam liquore calido ſemiplenam, aut Fomentum liquidum (330.), aut operculum figulinum, lapideumve, calefactum. Renovatio ſuas exigit cautelas, ne intervallis nimium brevibus, aut longis, fiat. Plerumque ter aut quater repetita in diem ſufficit. Frequentior nocet interruptio per aeris allapſum fotu, crebroque partis calore emollitae refrigerio. Unde, niſi velocior Cataplaſmatis exſiccatio, virtutis diſſipatio, corruptio, aliaeve conditiones majoris momenti, obſtiterint, a nimia ſedulitate abſtinendum. Etiam quae frigida aut tepida ſuperdantur, crebriore renovatione egent; ſicubi forſan a contactu partis aegrae plus juſto excalefacta indicationi non amplius reſponderint: prout in Eryſipelate, Ambuſtis, &c. obtinet. Ubi uſus longior, aut frequenter repetitus, Cataplaſmatis nimiam efficit ſiccitatem, tantillum liquoris, quocum id coctum eſt, aut alterius idonei, ipſi inter calefaciendum affundi jubetur. Cetera ex loc. cit. intelliguntur.

364. Usus eximius eſt in Tumoribus, Inflammatio-

nibus, Abſceſſibus, Gangraena, Obſtructionibus, Contuſis, Ambuſtis, Doloribus, &c., ubi emolliendum, refrigerandum, ſtimulandum, attrahendum, demulcendum, ſopiendum, maturandum, diſcutiendum, acre corrigendum, condiendum, &c. modo materies apta ſcopo ſeligatur.

365. SPECIMINA ſunto,

Cataplaſma Emolliens, Narcoticum: ad exemplum H. Boerh. Mat. Med. p. 65.

℞. *Rad. Altheae.* unc. ij.
Capit. recent. Papav. hort. cum. Semin. no. IV.
Fol. recent. Hyoſcyam. nig. m. ß.
Micae Panis albi. unc. iij.
Contuſis, cum *Lact. recent.* q. ſ. ad emollitionem uſque decoctis, trajectis, adde
Olei Solani. unc. j.
Farin. Sem. Lini. q. ſ.
Ut F. ſ. a. Cataplaſma.

S. *Calidum parti dolenti applicetur, ac conſervetur donec remittat dolor. Renovetur quarta quaque hora.*

Cataplaſma Antiſepticum, ad Gangraenam, juxta exemplum Ibid. p. 100.

A. ℞. *Rad. Helenii.* unc. ij.
Herb. Tanacet.
Abſinth.
Scordii ana unc. iij.
Baccar. Juniper. unc. iß.
Conſciſſa, tuſa, decoque in *Aq.* & *Aceti* ana q. ſ. ad teneritudinem. Contuſis dein & per ſetaceum trajectis admiſce.
Sal. Gemmae. unc. ß.
Ol. Nardini. unc. iß.

Farin.

Farin. Lupinor. q. ſ.
Ut. F. ſ. a. Cataplaſma.
B. ℞. *Spirit. Matrical.* unc. iv.
Camphorae. drach. j.
Concute ad ſolutionem uſque, & ſeorſim vitro clauſo exhibe.

S. *Cataplaſma* (A.) *calidum, irrotatum prius tantillo Spiritus* (B.), *applicetur cum pannis lineis parti affectae, & veſica ſuilla oleo madefacta detineatur: renovetur quolibet trihorio.*

Cataplaſma Reſolvens, Anthiphlogiſticum, ad Anginam. Vid. Ibid. p. 138.
℞. *Lentis paluſtr.* unc. iij.
Fol. Nymphaeae. rec. unc. ij.
Papaver. hortens. unc. iv.
Biſmalvae. unc. iij.
Flor. Sambuc.
Melilot. ana unc. ij.
Cum *Aq.* decoct. ad mollitiem, ſub finem adde
Nid. Hirundin. no. j.
Semin. Lini. q. ſ.
Ol. Lilior. alb. unc. iß.
M. F. Cataplaſma.
S. *Calidum admoveatur collo utrinque ad aures uſque, & tertia quavis hora renovetur.*

Puls Emolliens, Leniens, ad Oculi dolorem inflammatorium utilis.
℞. *Micae Pan. alb.* unc. iß.
Cum *Lact. dulc.* q. ſ. coque ad pulticulae conſiſtentiam: tum ab igne remotis admiſce.
Troch. alb. Rhaſ. pulv. dr. iij.
Album. ov. no. j.

Pulp.

Pulp. Pomi non auſteri, putridi aut aſſati, unc. iß.

M. D.

S. *Modice caleſacta, inter duo lintea extendatur atque oculo dolenti applicetur.*

*

Puls Emolliens, Stimulans, in pus Maturans, ibid. p. 90. 91.

℞. *Farin. Tritici.*

Lini recent. ana unc. iij.

Cum *Acet.* & *Olei Lilior. alb.* ana q. ſ., ſub jugi agitatione, cocta leniter, redige in Pultis conſiſtentiam, cui dein admiſce.

Pulp. Cepar. ſub cineribus aſſatar. unc. ij.

Gumm. Ammonicc. in Vitello ovi ſolut. unc. j.

D. ad fictile.

S. *Admoveatur calide loco affecto: renovetur quater de die: ubi areſcit, tantillo Butyri inſulſi emolliatur.*

*

Aliud ſimile. Ibid. p. 90.

℞. *Fol. Acetos. recent.* m. IV.

Butyri inſulſi. unc. j.

Ad ignem leniter, parum decoctis adde

Fermenti panis. unc. ij.

Gumm. Sagapen. in Vitello ovi ſolut. unc. ß.

F. ſ. a. Caraplaſma.

S. ut prius.

*

Cataplaſma Suppurans, ad Bubonem Venereum Ibid. p. 248.

℞. *Ficus molles, maturas*, ad. *lib. ß.*

Mell.

Mell. recent. unc. ij.
Galbani in Vitello Ovi ſoluti. unc. j.
F. ſ. a. cum *Aq.* coquendo Cataplaſma.
S. *Admoveatur calidum parti affectae, cum panno lineo quadruplicato: renovetur poſt 6. horas.*

Cataplaſma Molliens, Reſolvens, ad Ambuſta. Ibid. p. 105.
℞. *Fol. Malv.*
Bismalv. ana Man. ij.
Flor. Melilot. unc. ij.
Cum *Aq. com.* decoct. ſub finem adm miſce
Farin. Lin. q. ſ.
Spir. Vin. Theriacal. unc. j.
Ol. Lini. unc. ß.
Ut F. Cataplaſma.
S. *Tepidum admoveatur parti ambuſtae, ac quavis hora renovetur, donec dolor remiſerit: dein per intervalla 6. horarum tantum renovetur.*

De Cataplaſmate Crudo.

366. CATAPLASMA CRUDUM (354.), ſpiſſitate Bolo vel Electario (137.148.), proximum, nec lubricam Cocti (355.) mollitiem, nec mixtionem, adeo aequabilem, ſemper poſcit vel admittit. Neque etiam nomen Cataplaſmatis ubique habet, ſed alias *Paſta*, *Epithema molle*, aut *ſolidum*, &c. vocatur: quandoque & a partibus, quibus admovendum eſt, aut ab ingredientibus, quibus conſtat, quin & a virtute, quam exſerit, ſingularia accipit nomina: prout deinceps tum in ſubſcriptione & ſpeciminibus hu-

jus

jus formulae, tum in hiſtoriis formularum propriarum (304. patebit.

367. MATERIES ejus in genere eſt, qualis Boli (138.); hinc *Excipiens* vel *Excipienda*.

α. Excipiens eſt vel (1.) Mollis: uti Conſervae, Rob, Electaria, Mel, Balſama ſpiſſa, Extracta mollia, Succi denſi idoneo menſtruo ſoluti, inque pultis formam rurſus coacti, ſapo, Fermentum Panis, Mica hujus recens aut macerando emollita, Butyrum, Axungia, Unguenta, Pulpae, Stercora recentia, Vegetantia recentia, aut Animalia viva, eorumve partes molles, ſuccoſae, in paſtam tuſae, &c. Vel (2.) Liquida: Vinum v. g. Acetum, Spiritus Vini, Aquae ſtillatit. Lac, Mucilago, Sirupus, Oleum, Ovi Albumen: & Vitellus, Urina, Lixivium, Succus preſſus, tum enumerara (138. γ.).

β. Excipiendam materiem praebent ſicca quaevis pulverulenta; aut quae interventu excipientis (α) molliri ſaltem poſſunt, e regno triplici petita, tam ſimplicia, quam praeparata & compoſita.

368. DELECTUS, juxta ſcopum Medici & formulae hujus dotes (366.) determinandus, facile intelligitur ex iis, quae hactenus de Externis diximus. Nota inſuper paucis.

α. Vegetantia recentia dum deficiunt, ſubſtitui poſſe ſicca idoneo liquore macerata: prout & de Pane jam dictum (367. α. 1.). Videndum modo, utrum ſiccatione virtutem, quae deſideratur, non amiſerint.

β. Bulbos & Fructus quandoque prius aſſari ſub cineribus; ut pulpam exhibeant tuſa molliorem, & magis aequabilem.

γ. Mollia (367. α. 1.) ſaepe ſola, aut &, ſi ſpiſſiora ſunt, cum liquidis (ibid. 2.), abſque ſiccorum (ibid. β.) acceſſu, adhiberi. Alias & ſicca ſola cum liquidis: tum vero vel haec requiri paullum glutinantia, vel ſicca ejuſmodi, quae liquido permiſta fa-

cilis

cile cohaereſcant. Frequentiſſime & molle & liquidum ſimul inſervire excipiendis ſiccis, aut ſicca illis cogendis.

δ. Itaque & Excipientis & Excipiendae materiae uſum, prout ſupra (367. α. β.) indicatus eſt, nequaquam hic adeo perpetuum eſſe; ut non quandoque nullus ſit, alias & plane inverſus: cum enim ex ſolis mollibus Cataplaſma paratur (γ.), diſtinctio iſta locum vix habet: ubi ex mollibus & liquidis tantum, alterum alterius Excipiens dici poteſt: ſi vero haec ipſa Baſin formulae (75.) conſtituunt, ſiccisque admiſtis in conſiſtentiam legitimam redigi debent, ſicca non excipi, ſed potius excipere, dicendum eſt. Vide (172. μ.).

ε. Ad hanc ideo formulam quoque pertinere Cataplaſma illud Emplaſtrodes, quod ex Theriaca, vel ſola, vel aliis ita commiſta, ut ſuam Electarii conſiſtentiam utcunque ſervet, pro uſu externo conficitur.

ζ. Ingredientium numerum eſſe, qualem in Electario (150. π.).

369. Ordo quoque ſimilis, ac (151.), obtinet, praeparationi maxime accommodandus.

370. Dosin eaedem limitant conditiones, quae (359.).

371. Quantitas Generalis, minor ſaepe, quam (360.), ne unc. j. quidem quandoque excedit, & raro ad aliquot libras uſque augetur: quum enim praeparatio hic facilior ſit & promtior, creberrime una tantum doſis ſimul praeſtituitur: quod ipſum ſcopus quoque ſaepius, quam in Cocto (363. 365.), efflagitat, quin & corruptio ex longiore aſſervatione pertimeſcenda jubet.

372. Proportionem ingredientium mutuam novit fere, qui dicta (143. 154.) confert cum vi medicata & conſiſtentia materiae, quam ſeligit ((367. 368.), cum dotibus formulae (366.), doſi (370.), & quantitate generali (371.) Adde

α. Spiſ-

α. Spiſſitatis gradum (366.) hic non adeo conſtantem eſſe, quin alias major, alias minor adhibeatur; ſive ſcopus id, ſive natura materiei, poſtulat. Profunde penetraturis conſiſtentia paullo dilutior magis convenit (332. *γ*.), &c. Proportio hinc nec ubique eadem obtinet; licet tamen in genere fere ſimilis ſit datae in Electario (154.), aut Bolo (143.).

β. Uſitatiſſime hic Excipientem materiem vel mollem, vel liquidam (367. *α*. 1. 2.), vel utramque, ſaltem q. ſ. praeſcribi, aut &, hujus quantitate definita. Excipiendae (ibid. *β*.) molem non determinari. Unde facilis dubitanti expeditio.

373. Subscriptio injungit contuſionem, aut agitationem, & mixtionem, *ut F. ſ. a. Cataplaſma*, aut *Epithema :* promiſcue enim hoc illove nomine uti quidam ſolent. Quandoque a parte, cui id applicatur, nomen habet (366.): unde, quae Carpis admoventur, *Epicarpia*, quod Fronti, *Frontale*; quae Plantis pedum, *Subplantalia* vel *Subpedanea* &c. audiunt. Saepiſſime tamen pars modo adſcribitur, cui apponi debet; maxime ſi & ejus ſuo ſuper vehiculo (330.), panno nempe lineo, laneo, ſerico, corio, ſtupa, &c. (338. *γ*.) extenſionem pharmacopoeo committimus: tumque magnitudo etiam & figura vehiculi commemorari poteſt (349. *β*. 2.); quanquam poſterioris tanta hic non habetur ratio.

374. Signatura, intellectu facilis ex (338. 363. 373.). partem fovendam, tempus, modum applicandi, de quo paullo ante (373.), &c. exponit. *Vehiculum* (ibid.) ſaepe liquore idoneo, Aceto, Vino, Oleo, Alcohole, Epithemate liquido, imbuitur prius, quam Cataplaſma excipiat. Alias & incluſio hic obtinet (363.), ne partes inquinentur. Calida, tepida, frigida, fit applicatio pro ſcopi & materiae diverſitate; frequentius tamen frigida, quam Cocti (ibid.).

375. Usus idem fere eſt, qui (339. 364.), at

minus univerſalis. Epiſpaſtica, Veſicatoria, frequenter hac forma adhibentur: uti deinceps ſingulari titulo exponetur. Spiſſitas major Cataplaſma plerumque Epithemate Liquido minus promte in partes profundas penetrabile reddit, minus etiam cito diſſipabile: unde diutius, fortius, agit in externas; in internas inertius.

376. Specimina ſunto.

*

Epicarpia Antifebrilia. Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 136.

℞. *Uvar. Carinthiac.*
Summit. Lupuli.
Sal. marin. ana unc. ij.
Contuſa in pultem D.

S. *Excepta linteis Pulſuum locis applica ad Arterias, duabus horis ante ingruentem paroxyſmum.*

*

Epithema Stomachicum, Roborans, pro Infante Ibid. p. 223.

℞. *Flaved. Cort. Citrei. raſ.* unc. ß.
Nuc. Myriſtic. drach. ij.
Vini Hiſpanic. drach. iij.
M. conterendo ſimul in mortario.

S. *Excepta mica Panis applicentur Stomacho.*

*

Cataplaſma Theriacale, Ventriculum atque Inteſtina confortans, Anodynum, Antiſpasmodicum, in Singultu, Nauſea, Vomitu, Alvi profluviis, &c. utile, pro Adulto.

℞. *Theriac. Androm.* unc. ij.
Balſ. Peruv. dr. j.
Miſta, extenſa ad alutam, exhibe forma Emplaſtri.

S. *Applicetur Abdomini.*

Epi-

*

Epicarpia & Subpedanea ad Epilepſiam Infantum.

℞. *Summit. rec. Rutae.* Man. ij.
Conſciſſis, ac cum tantillo *Vini Rhenani generoſi* in paſtam contuſis admiſce
Moſch. opt. dr. ß.
Camphor. dr. j.
D.

S. *Linteis excepta ad Carpos manuum pedumque Plantas admoveantur, ac idonea ligatura firmentur.*

*

Epithema Reſolvens, Molliens, ad Ambuſta. Vid. Fuller Pharmacop. Extemp. p. 126.

℞. *Cepar.* unc. ij.
Cort. inter. Sambuc.
Sapon. moll. ana unc. j.
Ol. Lini. q. ſ.
Ut contuſis & concorporatis F. inſtar Cataplaſmatis.

S. *Tepidum ſuperdetur parti ambuſtæ ac frequenter renovetur.*

*

Cataplaſma adſtringens, ad Haemorrhagiam partis externae vulneratae. H. Boerh. Mat. Med. p. 104.

℞. *Sang. Dracon.* drach. j.
Sarcocoll. drach. ij.
Lap. Haematit. drach. ß.
Bol. Armen. unc. j.
Tenuiſſime pulverata, miſta, excipiantur *Album. Ovor.* q. ſ. ut F. Cataplaſma.

S. *Exceptum id ſtupa Alcohole Vini madida admoveatur vulneri, tum veſica vel faſcia circumpoſita firmetur.*

*

Epithema molle, Excitans, Cardiacum.

℞. *Sum-*

℞. *Summit. tener. recent. Meliſſae.*
Abrotan. ana unc. β.
Theriac. Andromach. drach. iij.
Caryophyll. arom.
Cinnamom. ana drach. j.
Cum *Vini Rhenan. generoſ.* tantillo contuſa D. ad fictile.

S. *Extenſa ſuper pannum ſcarlat. Vino Rhenano prius madefactum, tepida, regioni Cordis applicentur.*

*

Cataplaſma Acre, Emolliens, Stupefaciens Ibid. p. 92.

℞. *Fermenti Panis acris*, unc. ij.
Sapon. Venet. raſ. drach. ij.
Mellis unc. β.
Ol. Chamaemel infuſ. drach. ij.
M. F. ſ. a. Cataplaſma.

S. *Calidum imponatur Abſceſſui maturo, aperiendo, donec integumenta ſenſum perdiderint.*

*

Cataplaſma Emolliens, Anodynum, Diſcutiens.

℞. *Micae Panis Silign. in Lacte dulci macerat.* Lib. β.
Vitell. Ovor. no. iij.
Croci pulveriſ. drach. ij.
Farin. Lini q. ſ.
Ut conterendo F. Cataplaſma.

S. *Cum linteamine duplicato, aut panno laneo, dolenti parti applicetur calidum.*

*

Epithema Hyſtericum. Fuller l. c. pag. 130.

℞. *Aſ. foetid.* dr. j.
Aq. commun. unc. ij.
Tritu ſolutis admiſce
Terebinth. pur. dr. ij.
Pulv. Rad. Bryon. q. ſ.
M. D.

S. *Linteo excepta, parum calefacta, umbilico admoveantur.*

De Balneo.

377. **B**ALNEUM eſt medicamentum externum, quod liquoris vel vaporis humidi ſpecie, abſque vehiculi vel injectionis interventu [305. 330. 338. γ.], ſuperficiem corporis humani externam alluendo, aut & intra cava ejus foras hiantia ſeſe inſinuando, opem praeſtat.

378. Patet igitur *Humidum* aliud, aliud *Vaporoſum* eſſe. Utrumque inſuper vel eſt *Univerſale* vel *Particulare;* prout toti corporis ſuperficiei, aut hujus tantum parti, adhibetur. De *Humido* prius dicam.

De Balneo Humido.

379. **B**ALNEUM HUMIDUM, ut variis partibus, varioque modo, admovetur, varia accipit nomina. Univerſale (378.) *Balneum* proprie appellatur: ſi vero dimidiae corporis regioni tantum, a ſcrobiculo cordis aut ab umbilico ad crura vel imos uſque pedes exporrectae, dicatur, *Semicupium*, *Inſeſſionem*, *Inſeſſum*, vocant: ſi pedibus, *Pediluvium*: ſi capiti, *Capitiluvium*: ſi aliis partibus, *Lavatio*, *Lotio*, *Lavamentum*, audit; ſi ex alto, vel guttatim, vel continente rivulo, in partem depluit, *Embroche*, *Stilicidium*, *Impluvium*, *Gutta*, vulgo *Duccia* dicitur, cujus tamen uſus hodie, praeter quam in Thermis naturalibus, fere exolevit, digniſſimus interim, qui revocetur; quum in morbis articulorum, tumoribus refractariis, pertinaciſſimis obſtructionibus, &c. movendo, molliendo, reſolvendo, tantam ſaepe afferat efficaciam, quantam ab alio quovis remediorum genere fruſtra exſpectaveris.

380. MATERIEM dat liquor medicatus quicunque, diffuſior, ſcopo aptus, ſaepiſſime vulgaris, abſque pharmocopoei opera parabilis, nec formula egens:

egens: ut Aqua ſimplex, ſalſa, ſaponata: Lixivium cinerum; Lac dulce, ebutyratum, aut lactis Serum; Thermae naturales; Oleum blandum; Aqua permiſta Lacti, Vino, Aceto, Oleo, quod Hydrelaeon vocatur, Butyro, Decoctum domeſticum Furfurum. Partium Animalium, &c. Alias tamen & arte pharmacopoei parata Decocta (234), Infuſa (221), Mixturæ (282.) Confer (331.).

381 DELECTUS patet ex dictis (309. 332.), Virtus apta, penetrabilitas & conſiſtentia liquida hic praeprimis ſpectantur, neglectis, quae ad colorem, odorem, &c. attinent. Ceterum

α. Hic praeprimis, ubi liquor ſimplex ſufficit, is nimium cara pharmacopoei opera paranda praeferatur (31. 33.); quia moles major ſumtum auget. Unde ad Univerſalia (378.) vix niſi vulgaribus (380.) utimur. Memento tamen & (25. 32.)

β. Pinguium & Aquoſorum, ſi ſimul adhibentur (380.), permixtio tam exacta hic non requiritur, medio ut ſapone opus ſit (284. ζ.); niſi alio forſan fine adhibendum cenſeas.

γ. Quae ex Foſſilibus, Nitro, Sale communi, Alumine Vitriolo, Sulphure, Calce viva, Alcali fixo, &c. parantur, ut non ubique uſu omni careant, Thermarum tamen naturalium vires nunquam plane exprimunt. Optabile autem foret, ut inſtitutis ſolicite tentaminibus iſta naturae opera accuratius imitari perdiſceremus; quando loca iis inſtructa non cuivis adire licet.

δ. Quod ad Lotiones attinet ſingularibus partibus dicatas (379.), nihil admodum eſt; quod non ex Injectionis & Epithematis liquidi hiſtoriis (309. 332.) intelligi poſſit.

κ. Numerus ingredientium vix major eſto, quam in Decocto (226. ♃.).

382. ORDO idem eſt, qualis in formulae ſimilis, internae (380.), praeſcriptione.

383. DOSIN dictat ſuperficiei humectandae (376.)

 am-

amplitudo, & vaſis balnearii conſtructio. Unde, cum balnearia publica aut privata deſunt, univerſum autem corpus hominis, praeſertim adulti, vel magnam corporis partem, lavare oportet, apta ſolii aut urcei balnearis conformatione plurimum liquoris, alioquin pro doſi neceſſarii, compendifacere licebit.

384. QUANTITAS GENERALIS, ſaepiſſimè una tantum doſi (283.) conſtat; praecipue cum Univerſale eſt aut majori ſuperficiei aptatum Balneum (379.). Minorum partium Lavationes etiam ad plures doſes præſtituuntur ſimul, quarum quantitas tum juxta (335.) facile determinatur.

385. PROPORTIO ingredientium mutua ſimilibus limitatur conditionibus, ac (336.), additus ſimul (383. 384.) Nota inſuper

α. Plerumque virtutem hic non admodum contractam exigi: ut ideo menſtrui vel excipientis proportio longè capiatur major, quam ad ſimilia liquida interna.

β. Quin ſaepiſſime menſtrui q. ſ. ad Decocta vel Infuſa hic uſitata ſaltem praeſcribi.

γ. Alias & Decoctum vel Infuſum parari poſſe conſueta in Internis proportione (227. 240.). valde ſaturum, idque dein, uſus tempore, affuſo plure menſtruo aliove liquore idoneo dilui: quod maximè ex uſu fuerit in Balneis diffuſioribus conficiendis; ne ahena grandiora ad macerandum aut decoquendum requirantur.

δ. In univerſum ſi ſpecies pro Balneo praeſtituuntur, infuſione, decoctione, aut mixtione adaptandae, ſemper videndum, quantum fere liquoris exigatur (383. 384.), huicque illarum quantitas accommodanda, ne majore ſpiſſitatis acrimoniaeve gradu noceas; aut inefficaci paucitate agas nihil, teque vel pharmcopoeo etiam deridendum propines.

386. SUBSCRIPTIO, ratione præparationis, eſt, qualis ſimilium liquorum internorum (228 ad 230. 241. 289.) Depuratio exacta nec neceſſaria nec uſita-

uſitata eſt (229. §. 2. 3. 4.). Imo materies ſolida ſaepe in ipſa cupa balnearia cum menſtruo ſuo infunditur & maceratur , aut alio in vaſe cocta prius, dein ſuo cum liquore una in cupam injicitur , ut frictioni , inſeſſui , &c. ſerviat . Creberrimè & hic , in Balneis praeſertim majoribus, locum habet (230. 241.) ; dum materiem tantum exhibet pharmacopoeus in domo aegri infundendam vel decoquendam : quin haec quoque ſacco lineo , laneo , quandoque prius inſuitur , qui , Fotus Sicci inſtar (341.) , parti affectae, ſub uſu Balnei, admoveatur, aut pulvinum praebeat inſidendi : quod in Semicupiis maximè uſitatum . Claudit hinc formulam . *F. Liquor* , vel *Species* , vel *Saccus* , *pro Balneo* , *Semicupio* . *Pediluvio* , &c. (Vide 379.).

387. Signatura Intelligitur ex (113. 379. 383. 389.) comparatis ad ea , quae de legitima Balnei adminiſtrandi ratione ſuggerit juſta indicationum doctrina . Poſtulat autem inſignis Balneorum , maxime univerſalium , efficacia , ut Medicus in exponendo utendi modo perquam ſolicitum ſe praebeat ; quum ſola perverſi regiminis culpa haud leves inferri noxae poſſint . Remedia leniora ſi ſcopum non feriunt, plerumque nihil Agunt : at heroica, dum non proſunt, etiam tanto magis obſunt, quanto plus prodeſſe recte adhibita potuiſſent. Itaque accurate injungatur , quomodo ad ſalutarem Balnei uſum praeparandus ſit homo : cum plurimum interſit , utrum ventre cibis potibusve pleno , an vacuo ; ſordibus ac cruda materie obſeſſo , an prius repurgato ; corpore frigido , aut frictione , exercitamentis , aliave cauſa excalefacto ; ſicco vel ſudante ; plethorico , aut exhauſto ; a febre libero , aut febricitante ; & , ſi febris adeſt , num tempore intermiſſionis aut remiſſionis, an vero acceſſu ingruente , fervente , vel declinante ; praemiſſa , aut omiſſa ſanguinis detractione, &c. in Balneum deſcendatur . Monendum dein, frigidus , tepidus , an calidus requiratur Lavacri li-

quor; quouſque & num celeriter, an cunctanter; immergendum ſit corpus hujusve pars aliqua; an frictio, motio, inſtituenda, aut aliquid exhibendum aegro, cum in Balneo eſt; quamdiu in eodem permanendum &c. Denique nec praetermittere oportet, quae poſt Lavationem agenda, utrum fricandum, ungendum, ſudandum ſit, quis cibus, quod remedium porrigendum, &c. Innumera profecto ſunt, quorum ratio hic haberi debet, ſed & pro vario Medici ſcopo diverſiſſima. Quapropter ab inſtituto meo alienum eſt, ſingulatim omnia proſequi. Videantur Auctores, qui hanc materiem ex profeſſo tractarunt; praeſertim vero Veteres, ut qui, cum id remedii genus frequentiſſimo in uſu habuerint, etiam in exponenda ejusdem legitima adminiſtratione fuerunt exactiſſimi. Eorum plurima congeſſit, brevique ſermone complexus eſt *Jul. Caeſar Claudinus ſect.* x. *appendic. libri de ingreſſu ad infirmos*. Ibidem quoque *ſect.* XI. exhibentur, quae ad Stillicidium vel Ducciam pertinent.

388. Usus Balneorum, hodie in Belgio noſtro (quod merito dolemus) rarior, omni aetati ac ſexui congruens, non ad munditiem modo & delicias, ſed ad prophylaxin quoque & therapiam morborum aptiſſimus, humectando, emolliendo, demulcendo, attrahendo, diſcutiendo, roborando, aperiendo, refrigerando, calefaciendo, attenuando, ſopiendo, &c. in chronicis, acutis, externis, internis, malis ſummum fert auxilium; licet nec noxis careat intempeſtivè adhibitus. Vid. *Cl. F. Hoffmann. Opuſculo Phyſico Medica, tum Medic. Ration. Syſtem. Tom.* III. *Sect.* II. *Cap.* x. atque alii.

389. Specimina ſunto.

*

Lotio mundans ad Pediculos planos Pubis. Vide H. Boerh. Elem. Chem. T. II. p. 588.

℞. *Mercur. ſublimat.* gr. iv.
Aq. ſtillat. Roſar. unc. iv.
M. D.

S. Tan-

S. *Tantillo hujus liquoris laventur manè & veſperi ocoa infeſtata.*

Semicupium Emolliens, Anodynum, Calculo Ureteribus impacto proficuum. Vid. H. Boerh. Aphor. §. 1426.

℞. *Rad. Altheae.* unc. iv.
Herb. V. *Emollient.* ana m. iv.
Flor. Papaver. Errat.
Chamaemel. ana m. ij.
Conſciſſa inſuantur laxe ſacculo lineo quadrato, ad lumborum dimenſionem aptato. D.

S. *Saccus coquatur per ½ horam in Lact. dulc. duplo aquae diluti q. ſ. Liquori calenti inſideat aeger ad umbilicum uſque, ſacco lumbis ſuppoſito, manè, & veſperi per horam. Interea bibat Decoctum Diureticum H. Boerh. Mat. Med. p. 244. deſcriptum.*

Lavamentum ad Intertriginem.

℞. *Aq. ſtillat. Roſar.* unc. xij.
Tinct. Benzoin. unc. j.
Sacch. Saturn. drach. j.
M.

S. *Lac Virginale, quo partes excoriatae, prius aqua abſterſae, laventur.*

Lotio ad Tineam Capitis. Vid. Fuller Pharmacop. Extempor. p. 227.

℞. *Teſt. Oſtrear. nuper calcinat.* unc. xij.
Picis liquid. unc. viij.
Aq. pluv. libr. vj.
Coque ad dimidias, dein ſubſidendo facta depuratione, cum friget liquor, percoletur.
D.

S. *Sit pro capite lavando mane & veſpere. Poſt ejus*

 uſum

uſum adlini poteſt Unguentum e Teſtis.

Balneum ad Glutinoſa, pro Infante. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 44.

℞. *Summit. Rutae.*
Sabinae.
Abſinthii.
Tanaceti.
Chamaemeli. ana *m.* iij.
Cum *Aq.* decoct. pintis xij. admiſce
Sapon. Venet. unc. iv.
Sal. Sarmentor. vit. unc. j.
F. liquor pro Balneo.

S. *Huic tepido inſideat aeger collo tenus mane & veſperi per* $\frac{1}{4}$ *horam: poſt fricetur corpus univerſum cum pannis laneis, ſiccis, calidis, fumo aromatico imbutis.*

Pediluvium Refrigerans, Paregoricum.

℞. *Fol. recent. Salicis.*
Malvae.
Lactuc.
Nymphaeae.
Flor. Rhoead.
Roſar. rubr. ana man. ij.
Cap. Papav. alb. no. vj.
Nitri. unc. ij.
Conſciſſis, tuſis, miſtis, F. Species pro Pediluvio.

S. *Species cum Aq. pluv. q. ſ. coquantur per* $\frac{1}{2}$ *horae, ſub finem addendo Aceti Vini pint.* j. *Decoctum tepidum ſit pro Pediluvio, cui inſideat aeger ad crura uſque per horam, veſpere: egreſſus ad ſomnum ſe componat.*

Balneum Emolliens, Antiſepticum, ad Gonorrhoeam.

rhoeam. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 245.

℞. *Fol. rec. Rutae.*
Scordii.
Alliariae.
Malvae. ana m. ij

Cum *Aq.* decoct. & expreſſis admiſce ad lib. ij.
Sapon. Venet. drach. j.
Spir. Vini comm. drach. vj.

S. *In hoc tepido Virga & Scrotum immergantur ter quaterve de die, ſpatio* $\frac{1}{2}$ *horae: dein panni lanei eodem Decocto immerſi, & expreſſi, omni applicentur Pubi, Scroto, Perinaeo.*

Balneum Aromaticum, Antiparalyticum. Vid. Fuller Pharmacop. Extempor. p. 22.

℞. *Raſ. Lign. Guajac.* lib. iij.
Include ſacculo & coque in *aq. pluv* congiis XL. per horam: dein adde
Raſ. Lign. Saſſafr. libr. iß.
Bacc. Laur. libr. iij.
Cort. Winteran. libr. ß.
Rad. Irid. Florent.
Cyperi.
Calam. arom.
Angelic. Hiſpan. ana libr. j.
Conciſa, tuſa, miſta, ac ſingulari ſacculo incluſa, cum priore ſacculo adhuc per $\frac{1}{4}$ horae bulliant. Liquor ſit pro Balneo.

S. *In hoc liquore ſat calente inſideat aeger ad collum uſque tempore matutino per horam. Dein induſio laneo obvolutus, calefacto lecto commiſſus, ac hauſtulo Vini, aut Juſculo Vinoſo recreatus, ſudorem expectet. Repetantur eadem quotidie. Poſſunt autem iidem ſacculi tribus decoctionibus inſervire.*

Em-

Embrocatio Molliens, Diſcutiens, Animans; ad Paralyſin, Tumores, Anchyloſes. Vid. Le Dran Obſervat. de Chirurgie 93. & 94.

℞. *Herb. Altheae.* man. iv.
Menth.
Matricar.
Summit. Abſinth.
Flor. Centaur.
Lavandul.
Chamaemel. ana man. ij.
Raſ. Lign. Saſſafr. unc. ij.
Baccar. Laur.
Juniper. ana unc. iv.
Cum ſ. q. *aq. com.* coq. vaſe clauſo per dimidiam horam. Colat. lib. xxiv. admiſce
Sal. Ammon. unc. iv.
Spirit. Juniper. lib. ij.
D.

S. *Liquor pro Stillicidio, qui modice calefactus, apto vaſi immiſſus, de hujus cannula ex alto deſtillet in partem affectam, nudam; huic autem ſuppoſita ſit pelvis, liquorem munere ſuo functum exceptura. Stillicidio per horam continuato, aeger in lectum calidum reponatur, parſque affecta veſicis eodem Decocto calente repletis, undequaque applicatis, foveatur, ut aliquot horarum ſpatio ſudet. Denique fricetur eadem cum pannis laneis, ſiccis, calidis, hiſque ipſis obvoluta a frigore defendatur. Repetantur eadem ſingulis diebus per aliquot hebdomadas, Decoctumque quarta quavis embrocatione renovetur.*

De Balneo Vaporoſo.

390. BALNEUM VAPOROSUM (378.) eſt medicamentum externum, cujus vapores ad ſuperficiem corporis externam aut foras patentem determinati, vel & cum aere attracti, ſcopo Medici ſatisfaciunt.

391. Vapores autem (390.) e materie vel (α.) exhalant ſponte, naturali duntaxat atmoſphaerae calore acti, nec viſibiles: quae *Odoramenta* audiunt, inferius demum explicanda; quum cognitionem quorundam, de quibus nondum egimus, ſupponant. Adde, quod ſenſu minus proprio ad Balnea Vaporoſa referantur. Vel [β] admoto igne excutiuntur: de quibus nunc dicemus.

292. Poſteriora (391. β.) *Humida* ſunt vel *Sicca*: illa vocabo *Vaporationes Humidas*; quia & humida conſtant materia, & humectantes exhibent vapores, frigore in liquorem abituros: haec *Suffitus Suffimenta*, *Suffumigia*, eluent, & fumo potius, quam vapore, agere dicenda ſunt. Utrumque, uti Balneum Humidum (378.), in *Univerſale* & *Particulare* diſtinguitur. De *Humidis* prius exponam.

De

Vaporatione Humida.

393. VAPORATIONIS HUMIDAE MATERIES eſt liquor omnis, ignis ope in vapores reſolubilis medicatos: cujuſmodi ſunt Aqua ſimplex, Lac, hujus Serum, Vinum, Acetum, Spiritus Vini, Urina; praeparata & compoſita officinalia, Aquae ſtillatit. Tincturae, Eſſentiae, Elixiria, Spiritus, & ſimilia; tum ex his aliisque, arte ſelectis, confecta Infuſa (221.), Mixturae Mediae (282.), aut Contractae (293.), praeprimis vere Decocta (234.).

394. DELECTUS, praeter ea, quae toties jam de Externis dicta ſunt, notare jubet,

α. Vapores hic vel incenſionis, vel quod frequentius, ebullitionis igne de materie (393.) excuti; hinc virtutem in ea requiri hoc illove calore volatilem.

β. Videndum ergo prius, quo uti calore velis aut poſſis; ut hinc dein aptam ſeligas materiem: hac enim manente eadem, pro ignis diverſitate diverſus erit vapor. Alcohol Vini bulliens exhalat Alcohol, accenſum vero Aquam.

γ. Quodſi

γ. Quodſi accenſione vaporem medicatum requiras, ex claſſe liquorum inflammabilium nonniſi Ardentes, quos vocant, Spiritus adhiberi, ut qui accenſione in vaporem purum reſolvantur: Olea, atque his ſimilia, cum fumum fuligineum emittant, nequaquam; niſi huc referre volueris liquores aromaticos, oleoſos, qui nonnumquam prunis inſperguntur, ut ſuaveolentia ſua foetorem atmoſphaerae corrigant. Vid. ſpecimina.

δ. At ſi bulliendo, ut ſaepiſſime fit, vaporandum, vanus ea admiſcueris, quorum virtus liquoris, quo uteris, ebullientis calore diſſipari nequit. Adſtringentia ergo, Extracta coctione ſpiſſata, Animalia ac Foſſilia fixa, &c. incpta. Optima, ex quocunque regno, quae aquae incocta efficaces ſtillant Aquas, Spiritus, aut Olea. (a). Emolliens quoque, Demulcens, Sopiens vis, licet penitus fixa videatur, aliqua tamen ex parte, coctionis ope, in vapores abit.

ε. Patet hinc Decoctis hujus formulae ea etiam idonea eſſe, quae, quod virtute gaudeant volatili, ad interna minus conveniunt (236. α. β. γ ξ ρ); modo & coctio & vaporatio ſimul perficiatur.

ζ. Ubi varia inter ſe miſces, diſce ex Chemia mutuas aliorum in alia actiones. Docet haec bina fixa inter ſe juncta vapores poſſe dare volatiles, & contra, volatilia figi miſta volatilibus aut fixis: Calcem vivam aut Alcali fixum adde Sali Ammoniaco; Acidum Vitrioli Nitro, Sali Communi, &c. Acidum Nitri, Sali, Aceti, junge Alcali violatili, fixo Terrae abſorbenti, &c.: & habebis manifeſta dictorum exempla.

η. Memor denique ſummae penetrabilitatis vaporum igne actorum cave, ne laedas profuturus.

ϑ. Numerus ingredientium eſt, ut in ſimilibus Internis (393.) Plerumque tamen ſimplex aliquis liquor ſufficit; niſi numerum materie auctiorem injunxerit indicatio aut canon (32.).

395.

(a) Vide H. Boerh. Elem. Chem. Vol. II. Proc. I. XV. &c.

395. Ordo itidem nihil habet peculiare.

396. Doſis menſura aut pondere nunquam, ſed ex vaporationis duratione plerumque determinatur: unde vel liquoris quantitatis generalis tota ſimul igni exponitur, vel ejus modo pars circiter ſuffectura, ſin minus, plure dein affuſo ſupplenda. Quandoque tamen, ubi foetoris corrigendi gratia Eſſentiis tantum aut Oleis pretioſis utimur, Doſis ad guttulas aliquot reſtringitur. At quae hoc ſcopo praeſcribuntur, dubitare liceat, num magis ad Suffitus, an ad Balnea, pertineant; etiamſi humidos ſpargere vapores dici poſſit.

397. Quantitas Generalis ſcitur ex vaporanda ſuperficie & vaporationis duratione ac frequentia: ut ideo lib. j. ij. iij. & plures aliquando praeſtituantur. Si tamen doſin aliquot guttae conſtituunt (396.), ſcrupuli etiam aliquot aut drachmulae ſufficiunt.

398. Proportio mutua ingredientium patet ex iis, quae hactenus de Externis ſimilibus dicta ſunt [313. 336.]. Ad Decocta & Infuſa ſaepiſſime hic menſtruum modo q. ſ. praeſcribitur.

399. Subscriptio eſt, ut in Balneo humido [386.]. Neque hic, niſi ſimplici defuſione, depuratur liquor: & frequentiſſime ne hac quidem opus eſt; cum plerumque menſtruum una cum ſuis ſpeciebus coram aegro demum coquatur, hincque ipſa quam expetimus, vaporatio mox ebullitionem comitetur [394. e.]. Quapropter & ſaepe materiem tantum decoquendam praebet pharmacopoeus, coctione aegro aut adſtantibus commiſſa. Sacculo etiam quandoque includuntur ſpecies, qui vaporatione peracta calidus affectae parti ſuperdetur. Subſcribitur ergo. *F. Liquor* vel *Species*, vel *Sacculus pro Vaporario* vel *Balneo Vaporis*.

400. Signatura, praeter communia, ſingularem hic utendi modum exponit, qui pro vario ſcopo varius eſt.

α. Si vapore corrigendam modo atmoſphaeram requirit foetor, contagium; aer putridus, peſtilens, &c.; prunis in loco infecto poſitis vel affunditur liquor, vel ſuper his in olla repanda locatus, ignitove ſilici aut ferro aſperſus, in vapores ſolvitur per aera diffundendos.

β. Si corporis aegri univerſae ſuperficiei proxime applicandus eſt vapor, variae inventae ſunt domunculae, ſellae, arcae, machinae fornicatae, intra quas ſtans, ſedens, jacens aeger, corpore nudo, aut tenui linteamine tecto; capite foras porrecto, coercitum excipiat vaporem, natum de Spiritu Vini accenſo, aut de Aqua, Decoctove quodam fervente. Nimirum lampas ſpiritu repleta, accenſo ellychnio, in loculum reponitur ita machinae, in qua collocatus eſt aeger, adaptatum, ut excuſſus de flamma vapor calidus, aut machinae ipſius parietibus, aut ſuper injectis ſtragulis concluſus, interventu tubi vel & ſine eo, ad corpus aegri determinetur. Alias vero liquor, qui, prius calore ad ebullitionem concitatus, vapores calidos exſpiret, eundem in loculum ponitur, fervorque ejus ſubdito igne conſervatur, aut frigeſcenti bulliens alius continuo ſubſtituitur; aut & in ollam immiſſo ſilici laterive candefacto liquor ſuperfunditur; aut denique in liquorem lapides igniti conjiciuntur, alii poſt alios, prioribus, cum reſtincti ſunt, exemtis, ut jugis vaporatio ſuſtineatur. Vid. *Rob. de Farvacques Medicin. Pharmac. Lib.* III. *Cap.* IX.

γ. Si cavum quoddam, Auris v. g. Nares Fauces, Bronchia, Vagina, Uterus, Anus, &c. aut minor aliqua corporis ſuperficies, vapore maceranda; infundibula, ſtragula, pallia, ſellae perforatae, &c. ex uſu ſunt.

δ. Quae ante, ſub, & poſt Vaporationem agenda, tum ejus durationem, iterationem, &c. ex indicatione ſua in ſingularibus diſcit Medicus. Conferantur, quae ſummatim dicta ſunt de Balneo Humido

mido [387.] : maximam enim partem & huc quadrant.

401. Usus Vaporarii inſigniſſimus, Balnei Liquidi ſimilis [388.], & vel longe efficacior eſt. Vires certe mollientes, laxantes, reſolventes, aperientes, hujus formulae incomparabiles vel ſola abunde docet Cornu Cervi, Eboris, &c. ſpagyrica, quam vocant, praeparatio. Unde vix tantus datur rigor, aut tam pertinax obſtructio, quae vaporibus rite adhibitis ac directis reſiſtere queat. Cavendum autem, ne materie acriore in partes corporis exquiſito ſenſu ac teneriore ſubſtantia donatas inſinuata nocumentum inferatur: id quod praeprimis in Pulmonum & Uteri vaporatione notari meretur. Vid. *Cl. Hoffmann.* loco ante citato.

402. Specimina ſunto.

Vaporarium particulare, Emolliens, Reſolvens, Ad anginam Inflammatoriam. Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 137.

℞. *Acet. Samb.*
Roſar.
Calendul. ana unc. j.
Aq. ſtill. Samb. unc. vj.
M.

S. *Vapor calidus hauriatur infundibuli ope in fauces, frequentiſſime.*

Balneum Vaporoſum univerſale, Nervinum, Antiparalyticum. Conf. H. Boerh. Aphoriſm. §. 1068. 1069.

℞. *Herb. Majoran.*
Menth.
Mari Syriac.
Fol. rec. Cochlear.
Summit. rec. Rutae.
Flor. Chamaemel.
Baccar. Juniper. ana m. j.

Con-

Conſciſſa, tuſa; miſta, digere in phiala alta chemica, cum *Aceti* & *Spiritus Vini vulg.* ana q. ſ. per diem & noctem.

S. *Liquor bene calidus, una cum ſpeciebus in ollam reparandam effuſus, reponatur in loculum fornicis ſudatorii, ac ſilicibus candentibus ſubinde injectis fervens detineatur. Sub fornice decumbens aeger, ingeſto prius Decocto attenuante, vapores excipiat nudo corpore, ut ſudet per* $\frac{1}{2}$*. horam aut ultra, ſi vires ferunt. Sudoribus deterſis fricetur pannis laneis, calidis, ſiccis, villoſis, praeſertim ad partes paralyſi affectas, tandemque juſculo vinoſo reficiatur.*

Vaporatio Uteri Emmenagoga, Incidens, Stimulans, Aperiens. Vid. Fuller Pharm. Extemp. p. 324.

℞. *Herb. Matricar.*
Thymi
Summit. Sabinae.
Flor. Roſmarin.
Flor. Chamaemel. ana Man. j.
Sem. Cumin.
Bacc. Laur.
Juniper. ana unc. j.

Conſciſſa tuſa, coq. cum ſ. q. *aq. pur.* vaſe clauſo per dimid. hor. Colat. lib. IV. admiſce
Spir. Matrical. unc. IV.
D.

℞. *Spir. Sal. Ammon.*
D. in phiala ſeorſim.

S. *Decoctum in vaſe repando, ſuper lampade aut prunis, collocetur ſub. ſella perforata, ut propemodum bulliens vaporem ſpiret, injiciatur tum cochleare Spiritus Sal. Ammon. mox aegra, nudato corpore, inſideat ſellae perforatae, ſtragulo aut pallio circumquaque tecta, exſcipiatque adſurgentem vaporem per infundibuli roſtrum ſinui immiſſum.*

Vapor

Vapor Suaveolens ad Foetorem loci corrigendum.

℞. *Eſſent. Ambar.* drach. ij.
Ol. ſtill. Caryophyllor. gutt. xxv.
Cinnamom. gutt. x.
M. D. Vitro probe clauſo.

S. *Hujus aliquot guttulae prunis non fumantibus, aut ſilici ignito, inſtillentur.*

Vaporatio Emolliens, Reſolvens, ad Gravem Auditum a cauſa frigida.

℞. *Folior. Abſinth.*
Roſmarin.
Summit. Rutae. ana m. ß.
Flor. Lavandul. unc. ß.
Baccar. Laur.
Semin. Cumin. ana drach. iij.
Conſciſſa, tuſa, miſta, inſue ſacculo,
D.

S. *Coquatur ſacculus in q. ſ. Vini, Vapor ope infundibuli immittatur Auri affectae, mane & veſperi per* $\frac{1}{2}$ *horam: poſt ſacculus ipſe e decocto exemptus, valde calens, Auri applicetur, firmetur.*

Vapor Laxans, Aperiens, Diſcutiens, ad Mammarum Tumores.

℞. *Flor. Sambuc.*
Chamaem.
Melilot.
Lavandul. ana Man. j.
Sem. Cumin. unc. j.
Conciſa, tuſa, mixta, exhibe.

S. *Species, quarum pugilli duo infundantur cum Aq. ferventis & Aceti Vini ana unc. IV. ac per horam macerentur vaſe clauſo. Fervefacti dein liquoris vapori nuda exponatur Mamma, ſuperne ſtragulo contecta: quo per quadrantem horae continua-*

tinuato, molliter cum panno laneo, ſicco, calido, fricetur, moxque emplaſtro de Spermate Ceti ſuper aluta extenſo foveatur. Repetantur eadem bis, ter, quotidie; at nova quovis mane infuſio paretur.

Vapor Antiloimicus.

℞. *Aceti Vini vulg.* Pint. ij.
Sal. marin.
Nitri.
Ol. Vitriol. vulg. ana Lib. ß.
Aq. purae. Pint. j.

S. *Immiſſa in ollam fictilem vitreatam, repandam, ſuper prunas repoſita, in limine domus aut cubiculi leniter, ſine ebullitione, evaporent, & cum vapor acrior exſurgit, nova ſubinde aqua infundatur.*

Nota. Vaſculum odorarium, *cui* Caſſolettae *nomen* eſt, *Gall.* Caſſolette, (*Vid.* P. Morelli method. praeſcr. form. p. 291.) *ad Vaporationes humidas quoque referendum videtur* (392.); *quamquam ab aliis inter ſuffitus aut Odoramenta reponitur. Ex dictis autem* (393. ad 402.) *formula ejus facile intelligi poteſt. Ceterum rari hodie uſus eſt, & cum ad delicias magis, quam ad ſanitatem faciat, vix adeo pharmacopoeorum, ſed artificum odorariorum operam requirit. Simpliciſſimo paratur modo, ſi in vaſculum concavum, ore patulo, ſubdito igne calens, infunditur Aqua quaedam ſtillatitia, aroma ſpirans*, v. g. Roſar. Naphae, Cinnam. Caryophyll. Majoran. &c. *quae fervens ſuavem fragrantiam per aera diffundat. Qui compoſitionem amant, ita procedunt.*

℞. *Styrac. calam.* unc. j.
Benzoin.
Balſ. Tolutan. ana unc. ß.

Rad.

Rad. Irid. Flor. pulv.
Caryophyll. arom. pulv. ana dr. j.
Ambar gryſ.
Moſch. ana gr. vi.

Cum *Aq. Roſar.* q. ſ. contuſa ſimul & in paſtam redacta indantur *Caſſolettae*, quae, uſus tempore, ſubdito igne calefacta vaporem ſpirabit jucundiſſimum, ſi prius tantillum *Aq. Roſar.* paſtae affuderis.

De
Suffitu.

403. Suffitus (392.) Θυμίαμα, eſt medicamentum ſiccum, cujus accenſi vapore per atmoſphaeram diffuſo, aut ad ſuperficiem corporis aegri externam, hujusve in oſtia, admiſſo, Medicus finem ſuum aſſequitur.

404. Materiem ei primariam praebent ſicca quaevis, vel inflammabilia vel volatilia, quae igne cremata vapores fundunt medicatos. Quare huc maxime recipiuntur Vegetantium partes ſolidae, tum Succi denſi, Reſinae, Gummi, Gummi-reſinae, Balſama ſicca, &c. Ex Animali Regno Moſchus, Zibethum, Caſtoreum, Fella inſpiſſata. Ex Regno Foſſili Succinum, Ambarum, Sulphur, Nitrum, Cinnabaris, Sal Ammoniacus, &c.

405. Forma Suffitus eſt vel *Sicca Pulverulenta*, vel *Sicca Cohaerens*, ſolida.

α. Prior, particulis conſtans plerumque longe craſſioribus, quam Tragea (117.), exhibet vel *Pulverem* dictum *Fumalem*, prunis inſpergendum, vel *Nicotianam Medicatam*, vulgaris inſtar Tabaci, fiſtulae committendam, ut accenſae fumus ore trahatur.

β. Poſterior, particulis exactius miſtis, & apto glutinante coactis, varias fingitur in figuras, *Trochiſcos* vel *Paſtillos*, *Baculos*, *Candelas*, *Aviculas Cyprias*, *Taedas* minores, majores, quae prunis injecta, aut fornaci calidae adfricta, accenſa, fumos ſpargunt requiſitos.

406. Delectum Materiae (403.) limitat ſcopus Medici & Forma ſelecta (405.). Q 2 α. Hinc

α. Hinc quae ad delicias, aut ad foetorem loci corrigendum, adhibentur, nonniſi ſuaveolentia recipiunt, Aromata v: g. Thus, Styracem, Ladanum, Benzoinum, Succinum, Ambarum, & ſimilia. Ubi roborandum, calefaciendum, ſiccandum, diſſipandum; Reſinae, Gummi, Gummi-reſinae, Aromate etiam non ſuaviſſimo praedita, tum Succinum, Camphora, Sal Ammoniacus, &c. optima. Hyſtericis Foetida, Caſtoreum, Aſa foetida, Galbanum, &c. magis apta. Sulphur, Nitrum, putredini adverſa. Venereis malis opponitur Cinabaris aliaque Mercurialia.

β. Vegetantium partes ſolidae natura ſicciores, aut arte ſiccatae, tantum huc quadrant, facilius quippe inflammabiles.

γ. Liquores etiam aromatici, coactiores, non tamen aquoſi, ſed flammam alentes, ut Eſſentiae, Olea, Balſama liquida, ſiccis reſtricta doſi admiſcentur: prout in internis quoque obtinet [120. δ. 184. α].

δ. Nicotianae Medicatae [405. α.] baſin Tabaci Folia praeprimis conſtituunt: minor aliarum Herbarum Florum, Corticum, Aromatum, &c. quantitas accedit. Excluduntur Succi igne liqueſcentes, obſtructuri quippe canalem fumiſugii.

ε. Cogendis maſſis formae poſterioris (405. β.) Mucilago Gummi Traganthae, Ladanum liquatum, Terebinthina, aut Balſamum quoddam liquidum, inſervit.

ζ. Paſtillos, Candelas, Aviculas Cyprias, Saccharum quandoque ingreditur, quo materies reliqua & magis diffundatur, & vividus ardeat.

η. Quae ſemel accenſa, ſponte dein proſerpente ſcintillatione, ignem alere debent, ut ſunt Candelae & Aviculae Cypriae, levioris ligni, Salicis v. g. vel Tiliae, Carbonem recipiunt aliis intermiſtum, utpote propagando paulatim igni aptiſſimum.

ϑ. Taedis majoribus conſtituendis Cera baſin exhibet.

ι. Ubi

ι. Ubique hic, maxime ſi fumi proximius corporis ſuperficiei applicandi, hujusve in oſtia intromittenti ſunt, cogita & peripheriae bibacitatem [332. ϑ.] & ſenſiliſſimam internarum partium teneritudinem, & miram denique ignis vivi vim, corporum concretorum principia ſeparantem, mutantem; ut cautus ſeligas apta ſcopo, affectis partibus amica, non nocitura aliis. Cinnabaris, movendae ſalivae impar, dum concreta manet, igne reſoluta redit in Mercurium; Benzoe, Succinum, &c. concremata an priſtinum Benzoinum & Succinum evaporant? Chemiam conſule! Diſces alia.

κ. Cum ſuaveolentem fumum deſideras, memento praeterea, multa dari ſponte, aut attritu & calore, fragrantia, quae prunis injecta & uſta male olent: Cinamomum, Caryophylli, Roſae, & pleraque, quorum vis odora a reliqua ſuaſtantia igne ſeparabilis eſt, aut quae uſtione in carbonem abeunt, hujus cenſus ſunt.

λ. Proſtant ſaepe in officinis jam parati Suffitus formae fere cujuſcunque. His igitur, ſi ſcopo reſpondent, utenti nova compoſitione ſuperſedere licet; quum diu ſatis incorrupti perſtent, imo tantillo liquidi idonei, aromatici [γ.], intermiſto aut illito appropriari queant.

μ. Numerus ingredientium ingens ſaepe his congeritur. Concinna tamen brevitas ubique laudanda (31.).

407. Ordo, qualis in Pulvere & Trochiſcis internis (222. 186.), hic obtinet.

408. Dosis, in variis varia, rariſſime pondere, ſaepe numero aut menſura, determinatur. Pulverum (405. α.) drach. j. ji. pugill. j. ii. prunis injici jubentur. Nicotianae (ibid.) Doſin limitat coni fiſtulae tabacariae capacitas. Trochiſcorum, Candelarum, Avicularum (ibid. β.), n. j. ij. iij. prunis imponuntur vel accenduntur. Baculi (ibid.), quantitate incerta, fornaci adfrigantur. Taedae incedendae

dae numero & tempore determinari poſſunt.

409. Quantitas Generalis ex uſu diutius, brevius, continuando, ſaepius aut rarius iterando, colligitur. Quae moleſtiorem exigunt ſubactionem, formationem, uti ſunt pleraque formae poſterioris (405. *β.*), vix infra lib. *β.* ſimul praeſcribito; niſi cum officinalibus uteris (408. *λ.*). Confer (190.).

410. Proportio mutua ingredientium ex indicatione Medici, virtute & pretio materiae, tum forma expetita (405.). cognoſcitur, collatis ante dictis (87. ad 92. 125. 191. 313. 406.)

α. Efficaciora, cariora, ad utramque formam (405. *α.* *β.*) plerumque minore ad reliqua proportione recipiuntur. Idem de Liquidis (406. *γ.*) obtinet.

β. Tabaci Folia, pro conficienda Nicotiana Medicata (405. *α.*), triplo, quadruplo, ſextuplo, & ultra, ceteris copioſiora capi ſolent.

λ. Glutinantis (406. *ι.*) ad Trochiſcos, Candelas, &c. (405. *β.*), q. ſ. praeſcribitur: Cerae ad Taedas (406. *ϑ.*) dupla, tripla, reliquorum quantitas.

δ. Carbonis (406. *η.*) itidem q. ſ. aut aequalis vel dupla reliquorum quantitas fere ſumitur. Simili pene modo & Sacchari [ibid. *ζ.*) Proportio ſe habet.

411. Subscriptio mandat comminutionem rudiorem vel *groſſo modo*, miſtionem, &c. ut *F. Pulvis pro ſuffitu*, *Nicotiana Medicata*. At pro forma poſteriore (405. *β.*) comminutionem in pulverem tenuem, miſtionem aequabilem, & curioſam ſubactionem cum Glutinante, ut *F. Trochiſci*, *Baculi*, *Aviculae Cypriae*, *Taedae*, &c. Neque ceterum moles horum aut pondere aut menſura determinari ſolet; quum pharmocopoeo cognita ſupponatur. Ubi officinalia præſtituuntur (406. *γ.*), patet, non opus eſſe Subſcriptione, niſi forte liquoris cujuſdam intermiſtio aut illitus commendandus. Addi poteſt.

D.

D. ad chartam, *ſcatulam*, &c.

413. SIGNATURA ex (113. 403. 405. 408.) facile intelligitur. Nota

α. Formas omnes (405. *α*. *β*.) ſaepiſſime tantum atmoſphaerae corrigendae gratia adhiberi ; & Baculos quidem, Candelas, Aviculas Cyprias, Taedas, non niſi huic ſervire ſcopo ; at Pulveres & Trochiſcos etiam vaporando proximius corpori. Prior igitur uſus dum delicias modo aut prophylaxin plerumque ſpectet, vix exactius regimen requirit.

β. Si vaporandum corpus, pleraque (400. *β*. *γ*. *δ*.) memorata hic quoque obtinent. Vapores tamen accenſione ſemper (403.) excutiuntur. Nicotianae Medicatae uſus, a vulgari non diſcrepans, ſat notus, horis praecipue matutinis injungitur. Quandoque ſubuculae, cuculli, ſacculi (350. *β*. 2.), fumigantur prius, quam corpori applicentur. Alias & panni lanei, linei, vapore ſicco imbuti, fovendis aut fricandis partibus inſerviunt. Vid. Caput *De Fricio*.

413. USUS, paſſim jam indicatus, voluptati, prophylaxi, tum therapiae aptus, roborando calefaciendo, diſcutiendo, ſiccando, ſtimulando, praeſtat plurimum. Sunt &, quibus Cinnabarini Suffitus ad Venerea placent; licet haud ſatis tuto ubique (406. *α*. *ι*.). Nec tenero Pulmoni admodum convenire putem aduſtos acrium vapores (ibid. *ι*.).

414. SPECIMINA ſunto.

Suffitus Antiloimicus.

℞. *Myrrh.*
Flor. Sulphur.
Nitri ana unc. j.
M. F. Pulvis rudis.

S. *Hujus pugillis aliquot in prunas inſperſis vaporentur cubicula aut aedes, bis quotidie.*

Suffitus Roborans, Diſcutiens, ad Hydrocelen.
Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 212.

℞. *Benzoin.*
Oliban.
Sarcocollae.
Reſin. Guajac. ana unc. ß.
Maſtiches. unc. j.
Salis Ammoniac. dr. VI.
Camphor. dr. ij.
M. F. Pulvis pro Suffitu.

Hujus incenſi vapor excipiatur nudo Scroto: dein panni lanei fumo hoc vaporoſi, calidi, ſuper applicentur.

Suffitus Balſamicus, Exſiccans, Roborans, Ulcus Pulmonale mundatum Conſolidans. Vid. Fuller Pharm. extemp. p. 308.

℞. *Succin.*
Maſtic.
Thur.
Sang. Dracon. ana unc. ß.
Nuc. Miriſtic. dr. vj.
Contuſis ruditer ac miſtis F. Pulvis pro Suffumigio.

S. *Pugillus prunae non fumanti injiciatur, fumuſque ore patulo hauriatur mane & veſpere.*

Nicotiana Suaveolens, Cephalica.

℞. *Herb. ſiccat. Salviae.*
Majoran. ana m. ß.
Thymi.
Flor. ſiccat. Lilior. Convall.
Roſar. ana pug. j.
Cort. Caſcarill.
Cinnamom. ana ſcrup. j.
Comminutis craſſiuſcule admiſce
Fol. Nicotianae conſciſſor. unc. IV.
Tum conſperge tantillo *Eſſent. Ambar.*

S. Ut in fronte. *Sugatur fumus mane, per dimi-[illegible] horam, ex fiſtula tabacaria.*

Tro-

Trochiſci Fumales, Antirachitici. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 255.

℞. *Benzoin.*
Maſtiches.
Succin. ana unc. j.
Lign. Aloes.
Cort. Cinnam. ana drach. ji.
Caryophyll. arom. drach. j.
Contuſa, miſta, cum *Terebinth. pur.* q. ſ. redigantur in Trochiſcos. D. ad ſcatulam.

S. *Trochiſci pro Suffitu, quorum aliquot prunis injiciantur, dum ante ignem ſedet infans nudatis inferioribus. Pannis etiam laneis, ſiccis, horum ſumo imbutis, fricetur Spina Dorſi, Abdomen, &c. mane & veſperi.*

Baculi Suaveolentes ad Fornacem.

℞. *Ladan.*
Styrac. calam.
Benzoin. ana unc. j.
Balſ. Tolutan. unc. ß.
Pulv. Rad. Irid. Flor.
Cort. Caſcarill. ana drach. iij.
Ol. Lign. Rhod. gutt. xx.
Cum ſ. q. *Mucilag. Gum. Tragacanth. Aq. Roſar. extract.* F. Maſſa, quae formetur in Baculos inſtar Cerae Sigillaris.
D.

S. *Fornaci aut teſtae calidae affricetur parum Baculus ad diſcutiendam mephitim.*

Aviculae Cypriae, fragrantes.

℞. *Oliban.*
Maſtiches.
Benzoin.
Cort. Thymiam. ana unc. j.
Baccar. Juniper. unc. ß.

Ca-

Caryophyll. arom. drach. ij.
Ѕacchar. alb. unc. IV.
Carbon. Salicis. lib. j.
M. F. omnium Pulvis ſubtiliſſimus, qui cum *Mucilag. Gumm. Tragacanth. in Aq. Roſar. Factae* q. ſ. ſubigatur & effingatur iu Aviculas vel Candelas.

S. *Duae, tres, &c. accenſae reponantur in loco odore grato inficiendo.*

Taedae Odoratae.

℞. *Easdem vel ſimiles Species formulae praeced.* exceptis ſaccharo & Carbone.
Cerae flavae duplum ad. p. o.
Colliquata & concorporata formentur in Taedes minores vel majores, pro lubitu.

S. *Ardeant hae ad delicias aut ad prophylaxin in locis infectis.*

Nota. *Huc & referri poteſt* Clysma ex fumo Nicotianae, *quod ano immittitur in pertinaciſſimis alvi conſtipationibus, & ſatis noti uſus eſt, nec adeo ſingulare in praeſcribendo artificium requirit.*

De Emplaſtro.

415. EMPLASTRUM, *Ceratum Solidum*, eſt medicamentum externum, in frigore ſolidum cohaerens, haud tamen friabile, calore liqueſcens, ductile, glutinoſum, ex pingui materie maxime paratum, quod, idoneo ſuper vehiculo extenſum, partibus corporis externis varios in uſus ita imponitur, ut calore mollitum plus minus adhaereſcat. Vocatur id *Dropax* ſeu *Picatio*, ubi Picem pro baſi habet; *Sparadravum, Spannadrapum, Tela Emplaſtica*, ſi vehiculum eo utrinque obductum eſt.

416. MATERIES ejus in genere vel *Excipiens* eſt vel *Excipienda*.

α, Exci-

α. Excipiens, in univerſum oleoſa, pinguis, tenax, vel eſt (1.) Liquida: ut Olea preſſa, infuſa, cocta. Vel (2.) Spiſſior, ſequax, ut Pinguedines, Medullae, Butyrum, Mel, Unguenta officinalia, &c. Vel (3.) Tenacior, glutinoſa: ut Terebinthina, &c. Vel (4.) Durior in frigore, ſicca, cohaerens: ut Cera, Reſinae, Gummi-reſinae, Emplaſtra officinalia, &c.

β. Excipienda iterum vel (1.) Liquida eſt; ut Liquores aquoſi, Mucilagines, Decocta, infuſa, Succi preſſi, Olea Aromatica, preſſa, ſtillatitia, Balſama liquida, nativa, artefacta, Tincturae, Spiritus, Vinum, Acetum, Fel, & ſimilia. Vel (2.) Spiſſa: ut Succi, denſi, Gummi, Extracta, Sapo, Amalgamata, &c. Vel (3.) Sicca pulverulenta: ut Calces Metallicae, Pulveres Vegetantium, Animatium, Foſſilium &c.

417. Delectus ut ex arte fiat, indicatio Medici, materiae aptae (*416.*) natura, & Emplaſtri dotes (415.), requiruntur cognitae: Hinc ſcito,

α. Laudari in Emplaſtro (1.) Conſiſtentiam in frigore ſiccam, digitos non inquinantem. (2.) Ductilitatem ſequacem in leni calore, ac mollitiem. (3.) Tenacitatem lentam; ut vehiculo & parti facile adhaereſcat. (4.) Mixtionem ingredientium homogeneam.

β. Dos prior (*α.* 1.) pendet a materie (41*6.* *α.* 4. *β.* 3.): alteram (*α.* 2.) efficit excipiens (41*6.* *α.* 1. 2.) tertiam (*α.* 3.) Terebinthina, Cera, Gummoſo-Reſinoſa [41*6.* *α.* 3. 4.] praecipue exhibent: poſtremam [*α.* 4. producit artificioſa omnium concorporatio.

γ. Excipiendo [31*6.* *β.*] haud ubique opus: Excipientium enim ſpecies [ibid. *α.*] arte junctae, Emplaſtrum prebent optimum. Sola Cera & Terebinthina, proportione apta colliquatae, abſque aliis, omnes Emplaſtri dotes [*α.*] exhibent. Unde non in omni Emplaſtro ingredientium diſtinctio in Excipiens

ens & Excipiendum [316.] obtinet.

δ. Oleum [416. α. 1.], vel huic analoga [ibid. 2.), tum Terebinthina & Cera [ibid. 3. 4.], plurimorum Explaſtrorum baſin conſtituunt : Cerae tamen & Terebinthinae Pix aliquando, Reſinae, Gummi-Reſinae, ſubſtituuntur.

ε. Quin ſola etiam Pix, aut Gummi, Reſinae, piſtillo calido diductae, aut Oleo Spirituve apto emollitae, pro Emplaſtro ſunt.

ζ. Oleum quoque ſolum, cum Calce Saturnina, Lithargyrio v. g. Minio, Ceruſſa, ſat diu coctum, in Emplaſtrum abit.

η. Liquida Aquoſa (416. β. 1.), quorum in volatili principio virtus haeret, ne receperis: neceſſaria enim hic humoris aquei per cocturam difflatio ſimul & vim diſſipat. Id tamen non obſtat, quo minus maſſam emplaſticam mollem, aut liquatam, cum Aqua quadam odorata, aromatica, depſere liceat, ut hujus odore imbuatur : quod tamen exigui operis eſt, nec longae durationis.

ϑ. Vegetantium partes ſpecifice leviores, & vi per magnum volumen diffuſa praeditae, vix aptae, quae pulveris ſpecie huc ingrediantur. Harumce Succum, Decoctum, Infuſum, Oleum, Extractum, rectius adhibueris.

ι. Quandoque tamen ex pulverato Vegetabili, cum Cereviſia fortiore diu incocto, abſque mixtione aliorum, paſta formatur tenax, quae cum in modum Emplaſtri ſuper idoneo vehiculo extenſa adhiberi ſoleat, huic etiam formulae accenſetur.

κ. Salia, praeterquam Metallica quaedam, ut Saccharum Saturni, &c. rarius hic in uſu ſunt; quum vel aegre miſceantur, vel ſub mixtione pereant volatilia, vel vi emplaſtica aliorum enerventur, vel deliquio noceant.

λ. Qui accedunt Pulveres (416. β. 3.), vel ſolubiles ſint oportet, vel tenuiſſimi, ut aequabiliſſime interteri queant (α. 4. β.).

μ. Hinc

μ. Hinc & Extracta, Succi denſi, Gummi-Reſine, & ſimilia, niſi vel colliquari cum aliis, vel in pulverem comminui poſſint; apto prius menſtruo, Aceto, Vino, Oleo, Terebinthina, Vitello Ovi, &c. ſolvuntur.

ν. Quandoque Vegetantia aut Animantia, quorum virtus in Emplaſtro deſideratur, cum Vino prius, Aceto, Oleo, Axungia infunduntur, decoquuntur, friguntur; ut colatus, expreſſus, liquor dein, cum aliis, in formam Emplaſtri cogatur.

ξ. Argentum vivum ſi recipitur, Terebinthina id vel Axungia figendum prius, aut menſtruo apto ſolvendum.

ο. Proſtat autem ſatis plerumque ingens Emplaſtrorum officinalium numerus, magiſtrali ut compoſitione, ſaltem diffuſiore, vix opus ſit. Unde uſitatiſſime officinale modo praeſcribitur ſolum, aut plura ſimul, idonei ope Olei, Spiritus, Tincturae, Elixiris, &c. emollienda, ſubigenda. Alias & loco baſis inſerviunt, cui reliqua ſcopo accommodata, Pulveres, Gummi, Reſinae, Succi, &c. interventu idonei excipientis (416. α. 1. 2. 3.) admiſceantur. Sic praeparationis opera & tempus compendifieri, error vitari facile poteſt.

π. Numerus ingredientium parcior hic, ut ubique, laudabilis. Compendio (ο.) qui utitur, pauca ſcribendo complecti poterit plurima; cum Emplaſtrorum officinalium pleraque multitudine etiam materierum laborent.

418. Ordo licet Saepius a quantitate deſumatur (106. γ.), Excipientium illis, quae q. ſ. praeſcribuntur, ultimo locatis (ibid. ε.); is tamen optimus videtur, qui praeparationis ordini maxime reſpondet. (ibid. ζ.). Excipientia hinc & Excipienda, quae coctione concorporari debent, aliis praeeant: ſequantur, quae ſola colliquatione; tum quae maſſae ab igne remotae demum admiſcenda, Pulverulenta, Volatilia, &c. At nec ſcrupuloſa accuratione opus

eſt,

eſt, ubi de pharmacopoei dexteritate conſtat.

419. Dosis & Quantitas Generalis hic plerumque aequales ſunt; quia raro plures Doſes ſimul praeſcribuntur. Partis tegendae, aut vehiculi obtinendi, magnitudo conſideranda. Quum vero aetas varia, habitus corporis obeſior, tenuior, &c. plurimum differentiae faciant; generalis limes figi hic nequit. Unde, ſi compoſitione utimur officinali, aut magiſtrali ſimpliciore (417. γ. ε. δ.), ſaltem q. ſ. praeſtituere expedit, determinata interim parte, quae Emplaſtro tegi, aut magnitudine vehiculi, quo ſuper extendi id debet. Compoſitio magiſtralis prolixior & operoſior quantitate parca haud praeſcribatur. (67. π.). Si plurium Doſium quantitas exigitur, uſus frequentiae & diuturnitatis ſimul habenda ratio.

420. Proportio mutua ingredientium ſimilibus, ac Delectus (417. α.), limitatur conditionibus, tum vario conſiſtentiae Emplaſtri gradu. Nota enim,

α. Pro diverſo Emplaſtri uſu triplicem obtinere ſpiſſitatis gradum; Molliorem nempe ad Cerata accedentem; Medium; Duriorem. Emollientibus, altum penetraturis, ad mobiles partium flexuras applicandis, Sparadrapis (415.), prior magis convenit: exſiccantibus, adſtringentibus, firmantibus, diu ac tenaciter adhaeſuris, & bini poſteriores.

β. Proportio hinc pro varia ſpiſſitate (α.) ita fere determinatur, ut ſint pro

Molli	*Olei* un. j.	*Cerae*	un. j.	*Pulv.*	unc. β.
Media			un. iβ.		dr. vj.
Duriore			un. ij.		unc. j.

γ. Oleo autem analoga habetur Materies pinguis, ſpiſſa, (416. α. 2. 3.): Cerae affinia reliqua (ibid. 4.) recenſita. Pulverum quoque defectus plure Cera aut huic analogis ſuppleri poteſt.

δ. Pulverum tamen pondus ſpecificum & ſingularis indoles ratione oleoſorum ſimul attendenda. Volumen auctius materiae levioris eodem pondere plerumque plus ſpiſſat, quam compactior maſſa gravioris.

Cal-

Calces tamen Metallicae, praecipue Saturninae, plurimum Olei aut Pinguedinis imbibunt.

ε. Liquorum Aquoſorum (416. *β.* 1.) Proportionem ſuo ex ſcopo figit Medicus: quum enim coctio hic neceſſaria plurimum diſflet; reliquorum inter ſe Proportio fere manet eadem. Aceti tamen pars ſeptima aut octava maſſis emplaſticis ſola ſubactione intertrita mollitudinem non admodum auget, nec diſflatione per cocturam eget, ſed pro ea portione, quae non intimius admittitur, frigore ſponte ſecedere ſolet.

ζ. Succi ſpiſſi, &c. (416. *β.* 2.), ut vel Cerae vel Axungiae denſitati propiores ſunt, huic illive adnumerantur (*γ.*): quamvis reſtricta ſaltem quantitate plerumque addantur.

η. Ceram albam ſi adhibes, cum flava fragilior ſit, Proportio ejus paululum imminuenda. At flavae uſus hic fere frequentior.

θ. Memento & frigore denſari corpora magis; ut hyeme Mollium (416. *α.* 1. 2. 3.), aeſtate Duriorum (ibid. 4.) augeas quantitatem.

ι. Quae emollitioni tantum inſerviunt (417. *ε. ο.*), aut ſolutioni (ibid. *λ. μ.*), q. ſ. praeſcribuntur.

κ. Eſt & uſitatiſſimum, Olei & Cerae, vel his affinium (*γ.*) utriuſque aut alterutrius quantitatem pharmacopoei peritiae relinquere determinandam: qua via commode evitatur error.

λ. Sic quoque Emplaſtro officinali ſi jungere velis alia ſcopo magis apta (417. *ο.*): horum conſiſtentiae gnarus facile videris, liquido, molli, tenace, an duro inſuper opus ſit acceſſorio, cujus q. ſ. addendum.

421. SUBSCRIPTIO, praecipit

α. *Maſſae Emplaſticae Praeparationem*. Haec fit vel (1.) Emollitione, lenis caloris aut menſtrui adminiculo obtinenda (417. *ε. ο.*); quod *Malaxare* vocant. Vel (2.) Colliquatione; ſicubi materies igne fundi, & fuſa rite inter ſe coire poteſt, nec niſi pulveribus in-

intertritis, aliisve facile ſolubilibus, miſceri debet. Vel (3.) Coctione etiam accedente; quae requiritur, cum vel humor aqueus eſt difflandus (416. *β.* 1.), vel vis medicata fixior e vegetantibus praeprimus extrahenda, rejectis partibus ſolidis, vel Calces Metallicae, praeſertim Saturninae, intimius diſſolvendae. Ordinem & encheireſes, quae ad legitimam praeparationem pertinent, hic praetereo; tum ob (7. *γ.* & 8.), tum quia induſtriae pharmacopoei committuntur. Confer & (418.).

β. Extenſionem ſuper vehiculo, quod pannus eſt lineus, ſericus, holoſericus, goſſypinus, aluta, &c. prout ſuperficies contegenda varie mobilis, tenera, magis minuſve conſpectui patens, Emplaſtrum diutius, brevius, retinendum, &c.

Magnitudo ejus & Figura, itidem pro variis partibus uſibusque varia, vel exemplo chartaceo ſimul transmiſſo, vel pollicibus, aliave menſura, determinatur, vel parte ſaltem, cui applicandum, memorata, pharmacopoei relinquitur peritiae; quippe cui notum ponitur, ſcuti figuram Stomacho, lunatam Hepati, ovatam Lieni, orbiculatam Utero & Umbilico, oblongo-quadratam Reni, & ſic porro, aſſignari.

Extenſio ipſa, pro vulgaribus Emplaſtris ſat nota, pro Sparadrapis (415.) fit telam vetuſtate detritam, non laceram tamen, aut chartam, maſſae emplaſticae liquatae immergendo, undequaque infectam extendendo, refrigeratam laevigando. Juvat autem monuiſſe, tenuiorem materiae extenſionem in univerſum maxime convenire; quum craſſior cruſta vehiculo addita, calore corporis diffluens, ultraque marginem effuſa, vicina veſtimenta non ſine taedio conſpurcet, neque etiam adhaeſionem ſatis tenacem aut aequabilem admittat.

Extenſum Emplaſtrum quandoque oleo illinitus, alias conſpergitur pulviſculo quodam: ne vel tenacius adhaereſcat, vel inquinet. Alii eodem fine ſindo-

done rubra, alba, decuſſatim *interpaſſata*, ut vocant, aut peripheriae adſuta, totum Emplaſtrum aut marginem ejus, qua corporis ſuperficiem continget, obtegunt. Quibus equidem cautelis id quandoque obtineri poteſt, ut qui ob immunditiem Emplaſtra recuſant, aut ob delicatam cutis texturam ab eorum uſu pruriginem & eryſipelas contrahunt, facilius eadem admittant atque ferant.

422. SIGNATURA ex (113. 415.) abunde intelligitur.

423. Uſus Emplaſtri multiplex, emolliendo, diſcutiendo, maturando, detergendo, ſiccando, roborando, attrahendo, glutinando, ſtimulando, ſopiendo, calefaciendo, repellendo, &c. vulneribus, ulceribus, tumoribus, ab aere defendendis, turundis, plumaceolis, aſperginibus (318.), vulnerum labiis, oſſibus fractis, &c. continendis, aptus, Pſilothra, Rubefacientia, Veſicatoria, hac quoque forma adhibentur. Nec virtus tantum in ſuperficie conſiſtit, ſed altius quoque penetrat: ut Aromatica, Mercurialia, Opiata, docent. Obſtruendo tamen cutis ſpiracula quibuſdam nocens, pruritum, puſtulas, eryſipelas, creat.

424. SPECIMINA ſunto.

Emplaſtrum Anodynum, motum ſedans, ad Scirrhum nec reſolutione, nec exſtirpatione medicabilem. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 109.

℞. *Succi recent. expreſſi & puri*
Fol. Hyoſcyami.
Papaver. hortens.
Phellandrii. ana unc. iv.

Leni igne coque, inſpiſſa, ſub finem admiſce
Cerae albae. unc. viij.
Ol. infuſ. Roſar. unc. j.

F. ſ. a. Emplaſtrum.

S. *Hujus q. ſ. ſuper aluta debitae magnitudinis & figu-*

figurae extenſum parti ſcirrhoſae, prius Nutrito ibid. deſcripto oblinitae, applicetur.

Emplaſtrum diſſipans, ad Bubonem Venereum. ibid. p. 248.

℞. *Flor. Sulphuris.* unc. ß.
Sacchar. Saturn. drach. j.
Picis Sutoriae. unc. ij.
M. F. ſ. a Emplaſtrum ſuper Aluta extendendum.
S. *Applicetur loco affecto. Recentetur quovis biduo.*

Emplaſtrum Hyſtericum Sydenhami.

℞. *Galban. in Tinct. Caſtor. ſolut. & colat.* drach. iij.
Tacamahac. drach. ij.
M. F. Emplaſtrum: extendatur ſuper aluta orbiculata pro Umbilicali regione.
S. Ut in fronte. *Admoveatur calidum Umbilico.*

Emplaſtra Anodyna, pro Temporibus.

℞. *Maſtich. pur.* dr. ij.
Extende ſuper duobus orbiculis holoſericis, nigris, ac in medio cujusvis adglutina
Opii gr. j.
D.
S. *Applicentur utrinque Temporibus.*

Emplaſtrum Defenſivum rubrum. Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 68.

℞. *Ol. Roſac.*
Cerae alb. ana unc. vj.
Boli Armen.
Sang. Dracon. ana unc. iß.
Roſar. rubr. pulveris. unc. ß.
Cerae cum Oleo calore leni liquatae, tum ab igne remotae, paullatim intere re-

li-

liqua ſubtiliſſime pulveriſata, jugiter agitando, donec ſimul refrixerint.

S. *Hujus q. ſ. ſuper linteamine extenſum applicetur Vulneri ad aerem arcendum & continenda reliqua.*

*

Emplaſtrum roborans, Calefaciens, Carminans, Stomachicum.

℞. *Emplaſtr. de Baccis Lauri.*
Cumino, ana q. ſ.

Malaxata cum *Balſam Peruv.* tantillo extende ſuper tela groſſypina, ſcutiformi, tege ſindone rubra decuſſatim interpaſſata.

S. *Scutum Stomachicum, quod calidum regioni Ventriculi apponatur, & ſubinde Balſami Peruviani, aut Olei vel Spiritus Menthae, tantillo irroretur.*

*

Aliud Stomachicum Pharmacop. Londineſ.

℞. *Labdan. mollis.* dr. vj.
Thuris dr. ij.
Cinnam. pulver.
Ol. expr. Macis ana dr. j.
ſtillat. Menth. gutt. xv.

Thuri liquefacto adde primum Labdanum calore emollitum, deinde Oleum Macis, tum Cinnamomi pulveri cum Oleo Menthe prius in mortario tepido ſubacto admiſceantur, omniaque ſimul contundantur in maſſam aequabilem, quae, ſuper aluta extenſa, ſit pro Scuto Stomachico.

S. Ut prius.

*

Sparadrapum ad Fonticulos.

℞. *Emplaſtr. Diapalm.*
Grat. Dei: ana pt. ij.
Ol. Amigd. dulc. rec. preſſ. pt. j.

Calore leni, ſub continua agitatione, colliquatis, tum ab igne remotis, intinge longa chartae albae, ſatis firmae, ſegmi-

na, tres circiter digitos lata: rite infecta
exime, extende, cultro aut ſpatula aequa,
ſuſpende, ut ſponte ſicceſcant, tum in ſegmenta quadrata diſcinde & exhibe.

S. *Chartae inceratae pro deligando Fonticulo*.

Sparadrapum Pectorale, Emolliens, Reſolvens, ad Tuſſim à frigore ſuſcepto.

℞. *Unguent. Altheae compoſ.* unc. j.
Adipis Gallin. drach. iij.
Olei preſſ. Sem. Papav. unc. ß.
Cerae citrin. unc. iß.
Simul leni igne liquefactis immiſce
Rad. Irid. Florent. ſubtiliſſ. pulveris. dr. j.
Detentis in fluore immerge telam lineam veterem magnitudinis, & figurae in charta traſmiſſa deſcriptae: probe imbutam extende, laeviga, & laxe convolutam exhibe.

S. *Tela Emplaſtica, quae Pectori apponatur; tegatur panno laneo, rubro, villoſo, aut pelle Cati.*

Emplaſtrum Reſolvens, ad Contuſa. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 83.

℞. *Rad. Bryon. in farin. redact.* unc. ij.
Flor. Sulphur. unc. j.
Mercur. nigri. drach. iij.
Galbani puri & ſ. a ſoluti. unc. iv.
Emplaſtr. de Meliloto. unc. ix.
Ol. Chamaemel. q. ſ.
Ut F. Emplaſtrum.

S. *Hujus q. ſ. linteo inductum applicetur parti contuſae.*

Emplaſtrum Diſcutiens, Calefaciens, ad inveteratos Dolores & Affectiones ex cauſa frigida & lentore oriundas. Fuller Pharmacop. Extemp. p. 96.

p. 96.

℞. *Rad. Zingiber. pulv.* unc. ij.

Coq. in *Cereviſ. fortior.* aut *Alae* dictae *Anglorum* q. ſ. ad Emplaſtri conſiſtentiam, dein inducatur alutae juſtae magnitudinis.

S. *Superdetur loco affecto, ac tertio quovis die renovetur.*

Emplaſtrum Mercuriale, ad Affectiones Venereas Ibid. pag. 92.

℞. *Arg. viv.* unc. j.

Terebinth. pur. unc. ß.

Accurate ſubactis adde

Gum. Ammoniac. colat. unc. iv.

Ut F. ſ. a Emplaſtrum.

S. Ut ſupra.

Nota. *Sunt & Sparadrapi ſpecies, quae ex Talco, Camphora, Borace, Cera & Oleo, parantur*, TELAE COSMETICAE *dictae, de quibus vide* P. Morell. Meth. Praeſcr. Form. p. 246. *Raro has magiſtraliter componendas praeſcribit* Medicus: *unde vix adeo hujus ſint loci.*

De

Cerato.

425. CERATUM, *Cerotum, Cerelaeum*, eſt Emplaſtrum (415) mollius, mediae fere inter Emplaſtrum & Unguentum ſpiſſitatis. Neque enim hodie, ut olim, quaecunque ex Cera compoſita, ſive Unguenta, ſive Emplaſtra, Cerata vocamus: unde nec eorumdem in Liquidiora & Solidiora diviſio locum amplius habet. Quin expediret, univerſa Ceratorum familia ex officinis eliminata, quaecunque ſub hoc titulo proſtant, ad mollia potius Emplaſtra (420. *a*.) referri, quando & conſiſtentia & compoſitione ſatis conveniunt, nec Cera ingrediens conſtantem inter utrumque genus diſcrepantiam ponit.

426. Materies, Delectus, Ordo, Doſis, Quantitas Generalis, ſimilia hic, ac in Emplaſtro (416. ad 419.). A Cera & Oleo quidem nominis (425.) origo eſt: at neque iſthaec adeo conſtanter hodie huc ingrediuntur, quin ſaepe, iſtis etiam omiſſis, Materiem praebeant reliqua (416.417.) enumerata. Unde multiplici modo Cerata praeſcribi ſolent.

1. Simpliciſſimum paratur ex Oleo & Cera juſta proportione colliquefactis, jugique ſub agitatione paullatim frigeſcendo condenſatis: quae compoſitio tam levis artificii eſt, ut etiam ſaepius domi aegrorum, abſque pharmacopœi ope, curetur.

2. Alias Emplaſtrum aliquod officinale jubetur Olei idonei aut Balſami liquidi interventu ad conſiſtentiam Cerati molliendum (417. *o.*). Tum vero nec incongruum eſt, augende virtutis ergo admiſcere alia, v. g. Pulveres, Reſinas, Sapon. &c Modo pro diverſa horum ſpiſſitate juſta liquoris oleoſi copia ad obtinendam mollitiem adhibeatur.

3. Quin & Unguentum officinale, Cera, Reſina, Gummi, Gummi-Reſina, Succis Extractisve denſis, Sapone, Emplaſtris officinalibus, aut Pulveribus ſiccis, admiſtis, in Cerati conſiſtentiam cogi poteſt.

4. Tandem & magiſtralis Cerati compoſitio quandoque ab integro praeſtituitur ex materie pro Emplaſtris uſitata (416. *α. β.*), additis omiſſisve Cera & Oleo, obſervato duntaxat ingredientium delectu ac proportione, ut requiſita maſſae ductilitas & mollitudo impetretur.

Quodſi tamen Ceratum proſtat officinale, praeſenti ſcopo aptum, iſto potius, quam nova compoſitione, utendum ſuadet regula (41.)

427. Proportio mutua ingredientium ſola diſcrepat; quippe quae talis eſt, ut Olei unc. j. recipiat Cerae unc. ß. Pulver. drach. j. ij pro ponderis ſpecificis varietate: aut & , omiſſo Pulvere, Cerae drach. v. vj. ad unc. j. Adde tamen

α. Da-

α. Dari & hic aliquam latitudinem; ut conſiſtentia alias paullo mollior, alias denſior fiat, nec Proportio dicta conſtantiſſime ſemper teneatur: unde profectum, quod officinalium quaedam, ab aliis Ceratorum ordini adſcripta, aliis Unguenta vel Emplaſtra audiant.

β. Porro, quae (420. γ. ad λ.) dixi, huc etiam applicari poſſunt: ita, quemcumque quis elegerit conficiundi Cerati modum (426. 1. 2. 3. 4.): facile ſeſe expediet.

428. SUBSCRIPTIO & SIGNATURA, mutato ſaltem nomine [425.] eadem eſt, qualis [421.422.]. Sparadrapa [421. β.] etiam crebro inde parantur; quum maſſae his conveniant molliores [420. α.]. Dantur & Cerata quandoque in fictili aut veſica, ſi uſui dicantur longiori; ne vehiculo inducta per moram areſcant nimis aut deliqueſcant. Eſt quoque ob mollitiem facilis eorum extenſio, hinc aegris aut adſtantibus committi poteſt.

429. USUS idem, qui Emplaſtri (423.), & vel hoc etiam frequentior: multoties enim Cerati modo ſpiſſitate gaudent, quae nomine Emplaſtri praeſcribuntur. Durities ejus & tenacitas, quam Emplaſtri, minor magis id commendat, ubi virtus altius inſinuanda (420. α,), partes molles, ſenſiles, harumve flexurae, contegendae, aut noxae a denſioribus timendae ſunt (423.).

430. SPECIMINA ſunto.

Ceratum Exſiccans, Obtundens, Antiphlogiſticum, ad Ulcera Tibiarum inveterata.

℞. *Cerat. Defenſiv. caerul. Pharm. Leid.* unc. iij. vel q. v.

D. ad fictile.

S. Hujus q. ſ. extenſum ſuper linteo applicetur Ulceri, prius puro, ſiccis, aut idoneo Balſamo imbutis, carptis tecto. Renovetur quovis die ſemel.

Ceratum Molliens, Diſcutiens, ad Pleuritidem.

℞. *Ung. Popul.* unc. j.
Empl. Sticht. Parac.
de Sapon. ana dr. v.
Leni calore liquefactis, jugiter dein ad refrigerium uſque agitatis, immiſce *Camphor. cum tantillo Ol. roſac. ſolut.* dr. ij.
Ut F. ſ. a. Ceratum, quod alutae juſtae magnitudinis inductum exhibe.

S. *Emplaſtrum Pleuriticum, quod lateri dolenti ſuperdetur.*

Ceratum Attrahens, Emmenagogum. Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 214.

℞. *Emplaſtr. Oxycroc.*
de Melilot. ana q. ſ.
Cum *Ol. Rutae.* q. ſ. malaxando in conſiſtentiam Cerati redacta extendantur ſuper aluta lunata juxta exemplum tranſmiſſum. D.

S. *Pubi & Inguinibus applicetur.*

Ceratum Reſolvens, ad Scirrhum Lienis.

℞. *Gumm. Ammoniac.*
Galban. ana unc. ß.
Diſſolvantur *Acet. Squillit.* q. ſ. & cum *Cereae citrin.* unc. ß
Ol. inf. Abſinth. q. ſ.
Leni igne colliquata redigantur in Ceratum, quod ſuper aluta ovata, inſtar linguae bubulae, extenſum D.

S. *Ceratum Spleneticum, Hypochondrio ſiniſtro, in regione Splenis applicandum.*

Emplaſtrum molle, Saponaceum, ad Tumores inveteratos. Fuller. Pharmac. Extemp. p. 94.

℞. *Sapon. commun.*

Mel-

Mell. ana unc. iß.

Cereviſ. fort. annos. lib. *β*.

Coq. leni calore ad conſiſtentiam Emplaſtri mollioris. D. ad fictile.

S. Super linteo extenſum imponatur parti affectae, ac quotidie recentetur.

Ceratum Pectorale ad Tuſſim.

℞. *Ol. Amygd. d.*

Cerae Citrin. ana unc. j.

Leni igne liquatis immitte

Spermat. Cet. dr. ij.

Liquefactis, ab igne remotis, ſub continua agitatione intere

Ol. Nuciſtae expreſſ. dr. j.

Still. Aniſi. gutt. IV.

Ut F. ſ. a. Ceratum ſuper charta caerulea extendendum D.

S. Imponatur Pectori.

De Unguento.

431. UNGUENTUM eſt medicamentum externum, Cerato (425.) mollius, Mellis fere aut Electarii (148.) conſiſtentia, calore liqueſcens, ex pinguibus maxime conſtans, quod externae corporis ſuperficiei vel illitum, vel vehiculi interventu applicatum, vires medicatas exſerit.

432. MATERIES in genere eadem hic eſt, qualis Emplaſtri vel Cerati (416. 426.).

433. DELECTUM quoque ſimiles (417.) limitant conditiones. Scilicet

α. In Unguento exigitur (1.) Conſiſtentia haud quidem diffluens, at ſequax tamen, etiam in frigore, mollis axungiae velut aemula. (2.) Mollities lubricea, aſperitatis expers. (3.) Homogenea ingredientium mixtio. Unde patet, quaenam huc apta materies, quae praeparatio. Conf. (417. *α*. *β*.).

β. Oleum (416. *α*. 1.), Pingue (ibid. 2.), Te-

re-

rebinthina (ibid. 3.), Cera (ibid. 4.), horumve analoga (420. γ.) apta quantitate colliquata, ſine accedente alio, in Unguentum abeunt: ut ideo nec hic Excipiendo (417. γ.) opus ſit, niſi id poſtulet indicatio.

γ. Cera, Pix, Reſina Gummi-reſina, Emplaſtrum vel Ceratum officinale, & ſimilia (416. α. 4.), ſeorſim ſingula, aut plura ſimul, Oleo emollita, pariter Unguentum praebent, abſente licet materie (ibid. α. 2. 3. β.)

δ. Quin Axungia, Medulla, Butyrum, &c. (416. α. 2.), ſola etiam, abſque vel liquidae vel durioris materiae (ibid. 1. 4.) acceſſu, Unguenti fere dotes habent; aut ſi paullo mollius id expetitur, quod in magiſtrali frequens, tantillo ſaltem egent Olei; ſi ſpiſſius, Cerae vel Pulveris pauxillo. Terebinthinae tamen tenacitas (ibid. 3.) diviſorem exigit Axungiam, Oleum, vel Vitellum Ovi, ut Ungentum legitimum fiat.

ε. Hinc nec Terebinthinae, nec Cerae, hic adeo creber uſus eſt, ac in Emplaſtro [417. δ.]. Abſunt ſaepiſſime a magiſtrali. Minus etiam convenit Cera altum penetraturo.

ζ. Si quidem aquoſa] 416. β. 1.] recipere ſuadet ſcopus, haec cum Oleo vel Pingui [416. α. 1. 2.] coquenda, ut aqueus diſſletur humor; unde, quod [417. η.] dictum, & hic valet.

η. Longiore tamen tritu Aquoſa, praecipue Salina, cum Pinguibus quandoque in Unguentum rediguntur, abſque coctura. Docet Roſaceum; docet Nutritum: ut conſtet, bina etiam Liquida, ſine evaporatione, ſic poſſe ſpiſſeſcere: at minus id univerſale.

ϑ. Praeter Excipienda [416. β. 2.], aliquando & Pulpae & Electaria huc adhibentur cum Pingui glutinante permiſcenda. Quin tota alias Unguenti maſſa, Electario ſimilis, Oleo & Pinguibus caret: ut videre eſt in Aegyptiaco. Quare & Electaria offici-

ſicinalia, interno proprie diſtinata uſui, ſi quando Unguenti inſtar extrinſecus adhibentur, aliquo jure ad hunc titu'um pertinent; tametſi nec immerito ante inter Cataplaſmata cruda retulerim. [368. ι.].

ι. Pulveribus excipiendis (416. β. 3.) Oleum qoandoque ſolum, aut Aceto junctum, ſufficit: quod maxime in Saturninis ebtinet, Alias vero glutinans inſuper ſpiſſius (416. α. 2. 3. 4.) requiritur. In univerſum mollities lubrica Unguenti (α. 2.) exigit, ut pulveres tantum ſubtiliſſimi deligantur, aut menſtrua iiſdem ſolvendis ac imbibendis apta una accedant. (417. λ.).

κ. Draſtica, inflammantia, rodentia, cautus adhibueris, nec niſi probe fracta lenioribus; ne vel cautem, vel introvecta corpus univerſum, moleſte afficiant.

λ. Quae mutandis interioribus dicantur, materie conſtent penetrare apta, nec nimis tenace (ι.)

μ. Hic & conſultius eſt, compoſitis uti officinalibus, uno, vel pluribus inter ſe junctis, ſolis, aut extemporanea aliorum mixtione ſcopo facile aptandis; quum ſat numeroſa proſtent, quae tantum non omni indicationi ſatisfacere queant. Confer (417.ο.).

ν. Caeterum quoque dicta (417. ϑ. ad ο.) hic locum habent. Salium tamen ut frequentior, ita Calcium Foſſilium parcior, maxime in magiſtralibus uſus eſt.

434. Ordo idem, qui in Emplaſtro (418.).

435. Dosis ex magnitudine partis inungendae ſcitur, alia non egens limitatione.

436. Quantitas Generalis eidem conditioni, (435.), tum uſus frequentiae & longitudini aptatur: unde ut uncia quandoque minor, ſic alias libra etiam major requiritur.

437. Proportio ingredientium mutua intelligitur ex (420. 427.), collatis ad (431. 433.). Nota autem,

α. Conſiſtentiam hic non adeo fixam eſſe, quin, pro

pro vario ſcopo, ſpiſſior paullo aut mollior obtineat: prout & officinalia luſtranti patet. Mollia magis apta partibus teneris, tum & praeſtandae emollitioni, reſolutioni, penetrationi, frictioni, &c. Denſiora firmius inhaereſcunt, tardius abſorbentur, magis obſtipant, exſiccant, adſtringunt.

β. Triplicis eſſe conſiſtentiae materiem huc aptam [432.]: Liquidam, Siccam, Mediam. Unde ut ingredientia magis minusve a ſpiſſitate Unguenti [431. 433. α. 437. α.] diſtant, varianda eorum inter ſe proportio.

γ. Mollia (416. α. 2. 3.), quacunque fere proportione inter ſe miſta, in Unguentum coeunt. Si tamen nimiam metuis denſitatem, Olei q. ſ. adjunge. Terebinthina quid ob tenacitatem ſuam repoſcat ſingulare, vide (433. δ.).

δ. Olei unc. j. cum Cerae aut hujus analogorum (420. γ.) drach. ij. iij. idoneum Unguentum conſtituit. His ſi Pulverem (416. β. 3.) addis, Ceram pro rata minue; ut hujus ſint drach. ij. illius drach. j. ß. aut, quantitate Pulveris definita, Cerae q. ſ. adde; niſi ſcias, Pulverem cum Oleo ex ſe cogi in Unguentum poſſe (433. ι.): tum enim, Cera omiſſa, augere Pulveris quantitatem ad drach. iij, quandoque iv, licet; maxime ſi e genere metallico petitus gravitate ſpecifica eminet: uti eſt Ceruſſa, Minium, Lithargyr. &c.

ε. Patet hinc, quid agendum, ubi dictis (δ.) Mollia (γ.) accedunt: manet quippe proportio illorum fere eadem, tanquam ſi haec abfuiſſent.

ζ. Si Nutritum paras ex Oleo & Aceto Plumbi (433. η.) aequalem fere utriuſque quantitatem, aut alterutrius q. ſ. cape: ſi ex Oleo, Aceto ſimplice, & Sale vel Calce Plumbi, priorum ana p. j., poſterioris p. ß., ſufficit.

η. Unguentum officinale ſi pro baſi eſt, ex addendorum conſiſtentia (β.) facile noveris, an & quali opus conſtituente, cujus plerumque q. ſ. adſcribitur.

tur. Oleum denſitatem, Cera nimiam corrigit mollitiem.

ϑ. Denique huc etiam transfer, quae dicta (420. γ. ad λ.); quum & hic valeant: Analogia ſaltem Olei & Pinguium (416. α. 1.2.) in Unguento minus videtur, quam in Emplaſtro, obtinere, quum ſpiſſior Pinguitudo ex ſe Unguenti conſiſtentiam habeat. (433. δ.).

438. Subscriptio, pro vario praeparationis modu varia, vel ſimplicem praecipit mixtionem, ubi haud opus igne: vel paullatim confuſorum tritum diu protractum, ſi Pinguibus Aquoſa permiſceri debent (433. *n.* 437. ζ.); quae Nutritio vocatur, ipſumque Unguentum *Nutritum*: vel colliquationem; vel & coctionem: quarum quidem ſimilis ratio, ac in Emplaſtris (421. α.) Formulam claudit: *F. ſ. a Unguentum* vel *Nutritum. D. ad Fictile.* Rarius ſuper linteo id aut aluta, Emplaſtri inſtar (421. β.). extenditur: quod dum fit, marginem vehiculi, ad digiti latitudinem in ambitu, Emplaſtro tenaciore munire aliquando expedit; ut Unguentum calore diffluxurum coerceatur, niſi accedens ligatura id ſatis caveat.

439. Signatura, praeter utendi modum, nil habet ſingulare. Vel enim linteo aut corio inductum, carptiſve, plumaceolis, turundis, putamine nucis juglandis, &c. exceptum Unguen parti applicatur aut immittitur; vel, quod frequentius, calidum, frigidum, Balneo, Lotione, Frictione, quandoque praemiſſis, illinitur. Cetera, quae partium delectum, uſus frequentiam, longitudinem, regimen, &c. ſpectant, indicatio in caſibus ſingularibus docet, Conf. (338. β. ε. ζ.) In Draſticis, Mercurialibus, Catharticis, &c. adhibendis cautus velim; ne applicatione crebiore aut longiore Ptyaliſmos, Hypercatharſes, aliave mala creant.

440. Uſus Unguenti Medicis, Chirurgis, frequentiſſimus, emolliendi, diſcutiendi, maturandi, de-

detergendi, calefaciendi, roborandi, ſopiendi, demulcendi, acre corrigendi, &c. virtute pollens, non externas modo, ſed penetrabilitate, quam Emplaſtri aut Cerati, majore internas etiam partes afficit mutatque potentius: ut Mercurialia, Purgantia, Opiata, foris applicata, ſalivam, alvum movendo, compeſcendo, monſtrant. Intempeſtivus tamen, & materie minus apte ſelecta, quandoque etiam nocet fibras laxando nimis, aut oſcula cutanea obſtruendo (423), aut validius afficiendo interiora (439.).

441. Specimina ſunto.

Unguentum ſimplex, Emolliens.
℞. *Ol. Amygdal.* unc. ij.
Cerae alb. unc. j.
Leni igne liquentur, ut F. Unguentum.
Poteſt id Unguentum pro baſi eſſe, cui admiſceantur alia, ut variis Medici indicationibus accommodetur.

Unguentum Pectorale, ad Tuſſim ex perfrigeratione ortam, pro Infante.
℞. *Emplaſtr. de Spermat. Cet.* unc ß.
Cerat. e Cumino. dr. iij.
Ol. Nuc. Myriſtic. expreſſ. dr. ij.
Amygd. dulc. rec. dr. ijß.
Leni calore colliquefactis F. ſ. a. Unguentum. D. ad fictile.
S. *Mane & veſpere Pectus tantillo hujus Unguenti calidi inungatur ac leniter fricetur, tum charta caerulea contegatur*

Unguentum Digeſtivum ad Contuſa, Attenuans, Autiſepticum. Vide H. Boerh. Mat. Med. p. 76.
℞. *Terebinth.* unc. ij.
Vitell. Ovor. n. 1.
Exacte miſtis admiſce

Un-

Unguent. Baſilici. unc. ij.
Aloes purae. drach. IV.
F. ſ. a. Unguentum.

S. *Hujus tantillum plumaceolis exceptum imponatur loco contuſo, tegatur Emplaſtro de Galbano & Fomento, ibid. deſcriptis.*

*

Unguentum Anodynum, motum ſedans, Scirrho dolenti aptum. Ibid. p. 109.
℞. *Aceti Lithargyrii* unc. j.
Ol. expreſſ. Sem. Hyoſcyam.
Papav. alb.
Roſar. infuſ. ana dr. ij.
F. ſ. a Nutritum, cui ſub finem admiſce
Opii puri. gr. vj.

S. *Nutritum Pacans, quo leniter inungatur locus affectus, ac dein tegatur Emplaſtro ibid. deſcripto.*

*

Unguentum Purgans, Anthelminthicum, pro Infante. Ibid. p. 231.
℞. *Fellis Taurini.*
Aloes pur. ana dr. j.
Unguent. Altheae. unc. j.
M.

S. *Hujus pauxillo inungatur ſubinde locus Umbilici; aut pars dimidia, juglandis nucis putamine excepta, eidem loco apponatur.* Cautelam hic neceſſariam vide ibidem.

*

Unguentum Laxans, Mitigans, Sopiens, ad Pleuritidem. Ibid. p. 150.
℞. *Unguent. Popul.*
Altheae.
Nutrit. ana unc. j.
Camphor. dr. ij.
M. F. Unguentum

S. *Hoc calido latus dolens, ter de die, inungatur, ſuperponendo dein Fomentum, ante in Hiſtor.* *Epi-*

Epithematis liquidi p. 256. deſcriptum.

Unguentum Mercuriale, ad ciendum Ptyaliſmum.
℞. *Argent. viv. pur.* unc. j.
Balſ. Sulphur. ſimplic. ſcrup. j.
Accurate ſubactis, dum Argentum vivum diſpareat, admiſce
Unguent. Roſac. unc. ij.
Ut F. ſ. a. Unguentum. D.
S. *Corpore rite praeparato, pedes ad ſuras uſque cum drachmis* ij. *hujus Unguenti ante focum perfricentur primo die; altero inde a ſuris ad media crura fiat frictio; tertio a mediis cruribus ad inguina usque & ultra nates.* De neceſſario regimine conſulatur J. ASTRUC *de Morbis Venereis* libr. IV. cap. VII.

Unguentum ophthalmicum, a Celeberrimo Medico H. SLOANE nuper publicatum.
℞. *Tutiae praepar* unc. j.
Lap. Haematit. praepar. ſcrup. ij.
Aloes lucid. praepar. gr. XII.
Margarit. praepar. gr. IV.
Pingued. Viperin. genuin. q. ſ.
Terantur curioſe ſuper porphyrite, & ſubigantur ad impalpabilem uſque pulverum ſubtilitatem, ut F. Unguentum molle. D.
S. *Tantillum hujus Unguenti cum penicillo pictorum Oculo affecto affricetur, clauſisque mox palpebris aliquamdiu retineatur mane & veſpere.*

Unguentum Emplaſtrodes, Roborans, Calefaciens, Stomachicum, ad Nauſeam vel Vomitum, a turbis Nervei Syſtematis ortum.
℞. *Cerat. Stomach. Galen.*
Theriac. Andromach. ana dr. vj.

Ol.

Ol. Nuc. Myriſt. expreſſ. drach. j.
Balſ. Peruvian. drach. *ß.*

M. F. ſ. a. Unguentum: illinatur alutae ſcutiformi, cujus margo ad digiti latitudinem obducta ſit *Emplaſtro Mucagin.* aut *Meliloti*.

S. *Scutum Stomachicum, quod regioni Ventriculi applicetur.*

Nota I. *Ex hac* Unguentorum *hiſtoria intelligitur quoque* UNGUENTI POTABILIS *ſeu* BALSAMI VULNERARII INTERNI *confectio; maxime ſi conferantur hiſtoriae* boli (137.), Electarii(148.), & Pilulae(170). *Utendi certe modus idem eſt, ac iſtarum formularum: quamquam haec* Balſama *etiam, inſtar Unguentorum, externo uſui adhibentur. In eorumdem compoſitione abſtinendum a materie horridiore; quam aegre deglutire liceat. Ceterum rariſſime magiſtraliter parantur.*

Nota II. BALSAMA VULNERARIA EXTERNA *itidem nihil admodum ab* Unguentis *diſcrepant, neque hinc ſingularem titulum merentur. Multa quidem Unguentis liquidiora ſunt: quod tamen haud ita perpetuum eſt, quin dentur & ſpiſſiora, quae vel Ceratis accedant. Pro exemplo eſſe poteſt* Balſamum Arcaei, *ubique in pharmacopoliis proſtans, aut, quod ſequitur, ex illo compoſitum.*

Balſamum Vulnerarium externum, contuſis, vulneratis, excoriatis, diſtortis, enervatis partibus utile.

℞. *Balſam. Arcaei* unc. ij.
Peruv.
Liquor Myrrh. ana unc. *ß.*
Pulv. Santal. rubr. dr. ij.
M. F. Balſamum.

S. *Balſamum Polychreſtum, quod partibus affectis infricetur, aut linteo vel filis carptis inductum ſuperdetur.*

De Balſamo Odorato.

442. BALSAMUM ODORATUM eſt Unguenti (431.) ſpecies, ex olidioribus ſpiſſiore pingui exceptis conſtans, inunctioni ſerviens, tenuiſſimo odoris principio praeprimis actuoſa. Parum hinc ab Unguento differt. Balſami titulo tam multa, tamque diverſa in diſpenſatoriis hodie veniunt, ut vix alia detur vox in arte pharmaceutica, cujus ſignificatio magis aequivoca ſit: Certe difficillimum eſt, in omnibus & ſingulis, quae vocant, Balſamis communes aliquas dotes invenire, quibus inter ſeſe univerſa conveniant, & a quibuſvis aliis diſparis nominis remediis diſtinguantur. Ne quid de Balſamis nativis dicam, quae hujus non ſunt loci, ſi artefactorum materiem, conſiſtentiam, parandi modos, &c. ſpectes, quantopere differunt inter ſe plurima! Triplex eorum genus numeratur: primum Stillatitiorum: alterum Unguentariorum; tertium Odoratorum. Stillatitiorum vero tanta eſt diverſitas; ut vix ad unum genus referri poſſint; alias enim ſunt meraca Olea, violento igne extorta, ambuſta, hinc ſpiſſiora, & ob eam modo cauſam Balſama dicta: alias ſunt Olea aromatica, quae Eſſentialia vocant, ope digeſtionis vel deſtillationis inter ſe juncta, aut Spiritibus ardentibus, puris, ſoluta & concorporata; quae poſteriora potiore jure ad Quintas Eſſentias liquidas pertinent: alias iidem ſpiritus vi aromatum medicata, interventu deſtillationis imbuti, Balſama audiunt, verius Spirituum aromaticorum nomine donandi. Unguentaria & Odorata non admodum inter ſe diſcrepant: ſed ab Unguentis etiam vix diſtinguuntur. Neque his exhauſta eſt Balſamorum claſſis. Supereſt quartum genus, a prioribus diverſum, quod ex Oleis conſtat ſoluto Sulphure, Succino, Sale Saturni, & ſimilibus, impraegnatis ac plus minuſve denſatis. Itaque liquere exiſtimo, quam ob rem univerſam Balſamorum hiſtoriam generali titulo non exponam. Accedit, quod eorum

eorum plurima in officinis parata ad uſum proſtent, raroque aut nunquam magiſtraliter praeſtituantur. Et vel Odorata quoque Balſama, ob magnam cum Unguentis affinitatem, ſingularem, articulum non meruiſſent, niſi peculiaria quedam ſibi vendicarent, quae ex Unguentorum hiſtoria non plene intelligi queant.

443. Materies eadem fere; quae (432.); at limitatior, *Excipit* vel *Excipitur*.

α. Excipiens vel (1.) *Primaria* eſt pinguis, ſpiſſa: ut Oleum Nucis Myriſt. expreſſum, Pinguedo inodora, alba, v.g. Porci, &c, Medulla crurum Vituli, Butyrum, Cera, Unguentum officinale, Pomatum, Roſatum, Nervinum, &c. Balſamum Odoratum officinale, Manna; aliquando & Gummi-reſinae. Vel (2.)) *Secundaria* oleoſa, liquida: ut Oleum vilius preſſum, infuſum, coctum, aut & Balſamum nativum, liquidum, Peruvian. v. g. Copaib. &c.

β. Excipienda itidem vel eſt (1.) *Primaria*, quae virtutem reſpicit. Quo referuntur Liquida: ut Olea aromatica, ſtillatitia, preſſa, Balſama liquida, nativa, artefacta, Eſſentiae, Spiritus, Sal volatile oleoſum, &c. Aut ſpiſſa tenacia: ut Extracta & Electaria generoſiora, Opii, Croci, Theriaca, Gummi-reſinae, Opium ipſum, Moſchus, Zibethum, & ſimilia. Aut ſicca: Aromata v. g. Crocus, Cinnamom: Caryopyll. Benzoe, Caſtoreum, Ambarum, Succinum, hujus Sal, &c. Vel (2.) *Secundaria*, quae colorem conciliat. Quo adhibentur Pulveres tenuiſſimi, Magiſteria Alumine excuſſa, Pigmenta varia, Smaltum, Coccinella, Curcuma, Umbra, Aſphaltum, Cinnabaris, Succus Rhamni cathartici, Santalum rubrum, Grana Chermes; Ochra, Bolus Armen. &c.

444. Delectum docet, praeter dotes (433.α.) hic etiam expetitas, ſcopus: qui cum in eo ſitus ſit, ut halitu penetrante mutatio requiſita fiat (442.), odoris hic potiſſimum ratio habenda; ne is vel noceat, vel alienis corrumpatur, enervetur. Coloris cura, minus quidem neceſſaria, ac uſitata tamen; hinc nec prorſus negligenda. Unde

α. Excipiens Primarium (443. α. 1.) eligitur inodorum, alibiſſimum; ne excipiendorum odores vel colores mutet. Nuciſtae Oleum preſſum, ope Spiritus Vini colore & odore privatum, frequentiſſimi hic uſus eſt; ut ideo & *Corpus pro Balſamo* vocari ſoleat. Cetera pinguia (ibid.), ne rancida ſint, cavendum: unde & recentiſſimis, & quandoque aqua idonea prius lotis, opus. Nec fere, niſi Cera virginea, alba, hic adhibetur.

β. Eſt tamen, ubi & olidum praefertur excipiens, ſi tale id eſt, quod excipiendae materia vim augere queat: ut ſunt Unguenta & Balſama officinalia, Oleum Nuciſtae crudum, Gummi-reſinae, &c. Horum tunc ea ſeligenda, quae ſcopo reſpondeant. Coloris correctio facilis per (443. β. 2.).

γ. Cera ſola rarius excipit; quum plure ſaltem oleo ſatis molleſcat. Crebrius cogendis tantum pinguibus mollioribus (ibid. α. 1. (reſtricta quantitate, inſervit.

δ. Excipiente ſecundario (ibid. α. 2.) haud ubique opus: maſſae juſto major ſpiſſitas id modo exigit. Eligitur autem vel odoris expers, vel reliquis virtute congruens.

ε. Excipienda primaria (ibid. β. 1.) requiruntur ſcopo apta (442. 444.), inter ſe convenientia, parva mole efficacia, tum excipienti aequabiliter miſcibilia. Quare eorum maxime, quae Spiritu Rectore gaudent agiliore, & vel oleoſae ſunt naturae, vel oleo facile nubunt, frequens hic uſus. Oleo infuſa, cocta, vix niſi ſine dicto (δ.), huc accedunt. Sicca, quae adhibentur, minus ſolubilia, tenuiſſimum in pulverem redigere expedit.

ζ. Nec tamen ſola locum hic habent ſuaveolentia: habent & foetida quandoque: ut ex recenſitis (443. β.) patet. Unde Moſcho, Zibetho, Ambaro, haud ubique opus: imo ſatius ſaepe iſthaec omittuntur, injucunda quippe plurimis, aliis & nociva. Confer (85. 100.).

η. Pig-

η. Pigmenta (443. β. 2.) fere accommodantur colori baſis, a qua nomen Balſami, vel ideae virtutis, quam id exſeret, aut morbi, cui opponitur. Hinc Balſamo Rutae v. g. viridis, Succini flavus, Roſarum ruber, Cardiaco laetus, Ant-apoplectico, Ant-epileptico triſtis, aquilus, niger, conciliatur color. At neque hoc fuco ſemper opus.

ϑ. Cave autem; ne Pigmentis utaris acribus, litu nocituris. Pulvis aut Magiſterium ejuſdem corporis, e quo petita eſt baſis, plerumque commodum praebent. Tale cum deeſt, aliorum (443. β. 2.) copia ſuppetit.

ι. Hic quoque Balſama officinalia, ſi quae proſtant ſcopo idonea, vel ſola, vel acceſſu aliorum magis aptata adhibendo, operoſa compoſitione ſuperſedere licet, ut (417. ο.)

κ. Numeroſus ingredientium, uti) 417. π., laudatur.

445. Ordo, qualis in Emplaſtro (418.).

446. Dosis hic parcior, nunquam certo limitata, numerum & magnitudinem partium ungendarum ſequitur.

447. Quantitas Generalis, ob doſis [446.] parvitatem rariſſime uncia iβ. major, ſaepius drachmas aliquot ſaltem, aequat, pro varietate conditionum (436. 446.): imo vel minor etiam praeſcribi poteſt: ſi officinale compoſitum adhibetur (444. ι.).

448. Proportio mutua ingredientium ex (437.) facile intelligitur; modo & excipientium & excipiendorum, tum Balſami conficiendi, nota ſit conſiſtentia. Scito hinc

α. Unguento (431. 433. α.) plerumque paullo ſpiſſius eſſe Balſamum; quandoque tamen & illi ſimile; imo vel liquidius etiam; ut Linimento propius videatur. Diutius aſſervanda, in pera circumgeſtanda, deliciis inſervitura, &c. fere duriora fiunt; in iis, quorum affrictu promptiſſima requiritur actio, tenuitas major amatur.

β. Excipientis ideo & excipiendae materiae Pro-

portionem haud conſtantem obtinere; uſitatius tamen ita figi, ut ſint v. g.

Corporis pro Balſamo (444. α.) unc. j.

Excipiendi *primarii* (ibid. β. 1.)	{	Liquidi. dr. j.iij.
ſecundar. (ibid. 2.)		Spiſſi & Sicci. dr. β ij quantum ſufficit.

γ. Patet hinc, ſi excipiens Oleo Nuciſtae fuerit mollius, minuendam eſſe pro rata liquidi, augendam ſpiſſi vel ſicci excipiendi quantitatem; niſi forte liquidius volueris Balſamum (α.).

δ. Solet etiam Cerae drachma mollioris excipientis v. g. Axungiae aut Unguenti unicae addi (444. γ.); ut obtineatur conſiſtentia Corporis pro Balſamo (β.) aemula, manente tunc eadem excipiendorum Proportione (ibid.).

ε. Cera ſola ſi excipit (444. γ.), duplo liquidi oleoſi opus eſt, ut rite emolliatur. Si vero & ſicca materies inſuper accedit, haec pro Cera habenda. Unde tum excipiens ſecundarium (443. α. 2. 444. δ.) praecipue ex uſu eſt; ne pretioſiorum aut acriorum copia major requiratur. Ejus ergo q. ſ. addi poteſt.

ζ. Ex Balſamis officinalibus ſolis (444. ι.) ſi componis, reſpectu conſiſtentiae Proportio qualiſcunque valet. Scopus ergo ſolus limites tunc ponit. Si vero his alia etiam miſces, ex hactenus (α. ad ζ.) dictis facile videris, qua Proportione utendum, aut quod conſtituens adhibendum, ubi majoris minorisve ſpiſſitatis metus eſt. Confer (437. η.)

η. Saepiſſime autem ſola excipiendae materiae quantitate determinata, excipientis modo q. ſ. adſcribitur, aut duorum excipientium alterutrum ſaltem certo pondere praeſtituitur. Imo quandoque, excipientis pondere definito, excipiendi quantitas arbitrio relinquitur pharmacopoei.

γ. Ceterum conferantur dicta (420. 437.

449. Subscriptio eſt: *F. ſ. a. Balſamum. D. in pyxide ſtannea, plumbea, eburnea, lignea*, vel *fictili*. Aliquando cavo valvae putaminis nucis juglan-

glandis indendum jubetur; ut Umbilico imponi queat. Conficiendi modus plerumque pharmacopoei creditur dexteritati.

450. Signatura, praetur nomen a baſi aut virtute petitum (444. *n.*) utendi modum quoque memorat, qui, ſimilis fere Ungnentorum (439.), illitu plerumque aut infrictione conſtat. Rarius Balſamum, vehiculo exceptum, parti tantum imponitur (439.). Loca ſenſiliora, aut nudioribus majoribusque perreptata vaſis, Nares v. g. Tempora, Vertex, Carpi, Praecordia, &c. utplurimum apta cenſentur, quibus hoc medicamen admoveatur.

451. Usus rarior, ſaepe ad delicias ſaltem deſtinatus, quandoque tamen & Nervorum affectibus, Epilepſiae, Apoplexiae, Vertigini, Leipothymiae, Spaſmis Hyſtericis, Hypochondriacis, Doloribus, Flatibus, &c. ſtimulando, ſopiendo, motum mutando, aliave virtute ſingulari agendo, opem fert. Suadet autem & hic prudentiam mira principii odoriferi agilitas, & minus aliquando a priori cognoſcenda actio in corporis noſtri ſubtiliſſima. Confer. (*66.π.*).

452. Specimina ſunto.

Balſamum fragrans, Cardiacum.

℞. *Corp. pro Balſ.* unc. *ß.*
Ol. ſtillat. Cinnam. ver ſcrup. j.
Balſ. Peruvian. ſcrup. *ß.*
Ambar. griſ. gr. ij.
Moſch. Orient. gr. j.
Bol. Armen. q. ſ.
M. F. ſ. a. Balſamnm.

S. *Balſamum Cinnamomi, naribus, carpis, &c. infricandum.* Ambaro *&* Moſcho *excluſis idem fieri poteſt univerſalius.*

Balſamum mollius, Excitans, Antapoplecticum.
Vid. H. Boerch. Mat. Med. p. 177.

℞. *Ol. ſtillat. Roriſmar.*
Tanacet.
Lavand.
Rutae.
Abſint. ana gutt. iv.
Infuſ. Caſtor. drach. j.
Unguent. Nervin. unc. j.
Sal. volat. oleoſ. drach. j.
M. F. ſ. a. Balſamum.
S. *Pro ſuffitu ſub naribus & circa tempora adfricetur.*

*

℞. *Olei Nuciſt. expreſſ.* drach. ij.
Stillat. Succin. alb. drach. j.
Sal. Succin. volat. ſcrup. j.
Cerae flavae q. ſ.
Colliquatis, cum *Rad. Curcum. pulv.* q. ſ. tinctis, F. ſ. a. Balſamum.
S. *Balſamum Cephalicum, vertici, temporibus, pone aures, adfricandum.*

*

Balſamum Hyſtericum:
℞. *Sev. Hircin.* unc. ß.
Galb. pur. drach. j.
Aſ. foetidae.
Caſtorei. ana ſcrup. j.
Ol. ſtillat. Succin.
Corn. Cerv. rectif. ana gutt. xxv.
Sal. volat. Corn. Cerv. ſcrup. ß.
Ol. infuſ. Rutae. q. ſ.
Ut F. ſ. a. Balſamum.
S. *In languore aut paroxysmo illinatur naribus, temporibus,* &c.

*

Balſamum Carminans, Stomachicum, Calefaciens.
℞. *Balſam. Caryophyll. arom.*
Theriac. Andromach. ana drach. iij.
Ol. ſtillat. Macis. ſcrup. j.
Cerae alb. q. ſ.

Ut

Ut F. ſ. a. Balſamum.

S. Ut in fronte. *Illinatur regioni epigaſtricae & umbilico: tum operculum figulinum probe calidum, aut Scutum Stomachicum, admoveatur.*

Balſamum Suaveolens, ad delicias.

℞. *Unguen. Pomat.* unc. j.
Cerae albiſſ. drach. j.
Ol. ſtillat. Cort. Citri. drach. ß.
Aurant.
Meliſſae. ana gutt. xij.
Cinnam. gutt. vj.
Ochrae vel *Rad. Curcum. pulver.* q. ſ.
Ut F. ſ. a. Balſamum.

S. *Balſamum Citri. Sit pro Odoramento. Eo & capilli inungi poſſunt, aut his pectendis adhiberi pecten eo imbutus.*

De Linimento.

453. LINIMENTUM, *Litus*, eſt Unguentum (431.) mollius, mediae fere inter Oleum & Unguentum ſpiſſitatis, illitu efficax. Unde vix, niſi conſiſtentia, ab Unguento diſcrepat; & ne hac quidem ſemper: uti mox patebit.

454. MATERIE id in genere eadem gaudet, qua Emplaſtrum, Ceratum, Unguentum, Balſamum (416. 426. 432. 443.).

455. DELECTUM tamen ex parte alius eſt, ob conſiſtentiae diverſitatem (453.) Nam

α. Mollities quidem lubrica, & mixtio aequabilis, ſimiliter hic, ut in Unguento (433. α. 2. 3.), exiguntur: at ſpiſſitatis adeo vagi ſunt limites, ut non modo medii omnes inter Oleum & Unguentum gradus, ſed vel ipſa etiam Olei tenuitas, denſitaſve Ungenti, quandoque in Litu admittantur. Nec enim hodieque obtinet conſtituta olim inter Linimentum & Inunctionem diſcrepantia, qua liquor ex meris Oleis compoſitus dicebatur Inunctio; Linimentum-ve

tium, vel virtutis diſſipationem, faciat promptiorem, parcior plerumque ſimul praeſtituitur quantitas, vix unc. iij. vel. iv. excedens.

458. PROPORTIO mutua ingredientium, ob conſiſtentiae varietatem (455. α.), admodum vaga eſt, ut ideo ſola ſaepe materiae virtus limites hic ponat; Nota hinc,

α. Vix peccari poſſe exceſſu tenuitatis; at omnino ſpiſſitatis; quippe qua nimia & illitus & penetratio redditur difficilior.

β. Si Olea ſola materiem praebent [455. β.], conſiſtentia qualemcunque admittit Proportionem. Vide tamen, ne acria, inflammantia, nimis dominentur: unde haec fere triplo aut quadrupulo blandiorum mitigare expedit.

γ. Si Oleis alia jungis Liquida tritu permiſcenda (455. γ.), juxta regulam (437. ζ.) procedere licet; niſi cum ſpirituoſa fuerint; aut acriora, ſalina &c. His parcius quandoque utendum; ne laedant minus diluta. Unde triplo aut quadruplo mitioris Olei fere temperantur.

δ. Si Oleis Aquea miſces coctione diſſlanda, idem obtinet, quod (420. ε.) dictum.

ε. Si materie mediae conſiſtentiae, ſola (455. δ.) uteris, perinde eſt, ac (β.). At ſcito alia aliis denſiora eſſe; ut caveas nimiam ſpiſſitatem (α).

ζ. Si, juxta (455. ε.), materiae mediae drach. ij. iij. iv. varie denſa eſt, admiſces Olei unc. j, Litum mediocris conſiſtentiae (453.) habebis.

η. Similis acquiritur ex Olei unc. j. & materiae ſolidioris drach. j. (455. ζ.): quod ipſum & circa ſpeciem (ibid. η.) obtinet.

ϑ. Olei demum unc. j. materiae mediae drach. ij. ſiccae drach. β. dabunt exemplum compoſitionis (455. ϑ.)

ι. Ceterum repete dicta (420. 437. 448.), quorum plurima & hic valent. Adde (455. α.).

459. SUBSCRIPTIO, nomine mutato (453.), ratione

tione modi praeparandi eadem eſt, quae Unguenti (438.). Quandoque, loco fictilis, in vitro datur Litus, ubi tenujor is eſt, aut virtute volatili gaudet. Extenſio ſuper vehiculo hic vix obtinet; pharmacopoeo ſaltem haud committitur.

460 SIGNATURA itidem ex (439.) patet. Applicatio fere ſemper illitu perficitur, accedente quandoque frictione. Si veſica Linimento humectata parti apponitur, Epithema id potius dixero (330.).

461. Uſus ſimilis Unguenti (440.); quin promptior etiam penetratio.

462. SPECIMINA ſunto.

Litus Balſamicus, Anodynus, ad Papillarum dolores a fiſſuris &c. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 221.

℞. *Ol. Amygdal dulc.*
Infuſi Hyperici.
Violar.
Roſar. ana unc. ß.
Balſ. Peruv. dr. ß.
M. F. Linimentum. D. in vitro.
S. *Hujus tantillo ſubinde oblinatur pars affecta.*

Linimentum Stomachicum, Carminans, Calefaciens.

℞. *Ol. infuſ. Abſinth.*
Croci. ana unc. ß.
Stillat. Menth. drach. j.
Caryophyll. gutt. x.
Balſ. Peruvian. ſcrup. j.
M. F. Linimentum. D. in vitro.
S. *Serviat pro inunctione regionis Ventriculi & Umbilici, aut univerſi Ventris.*

Litus Leniens, Emolliens, in Dentitione difficili.

℞. *Mucilagin. Sem. Cydonior. cum Aq. Roſar. extract.*

Ol.

Ol. Amygd. rec. preſſ.
Vitell. Ovor. ana unc. *ß.*
Exacte miſtis F. Linimentum. D. ad fictile.
S. *Gingivae dolentes eo ſubinde demulceantur.*

*

Linimentum Purgans, Anthelminthicum, pro Infante. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 231.
℞. *Unguent. Agripp.*
Arthanit. ana unc. j.
M. F. Linimentum.
S. *Hujus pauxillo inungatur ſubinde locus Umbilici.*

*

Linimentum Emmenagogum. Ad exemplum. Ibid. p. 215. 216.
℞. *Sagapen.* unc. *ß.*
Axung. Caſtor. drach. ij.
Cum *Ol. inf. Rut.* q. ſ. diſſolutis admiſce
Ol. ſtillat. Sabin. drach. ij.
Bacc. Juniper. drach. ij.
M. F. Linimentum.
S. *Umbilico, Pubi, Inguinibus illinatur mane & veſperi.*

*

Linimentum Antiparalyticum. Ibid. p. 180.
℞. *Sapon. Venet.* unc. j.
Camphor. drach. j.
Spirit. Vin. rectif. q. ſ.
Diſſolutis admiſce
Ol. Irini unc. *ß.*
ſtillat. Succin. drach. i*ß.*
Spir. Sal. Ammon. unc. *ß.*
Ung. Nervin. q. ſ.
Ut F. Linimentum mediae conſiſtentiae.
S. *Partes affectae, prius pannis aſperis, ſiccis, calidis, frictae, aut balneo appropriato, vel vapore, rubefactae, dein hoc Litu perfricentur bis de die.*

* Li-

Litus Antipleuriticus, Mitificans, Reſolvens, Ibid. p. 150.

℞. *Sacchar. Saturn.* unc. ß.
Aceti. drach. vj.
Ol. Roſac. infuſ. unc. j.
M. F. Nutritum.

S. *Hoc calido inungatur latus affectum ter de die.* Si *Camphorae* dr. j. additur, tanto efficacior erit.

*

Alius Emolliens Sydenhami.

℞. *Ol. Amygd. dulc.*
Lilior. infuſ.
Ung. Dialtheae ana unc. j.
M. F. Linimentum.

S. Ut praeced. *Illito loco ſuperponatur folium Braſſicae.*

*

Linimentum Balſamicum, Demulcens, ad Intertriginem.

℞. *Ol. infuſ. Roſar.*
expreſſ. Amygd. d. ana unc. ß.
Ung. Nutrit. ſ. corp. drach. iij.
Rad. Irid. Flor. pulv. ſcrup. ij.
Cerae alb. drach. ß.
M. F. Linimentum.

S. *Eo oblinantur partes affectae, prius deterſae.*

*

Litus Nervinus, Attrahens, Diſſipans, Calefaciens.

℞. *Ol. Amygd. d.* unc. j.
Spirit. Sal. Ammoniac dr. ij.
Agitentur ſimul in phiala patuli oris, dum æquabiliter coeant. D.

S. *Linimentum Volatile.*, *quod partibus affectis infricetur.*

*

Litus ad Tineam. Fuller. Pharmac. Extempor. p. 342.

p. 342.

℞. *Axung. Porc.*
Picis liquid.
Cereviſ. fort. annos. ana unc. ij.

Agitentur ſimul ad perfectam uſque mixtionem. D.

S. *Oblinatur ac purgetur eo pars laborans, bis de die.*

Litus Refrigerans, Repellens, Demulcens ad Ambuſta & Eryſipelas. Ibid. p. 332.

℞. *Aq. Calc. viv.* unc. j.
Ol. Roſar. unc. iß.
Sacch. Saturn. dr. iß.

Terendo accurate miſta exhibe.

S. *Eo non calefacto pars aegra quovis trihorio oblinatur*

De
Epiſpaſticis.

463. EPISPASTICA, *Attrahentia*, ſi Pice, ut baſi, conſtant, *Dropaces;* ſi Sinapi recipiunt, Veteribus *Sinapiſmi*; ſi ruborem modo inducunt, *Phoenigmi*, *Rubefacientia;* ſi & veſicas excitant, *Veſicatoria* dicta, cum uſus ſint frequentiſſimi, & ad remedia externa communia [304.] pertineant, paucis hoc loco commemoranda veniunt; ut ſaltem conſtet, materie magis, quam forma, ab aliis diſcrepare, & quibusnam maxime formis gaudeant. Sunt igitur vel Cataplasmata Cruda (*366. 375.*), vel Emplaſtra (415. 423.), vel Cerata (425.), vel Unguenta (431.).

464. Quamobrem eorum praeſcriptio ex hiſtoriis (loc. cit.) intelligitur. Materiem dictat titulus Stimulantium in Materie Medica. Uſum exponit indicationum doctrina: ut ideo pluribus hic non opus ſit (7. *α. β.* 8.).

465. SPECIMINA ideam dabunt pleniorem.

Dropax ad Membrum Paralyticum. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 179.

℞. *Pi-*

℞. *Picis*. unc. j.
Galban. pur. unc. j.
Piperis tenuiter contuſ. drach. iij.
Caſtorei. drach. j.
Ol. Irini. q. ſ.
Ut F. ſ. a Emplaſtrum ad alutam.

S. *Parti affectae, prius frictae, apponatur calidum; priuſquam refrixit, iterum ſubito avellatur: quod repetendum, donec pars rubeat, tumeat, caleat.*

*

Paſta Rubefaciens, Antifebrilis. Ibid. p. 136.
℞. *Summit. Rutae virid.* unc. ij.
Semin. Sinapis. drach. ij.
Contuſa exhibe ad Epicarpia.

S. *Applicentur Carpis ad Pulſuum loca, aliquot horis ante ingruentem paroxyſmum.*

*

℞. *Fermenti acidi Panis* unc. vj.
Rutae m. j.
Semin. Sinapis contuſ. drach. vj.
Salis.
Aceti ana unc. ß.
M.

S. *Applica ad cava Pedum & Poplitum noctes atque dies.*

*

Phoenigmus Emplaſtrodes. Ibid. p. 240.
℞. *Emplaſtr. de Melilot.*
Galbani.
Sagapeni, ana unc. j.
M. Extende ſuper duabus alutis ovatis.

S. *Applicentur cavis Pedum.*

*

Sinapiſmus fortior Veterum, Veſicatorius
℞. *Ficuum ſiccar. in aqua tepida macerat. contuſar.* part. j.
Semin. Sinapis ſeorſim tenuiſſime contuſ. part.

part. ij. vel iij.

Accuratè miſtis F. Paſta.

S. *Applicetur loco indicato, donec veſica enata ſit.*

Veſicatorium Cataplaſmodes. Vid. Ibid. p. 45.

℞. *Cantharid. contritar. in pulv. tenuem* drach. ij.

Accurate miſceantur cum

Fermenti Panis, pauxillo cum Aceto ſubacti drach. vj.

D

S. *Applica ſpatio* xij. *horarum, vel donec Epidermis manifeſto in veſicam elata ſit.*

Emplaſtrum Veſicatorium.

℞. *Empl. de Mucilagin.* unc. j.
Cantharid. tenuiter pulveris. drach. ij.
Terebinth. Ven. q. ſ.

Accurate miſta extende ſuper alutis orbiculatis.

D.

S. *Applicentur ſub utroque Poplite, aut alibi, ut indicatio fert.*

Aliud Fortius.

℞. *Emplaſtr. de Mucilag.* unc. j.
Cantharid. unc. ß.
Acet. Vin. dr. ij.

Emplaſtro liquato, paulo antequam frigore rurſus dureſcat, immiſce Cantharides in pulverem ſubtiliſſimum redactas; deinde Acetum adde, & bene ſubacta ſuo ſuper vehiculo extende.

S. Ut prius.

Unguentum Veſicatorium.

℞. *Axung. Porc. pur.*
Empl. Veſicator. modo deſcript. ana q. ſ.

Leniſſimo igne ſimul liquefacta jugiter move, dum penitus frigeſcant. D.

S. *Poteſt ad alutam aut pannum lineum extendi ac parti ſuperdari, aut & infricari pro lubitu.*

De Fricio.

466. FRICIUM vel *Fricatorium* voco medicamentum, quod ſuperficiei corporis externae, molli, perfricandae dicatur.

467. Triplex id eſt ratione conſiſtentiae: *Siccum; Molle; Liquidum*. Prius, fumi ſpecie, adhibetur frictioni ſiccae; poſteriora humidae.

468. MATERIES & FORMA intelligitur ex (282. 293. 379. 403. 431. 442. 453.): Mixturae enim Mediae, Contractae, Lotiones, Suffitus, Unguenta, Balſama, Linimenta, huic ſcopo ſerviunt.

469. USUS ſummus, Veteribus laudatiſſimus, nec hodie contemnendus, haud latet eum, qui novit, quantum frictio introvehendis ac in actum deducendis conferat remediis.

470. SPECIMINA paſſim dedi locis ſupra (468.) citatis. Unum addo

Fricium, Mixturae mediae forma, Antiparalyticum. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 179.

℞. *Lavandulae.* unc. iij.
Sal. Ammon. drach. ij.
Tinctur. Caſtorei drach. iv.
Aq. ſtillat. Lavand. unc. vj.
M.

S. *Perfricentur hac cum Miſtura partes.*

DE FORMULIS EXTERNIS PROPRIIS.

471. SUperſediſſem de his ſcribere; quum re ipſa ab hactenus expoſitis non diverſae ſint, ſed eaedem, partibus modo ſingularibus adaptatae (304.), ac peculiari hinc nomine donatae. Ut tamen hoc ipſum conſtet, omniſque eximatur ſcrupulus tironi, compendio eas tradere conſtitui.

De

De

Formulis CAPITI *dicatis*.

De

Cucufa.

Vid. (341. 352.).

De

Frontali.

472. FRONTALE eſt medicamentum, quod Fronti & Temporibus, vario fine, applicatur.

437. Quae huic parando adhibentur, formulae ſunt Epithema Liquidum, Siccum, Cataplaſma Coctum, ſaepius tamen Crudum, Unguentum, Balſamum, Linimentum: ut ideo ex (330. 341. 355. 366. 431. 442. 453. facilis ſit eorum, quae huc pertinent, intellectus.

474. SUBSCRIPTIO & SIGNATURA, praeter nomen & partem (472.), nihil ſingulare habent. Quandoque & materies nomen formulae mutat; ut, quod Oleum & Acetum, praecipue Roſacea, recipit, vocetur *Oxyrrhodinum*; quod ex Conſtipantibus cum liquido in pultem coactis conſtat, *Anacollema*. Ceterum, & vehiculi loco [338. γ.], hic nonnunquam ſervit Placenta e Roſis, a deſtillatione reſiduis, compactis, nata, quam pharmacopoei ad hunc uſum ſervare ſolent.

475. USUS, maxime refrigerandi, humectandi demulcendi ſopiendi, repellendi, rarius diſcutiendi, attrahendi; calefaciendi, ſcopo dicatus, in morbis Capitis internis & externis, circumſpectionem requirit; ne cauſa minus ſublata, inducatur ſtupor, aut, exterioribus conſtipatis, introrſum augeatur impetus. Inde materiae huc aptae delectus aeque ac modus adhibendi patet.

476. SPECIMINA ſunto.

Oxyrrhodinum Demulcens, Refrigerans, Sopiens.

℞. *Olei inſuſ. Roſar.* unc. iß.
Acet. Sambuc. drach. vj.
Tinct. Opii cum Spir. Acet. par. dr. ij.
Aq. ſtillat. Roſar. unc. iij.
M. ſ. a. F. Oxyrrhodinum. D. cum Placent. Roſar.

S. *Placenta hoc liquore irrorata Fronti & Temporibus utrinque applicetur: exſiccata rurſum humectetur; donec ſomnus obrepat.*

*

Frontale Cataplaſmodes, Hypnoticum.

℞. *Fol. recent. Hyoſcyam.*
Flor. Rhoead. ana drach. ij.
Capit. rec. Papav. hort. cum Semin. no. iij.
Cum *Acet. Roſac.* q. ſ. in paſtam trita exhibe.

S. *Incluſa linteo Fronti applicentur tepida.*

*

Frontale, Linimenti forma, Anodynum, Diſcutiens, Calefaciens.

℞. *Unguent. Nervin.* drach. vj.
Theriac. Andromach. drach. ij.
Croci pulveris. gr. viij.
Ol. inſuſ. Chamaemel. q. ſ.
Ut F. Unguentum molle.

S. *Exceptum ſtupis cannabinis, duobus linteis incluſum, Fronti imponatur.*

*

Anacollema Conſtipans, ad narium haemorrhagiam.

℞. *Bol. Armen.*
Succ. Acaciae. ana drach. ij.
Maſtiches.
Sang. Dracon.
Lap. Haemat. ana drach. j.
Cum *Album. Ov. conquaſſ.* q. ſ. redacta in pultem excipe ſtupis cannabinis. D.

S. *Fronti & Temporibus applicentur.*

* Sac-

Sacculus Frontalis, Calefaciens, Diſcutiens, ad Cephalalgiam aut Vertiginem, a cauſa frigida natam.

℞. *Herb. rec. Rutae.*
Fol. Roſmarin.
Flor. Chamaemel.
Sambuc.
Summit. Aneth. ana m. *ß.*
Caryophyll. arom. drach. i*ß.*

Conſciſſa, tuſa graſſo modo, include binis ſacculis oblongis, interpaſſandis. D. cum
Spiritus Lavandul. unc. iij.

S. *Alternatim Fronti applicentur irrorato prius Spiritu ſimul exhibito.*

Nota. *Referri huc poſſunt* Emplaſtra Temporalia; *ex dictis de* Emplaſtro [415.] *ſat intelligenda, quorum ſpecimen vide* pag. 257.

De Collyrio.

477. COLLYRIUM dicitur medicamentum, quod Oculis extrinſecus, ſcopo vario, applicatur.

478. Variis & ipſum formis gaudet ante deſcriptis; ut Injectionis (305.), Aſperginis (318.), Epithematis Liquidi (330.), Sicci (341.), Cataplaſmatis Cocti (355.), Crudi (366.), Lotionis (379.) Vaporationis Humidae (393.), Suffitus (403.). Unguenti (431.); Linimenti (453.) Quare ex locis citatis lux refulget hic neceſſaria. Quin & intelliguntur tria Collyriorum genera a veteribus memorata: Ὑγροκολλύρια; Μυροκολλύρια; Ξηροκολλύρια.

479. Jubet tamen viſus nobilitas, & ſumma organi teneritudo, faciliſque a cauſa etiam levi corruptio, ſerio monere, ut vel Acria, vel Repellentia, ſi quibus opus, adhibeantur circumſpectiſſime; tum ut tenuiſſime laevigata ſint, quibus nocitura ineſt

ſcabrities, ſicubi vel Collyriis Siccis, *Sief* Arabibus dictis, inſervient, vel Liquidis ſaltem miſceri, nec plane ſolvi, poterunt. Unde & Acriorum miſtio aequabiliſſima, & Liquidorum quandoque colatio commendanda; ut particulae aſperae aut rodentes, affrictu vel adhaeſione nociturae, curioſe arceantur.

480. Applicatio pro forma & ſcopi varietate diſcrepat. Liquida vel linteis imbibita imponuntur, vel ſiphunculi aut calami ope inſtillantur. Spiſſa vel vehiculo apto excepta admoventur, vel illinuntur. Sicca inſperguntur, vel ex calamo inſufflantur. Vapores ſuo modo ad Oculos diriguntur.

481. Usus multivarius, plurimis Oculorum vitiis ſat aptus, modo prudenter inſtitutus, (479.), emolliendo, roborando, maturando, reſolvendo, diſſipando, refrigerando, ſopiendo, detergendo, derodendo, ſe commendat,

482. Specimina ſunto.

*

Collyrium Liquidum, Antiphlogiſticum, Repellens, in initio Ophthalmiae externae.

℞. *Aq. ſtillat. Plantag.*
Roſar. ana unc. iij.
Troch. Alb. Rhaſ. drach. ß.
Sacchar. Saturn. gr. vj.

M. D. ad Vitrum.

S. *Collyrium, quo concuſſo imbutum linteum quadruplicatum imponatur Oculo affecto: recentetur omni triborio.*

*

Collyrium Cataplaſmodes, Antiphlogiſticum, Emolliens, Demulcens.

℞. *Pom. dulc.* q. v.
Aſſentur ſub cineribus, aut cum *Lact. dulc.* q. ſ. coquantur ad mollitiem. Pulpae per ſetaceum trajectae unc. j. admiſce.
Micae Panis alb. drach. vj.
Album. Ovi in liquorem conquaſſ. q. ſ.

Ut

Ut F. Cataplaſma.

S. *Hujus q. ſ. linteo exceptum calide admoveatur Oculo, firmetur ſine compreſſione. Renovetur quarta quavis hora.*

*

Collyrium Vaporoſum, Stimulans, Roborans, ad Paralyſin Palpebrarum.

℞. *Herb. Majoran.*
Thymi.
Mar. Syriac. ana *m.* ß.
Flor. Lavandul.
Chamaemel.
Bacc. Juniper. ana drach. iij.
Conſciſſa, tuſa, D. ad chartam.

S. *Species roborantes, quarum pars quarta cum Vini rubri pintae quarta parte infuſa per horam maceretur, tum ebulliat vaſe aperto, & vapor exhalans per infundibulum determinetur ad Oculum affectum, ſpatio quadrantis horae. Id fiat mane & veſperi.*

*

Collyrium Siccum, Detergens, leniter Erodens, ad delendas Cicatrices opacas Corneae diaphanae.

℞. *Sacchar. cand. albiſſ.* unc. j.
Alumin. uſt. ſcrup. ij.
Vitriol. alb. gr. x.
M. F. Pulvis ſubtiliſſimus.

S. *Hujus tantillum bis de die loco erodendo imponatur.*

*

Collyrium, forma Unguenti, ad Trachoma.

℞. *Ung. Roſac.* unc. j.
Tutiae praeparat. drach. ij.
Sacchar. Saturn. ſcrup. j.
Camphor. gr. vj.
Ol. infuſ. Roſar. q. ſ.
Ut F. Unguentum molle.

S. *Hujus tantillum illinat Palpebris omni veſpera,*

cubitum iturus.

Aliud efficacius idemque aliis etiam Oculorum vitiis utiliſſimus vide p. 272.

De
Naſalibus.

483. NASALIA ſunt medicamenta, quae Naribus admoventur, tum ſanitatis, tum voluptatis ergo. Atque alia quidem toto ſuo corpore, aut vaporibus igne excuſſis, immittuntur Naribus; alia effluviis ſponte exhalantibus Olfactus modo organum afficiunt. Illa *Errhina*, haec *Odoramenta* vocantur.

De
Errhinis.

484. ERRHINORUM (483.) FORMA multiplex in genere eſt *Liquida*, *Mollis* vel *Solida*.

α. *Liquida* ſunt Infuſa (221.), Decocta (234.), Succi (245.), Emulſa (256.), Mixturae Mediae (282.), vel Contractae (283.).

β. *Mollia* dant Electaria (148.), Unguenta (431.), Balſama (442.), Linimenta (453.).

γ. *Solida* conſtant Pulvere (116. 318.), eoque tenuiſſimo vel mediocri (117. 319.), Suffitu (403.), Turundis pyramidalibus, *Naſalibus* proprie dictis, quae ex pulveribus & glutinante, Mucilagine v. g. Albumine Ovi, Terebinthina, Melle, Ladano, Cera, &c. ad modum Trochiſci (182.), componuntur, aut & ſaepe ſimpliciores ex Rad. Betae, Cyclaminis, Iridis, &c. apte ſciſſis, vel Foliis Betonicae; Nicotianae, Cortice recenti Aurant. &c. contortis, formantur.

485. MATERIEM, hujus DELECTUM, &, quae huc pertinent, reliqua docet ſcopus, & forma varia (484. & loc. ibid. cit.)

486. APPLICATIO Liquidorum (484.*α*.) fit injiciendo (305.), attrahendo & eluendo [379.], vaporando [393.], aut, inſtar Fotus Liquidi [330.], cum carptis, turundis, linteis, &c. immittendo. Mollia [484. *β*.] illinuntur, aut cum vehiculis mox memoratis

ratis induntur. Pulveres (484. γ.) inflantur, attrahuntur: Suffituum (ibid.) accenſorum fumus in Nares dirigitur. Turundae (ibid.) intruduntur. Has vero ſi profundius intra cavum narium inſinuare animus eſt, oportet primo ad dimidii fere pollicis longitudinem quaſi retrorſum verſus fauces protrudere, tum prudenti directione ſurſum, quouſque tuto fieri poſſit, adigere.

487. Usus varia ſe virtute, adſtringente, emolliente, demulcente, ſopiente, aperiente, ſtimulante, ptarmica, mucum eliciente, mundante, detergente, &c. commendat, aeque in morbis Narium propriis, quam aliarum partium, quibus evacuatio per Nares conducit. Sternutationis tamen motus univerſum corpus violentiſſime concutiens, tum evacuationis hujus conſuetudo, uſu frequentiore inducta, aegre rurſus tollenda, prudentiam hic inculcant.

488. Specimina ſunto.

*

Decoctum Mundans ad Ozaenam.

℞. *Rad. Ariſtoloch. rot.* unc. *ß.*
Herb. Veronic.
Scordii.
Menth. ana m. j.
Cum aq. pur. q. ſ. coque vaſe clauſo per ½ horae. Colat. unc. xvj. adde
Tinct. Myrrh.
Aloes, ana unc. i*ß*.
M.

S. *Injiciatur hujus tepidi q. ſ. aliquoties de die: tum goſſypium aut carpta in turundam convoluta, eo imbuta, applicentur.*

*

Liquor Stipticus ad Narium Haemorrhagiam. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 161.

℞. *Alumin. rup.* drach. j.
Aq. ſtillat. Plantag. unc. j.

M. Sol-

M. Solve. D.

S. *Turundis ingeſtis applicetur cavo Narium.*

*

Suffitus Roborans, nimiam per Nares deſtillationem minuens.

℞. *Maſtiches.*
Olibani.
Succin.
Gum. Anim. ana drach. j.
Herb. ſicc. Puleg.
Majoran. ana dr. ij.
M. F. Pulvis groſſus. D. ad ſcatulam.

S. *Pugillus hujus prunis inſpergatur, fumuſque tecto capite excipiatur Naribus.*

*

Electarium Errhinum ad Gravedinem.

℞. *Pulv. rad. Galang.*
Irid. Flor. ana drach. j.
Zingiber. drach. ß.
Piper. alb. ſcrup. j.
Mellis comm. q. ſ.
Ut F. ſ. a. Electarium. D. ad fictile.

S. *Ter, quater de die, tantillum Naribus illinatur; aut cum turunda indatur.*

*

Succus Errhinus, Muci e Naribus excretionem promovens.

℞. *Fol. recent. Braſſicae.*
Betonic.
Anagall. purp. ana q. ſ.
Aq. ſtillat. Majoran. unc. j.
Contuſis ſimul ſuccum exprime, cujus unc. IV. adde
Spir. Lilior. Convall. unc. ß.
M. D.

S. *Hujus quantum vola manus capi poteſt, mane, & veſperi, Naribus attrahatur.*

Na-

Naſalia ejuſdem virtutis.

℞. *Herb. ſicc. Majoran.* drach. iß.
Rad. Ellebor. alb.
Sem. Nigell.
Caryophyll. ana ſcrup. j.
Maſtiches. drach. ß.
Mucilag. Gumm. **Tragacanth. in Aq.**
Roſ. fact. q. ſ.

Ut F. ſ. a. Turundae pyramidales pro Naſalibus.

S. *Mane Naribus immittantur.*

Liquor Ptarmicus.

℞. *Succ. Euphorb.* gr. v.
Vin. alb. Gall. unc. j.
Spir. Cochlear. dr. ij.
Ol. Still. Majoran. gutt. ij.

Accurate miſta exhibe.

S. *Turundae pyramidales ex goſſypio formatae, hoc liquore imbutae, immittantur Naribus, ut excitetur ſternutatio.*

Pulvis Ptarmicus.

℞. *Fol. ſiccat. Nicotian.* unc. ß.
Majoran.
Mari Syriac.
Flor. Lavendul.
Lilior. Convall. ana drach. ij.
Rad. Pyrethri pulver. drach. j.
Ol. ſtillat. Caryophyll. gutt. iv.

M. F. Pulvis ſubtiliſſimus.

S. *Attrahatur Naribus tantillum, tempore matutino ut ſternutatio excitetur.*

Ptarmicum Mercuriale valentiſſimum. Fuller. Pharmac. extempor. p. 135.

℞. *Tur-*

℞. *Turbith miner.* ſcrup. *ß.*
Pulv. Glycyrrh. drach. *ß.*
Nuc. Moſchat. ſcrup. j.
Ol. ſtill. Roſmarin. gutt. ij.
M. F. Pulvis Errhinus.

S. *Huius pauxillum, mane, in nares inſuffletur aut attrahatur: ex quo profuſiſſima muci ac lymphae excretio, ptyaliſmi aemula, conſequetur. Cum nimia haec eſt, aut ob permanentem irritationem metuitur narium eroſio, attracto Lacte dulci, aut Malvaceo, tepido, ſtimulus leniri poteſt.*

De Odoramentis.

489. ODORAMENTIS (391. 483.) MATERIEM praebet, quidquid odorem ſponte exhalat medicatum, ſuavem, vel injucundum.

490. FORMA, ut Errhinorum [484.], *Liquida* eſt, *Mollis*, vel *Solida*.

α. Liquidum coſtituunt Liquores Odorati officinales ſoli, aut ex his aliiſque paratae Mixturae Mediae (282.), vel Contractae (293.). Confer dicta (442.)

ß. Mollem dant Balſama Odorata (442.).

γ. Solidam Pulvis (116. 318.), aut ex hoc & glutinante apto, Trochiſcorum inſtar (182.), coacta Poma, Pilae, Globuli, Smegmata, odorata: quamvis poſteriora, quippe deliciis ſaltem dicata, ex unguentariorum potius officinis hodie petantur.

491. UTENDI MODO in genere inter ſe conveniunt; quum omnia & ſingula ſic adhibeantur, ut in Olfactus organum agere poſſint. Liquida quidem, Balſama, Pulvis, Poma, Pilae, ipſis proxime naribus admoventur. Globuli ex collo, aut in carpis, geſtantur. Smegma lotionis inſervit.

492. Ea his (489. ad 491.), cum ſcopo collatis, facile eſt, quod huc requiritur, praeſcriptionis artificium.

493. USUS cum voluptati, tum ſtimulando, excitando, aliorſum determinando virtutis nervoſae motui,

motui, atmoſphaeram corrigendo, maxime dicatus eſt. Repete autem dicta (85. 100. 406. ι. 451.).

494. SPECIMINA Balſamorum dedi ante (452.): reliquorum haec ſunto.

Vapor ſtimulans Nares, in Apoplexia imminente a cauſa frigida. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 177.
℞. *Tinct. Caſtor.*
Spir. Sal. Ammon. ana drach. ij.
M.
S. *Subolfaciat ſaepe.*

Liquor Fragrans, Cardiacus, Cephalicus, &c.
℞. *Balſam. Vitae* pag. 178. *deſcripti* unc. j.
Spir. Sal. Ammon. dr. ij.
M. D. in lagenula propria.
S. *Naribus, Temporibus, Carpis, &c. tantillum adfricetur in languore, vertigine, &c. aut ſudariolo vel ſpongiolae inſtillentur aliquot guttulae, ac naribus admoveantur.*

Pulvis Odoratus, Cardiacus.
℞. *Ol. ſtillat. Cinnamom.* gutt. vj.
Meliſſ.
Roriſmar. ana gutt. iv.
Sal. Volat. ſicc. de Sale Ammon. par. ſcrup. ß.
Sacchar. albiſſim. unc. ß.
Cinnab. nat. ſubtiliſſ. laevigat. q. ſ. *ad coccineum ruborem.*
Accurate, cito, miſta immittantur vaſculo vitreo, obturaculo vitreo claudendo.
S. *Admoveatur Naribus in languore.*

Pomum Odoratum.
℞. *Ladani* drach. ...
Benzoin.

Styr.

Styrac. calam. ana drach. ij.
Herb. Thymi.
Mari Syriac. ana drach. j.
Camphorae. gr. ij.
Ol. ſtill. Caryophyll. gutt. iv.
Balſ. Peruvian. ſcrup. j.
Cum Mucilag. Gum. Tragacanth. Aq. Cort.
Citri. ſolut. q. ſ. F. Pomum.

S. Ut ſupra. *Ex iiſdem quoque* Globuli *magnitudinis arbitrariae formari poſſunt*.

Sapo fragrans.
℞. *Sapon. Venet.* unc. viij.
Pulv. ſubtiliſſ. Rad. Irid. Flor.
Flor. Lavand. ana dr. iij.
Ol. ſtillat. Cort. Citr. gutt. xv.
Tinct. Benzoin. Aqua Lavand. praecipitat. q. ſ.
Concorporentur in paſtam, ex qua formentur Pilae hinc inde Auri foliolis exornandae.

S. *Lavandis manibus, faciei, &c. inſervit.*

De Stomaticis.

495. STomatica voco medicamenta, quae Oris partibus internis applicantur. Eorum vero tres ſunt ſpecies; *Dentrifricum*, quod Dentium & Gingivarum vitiis medetur: *Apophlegmatismus*, quo Saliva & Mucus Oris elicitur: *Gargariſma*, quod cavo Oris & Faucium colluendo inſervit.

De Dentifricio.

496. DEntifricium (495.) eſt *Liquidum*, *Molle*, vel *Siccum*.

α. *Liquidum* dat plerumque Mixtura Media (282.), vel Contracta (293.); quamvis & Liquores officinales ſoli, tum Decocta, Infuſa, Succi, eo adhiberi queant. *Collutorium* id, aut *Collutio*, quoque audit.

β. *Molle* eſt Electarii ſpecies (148.): alias & Eleg-

clegmatis (159.), aut Linimenti (453.) formæ hic uſu venit.

γ. *Siccum* praebet Pulvis (116. 318.) tenuiſſimus aut mediocris (117. 319.); tum ex hoc & glutinante idoneo conflati Trochiſci (182.); aut Styli Dentifricii, qui tamen hodie minus uſitati ſunt.

497. Materies, Delectus, cetera, ex indole corrigendi vitii, & forma expetita (496.), intelliguntur. Acida Foſſilia caute adhibentur; ne, dum dealbant Dentes, ſimul ambedant.

498. Usus Dentibus, Gingivis, detergendis, firmandis, labe Scorbutica liberandis, his quandoque, in Dentione difficili, emolliendis, refrigerandis, conducit.

499. Specimina ſunto.

*

Collutiorium in Scorbuto a cauſa calida. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 193.

℞. *Myriae Limonum.*
Mell. Roſac. ana unc. ij.
Sp. Sal. dulc. drach. ß.
Aq. ſtillat. Rutae. unc. ij.
M.

S. *Eo ſaepiuſcule laventur Dentes & Gingivae.*

*

Linimentum vide in Hiſtoria Linimenti pag. 284.

*

Collutio, Eclegmatis fere forma, Refrigerans, Emolliens, in Dentitione difficili. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 236.

℞. *Crem. Lact. rec.*
Vitell. Ovor. ana unc. j.
Sir. Violar. drach. vj.
Aq. ſtillat. Roſar. unc. iij.
M.

S. *His foveantur Gingivae dolentes.*

*

Opiata Dentes detergens, firmans

℞. Con-

℞. *Conſerv. Roſ. rub.* unc. *ß.*
Oſſ. Sepiae ppt. drach. ij.
Sang. Dracon.
Cort. Granator, ana drach. j.
Alumin. uſti. ſcrup. ij.
Mell. Roſac. q. ſ.
Ut F. Electarium. D. ad fictile.
S. *Mane & poſt prandium ac coenam eo fricentur Dentes, tum abluantur cum Spirit. Vini Myrrhato.*

Pulvis Dentifricius.
℞. *Pumicis ppt.* drach. ij.
Flor. Balauſt.
Rad. Irid. Flor.
Myrrh. rubr. ana drach. j.
Lap. Haemat. ppt.
Sal. Ammoniac. ana drach. *ß.*
M. F. Pulvis tenuis.
S. Ut ſupra.

Trochiſci vel Styli Dentifricii.
℞. *Species praecedent.*
Mucilag. Gumm. Tragacanth. cum Aqua Salviae fact. q. ſ.
Ut F. Trochiſci vel Styli probe ſiccandi. D.
S. *Defricandis Dentibus adhibeantur.*

De Apophlegmatiſmo.

500. APOPHLEGMATISMI (495.) FORMA iterum triplex eſt, *Liquida*, *Mollis*, *Sicca*.

α. Liquidam ſaepiuſcule praebent Decocta (234.), Mixturae Mediae (282.), crebius Contractae (293.), quandoque & Infuſa (221.), Succi (245.), aut Liquores alii officinales, non permiſti.

β. Mollem dat Electarium (148.).

γ. Sicca varia vel eſt ſuffitus ſpecies [405. *α.*], Nicotianae ſimplicis, aut Medicatae, fumo ore hauſto

hauſto conſtans; vel Rotula (299.) ſublingualis, facile diſſolvenda; vel Pulvis (116.) Salinus, liqueſcens, in ore detinendus; vel Manſile quid, *Maſticatorium* vulgo dictum, ſolidum, tenax, acre: quo adhibentur Vegetantium acriorum partes ſolidae, aut ſucci concreti; minus facile liqueſcentes, tum ex his, & ſimilibus aliis, confecti Pulveres craſſiores (116. 117.), hique aut laxi, aut panno lineo, in ſpeciem Noduli, incluſi (229. α. 2.), aut cum glutinante in Trochiſcos, Paſtilloſve, coacti (182.).

501. Haud tamen perinde hic ſemper eſt, quacunque ex dictis (500.) forma utaris. Videndum; quaenam indicationi, morbi, aegrique, conditionibus aptior.

α. Occaſio praeceps captanda uſum Liquidorum (500. α.), maxime ſimplicium, aut ſola permiſtione parandorum, commendat (46.).

β. Praeferuntur eadem (509. α.), ubi profundius e faucibus trahendum phlegma, idque tenacius eſt.

γ. Electarii (500. β.) potior uſus eſt, cum vel manducatio, vel determinata liquidi ſiccive in ore volutatio & detentio, aegre fieri poteſt; ut in Paralyticis & Soporoſis affectibus. Id tum, palato adlitum, ſenſim liqueſcens, agit certius.

δ. Fumiſugium, plurimis minus aſſuetis incommodiſſimum, nimia in nervos actione, fumiſque haud dextere a cavo narium, pharyngis, laryngis, prohibitis, cephalalgias, vertigines, tuſſes, nauſeas, vomitus, creat.

ε. Pueros, & delicatiores, vix longiori adſtrinxeris manducationi. Placent magis Liquida, aut Pulveres facile liqueſcentes, aut Rotulae acre Saccharo tegentes (500. γ). At his obtuſior quoque virtus.

ζ. Ubi lente, diu, valide, proritandus humor, Manſilia (500. γ.) ceteris antehabentur; niſi priorum quaedem repugnent.

502. Materies petitur ex iis, quae ore excepta, retenta, mota, vi emolliente aut praeſertim ſti-

 inu-

mulante, majorem Salivae & Muci copiam eo allicere queunt. Vid. H. Boerhaave Inſtit. Med. 1195. 1197. 1200. 1. 2. 3. Quae enim deglutita, ventriculo recepta, nauſeam creando, ſalivam movent, aut in ſanguinem delata, hunc diſſolvendo, Ptyaliſmum excitant, hujus non ſunt loci, ubi de Topicis Stomaticis [495.] agimus.

503. Delectum docet remedii vis requiſita, & forma adhibenda [501.].

α. Emollientia, Saponacea, Aromatica, Oleo vel Sale acri praedita, alia aliis validiora, infinitam hic Medico praebent ſylvam, ex qua aptum nodo cuneum quaerat. Inde cum vario menſtruo, aquoſo, vinoſo, Decocta, infuſa, Succos, lenius, fortius, agentes, juxta datas ante regulas [221. 234. 245.], parare facile. Suavitas, acumen, Melle vel Saccharo obtinetur.

β. Mixturis [500. α.] idoneam dant materiem Aquae ſtillatitiae, Aceta, Spiritus, Tincturae, Eſſentiae, Olea, Salia, ex ſimilibus [503. α.] confecta; quorum & dilutiora ſeorſim ſumpta hic bona.

γ. Nicotianae Medicatae Suffitus ut paretur, ante docui [405. α. 406. δ. & ſeq.].

δ. Aromata, Radices, Cortices, Folia, Semina, acriora, integra, Vino quoandoque, aceto, Spiritu Vini, prius macerata; tum Succi tenaces, ſimiles, odore tamen haud inſuaves, Maſtiche v. g. Myrrha, &c. ſeorſim ſingula, ſimplex, at efficax, praebent Manſile. Alii nec Nicotinnae Folia horrent. Indos Betele & Arrecca, cum Calce, manſa delectant.

ε. Haec ipſa (δ.) contrita Pulveres exhibent [500. γ.]: ex iisdem vero linteo incluſis Noduli [ibid.]; cum Saccharo ſubactis Rotulae [ibid.]; cum Cera, Maſtiche, Melle, aliove glutinante, concorporatis Trochiſci manſiles [ibid.]; Melle plure vel ſimplice, vel medicato, exceptis Electaria [ibid. β.] naſcuntur.

ζ. Pulveribus ſolubilibus [500. γ.] materiem praebent

bent Salia, quorum acrimonia & injucunditas Saccharo temperatur.

γ. Abſtinendum ubique; maxime in mandendis, ab iis, quorum odor aut ſapor deteſtabilis; quum nimis evolvatur. Conſuetudo tamen vel moleſtiſſima etiam manſuefacit [δ.]

504. ORDO, DOSIS, QUANTITAS GENERALIS, PROPORTIO, SUBSCRIPTIO, ſatis patent ex iis, quae de ſimilibus formulis internis ante dicta, collatis ad hactenus [500, ad 504.] expoſita, & mox ſubjungenda ſpecimina. Paſtillorum Moles, hic plerumque major [187.], ſcrup. j. drach. ß. imo j. aequat.

505. SIGNATURA pariter ex prius dictis intelligitur. Jejunum fere ſtomachum amat haec evacuatio: unde aliquot plerumque ante paſtum horis movetur; niſi cum in mora periculum. Promovetur prono capite, ſimulque acrium delapſus in fauces ſic cavetur. Ultra ſemihoram vix protrahitur. Os, poſt Apophlegmatismi actionem, aqua tepida, lacte, aliove blando liquore, eluendum vix monere opus.

506. USUS, caute directus, nobilia praeſtat, aliis haud adeo viis ſemper obtinenda, in frigidis, catarrhoſis, ſoporoſis, paralyticis, epilepticis affectibus, Leucophlegmatia, Angina Aquoſa, Odontalgia, &c. Abuſus rei optimae peſſimus ſaliva, humore utiliſſimo, privat Chylopoieſin, ſubtiliſſimis orbat ſanguinem, conſuetudinem inducit aegre rurſus exuendam.

507. SPECIMINA ſunto:

Decoctum Apophlegmatizans, ingruente Apoplexia Frigida utiliſſimum. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 175.

℞. *Rad. Imperator.*
Pyrethri ana unc. j.
Fol. Recent. Rutae.
Majoran. ana. m. j.
Flor. Lavand. m. ß.

Semin. Sinapis contus. unc. ß.

Conſciſſa, cum *Vini Alb.* lib. ij. coque per $\frac{1}{4}$ horae, vaſe exacte clauſo. Colat. admiſce

Spir. Sal. Ammon. drach. ij.

Mell. Anthos. unc. iß.

D.

S. *Hujus tepidi pauxillum ore detineat ac volutet, humorem prolectum jugiter exſcreans. Repetat pro neceſſitate urgente, quavis hora aut citius.*

*

Infuſum ejuſdem utilitatis, ex Fulleri Pharm. extemp. p. 149.

℞. *Sem. Sinapis contus.* drach. ij.

Aq. commun. unc. viij.

Contrita & ſubacta digerantur in cineribus calidis per $\frac{1}{4}$ horae. Colat. expreſſ. admiſce

Spirit. Lavand. drach. iij.

Cochlear. drach. j.

Sal. Ammon. gutt. xxx.

M. D.

S. Uſus idem, ut prioris.

*

Mixtura ſimilis, Odontalgiae Catarrhoſae apta.

℞. *Aq. ſtillat. Lavandul.* unc. vj.

Spirit. Regin. Hungar. unc. ij.

Sal. Ammon. drach. j.

Tinct. Sal. Tart. Helmont. drach. ij.

Zingib. ſubtiliſſ. pulv. drach. ß.

M. D. vitro clauſo.

*

S. ut ſupra.

Decoctum ejuſdem virtutis. Fuller Pharmac. extemp. p. 150.

℞. *Rad. Pyreth.* dr. vj.

Galang. dr. j.

Sem. Hyoſcyam.

Pa-

Papav. alb. ana dr. ij.
Caryophyll. arom. ſcrup. ij.
Vin. alb. unc. viij.
Acet. Vin. unc. iv.

Coq. per. $\frac{1}{4}$ horae, vaſe clauſo, tum colaturae admiſce

Spir. Vin. Gall. unc. iß.
Tinct. Myrrh. unc. ß.

M. D.

S. ut praeced.

Apophlegmatiſmus, forma Succi preſſi.

℞. *Fol. recent. Becabung.* m. j.
Cochlear. m. ß.
Rad. recent. Ari.
Armorac.
Sem. Sinapis. ana unc. ß.

Conſciſſis, tuſis, exprime Succum, cui admiſce

Vin. alb. unc. iß.
Sacchari alb. unc. j.

M.

S. *Hujus hauſtulum, omni mane, ore prius aqua eluto, contineat aliquamdiu Scorbuto frigido laborans, tum exſpuat una cum ſaliva ſic prolecta.*

*

Pulvis Salivalis mitior.

℞. *Sal. Prunell.* drach. iß.
Ammoniac.
Succin. ana gr. xv.
Sacch. criſtal. drach. ij.

M. F. Pulvis.

S. *Parum hujus Pulveris ore detineatur, ut liqueſcens Salivam moveat.*

*

Pulvis Apophlegmatizans, acrior.

℞. *Rad. Pyrethri.*
Cort. Magellanic. ana drach. iß.

Cubeb.
Cardamom.
Caryophyll. arom. ana drach. ß.
Sal. Ammoniac. drach. j.
Ol. ſtillat. Caryophyll. gutt. vj.
Contuſis F. Pulvis craſſiuſculus. D. in ſcatula.

S. *Capiat omni mane, jejunus, quantum apice cultri ſuſtineri poteſt, & commandat, exſpuatque humorem proritatum.*

Rotulae Sialagogae.

℞. *Species praecedentes ſubtiliſſime tritas. Sacchar. albiſſ. Aq. Roſar. ſolut. & inſpiſſat. ſextuplum.*

Ut F. l. a. Rotulae.

S. *Una vel duae ſub lingua detineantur, ut ſenſim liqueſcant. Excernatur liquidum Affluens.*

Nodulus ſimilis.

℞. *Pulver. praecedent.* drach. iß.
Maſtiches. drach. iij.
Mixta illigentur panno lineo, ut F. Nodulus.

S. *Mandatur leniter mane per* ½ *horam, ut Saliva proritetur exſpuenda.*

Electarium ex iiſdem.

℞. *Species eaſdem tenuiſſime comminutas Mellis Anthos triplum.*

M. exacte F. Electarium. D. ad fictile.

S. *Hujus tantillum palato affricetur in morbis ſoporoſis, frigidis, aquoſis.*

Aliud ſimile ex Fulleri Pharmac. extemp. p. 63.

℞. *Herb. Thymi.* drach. vj.
Rad. Pyrethr. ſcrup. iv.

Sem.

Sem. Sinapis. ſcrup. ij.
Ol. ſtill. Caryophyll. gutt. iv.
Mellis q. ſ.
Ut. F. ſ. a. Electarium.
S. Cochlearculum hujus ore volutetur ac leniter mandetur mane, jejuno ſtomacho, per ſemihoram, capite prono, ac Saliva affluens exſpuatur.

Trochiſci maſticatorii. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 175.
℞. *Maſtich.*
Cerae alb.
Zingib. ana. unc. j.
F. ſ. a. parvi Paſtilli, ſinguli drach. ß. aut i.
S. ut ſupra.

Alii ex Fulleri Pharm. Extemp. p. 252.
℞. *Rad. Pyrethr.*
Sem. Sinapis ana dr. j.
Ol. Still. Caryophyll. gutt. iv.
Cum *Cerae alb. liquefactae.* q. ſ. concorporentur in Pilas vel Trochiſcos arbitrariae molis.
S. ut ante.

De
Gargariſmate.

508. GARGARISMA (495.) eſt medicamentum liquidum, cavi Oris, maxime vero Faucium, collutioni, varios in uſus, aptatum. *Diaclyſma* quoque, *Collutio*, vel *Collutorium* audit, praecipue ſi gargariſatio, a qua nomen habet, ſub ejus uſu non accedit.

509. FORMA ejus, ſemper liquida, Infuſi [221.] Decocti (234.), Succi expreſſi [245.], Emulſi [256.], Julapii [271.] vel Mixturae Mediae (282.), ſpecies eſt, iisdemque, quibus haec, legibus paratur. Unde ex dictis [loc. cit.] facile artificium.

510. Materiem, hujusque Delectum limitat varia Medici indicatio, & Liquidi ſpècies conficienda (509.), collata iis, quae de hac, interno uſui dicata, ante (loc. cit.) monita ſunt. Videatur etiam hiſtoria Injectionis (305. ſeq.); quum haec loco Gargariſmatis adhiberi ſoleat, ſicubi collutio aut gargariſatio ab ipſo aegro obtineri, ſatisve profunde intra fauces adigi, hinc ſcopum Medici ferire nequit. Quin & quae de Apophlegmatiſmis Liquidis dicta ſunt (500.), huc pertinent.

511. Ordo, Qantitas Generalis, Proportio, itidem ſequuntur leges ante (loc. cit.) datas. Dosis, pondere nunquam determinanda, eſt, quantum buccis non diſpanſis commode capitur.

512. Subscriptio jubet; *F. liquor pro Gargariſmate* aut *Collutorio*.

511. Signatura, praeter generalia, injungit utendi modum, qui non ſemper idem eſt. Alias enim liquidi ore excepti, ſupinato capite, facienda agitatio, quod *gargariſare* vocamus; ut concuſſae cum eo partes magis undequaque imbuantur, detergeantur, penetrentur. Alias lenis modo ejus volutatio, aut tranquilla detentio, requiritur; cum partes inflammatae, aliove modo laeſae, gargariſatum negant, aut liquidum motum a deſcenſu per fauces, delapſuve in tracheam, prohibere ſatis nequeunt. Alias & per ſiphonem injectio fit: quod in infantibus ſaepe, aut aegris debilioribus, ſuive non compotibus, neceſſum. Calidi ceterum uſus frequentior eſt, quam frigidi. Hoc tamen amant quidam, ubi adſtringendum vel repellendum.

514. Usus inſignis in quibusvis fere Oris iterni, Faucium, partiumque his vicinarum, morbis, inflammationibus, Tumoribus, Ulceribus, Aphthis, Siccitate, Colluvie aquoſa, mucoſa, Laxitate, Rigiditate nimia, &c. dum vis quaecunque expetita, emolliens; adſtringens, humectans, ſiccans, refrigerans, calefaciens, reſolvens, ſuppurans, de-

detergens, ſtimulans, vulneraria, &c. directe locis affectis applicari ſic poteſt.

515. SPECIMINA ſunt.

*

Collutio Antiſeptica, ad Ulcera Oris, a Scorbuto putrido nata. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 193.

℞. *Spir. Salis marini.* drach. ij.
Aq. ſtillatit. Salviae unc. viij.
M.

S. *Hoc liquore colluat Os & Fauces ſaepius de die.*

*

Collutorium ad Anginam Inflammatoriam, Antiphlogiſticum, Reſolvens, Refrigerans.

℞. *Aq. ſtillat. Flor. Sambuc.* unc. xvi.
Acet. Vin. deſtillat. unc. ij.
Sal. Prunell. drach. iß.
Rob. Sambuc. unc. ij.
M.

S. *Calido hoc liquore, ore detento, Fauces aſſiduo humectentur.*

*

Decoctum ad Anginas graviſſimas, valde Reſolvens ac celerrime levans, teſte Fr. Dekkers Exercit. Pract. p. 242.

℞. *Rad. Altheae rec.* unc. j.
Fol. malvae. man. j.
Flor. Sambuc. pug. iij.
Coq. ſ. a. in ſ. q. *Cerevis. dulc.* Colat. pint. j. admiſce
Mell. Virgin. unc. iß.
Spirit. Vin. dr. iij.
Sal. Ammoniac. gutt. xxx.
M. D.

S. *Tepidi hujus liquoris tantillum ope ſiphonis injiciatur in Fauces omini horae quadrante, donec levetur aeger.*

* De-

Decoctum Emolliens, Demulcens, ad promovendum Ptyaliſmum Mercurialem. Vid. H. Boerh. Aphroriſm. 1475.

℞. *Herb. Altheae.* m. ij.
Malvae.
Flor. Rhoead.
Verbaſc. ana m. j.
Rad. Glycyrrhiz. unc. j.
Cum *Seri Lact. rec.* q. ſ. decoct. ſpatio $\frac{1}{4}$ horae, tum colat. expreſſ. lib. ij. admiſce.
Mellis pur. unc. ij.
D.

S. *Hoc tepido gargariſet & colluat jugiter totum Oris cavum.*

Gargariſma ad proritandum Salivae fluxum in Variolis Confluentibus.

℞. *Fol. Malvae.* man. ij.
Semin. contuſ. Sinap. unc. j.
Piper. alb. unc. ß.
Coq. ex ſ. q. *Aq. pur.* per quadrantem horae. Colatur. unc. xx. admiſce
Oxymell. Scyllit. unc. ij.
Sir. Violar. unc. j.
M. D.

S. *Hoc calido colluat & gargariſet aeger Fauces omni quadrante horae: quod ſi minus conveniat, etiam ope ſiphonis injectio fieri poteſt.*

Aliud Laxans & Detergens, ad cruſtae Aphthoſae lapſum promovendum. Vid. Ketelaar de Aphthis. p. 38.

℞. *Hordei. mundat.* unc. j.
Paſſul. exacinat. unc. ij.
Ficuum. n. iij.
Glycyrrhiz. raſae. drach. iij.

Co-

Coque ex *Aquae pur.* q. ſ. tum cola & exprime. Colat. lib. ij. admiſce
Sir. Jujubin. unc. ij.
D.
S. *Tepidum Ore ſemper contineatur, &, ſi poteſt, gargariſetur.*

Infuſum Balſamicum, Conſolidans, ad Ulcera Faucium mundata.
℞. *Herb. Agrimon.* m. j.
Veronic.
Salviae.
Flor. Hyperic.
Betonic.
Rhoead. an. m. ß.
Infundantur cum *Aq. pur. fervidae.* unc. xx. ſtent per horam infuſa, vaſe clauſo, tum colat. expreſſ. admiſce
Mell. roſat. unc. ij.
S. ut ſupra.

De

Scuto.

Vid. (341. 352. 424. 441.)

De
Glyſmate Inteſtinali.

516. CLYSMA INTESTINALE, *Clyſter*, *Enema*, *Lavamentum*, vocatur liquor, qui Inteſtino Recto, evacuandi, alterandi vel nutriendi fine, injicitur. Pertinet ergo ad Injectiones, de quibus generatim ante (305. & ſeq.) actum; atque inde magna parte intelligitur. meretur tamen ſeorſim exponi ob ſingularia, quae ſibi vendicat.

517. MATERIES in genere *Excipit* vel *Expicitur*, *a. Ex-*

α. Excipiens liquor eſt varius. Saepe (1) Vulgaris: ut Aqua ſimplex, Fabrorum, Lac recens, ebutyratum, ejus Serum, Cereviſia, Vinum; Urina, &c. Alias (2.) Praeparatus, in officinis proſtans, aut pharmacopoeo ſat notus; ut praeſcriptione magiſtrali non egeat ejus praeparatio: v. g. Aquae ſtillatit. Lac Chalybeatum, Decocta Hordei, Avenae, Specier. Emollient. Carminant. Clyſmat. ordin. aut materiei cujuſdam ſingularis; Juſcula Carnium, Olea preſſa, infuſa cocta, & ſimilia; Vel (3.) Decoctione demum, rarius Infuſione, parandus, juxta praeſcriptum Medici.

β. Excipienda, ſunt quaecunque, ſcopo apta, excipiente (α.) ſolvi, aut cujus miſceri poſſunt, ut requiſitam hic liquoris meabilitatem non deſtruat. Referuntur haec ad (1.) Solubilia in Aquoſis: ut ſunt Electaria, confectones, Pulpae, Succi, Extracta, Mella, Sicuri, Sapones, Vitel. Ovi, Salia, Fel, Saccharum. (2.) Pinguia: ut Olea infuſa, cocta, preſſa, ſtillatitia, Pinguedines Terebinthina, Unguenta, &c. (3.) Pulverulenta non ſolubilia, quorum tamen rarior hic uſus.

518. Delectum docet varius ſcopus, tum cognita materiae virtus, pretium, prompta parabilitas, aliaeque tam hujus, quam aegri, conditiones, facile in ſingulari caſu determinandae. Unde

α. Repetendum, quidquid de Injectione prius (309.) dictum.

β. Ubi, quod hic ſaepe obtinet, citiſſimo opus auxilio, abſint Infuſa vel Decocta, quin & alia liquida, ut Olea preſſa, longam poſcentia praeparationem (46.) Neque enim deficiunt jam parata, cuivis apta indicationi.

γ. Nec utere pretioſioribus, maxime ſi ſaepius iterandum Clyſma; tum ne emungas aegrum; tum ne corrupta exhibendi anſam captet pharmacopoeus, ſat haec bona putans cavo putredinis aſsueto, gnaruſque

hos

hos liquores raro explorari. Suus autem Inteſtinis ineſt ſenſus, & partibus vicinis, nec contemnenda ſane cum reliquo corpore conſpiratio: ut nequaquam inſuper haberi debeat, qualecunque liquidum injiciatur; quum male ſelecta, perperam praeparata, vappida, corrupta, haud minores hic, quam alibi, inferre turbas poſſint.

δ. Species Emollient. Carminant. & pleraque alia, quae ſolis Clyſmatibus deſtinata proſtant jam compoſita in officinis, ſi potes, cave: ſaepiſſime enim exoleta ſunt, ſitu, vermibus, corrupta. Levi labore alia praeſcripſeris recens paranda.

ε. Oleoſa aqueis excipienda haud adeo exactam hic, ut in Internis (284. ζ.) poſtulant unionem: quamvis & Mel, Vitell. Ov. Saccharum, Sapo, Bilis, Salia, alio fine, dum ſcopus fert, addita haec praeſtare queant. Terebinthina tamen Ovi Vitello ſubigenda curatius; ut diviſa & felicius agat, nec facile glutine ſuo fiſtulam obſtruat: nam Digeſtivi loco fere adhibetur.

ζ. **Cur vetant Acida miſcere Clyſmatibus, qui vel** acerrima etiam Emetica & purgantia iis adhibere non verentur? Sane ubi corrigenda putrilago, refraenandus calor febrilis, Accidi dilutioris uſum ſuadent omnia.

η. Pulverulentis (517. β. 3.) facile carueris, cum alia praeſto ſint omni ſcopo idonea, ſin uti velis, nota cautelam (306. δ.)

θ. Sal & Oleum fruſtra ab Anthelminthico Clyſmate arceantur. Quis ſolis dulcibus delectari vermes dixerit, cum & in acerrimis nidulentur? Enecti colliqueſcunt cito, facile dein expellendi.

ι. Nutrire dum ſcopus exigit, Juſculo Carnium nihil aptius. Viſum hoc, mox, ut ingeſtum fuerat, ſanguini admixtum nocuiſſe nihil, hinc praeviam Ventriculi & Tenuium Inteſtinorum coctionem vix repoſcit. Antiſeptico ſaltem condiendum, ſi calor corporis nimius ad putredinem diſponit.

κ. Denique, ut, Medico nunquam, niſi ex ratione, agen-

agendum (11. 12. 16.), ita, Clysmate indicato, mox cogitet, eo quid effici debeat & poſſit, facillimè dein reperturus aptam huic componendo materiem. Videbit hinc, toties hic commendatis Specificis Cephalicis, Pectoralibus, Sthomaticis, Hepaticis, Uterinis, &c. vix majora praeſtari, quam generali Diluentium Humectatium, Emollientium, Calefacientium, Refrigerantium, Sopientium, Diſcutientium, Reſolventium, Stimulantium, materie. Sic ars tironi facilis fit, & ſervilis aliorum exemplis perpetuo inhaerendi tollitur neceſſitas.

λ. Quin & farragine incondita hic opus non eſſe, ex dictis (κ.) patet. Saepe unicum ſufficit ingrediens, nullo ſtipatum excipiendo. Saepius duo: Aqua, Lac, huius Serum, cum Melle, Saccharo, Nitro, Oleo, Butyro, &c. Nonne Urina ſola, Sal comunis Aquae quintuplo ſolutus, Decoct. Fol. Nicotianae, inter certiſſima habentur, ſi valentiore opus ſtimulo?

516. Ordo idem hic obtinet, qui in Infuſis, Decoctis, aut Mixturis internis (224. 237. 285.): has enim ad formulas reducunt omnes Enematum compoſitorum ſpecies.

520. Dosis & Quantitas Generalis aequales ſunt; cum vix niſi una ſimul praeſcribatur Doſis (68. α.) Haec autem varia eſt.

α. Ratione Aetatis. Ubi haec fere regula obtinet.

Infanti recens nato conveniunt unc. ij.
- - - proveCtiori - - - - - - - - - unc. iij. iv.
Puero - - - - - - - - - - - - - - unc. vj. vij.
Adulto - - - - - - - - - - - - - - unc. viij. x. xij.

β. Ratione Conſtitutionis Aegri. Proceri plus ferunt: parvuli minus. Difficili anhelitu affecti, Inteſtina flatu diſtenta, mole extinſecus incumbente, foetu v. g. grandiore, aquis, &c. preſſa, vix admittunt copiam majorem, admiſſam cito excutiunt.

γ. Ratione Effectus praeſtandi. Si diluendum, humectandum, emolliendum, refrigerandum, nec alia repugnant, major quantitas conducit. Si valide ſtimu-

mulandum, minor; ne moles ſtimulo juxta citius expellat. Si diutius retinendum, minor itidem expedit: quod maxime in iis, quae nutriendi fine injiciunt, notandum.

δ. Ceterum & hic parcior ſimul injecti copia penſari poteſt iteratione, &, ſi quae obſtant, per intervalla immitti, quod ſimul debebat.

521. Proportio mutua ingredientium, vix certis in univerſum limitanda legibus, attento ad suam indicationem (518.), virtutem materiae, vires aegri, ſenſum huius majorem minoremve, requiſitam Injectionis conſiſtentiam (309. δ.), &c. determinatu facilis eſt.

α. Si Purgantibus opus infuſis, decoctis, aut intermiſtis, haec plerumque dupla recipiuntur doſi, qua daretur ori ingerenda, quandoque & tripla, imo majore ubi ſtimulandum fortius.

β. Salium mediorum, quae magis hic uſitata, drachm. j. j ſ. ad liquoris unc. x. pro ſtimulo mediocri fere ſufficiunt. Alias tamen uncia j. imo ij. adhibentur in acerrimis (518. λ.)

γ. Eorum, quae Mellis aut Sirupi gaudent ſpiſſitudine, latiſſima iterum Proportio primario ex virtute medica, dein & conſiſtentia, limitatur; ut ideo ſumma fere ſit, ſi horum & liquoris aequale pondus ſumſeris.

δ. Pinguium tamen, niſi cum ſola totum conſtituunt Clyſma, parcior quantitas rarius quartam totius partem exſuperat. Terebinthinae autem vix plus unc. β. aut drachm. vj. ad liquoris unc. viij. vel x. recipitur.

ε. Solida, ſicca, pulverulenta, quin majore quantitate admiſceantur, prohibet naſcitura ſpiſſitudo, aut facilis in grumos coalitus. Drach. j. ij. iij. pro adulto (520. α.) ſatis ſunt.

ζ. Opiatis, aliiſque Draſticis, iis maxime, quorumvis ſubdola furtim ſe vaſis inſinuat, cautus utere! Eſt & in Craſſis Inteſtinis apparatus nervens;

ad-

adſunt abſorbentes venulae. Unde ab ejuſmodi imprudenter injectis quandoque damna peſſima. Ab Opii gran. iv. Clyſmati additis aeternum dormiviſſe viſus eſt aeger (518. γ.)

κ. Circumſpectus etiam Stimulantia determina, cogitans, an, quibus, quantis, opus ſit. Alias temere addita, alias omiſſa timide, ſpem tuam fruſtrabuntur. Si potentiſſime excitare, expellere, revellere, volueris, ſtimulo languente ages nihil. Si diutius retinendum Clyſma, ut emolliat, diluat, mulceat, foveat, ſopiat, nutriat, ab acribus abſtine.

522. Subscriptio, praeter ea, quae infuſionem, decoctionem, miſtionem, ſpectant, ſimilia ante dictis (228. 229. 241. 289.), niſi quod depuratione haud adeo exacta opus ſit, ponit: *F. Enema* vel *Clyſma*. Quum vero multis in locis injectio ipſi demandetur pharmacopoeo, aut inſtrumenta ſaltem huc neceſſaria ab eo petantur, adſcribi inſuper poteſt.

α. Qua Aetate ſit, cui injiciendum Clyſma; an infans, puer, adultus? ut aptus ano tubulus eligatur: licet ex quantitate liquoris (520. α.) id conjici plerumque queat.

β. Cujus Sexus, ſi adultus: ſequiori enim mulieres id officii praeſtant.

γ. Tempus, quo immittendum: an mox, an mane, veſpere, &c.? Nulla hora in univerſum huic remedio inepta eſt. Urgens neceſſitas quamcumque admittit, Alias tamen vacuo ventriculo magis probatur ejus uſus.

Reliqua, quae huc ſpectant, mox tradenda, ſupponuntur cognita injicienti.

523. Signatura vix opus: niſi cum Subſcriptio (522.) brevior uſum non memorat. Tum vero, dato titulo (113. γ. 516.), quod ad reliqua intelligitur ex modo dictis (522. α. β. γ.). Addenda tamen aliquando, aut oretenus injungenda nonnulla, quae applicationis commodo ſerviunt, aut actionem remedii promovent. Quo pertinent,

α Agen-

α. Agenda *ante Injectionem*. Haec ſua ex indicatione figit Medicus, varia in variis. Unum noto: Nutrienti Cliſmati praemittendum aliud Inteſtina a fecibus repurgans; ut & diutius retineatur, & tanto promptior ejus abſorptio fiat.

β. Quae ſpectant *Injectionem ipſam*. Ubi

(1.) Liquoris juxta exigitur calefactio ad teporem ferè ſani hominis. Vas Clyſma continens, admotum oculo, labiis, aut dorſo manus, his dum calore non infeſtum eſt, debitum notat gradum. Exceſſus in utramque partem ſemper minus prodeſt ſaepiſſime & nocet aegro, & ingredientia, Vitellos, Pinguia, cogendo, quandoque tubum obſtruit. Nec ſatis certa eſt, ſi a calore naturali receſſeris, alius gradus determinatio, ut non exceſſu defectuve facile peccetur.

(2) Situs Aegri trajectui liquoris per tubum inteſtinalem commodiſſimus. Sunt quibus decubitus in ſiniſtrum latus aptior videtur; quod ſigmoideus Coli in Rectum abituri flexus, ſiniſtro latere ſitus, viam exhibeat declivem. Obſtat tamen Recti ab Ano aſcendentis declinatio dextrorſum (*a*), hoc in ſitu magis reſiſtens impulſo liquori; preſſio dein & compreſſio tractus Coli in ſiniſtris ſiti, Recto proximi, ab incumbente reliquorum Inteſtinorum mole; tum ludentis naturae incoſtantia, flexum Coli ſigmoideum quandoque ad dextram Recti formans (*b*) Unde cum plurimis decubitum in dextrum latus praefero. Eſt tamen ubi nec electio datur. Et ſi forte injectio minus ex voto ſuccedit, iterato Clyſmate alias atque alias tentare poſitiones expedit; nec ſolummodo in alterutrum latus, ſed vel in dorſum quoque aut ventrem. Sunt certe Auctores, qui cubationem in dorſum, adductis ad ventrem cruribus prae alio quocumque ſitu hic ſuadent. Et quid obſtat, quo minus pronus etiam cubitus convenire poſſit?

X 3. Quies

(*a*) Vid. Euſtach. Tab. Anat. X. Fig. II. IV.
(*b*) Idem ibid. Fig. V.

(3.) Quies aegri & pacata reſpiratio; ne valide contractis muſculis abdominalibus via arctetur nimis, aut ſubita fiat injecti repulſio.

(4.) Inſtrumenta, quae variis locis varia in uſu ſunt, hic non enumeranda; quum non adeo ad Medicum pertineant. Vid. *R. de Farvacques Medic. Pharmac.* III. Boek. x. Capit.

(5.) Injectio denique haud impetuoſa, nec nimis properata, nec praemiſſo aere inteſtinata diſtendens: quod praeprimis notandum, ſicubi minor liquoris quantitas magnam vaſis clyſmatici partem reliquerit vauam.

γ. *Poſt Injectionem* agenda. Hic revolutio lenis in ſiniſtrum latus, aut in dorſum, quies, tranquillus anhelitus alvi retentio, ſi Clyſma diutius retinendum, commendantur.

524. Usus in generc expoſitus (516. 518.), laudatiſſimus, prolixior, quam qui hic ſigillatim deſcribi queat, omni, tenerrimae etiam, aetati; aptus, ſolis nocet Haemorrhoidum fluxui obnoxiis, ſi acria adhibentur; tum & nimius, praeter neceſſitatem, Inteſtina reddit debiliora aut ſtimuli conſuetutine ſegnia, ut niſi jugi monita incitamento, ab officio ceſſent. Vim Nutrientem qui Clyſmatibus negant, neſcire videntur ante dicta (521. ζ.). Quin & Lactea in Colo Hominis, chylo repleta. demonſtravit *Cl. Winslovi* (*a*). A Vino, Spiritu Vini, etiam parciore copia, Clyſmatis ſpecie injectis nata temulentia, &c. Itaque & *A. C. Celſum* audiant, ſuo jam tempore monentem, *ultimum auxilium eſſe, in alvum ptiſanae vel alicae cremorem ex inferioribus partibus indere, ſiquidem id quoque vires tueatur.* Lib. III. Cap. XIX.

525 Specimina ſunto.

*

Clyſma Mecoeium induratum reſolveus, evacuans. Vid.

Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 225.

℞. *Seri lac recen.* unc. ij.
Sapon. Venet. drach. iß.
Mell. drach. ij.
M. F. Clysma.

S. *Lavamentum pro Infante recens nato mox inficiendum.*

Aliud Vermes expellens. Ibid. p. 235.

℞. *Vitriol. Mart.* gr. xv.
Aq. ſtill. Cichor. nun. v.
Aq. ſtil. Cichor. unc. v.
M. F. Lavamentum.

S. *pro Puero trienni aut quadrienni, poſtquam alvum depoſuit.*

Clysma Refrigerans, Antiphlogiſticum, in Rabie Canina. Ibid. p. 183.

℞. *Nitri* drach. ij.
Acet. Sambuc.
Mel. Roſat. ana unc. j.
Aq. decoct. Hord. unc. x.
M. F. Clyſma.

S. *Injiciatur bis vel ter de die.*

Clyſma acerrimum, Excitans, Revellens in Affectibus Soporoſis.

℞. *Colocynth. in petia lig.*
Radic. Pyrethr ana drach. ij.
Cum *Aq. pur.* q. ſ. coq. per $\frac{1}{4}$ hor. Colat. unc ix. admiſce.
Vin. Antimon. unc. ij.
M. F. Enema.

S. *Solito calidius inijciatur, ac mox iteretur, ſi ſtatim ab injectione redditur.*

Clyſma Febrifugum, pro Infante.

X 2 ℞. *Cort.*

℞. *Cort. Peruv. pulv.* drach. ij.
Aq. ſtill. Card. Bened. unc. iij.
Sir. Diacod. unc. *ß.*
M. F. Enema.

S. *Injiciatur ſtatim a finito paraxyſmo, ac tempore ἀπυρεξίας, octavo quaque hora, repetatur. Conducit autem praemittere Clyſma feces expurgans ſi alvus diu conſtipata fuerit.*

Clyſma Nutriens. Ibid. p. 139.
℞. *Jur. Carnium* unc. x.
Sal. Nitri gr. x.
Sp. Salis. gutt. vj.
M.

S. *Injiciatur octava quaque ora, poſtquam primo Clyſmate purgante elota alvus fuit.*

Cliſma Mulcens, Antiſpaſmodicum, Carminans, Feces molliens, Urinam pellens.
℞. *Ol. Lini* unc. viij.
Stillat. Fenicul. drach. ij.
M. F. Enema.

S. *Injiciatur ac repetatur pro neceſſitate.*

Cliſter Emolliens, Anodynus, Aperiens Calculum pellens. Ibid. p. 243.
℞. *Herb. Malvae.*
Parietar.
Heder. terreſtr. ana m. j.
Seri lact. recent. q. f.
Coque ſpatio $\frac{1}{3}$ horae. Colat. expreſſ. unc. ix. adde *Ol. Lini* unc. j.
Nitri puri drach. j.
M.

S. *Injiciatur mane & veſperi.*

Clyſma Balſamicum, Anodynum, Antidyſentericum, pro Adulto.

℞.

℞. *Flor. Chamaemel.* m. ij.
Cum *Lact. dulc.* q. ſ. coque vaſe clauſo per $\frac{1}{4}$ horae. Colat. unc. viij. adde
Terebinth. pur. Vitell. Ov. ſubact. drach. iij.
Mell. Roſar. unc. j.

M. F. Enema.

S. *Injiciatur ter, quater, quovis die*

Aliud Narcoticum, Adſtringens, in Fluxibus alvinis ad ſopienda tormina & ſuſpendendas dejectiones utile.

℞. *Fol. Salviae.* pug. j.
Cort. Granator. drac. ij.
Lign. Santal. citr. drac. j.
Coq. ex ſ. q. *Lact. Calybeat.* per $\frac{1}{4}$ hor.
Colat. unc. viij. admiſce
Theriac. Adrom. dr. iij.
M. F. Enema.

S. *Injiciatur tepidum hora ante ſomnum.*

Clyſma Revellens, Salivationis Mercurialis impetum minuens. Ibid. p. 251.

℞. *Fol. Sennae.* unc. j.
Agarici drach. iv.
Semin. Cartham. drach. ij.
Rad. Jalap. drach. j.
Cum *Aqua* decoct. colat. unc. xij. injice pro Clyſmate.

Nota. *De* Clyſmate ex Fumo Nicotianae *vid.* hiſtoria Suffitus, ad finem, pag. 250.

De

Suppoſitorio.

526. SUPPOSITORIUM, *Glans Subdititia* Βάλανος, *Balaniſmus*, *Nodulus Inteſtinalis*, eſt medicamentum plus minus ſolidum, rotundum, aut ex tereti oblongum; globuli, conuli, vel Glandis forma, quod Ano varios ad uſus intruditur.

527. Saepiſſime id e ſimplice materie petitum, praeſcriptione haud eget. Alias tamen data etiam opera componitur. Unde vel Simplex eſt vel Compoſitum.

528. SIMPLICIS MATERIES & PRÆPARATIO, ſatis & in vulgus nota, ab aliis alia adhibetur, effectu tamen fere eodem. Ut ſunt Saccharum coniforme, in globulum aut conulum redactum; inde confecti cum Moſco globuli, Moſchati dicti, officinales; Saponis Veneti fruſtulum ſimiliter figuratum; Sebum Candelae; Cereoli particula Butyro oblita; Lardum loctum; Prunum & Fiſcus inverſa; Caſeus recens; Chartae bibulae ſegmentum conicè contortum, Butyro illitum; Mel ad duritiem coctum, cum vel ſine Sale; Amygdalum Saccharo obductum; globulus vel conulus ex Alumine factus, Oleo vel Butyro inunctus; Rapae caudula; Radix Althæe, Malvae, Betae, Braſſicae, Sambuci, &c. decorticata, debite formata, Oleo aut Butyro ſalito illita; Caulis Porri ſimiliter aptatus, & ſimilia. Haec fere vulgaria, infantibus, quin & adultis quandoque accommodata, alvo lubricandae, magis minusve ſtimulande, tum eligendo ano vermibus, &c. inſerviunt.

529. COMPOSITUM eſt vel Stimulans, vel propriis Inteſtini Recti vitiis dicatum.

530 STIMULANTIS MATERIES dividitur in *Excipientem* & *Excipiendam*.

α. Excipiens eſt Mel ad duritiem coctum, ut gutta marmori frigido inſtillata, frigefacta, non adhaereſcat, ſed fragilis ſit. Sunt, qui huic Electarium quoddam Officinale, Purgans; aut Succum acriorem, ſimul incoquunt. Sapo Venetus etiam pro Excipiente eſſe poteſt, Vitellus Ovi, aut Mucilago Tragacanthae, aut Saccharum Tabulatum (196). At haec rarius.

β. Excipiuntur eo (α.) Acria quaecunque Stimulantia, ſicca pulverulenta, vel ſpiſſa, quorum infinita, gradu acrimoniae diverſa, in officinis proſtant. Ut ſunt Sapo, Sal commune; Gemmae, Nitrum, Ammoniacum, Alumen, Uitriolum Matris, Stercus murium, Aloe, Myrrha, Fol. Sennae, Agaric. Jalap. Species hierae, Maſſae pilular, purgantium, Cochiar. Extract. Cathol. Succus Abſinth. inſpiſſatus, Fel Tauri ſpiſſatum, Caſtoreum; tum Purgantium & Emeticorum acerrima, Colocynthis, Trochiſci Alhand. Scammoneum, Elleborus albus, Euphorbium, Crocus metallorum, &c.

531. Quod Propriis Recti Vitiis inſervit, Materie gaudet pro horum affectuum varietate varia, Stimulante, Detergente, Erodente, Balſamica, Conſolidante, Sopiente, Emolliente, Adſtringente Anthelminthica, &c. Huic enumerandae nullus hic locus. Ejus autem adaptatio fere triplex eſt.

α. Vel enim in maſſam, priori (530.) ſimilem, duram vel emplaſticam, cum ſimili (530. α.) vel alio apto Excipiente, Unguento quandoque, Cerato, Emplaſtro coacta, nuda ano intruditur. Emplaſtrum officinale, Oleo vel Unguento idoneo illitum, ſolum, hic aliquando in uſu eſt.

β. Vel in Unguenti (431.) aut Balſami (442.) ſpiſſitudinem concorporata linteis carptis, goſſypio, aut lana, excipitur, atque in globulum, glandem, aut turundam, formatur, cui filum alligandum, foras propendens, quo extrahi rurſus poſſit ano immiſſa.

γ. Vel paſta ſimilis (β.) ſindoni immiſſa colligatur in nodulum, ano intrudendum, filo itidem propendente, cum lubet, retrahendum.

532. In Delectu habenda ratio indicationis, variae virtutis, praeſertim draſticae, ingredientium, aetatis, &c. Vid. ante dicta (309. 518. & aliis locis.).

533. Ordo plerumque Excipiendis ſubjungit Excipiens, maxime ſi hujus quantitas haud pondere determinatur. Alii & praeponunt.

534. Magnitudo Doſin hic exprimit. Si forma rotunda deſideratur, alias Piſi, alias Nuci Avellanae, aut & Glandis moles manſuram dat. Si conica, craſſities minimi digiti ejus hominis, cui Suppoſitorium applicandum, baſin fere determinat, longitudo ſumitur 2, 3 vel 4. digitorum transverſorum. Materiae hinc univerſae quantitas fere a drach. j. ad vj. vel unc. j. pro varia magnitudine recipitur. Exactiori determinationi ſervit aetas varia: Inteſtini Recti anguſtia, major minorve, morboſa; actio Suppoſitorii lenior, fortior, aut ad variam Recti aegritudinem requiſita; unde ſi validius in morbis v. g. Soporoſis ſtimulandum, quandoque etiam ultra digiti longitudinem conus extenditur.

535. Quantitas Generalis ſaepiſſime Doſi (534.) aequalis eſt. Ubi autem diutius continuata Glandis exigitur actio, quam cui una ſufficere queat, duae, tres, vel plures ſimul preſcribuntur; ut alia poſt aliam intrudi poſſit. Ex multiplicata tum ſingularum Doſi facilis determinatio Quantitatis Generalis.

536. Proportio mutua ingredientium ſcitur ex conſiſtentia tum excipientis, tum excipiendorum, & ipſius paſtae efformandae (530. α. β. 531. α. β. γ.), ex ſingulorum virtute; & remedii deſiderata efficacia. Hinc

α. Si Mel induratum excipit (530. α.), ad hujus unc. j. recipiuntur excipiendorum ſcrup. iv. drach. iß.

β. Si mollius aliud pro excipiente ſervit. (ibid. &

531.

531. α.], augeri pro rata excipiendorum quantitas poteſt; niſi & paſta mollior exigitur.

537. Subscriptio & signatura peculiaris nihil continent, quod ex ante dictis haud intelligi queat facile. Quae duriora ſunt, plerumque leni Oleo, Butyro, Axungia, Sebo, aut Unguento, prius illinuntur, quam applicentur. Alias & Salvia id fit, aut, ſi ſtimulandum fortius, acriore quodam Oleo. Ante immiſſionem & alvus exonerata requiritur, niſi hanc ſolvendi cauſa Clans adhibetur. Cavendum hic, ne materies coctione nimis ſpiſſata, duritie ſue noceat: tum & ne durior Glans juſto altius introrſum rapiatur. Hoc ſi metuitur, appenſo ad baſin filo foris alliganda eſt, quo, cum libuerit, retrahi poſſit. Vidit *Borrichius* Suppoſitorium, ex ſolo Melle nimicum incocto paratum, vitro ſimile, poſt ſummos demum angores rurſus excuſſum. Vid. *Act. Hafnien.* Vol. v. Obſ. LVIII.

538. Usus, jam fere expoſitus (528. 529. 531.), ſat eximius, Clyſmatum Purgantium ſaepe ſuccedaneus, cum haec aut ab aegris moroſis, nimium pudicis, aut ob alias cauſas, non admittuntur, quin & his injectis, Purgantibusve ore hauſtis, minus feliciter operantibus, opem ferens, alvum ſollicitando, vermes necando, expellendo, tum in affectibus Soporoſis, Paralyticis, Apoplecticis, &c. ſtimulando, revellendo, excitando, alias &, ubi requiritur, fluxum Haemorrhoidum proritando, conducit, Ne memorem Recti proprios morbos, Ulcera, Fiſtulas, Haemorrhoidum dolores, &c. quibus Glandes appropriatae conferre poſſunt. Cavendum, ne ſtimulantibus frequentius adhibitis natura nimis aſſueſcat, aut Inteſtinum arrodatur: unde & haec iis, quibus Rectum fiſſuris, ulceribus, tumore, dolore, fluxu Haemorrhoidum, &c. laborat, minus adhibenda. Gravidis quoque ſtimulus acrior quandoque fetum excutit.

539. Specimina ſimpliciorum vide ſupra (528.) & H.

& H. Boerh. Mat. Med. p.224. Compoſitorum haec ſunto:

*

Suppoſitorium Anthelminthicum, necans, expellens Vermes. Vid. H. Boerh. Mat. Med. p. 235.

℞. *Mell. cocti ad ſpiſſitudinem debitam.* unc. iv.
Aloes. unc. ß.
Vitrioli Martis. drach. ij.
M. f. a. F. parva Suppoſitoria, v. g. xij. aut xiv. pro Puero. Serventur oleo demerſa, ne deliqueſcant.

S. *Applicentur poſt alvum exoneratam*

*

Aliud Mercuriale, Aſcaridibus necandis aptum.

℞. *Mell. ad craſſitiem coct.* unc. j.
Spec. Hier. Simpl. Galeni. dr. j.
M. f. a. F. Suppoſitorium, quod oblinatur *Ung. Enulat. cum Mercur.* aut *Mercurio cum Terebinth. extincto.*

D.

S. ut ſupra.

*

Suppoſitorium Acre, fortiter Stimulans, in Affectibus Soporoſis, frigidis, utile.

℞. *Mellis cocti indurat.* unc. j.
Sal. Ammoniac. drach. ß.
Scammon. ſcrup. j.
Troch. Alhand.
Rad. Ellebor. alb. pulver. ana ſcrup. ß
Euphorbii gran. ij.
M. F. ſ. a. Suppoſitoria no. ij. Oleo Caſtorei illinenda.

*

Glans ad Alvum ſollicitandam, pro Adulto.

℞. *Sal. commun.* drach. ß.
Sapon. Venet. drach. j.

Mel-

Mel cocti iſpiſſati. p. ſ.

M. F. Suppoſitoriorum, Oleo Abſinth. illinendum.

Suppoſitorium ad excitandum Haemorrhoidum fluxum.

℞. *Aleos pulveris.*
Sal. Gemm. ana ſcrup. j.
Pulp. Colocynth. gr. v.
Mellis. q. ſ.

Coctu redigantur in Suppoſitorium.

Nodulus Anodynus, ad Dolores ab Hæmorrhoidibus.

℞. *Opii crudi.* ſcrup. *ß.*
Croci pulveris. ſcup. j.
Unguent. Popul. q. ſ.

Ut F. Paſta, quae incluſa ſindoni, aut cottone excepta, appenſe filo, ſit pro Peniculo Inteſtinali.

S. Immittitur Ano, filio foras propendente, & retrahabatur poſt $\frac{1}{2}$ *horam.*

De
Peſſo & Nodulo Uterino.

540. PESSUS, *Peſſarium*, *Talus* : tum PENICILLUS, *Nodulus uterinus*, *Naſcale* barbare, ſunt Suppoſitoria vel medicamenta Uterina ſubdititia, Inteſtinalibus (526.) ſimilia, qnae ſinui pudoris muliebri, ſcopo vario, immittuntur : Quum vero & rari hodie uſus ſint, & maximam partem ex praecedenti capite intelligantur; non eſt, cur iis multum immoremur.

541. PESSARIUM quidem in conulum formari ſolet, ad baſin rotundatum, policis craſſitie, longitutine digiti indicis. Materies huic parando deſumitur ex ſimilibus (530. *α. ß.* 531. *α. ß. γ.*) Nimirum Mel ſimplex, aut medicatum, ſolum, aut cum

cum ſuccis idoneis, incoctum, additis, ſi libet, ſiccis pulverulentis, redigitur in formam Suppoſitorii (530. α. β.) Vel Electuarium adhibetur officinale, aut extempore ad praeſcriptum Medici parandum (148.), quod cotone, lana carminata, aut ſtupis, in turundam compactis, exceptum, tenuique panno ſericeo aut ſindone obvolutum, Peſſi loco ſit. Alias pro materiae eſt Unguentum (431.), Balſamum (442.), Linimentum (453.); Succus (245.), Decoctum (234.), Emulſum balſamicum (255. 258. 260.), Mixtura media (282.), contracta (263.), &c. quibus turunda rite aptata imbuatur.

543. Nodulus Uterinus, Peſſario (541.) minor mollior, ovata ſpecie, ſacculus eſt ex detrito linteo, aut panno ſerico, confectus, materie medicata, ſcopo apta, v. g. Pulvere, Electuario, Unguento, Balſamo, &c. aut ſolis, aut cotone vel lana exceptis, repletus. Quin & lanae flocculus, in ovatam formam convolutus, idoneis remediis imputus, quandoque pro Naſcali eſt.

542. *Peſſi* lignei, eburnei, metallici, ad uteri prolapſum aut urinae incontinentiam uſitati, cum ad artem Chirurgicam pertineant, non adeo hujus ſunt loci.

544. Deligitur autem aut Peſſarii (542.) aut Noduli (542.) forma pro varia aegrotantis conditione. Virginibus, tenellis, & quarum loci ob inflammationem, excoriationem, ulcera, &c. ſenſiliores ſunt, Noduli magis conveniunt.

545. Materiae Delectus, Ordo, Dosis, Quantitas Generalis, Proportio, ex Suppoſitorii hiſtoria (532. ad 536.) facile eruuntur.

546. Subscriptio quoque & Signatura ex dictis (537.) intelligi poſſunt. Obſervetur monitum (113. 8.). Si rudior duriorve eſt Peſſus aut Nodulus, vel hunc vel ſinum muliebrem blando prius oleo inungere oportet, quam immittatur. Plerumque funiculus aut filum extremo ejus inferiori alligatur, quod foras propen-

pendat, aut ad vicinam partem firmetur, ut retrahi pro lubitu poſſit.

547. Uſus olim frequens ad evocanda menſtrua, coercenda profluvia uterina, corrigendam ſterilitatem partem promovendum, abortum concitandum, ſedandos ſpaſmos hyſtoricos, &c. hodie fere exolvi. Doloris eadem, quae voluptatis, ſedes. Hine partes exquiſitiſſimo ſenſu praeditae acria, rodentia, ſtimulantia, vix impune ferunt. Vitia tamen vulvae, laxitas, anguſtia, excoriatio, ulcera, prorigo, prolapſus, mala Venerea, tum Hydrops uteri, Urinae incontinentia, &c. id remedii genus aliquando poſtulant.

548. Specimina ſunto.

Peſſus Acer, ſtimulans, aperiens, ad Colluviem de Utero excutiendam.

℞. *Rad. rec. Bryon. alb.*
Ari ana unc. ß.
Myrrh.
Sagapen. ana drach. ij.
Aloës. drach. ß.
Mell. Anth. q. ſ.

Ut redigantur in formam Electuarii, ex quo lana pexa excepto, F. Peſſaria conica duo, panno ſericeo obvolvenda, quorum baſi filum alligetur.

S. *Uuum eorum Oleo Laurino prius inunctum immittatur in partem affectam, ac per 4. horas relinquatur, aegra interim in dorſum jacente, capite humili, cruribus ad ventrem abductis, pedibus decuſſatis. Hoc demum extracto, poſt 4 horas indatur alterum eodem ſub regimine.*

Peſſus Mundans, Detergens, ad Ulcera Venerea Vulvae.

℞. *Unguent. Roſat.* unc. iß.
Pul. Fol. Scordii. drach. j.
Myrrh.

Ma-

Magiſter. Sulphur. ana drach. ij.
Mercur.praecipit. alb. ſcrup. ij.
Miſceantur exacte, ac *Oleo Tart. per deliq.* humectentur, ut F. Unguentum D.

S. *Turunda conica ex filis carptis confecta, mollis, iſto Unguento oblita, locis indatur veſpere ante ſumnum, ac per totam noctem relinquatur.*

*

Peſſus Demulcens ad Pruriginem.

℞. *Aq. Calc. Viv.* lib. ß.
Sacchar. Saturn. drach. j.
Troch. alb. Rhas. drach. ij.
Mucilag. Sem. Cydonior. eum. Aq. Roſar. extract. unc. ij.
M. D.

S. *Hoc liquore tepido inſuccata turunda locis recondatur ac pro neceſſitate recentetur.*

*

Penicillus Adſtringens pro Urinae incontinentia nocturna.

℞. *Pulv. Terr. Sigill. Compoſ.* drach. j.
Bol. armen. dradh. j.
Succ. rec. Plantag. q. ſ.
Ut F. Electarium.

S. *Id cotone exceptum, ſacculoque ſericeo rubro incluſum, alligato filo, immittatur Vaginae, ante ſomnum, ac quavis veſpera iteretur.*

F I N I S.

IN-

INDICULUS
MEDICAMENTORUM,

In quo citate ex Boerhaavii Materia Medica formulae ad noviſſimam hujus Editionem referuntur.

A

A*ſpergo acrimoniam obtundens, ad Intertriginem.* Pag. 189
adſtringens ad ſiſtendam Haemorrhagiam vulneris externi. Boherh. Mat. Med. p. 104. 188
ad Eryſipelas. ibid.
Balſamica oſſibus, Tendinibus, Nervis undatis conveniens. ibid.
Columellam relaxatam reſtringens. 189
Cypria odorata. ibid.
Mundans ad Bubonem Venereum apertum. Boerh. Mat. Med. p. 246. 188
Anacollema conſtipans ad narium Haemorrhagiam. 292
Antemeticum Riverii. 53
Apophlegmatiſans forma ſucci preſſi. 309
Aviculae Cypriae, fragrantes. 249

B

B*Aculi ſuaveolentes ad Fornacem.* ibid.
Balneum ad Glutinoſa, pro Infante. Boerh. Mat. Med. p. 44. 232
Aromaticum, Antiparalyticum. 233
Balneum Emolliens, Antiſepticum, ad Gonorrhoeam Boerh. Mat Med. *p.* 245. 232
Vaporoſum univerſale, Nervium, Antiparalyticum. Boerh. Aph. §. 1068. 1069 239
Balſamum Carminans, Stomachicum, Calfaciens. 280
Fragrans Cardiacum. 279
Hyſtericum. 280

Bal-

Balſamum Mollius, excitans, Antapoplecticum. Boerh. Mat. Med. p. 177. 279
Suaveolens ad delicias. 281
Succini, Anticatarrhale. 280
Vitae Cardiacum, Nervinum. Atapoplecticum. etc. 178
Vulnerarium externum, contuſis, vulneratis, excoriatis, diſtortis, enervatis partibus utile. 273
Bochetum in Spina Ventoſa. 129
Boli adſtringentes. 63
Anthyſtericus. 62
Balſamici. ibid.
Emeticus pro Adulto. 61
Febrifugi, iidemque & Gangrenae oppoſiti. 62
Purgans in Anxietate febrili. 61
Purgantes. ibid.
Sialogogi, Boerh. Mat. Med. p. 251. 62

C

CAſſolette Seu Vaſculum odorarium. 242
Cataplaſma Acre, Emolliens, ſtupefaciens. Boerh. Mat. Med. p. 92. 225
Adſtringens ad Haemorrhagiam partis externae vulneratae. Boerh. Mat. Med. p. 104. 224
Antiſepticum ad Gangraenam. Boerh. Mat. Med. p. 100. 216
Emolliens, Anodynum, Diſcutiens. 225
Emolliens Leniens ad oculi dolorem inflammatorium. 217
Emolliens Narcoticum. B. Mat. M. p. 65. 216.
Emolliens, Reſolvens ad Ambuſta. Boerh. Mat. Med. p. 105. 219.
Emolliens, ſtimulans in pus maturans. Boerh. Mat. Med. p. 90. 91. 218
aliud ſimile. ibid.
Reſolvens Antiphlogiſticum ad Anginam. Boerh. Mat. Med. p. 138. 217
Suppurans ad Bubonem Venereum. Boerh. Mat. Med. p. 248. 218

Ca-

Cataplaſma Theriacale, Ventriculum, atque Inteſtina confortans, Anodynum, Antiſpaſmodicum in ſingultu, Nauſea, Vomitu, Alvi profluviis &c. utile pro Adulto. 223
Ceratum attrahens Emmenagogum. Boerh. Mat. Med. p. 214. 264
exſiccans, obtundens, Antiphlogiſticum ad ulcera Tibiarum inveterata. 263
Molliens, Diſcutiens ad Pleuritidem. 264
Pectorale ad Tuſſim. 265
Reſolvens ad Scirrhum Lienis. 264
Cereviſia Antiſcorbutica. Boerh. M. Med. p. 191. 114
Claretum Aquoſum, Cardiacum ad ſitim in Febribus aeſtuoſis, putridis reſtinguendam. 113
-- Spirituoſum, Cardiacum, Caleſaciens Antiſepticum. 114
Vinoſum Purgans, & Roborans. 113
Clyſma Acerrimum, Excitans, Revellens in affectibus ſoporoſis. 323
Balſamicum, Anodynum, Antidyſentericum pro Adulto. 324
Febrifugum pro Infante. 323
Meconium induratuum reſolvens, evacuans. Boerh. M. Med. p. 225. 322
Molliens, Anodynum, Aperiens, Calculum pellens. B. Mat. Med. p. 243. 324
Mulcens, Antiſpaſmodicum, Carminans, Feces molliens, urinam pellens. 324
Narcoticum, Adſtringens, in fluxibus Alvinis ad ſopienda tormina, & ſuſpendendas dejectiones. 325
Nutriens. Boerh. M. Med. p. 139. 324
Refrigerans, Antiphlogiſticum in Rabie Canina. Boerh. Mat. Med. p. 183. 323
Clyſma, Revellens, Salivationis Mercurialis impetum minuens. ibid. p. 255. 325
Vermes expellens. Boerh. M. Med. p. 235. 323.
Collutorium ad Anginam Inflammatoriam, Antiphlogi-

giſticum, reſolvens, refrigerans.
Collutorium Antiſepticum ad ulcera oris, a Scorbuto putrido nata. Boerh. M. Med. p. 193. ibid.
Eclegmatis fere forma, refrigerans, emolliens in Dentitionem difficili. Boerh. M. Med. p. 236. 303
in Scorbuto a cauſa calida. Boerh. Mat. Med. p. 193. ibid.
Collyrium Cataplaſmodes, Antiphlogiſticum, Emolliens, Demulcens. 264
Liquidum, Antiphlogiſticum, Repellens in Opthalmiae.
Siccum, Detergens, leniter Erodens, ad delendas cicatrices opacas corneae diaphaneae. 295
Unguentiforme ad Trachoma. ibid.
Vaporoſum, Stimulans, Roborans, ad Paralyſin Palpebrarum. ibid.
Cucuſa confortans, Capiti debili, frigido, Catarrhis obnoxio proficua. 204

D

DEcocto-infuſum Adſtringens, incraſſans ad Haemoptyſin. B. Mat. Med. p. 196. 197. 126
Decoctum ad Anginas graviſſimas, valde reſolvens ac celerrime levans. 313
Apophlegmatizans, Odontalgiae catarrhoſae aptum. 308
ingruente Apoplexia frigida utiliſſimum. Boerh. Mat. Med. p. 175. 307
Emolliens, Demulcens ad promovendum Ptyaliſmum Merculialem. 314
Febrifugum, Antiſepticum, pus movens, roborans. 128
Merculiale Athelminthicum. 129
Mundans ad Ozaenam. 297
Refrigerans, Aperiens, in Febribus putridis, biloſis, utile. 125
Diapaſma. Vide Aſpergo. 189

Dro-

Dropax ad membrum paralyticum. Boerh. Mat. Med. p. 179. 287

E

Eclegma ad Cputa ſuppreſſa in Peripneumonia. B. Mat. Med. p. 148. 72
ad partes Aphthis delapſis excoriatas. Boerh. M. Med. p. 148 ibid.
Demulcens, & Adſtringens. ibid.
Incraſſans. 73
Refrigerans, humectans, ſitim reſtringuens, Antiphlogiſticum. ibid.
Tuſſim leniens. 72
Aliud ſimile. 73
Electarium Anthelminthicum. B. Mat. Med. p. 230. 66
Antifebrile. 68
Aperiens, & Detergens in Peripneumonia Suppurata. B. Mat. Med. p. 145. ibid.
Aphrodiſiacum, ſive opiata Aphrodiſiaca. 67
Apophlegmatizans. 310
Balſamum, Anodynum, Antidyſentericum. 67
Dentes detergens, firmans. 303
Errhinum ad Gravedinem. 298
Excitans in Febrili languore. B. Mat. Med. p. 119. 67
Purgans Antiphlogiſticum. ibid. *p.* 86. 66
Solidum vide Morſuli.
Stipticum incraſſans. ibid.
Elixir Febrifugum Aperiens. 177
Stimulans, Reſolvens. B. Mat. Med. p. 18. ibid.
Stomachicum, Antiſpaſmodicum, Anodynum ad cardialgiam ex cauſa non inflammatoria natam. 179
Embrocatio mollieus, Diſcutiens, Animans ad Paralyſin, Tumores, Anchyloſes. 234
Emplaſtrum anodynum, motum Sedans ad Scirrhum

nec reſolutione, nec extirpatione medicabilem. Boerh. Mat. Med. p. 109. 257
Emplaſtrum Anodynum pro Temporibus 258
Defenſivum rubrum. ibid. *p.*68. ibid.
Diſcutiens, calefaciens ad inveteratos dolores, & affectiones ex cauſa frigida, & lentore oriundas. 260
Diſſipans ad Bubonem Venereum. ibid. *p.* 248. 258.
Hiſtericum Sydenhami. ibid.
Mercuriale ad affectiones Venereas. ibid. *p.* 92. 261
Molle Saponaceum ad Tumores inveteratos. 264
Reſolvens ad contuſa. ibid. *p.* 83. 260
Roborans, Calefaciens, Carminans, Stomachicum. 259
Stomachicum Pharmac. Londin. ibid.
Veſicatorium. 289
fortius. ibid.
Emulſio Alchalinae putridae acrimoniae oppoſita. Boerh. Mat. Med. p. 51. 148
Analeptica, Demulcens, Incraſſans, ſpiſſior. ibid.
*Anodyna Narcotica. B. Mat. Med. p.*64. 149
Anthelminthica. ibid. 229. 150
Balſamica ad Ulcera interna, Phthiſin, Gonorrhoeam, Paralyſin. ibid. *p.* 197. 247. 152
Balſamica, Antiſpaſmodica, Demulcens, Laxans ad colicam Spaſmodicam, & calculum Renalem. ibid.
Hydragoga non inflammans. ibid. *p.* 78. 151
Hyſterica. 150
Leniens, Balſamica, Conſolidans, in Phthiſi imminente. ibid. *p.* 196. ibid.
Lubricans, diuretica. ibid. *p.* 243. 244. 149
Purgans fortis, Scammoneata ad Hydropem. ibid. *p.* 210. 151
Reſolvens diuretica, in Aſthmate humido utilis.

lis. ibid. *p*. 97 ibid.
Epicarpia Antiſebrilia. ibid. *p*. 136. 223
Et ſubpedanea ad Epilepſiam infantum. 224
Epitema ad Dolores Colicos a cauſa frigida flatulenta natos. 205
ad nauſeam ab inordinato liquidi nervoſi motu ortam. ibid. *p*. 129. 196
Adſtringens, Repellens ad Aneuriſma. 198
Anodynum, demulcens, leniter aperiens. ibid. 113. 196
Aromaticum promovens ſaburrae inteſtinali excretionem in infante recens nato. ibid. *p*. 223. ibid.
Hyſtericum. 225
Lactantibus utile ad dolentes Papillarum fiſſuras. 199
Molle, excitans, cardiacum. 224
Putredini reſiſtens, cardiacum in Gangrena. Boerh. *Mat. Med*. *p*. 96. 199
Reſolvens, Anodynum adverſus Arthritidem. 198
Molliens, ad ambuſta. 224
Siccam ad Hydrocelem, ſerum diſſipans. ibid. *p*. 211. 206
Stomachicum, Roborans, pro Infante. ibid. 223. 223

F

FOmentum, *ſive Fotus Adſtringens, Inteſtino Recto prolapſo, reducto conveniens*. 208
Antiphlogiſticum ad Nephritidem. H. Boerh. *Aph*. §. 997. *n*. 3. 207
Laxans, Reſolvens, Paregoricum ad Pleuritidem. Boerh. *Mat. Med*. *p*. 149. 197
Fotus Antiſepticus calorem vitalem reſuſcitans, inteſtino per Vulnus abdominis egreſſo conveniens. ibid. *p*. 79. 198
Laxans, Mulcens, Spaſmos reſolvens, Flatus di-

diſcutiens, adverſus colicam. 197
Fricium liquidum Antiparalyticum. ibid. *p.* 179. 290
Frontale Cataplaſmodes, Hypnoticum. 229
Linimenti forma, Anodynum, Diſcutiens, Calefaciens. ibid

G

Gargariſma ad proritandum ſalivae fluxum in Variolis confluentibus. 314
Balſamicum, Conſolidans ad ulcera Faucium mundata. 315
Laxans, & detergens ad Cruſtae aphthoſae lapſum promovendum. 314
Glans ad alvum ſollicitandam pro adulto. 330

H

Hauſtus Antemeticus. Boerh. Mat. Med. p. 129 168
Aquam Purgans, nec acriter tamen irritans. ibid. *p.* 78. 176
Emeticus, Antimoniatus, fortis pro Adulto. 170
Ventriculo cibis nimium infarcito. ibid. *p.* 117. 115
Purgans in Febre intermittente. ib. 132. 170
Purgans in morbis putridis, bilioſis non calfaciens pro Adulto. 125
Purgans in Scorbuto utilis. ibid. 184. 176
pro Adulto non inflammans. 110

I

Inſuſe-Decoctum Abſtergens, Antiſepticum in Spina ventoſa. Boerh. M. Med. p. 112. 128
Infuſum Anthydropicum, fluorem lymphae concilians pro Plebejo. ibid. 204. 112

Intu-

Intuſum Apophlegmatizans. 308

Injectio ad cruorem coagulatum, extravaſatum diluendum. ibid. 75. 184

Auri ſordibus induratis abſtructae conveniens. ibid.

Sive Clyſma auriculare, intra meatum Auditorium abſtergendo, mundando, aptum. 183

ſive Decoctum Balſamicum, Conſolidans Fiſtulam puram. Boerh. M. Med. p. 94 185

Detergens ad Urethram Ulcere Venereo eroſam. ib. 245 ibid.

Sive Emulsum Digeſtivum ad Fiſtulas curandas. ibid. 93 184

Mundans, Abstergens, Antiſeptica ad Fiſtulas & Sinus ibid.

Sive Clyſma Uterinum. Fetus mortui, putrefacti reliquias excutiens, & Matricem emundans 185

Julapium Anthyſtericum 162

Antiphlogiſticum Antiſepticum, Sitim, & aeſtum temperans, in Febribus bilioſis, putridis, Variolis &c. 160

Cretaceum, Acido oppoſitum, Demulcens, adſtringens. ibid.

Confortans in metu Abortus ab incommodis graviditatis. ibid. p. 217. 162

Ex decocto magiſtrali, Cardiacum, ad dolores a partu. ibid. p. 217. 161

In Frigore febris intermittendis conveniens. ibid. 120. 160

Moſchatum, Antiſpaſmodicum, ad Singultum &c. 163

Roborans, Calefaciens, carminans acidum temperans 160

Species infuſi, Antiphologiſticum in Variolis utile. ibid. 288. & ſeq. 161

Spiritus excitans in Gangraena a cauſa calida. temperie alcalina. ibid. p. 95. 162

Jus Cancrorum fluviatilium ibid. p. 16. 126.

L.

LEctulus, & Pulvinaria Roborantia, Antirachitica Boerh. M. Med. p. 255. 206
Linctus. Vid. Eclegma
Liquor Antipodagricus. ibid. p. 212. 177
Fragrans, Cardiacus, Cephalicus 301
Ptarmicus. 299
Stipticus ad Narium Haemorrhagiam. ibid. p. 161 297
Litus ad Tineam. 286
Antiparalyticus ibid. p. 180. 285
Antipleuriticus, Mitificans, Reſolvens. ibid. 150. 286
Reſolvens Sydenhami. ibid.
Balſamicus, Anodynus ad Papillarum dolores a fiſſuri, &c. ibid. p. 221 284
Balſamicus, demulcens ad Intertriginem 286
Emmenagogus ibid. p. 115, 216. 285
Leniens Emolliens, in Dentitione difficili 284
Nervius Attrahens, Diſſipans, Calefaciens 286
Purgans Anthelminthicus pro Infante. ibid. 231. 285
Refrigerans, Repellens. Demulcens ad Ambuſta & Eryſipelas. ibid. p. 332. 286
Stomachicus, Carminans, Calefaciens 284
Lotio ad Intertriginem 231
ad Tineam Capitis ibid.
mundans ad Pediculos planos Pubis 230

M

MIxtura Adſtringens ad Haemoptyſin. Boerh. mat. med. p. 195 170
Alcali oppoſita, Saponacea. Abſtergens. ibid. p. 51. 168
Apophlegmatizans. Odontalgiae Catarroſae apta

apta
Mixtura Balſamica in Gonorrhoea conveniens: ibid. p. 247. 171
Cardiaca, *pretioſa*, *Calefaciens*, *Diaphoretica* 169
Opiata, *Acidum temperans*, *Roborans*, *ad Dolores a Partu*. ibid. p. 219 ibid.
Reſolvens ad Aſthma humidum. 171
Saponacea Stimulans. *Emmenagoga* ibid. p. 18. 179
Stimulans, *Roborans*, *Ant-hydropica*. ibid. 204. 178
Morſuli adverſus Acidum. 93
Anthelminthici, *pituitam*. *Vermium nidum deſtruentes* ibid.
Purgantes ibid.
Stomachici. *Carminantes in caſu frigido*. ibid.

N

Naſalia ad Muci Narium excretionem promovendam. 299
Nodulus Anodynus ad dolores ab Haemorrhoidibus. 331
Diureticus in Hydrope conveniens 112
Manſilis Apophlegmatizans 319
Purgans Antiplogiſticus 125
Roborans, *Anti-Rachiticus*. ibid. 256. 110

O

Oleum Vitrioli dulce extemporaneum 179
Opiata. *Vid. Electarium*.
Oxyrrhodinum Demulcens. *Refrigerans*. *Sopiens*. 291

P

Paſta Rubefaciens; *Antifebrilis*. *Boerh. M. Med.* p. 136. 288

Paſtilli. Vid. Trochiſci.
Pediluvium. Refrigerans Paregoricum. 232
Penicillus Adſtringens pro Urinae Incontinentia nocturna 334
Peſſus Acer, ſtimulans, Aperiens ad colluviem de utero excutiendam, 333
Demulcens ad Pruriginem 334
Mundans Detergens ad Ulcera Venerea. 333
Phoenigmus Amplaſtrodes. ibid. *p.* 240. 288
Pilulae Adſtringens in Fibra laxa: ibid. *p.* 8. 81
Balſamicae in Gonorrhoea Venera. ibid. 247. 83
Emeticae in Febre intermittente. ibid. 131. 81
Emmenagogae ad menſes cauſa frigida reſtagnantes 82
Narcoticae, ibid. 62. 83
Pectorales, Balſamicae Reſolventes, Abſtergentes 82
Purgantes in Febre Intermittente 81
in Scorbuti principio, ibid. 184. ibid.
Reſolventes, Stimulantes in morbis a Glutinuoſo ſpontaneo 82
Sialogogae Mercuriales 83
Pomum Odoratum 301
Ptarmicum Mercuriale Valentiſſimum 299
Ptarmicus liquor ibid.
Pulvis ibid.
Pulveres Febrifugi 56
Sialogogi Mercuriales ibid.
Pulvis adverſus Rabiem Caninam Specificus 57
Ad Vomitum Sedandum quem Antemeticum Riverii vacant 53
Antacidus 56
Anthelminthicus pro Infante ibid. *p.* 234. 54
Apophlegmatizans acrior 309
mitior ibid.
Dentifricius 304
Emeticus pro Adulto nimia cibi copia repleto. 53
fortior ibid.

Pul-

Pulvis Excitans cardiacus 54
Purgans in cancro nondum exulcerato. ibid. 110. 53
in Scorbuti initio ibid. 184. 54
pro Adulto 53
Narcoticus in Peripneumonia ibidem 145. 55
Stimulans, & *Reſolvens*. ibid. 43. 54
Pulvinaria. *Vid. Lectulus*.

R

ROtulae adverſus ſitim 98
Cardiacae 97
Contra Dolores a Partu ibid. 220. ibid.
Purgantes Anthelminthicae pro Infante ibid. p. 233. ibid.
Sialogogae 310
Ventriculum debilem frigidum roborantes 98

S

SAcculi ab Eryſipelas, *Diſcutientes Repellentes* 208
Sacculus Cordialis excitans in Languore ab inertia, defectuve vigoris nervoſi orto 207
Frontalis, *Calefaciens*, *Diſcutiens ad cephalalgiam*, *aut vertiginem a cauſa frigida natam* 293
Sapo Fragrans 302
Scutum Stomachicum ad Nauſeam a turbis nervei Syſtematis ortam. ibid. 129. 205
Ventriculum roborans, *Calefaciens*, *Digeſtionem promovens* ibid.
Semicupium Emolliens, *Anodyxam*, *Calculo ureteribus impacto proficuum*, *Boerh. Aph.* §. 1426. 231
Serum Lactis Anti-Scorbuticum . *Boerh. M. Med. p.* 195. 111
Sinapiſmus Citaplaſmodes. ibid. 240. 288
fortior veterum Veſicatorius ibid.
Sparadrapum ad Fondiculos 259

Sparadrapum Pectorale emolliens, Reſolvens ad Tuſſim a frigore Suſcepto 260
Spiritus Antiſcorbuticus, Antiſepticus, minus caleſaciens. 177
Styli Dentrificii 304
Subpedanea. Vid. Epicarpia
Succus acido oppoſitus in Frigida Scorbuti ſpecie utilis Boerh. Mat. Med. p. 189. 190 138
Antipyicus in ſtatu Phlogiſtico Variolarum. ibid. *p.* 239. 137
Diluens. Reſolvens, Abſtergens ad Aphthas ibid. 167 ibid.
Emeticus in Hydrope utilis. ibid. 209. 136
in Febribus ex ingluvie ibid. 117. 137
Emolliens, Aperiens, Humectans, ſolidorum nimiam rigiditatem corrigens ibid. *p.* 9. *& ſeq.* 136
in Scorbuti Specie Alcalina ibid. *p.* 192. 138
Errhinus, Muci e Naribus, excretionem promovens 298
Suffitus Antiloimicus 247
Balſamicus, Exſiccans, Roborans, Ulcus Pulmonale mundatur conſolidans 248
Roborans, Diſcutiens, ad Hydrocelem. ibid. 212. 247
nimiam per nares deſtillationem minuens 298
Suppoſitorium Acre, ſtimulans in Affectibus ſoporoſis frigidis, utile. 330
ad excitandas Haemorrhoides 331
ad Alvum ſollicitandam pro Adulto 330
Suppoſitorium Anthelminthicum, necans expellens Vermes. Boerh. Mat. M. p. 235. 330
Mercuriale Aſcharidibus necandis aptum ibid.

T

Tabellae Cardiacae 94
Taedae Odoratae 250

Thea

Thea Medicata: Anti-Phtiſica. ibid. 199 *& ſeq.* 112
Tinctura Anthydropica. ibid. 204. 127
Anthyſterica ſopiens 178
Tragea Menſes promovens ex Sanguinis lentore ſuppreſſos 55
Peptica Ventriculo debili, frigido apta. ibid.
Trochiſci ad fallendam ſitim 88
ad Ptyaliſmum ab Apthis delapſis. 87
Sive Paſtili adverſus Acidum Ventriculi. 88
Dentrificii 304
Fumales Anti-Rachitici ibid. *p.* 255. 249
Maſticatorii. ibid. *p.* 175 311
Opiati in Pulmone Suppurato, rupto. ibid. *p.* 145 87
Suaveolens ad Foetorem Spiritus 88
Sublinguales ad Prophylaxin a contagio. ibid.

U

Unguentum Anodynum, motum Sedans, Scirrho dolenti aptum. ibid. *p.* 109. 271
Digeſtivum ad contuſa, Antenuans, Antiſepticum. ibid. *p.* 76. 270
Emplaſtrodes, Roborans, Calefaciens, ſtomachicum, ad Nauſeam, vel vomitum. 272
Laxans, mitigans, ſopiens, ad Pleuritidem. ibid. *p.* 150. 271
Mercuriale ad ciendum Ptyaliſmum. 272
Ophthalmicum H. Sloane. ibid.
Pectorale ad Tuſſim ex perfrigeratione ortam, pro Infante. 270
Purgans Anthelminticum pro Infante. ibid. *p.* 231. 271
Simplex Emolliens. 270
Veſicatorium. 289

V

Vapor ſtimulans Nares in Apoplexia imminente ex cauſa frigida. Boerh. M. Med. p. 177. 301
Antiloimicus. 242
Emolliens Reſolvens ad Gravem Auditum a cauſa frigida. 241
Laxans Aperiens, Diſcutiens ad Mammarum Tumores. ibid.
Vaporarium particulare Emolliens, Reſolvens ad Anginam Inflammatoriam. ibid. *p.* 137. 239
Vapor ſuaveolens ad Foetorem loci corrigendum. 241
Vaporatio uteri Emmenagoga, Incidens, Stimulans, Aperiens. 240
Veſicatorium Cataplaſmodes. ibid. *p.* 45. 289
Vinum Emeticum, Antimoniatum, valide movens. ibid. 131. 209. 109
mitius pro Infante Rachitico. ibid. 256. 110
Roborans ad Fluorem album. 127
Calfaciens Nervinum, Febrifugum, Emmenagogum. 111

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google